

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
ΣΧΟΛΗ ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΚΑΙ
ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

**Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού
Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες: Εφαρμογή στο
Κιργιστάν**

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Ευάγγελος Α. Καραγιάννης

Επιβλέπων : Ιωάννης Ψαρράς
Καθηγητής Ε.Μ.Π

Αθήνα, Ιούλιος 2015

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
ΣΧΟΛΗ ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΚΑΙ
ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

**Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού
Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες: Εφαρμογή στο
Κιργιστάν**

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Ευάγγελος Α. Καραγιάννης

Επιβλέπων : Ιωάννης Ψαρράς
Καθηγητής Ε.Μ.Π

Εγκρίθηκε από την τριμελή εξεταστική επιτροπή την 20^η Ιουλίου 2015.

.....
Ιωάννης Ψαρράς
Καθηγητής Ε.Μ.Π

.....
Δημήτριος Ασκούνης
Αναπληρωτής Καθηγητής
Ε.Μ.Π

.....
Χάρης Δούκας
Επίκουρος Καθηγητής
Ε.Μ.Π

Αθήνα, Ιούλιος 2015

.....
Ευάγγελος Α. Καραγιάννης

Διπλωματούχος Ηλεκτρολόγος Μηχανικός και Μηχανικός Υπολογιστών Ε.Μ.Π.

Copyright © Ευάγγελος Α. Καραγιάννης, 2015

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας εργασίας, εξ ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα. Ερωτήματα που αφορούν τη χρήση της εργασίας για κερδοσκοπικό σκοπό πρέπει να απευθύνονται προς το συγγραφέα.

Οι απόψεις και τα συμπεράσματα που περιέχονται σε αυτό το έγγραφο εκφράζουν το συγγραφέα και δεν πρέπει να ερμηνευθεί ότι αντιπροσωπεύουν τις επίσημες θέσεις του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Πίνακας Περιεχομένων	i
Πρόλογος.....	iii
Περίληψη	iv
Abstract	v

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΕΙΣΑΓΩΓΗ - ΡΟΛΟΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΕΝΟΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟΥ ΡΥΘΜΙΣΤΗ..... 1

1. ΓΙΑΤΙ ΚΑΙ ΠΟΤΕ ΧΡΕΙΑΖΟΜΑΣΤΕ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟΥΣ ΡΥΘΜΙΣΤΕΣ.....	1
2. ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ	3
3. ΛΟΙΠΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ.....	4
4. ΟΙ ΚΥΡΙΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ.....	5

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΙΔΡΥΣΗ, ΚΑΘΙΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΩΝ ΡΥΘΜΙΣΤΩΝ ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΩΝ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΩΝ ΠΑΚΕΤΩΝ 6

1. 1ο ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΑΚΕΤΟ – ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΔΗΓΙΑ 1996/92	8
2. 2ο ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΑΚΕΤΟ – ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΔΗΓΙΑ 2003/54	12
3. 3ο ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΑΚΕΤΟ - ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΔΗΓΙΑ 2009/72	17

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟΥΣ ΡΥΘΜΙΣΤΕΣ 28

1. ΝΟΜΙΚΗ ΥΠΟΣΤΑΣΗ.....	29
2. ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ.....	31
3. ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ (ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ – ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ).....	32
4. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ – ΠΟΡΟΙ – ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑ.....	65
5. ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ – ΥΠΕΥΘΥΝΟΤΗΤΑ	70
6. ΕΠΙΒΟΛΗ	77

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΣΥΣΤΑΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΩΝ ΡΥΘΜΙΣΤΩΝ ΣΕ ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΜΕΝΕΣ ΧΩΡΕΣ 82

1. ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ (ENERGY COMMUNITY).....	82
1.1 ΝΟΜΙΚΗ ΥΠΟΣΤΑΣΗ.....	84
1.2 ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ.....	85
1.3 ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ (ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ – ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ).....	88
1.4 ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ – ΠΟΡΟΙ – ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑ.....	94
1.5 ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ – ΥΠΕΥΘΥΝΟΤΗΤΑ.....	96
1.6 ΕΠΙΒΟΛΗ.....	97
2. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΩΣΗ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ (ERRA) .	100
2.1 ΝΟΜΙΚΗ ΥΠΟΣΤΑΣΗ.....	101
2.2 ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ.....	102
2.3 ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ (ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ – ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ).....	106
2.4 ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ – ΠΟΡΟΙ – ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑ.....	114
2.5 ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ – ΥΠΕΥΘΥΝΟΤΗΤΑ.....	116
2.6 ΕΠΙΒΟΛΗ.....	117

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΤΟ ΥΠΑΡΧΟΝ ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΙ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΟ ΚΙΡΓΙΣΤΑΝ - Η ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΤΟΥ ΜΕ ΑΥΤΑ ΤΗΣ ΕΕ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΜΕΝΩΝ ΧΩΡΩΝ ΚΑΙ ΕΞΑΓΩΓΗ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ 120

1. ΟΙ ΠΡΟΣΦΑΤΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΤΟΥ ΚΙΡΓΙΣΤΑΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ.....	120
2. ΤΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΚΑΙ Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΑ ΣΤΟ ΚΙΡΓΙΣΤΑΝ.....	121
3. ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΕΡΑ ΤΟΥ ΚΙΡΓΙΣΤΑΝ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΑΥΤΕΣ ΤΗΣ ΕΕ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΜΕΝΩΝ ΧΩΡΩΝ.....	123
4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΡΑ ΣΤΟ ΚΙΡΓΙΣΤΑΝ.....	126

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 - ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ: 129

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η παρούσα διπλωματική εργασία πραγματοποιήθηκε στη Σχολή Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, κατά το ακαδημαϊκό έτος 2014-2015, στα πλαίσια εκπαιδευτικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων του Τομέα Ηλεκτρικών Βιομηχανικών Διατάξεων και Συστημάτων Αποφάσεων.

Αντικείμενο αυτής της διπλωματικής εργασίας είναι η διερεύνηση των δυνατοτήτων αναβάθμισης της ανεξαρτησίας του ενεργειακού ρυθμιστή στις αναπτυσσόμενες χώρες και στο πλαίσιο της συγκεκριμένης μελέτης, η εφαρμογή των συμπερασμάτων στο Κιργιστάν.

Η εργασία εκπονήθηκε υπό την επίβλεψη του καθηγητή του Ε.Μ.Π. της Σχολής Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Ηλεκτρονικών Υπολογιστών κ. Ιωάννη Ψαρρά, του οποίου η βοήθεια σε όλα τα στάδια της προετοιμασίας της ήταν αδιάλειπτη και αμέριστη και τον ευχαριστώ ιδιαίτερω τόσο για την εμπιστοσύνη που μου έδειξε σχετικά με την ανάθεση της διπλωματικής εργασίας, όσο και για τη συμβολή του στη συγγραφή του τελευταίου και σημαντικότερου κείμενου μου ως προπτυχιακός φοιτητής στο Ε.Μ.Π.

Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω την οικογένειά μου και τους φίλους μου για όλη την αγάπη, την υποστήριξη και την υπομονή που έδειξαν καθ' όλη τη διάρκεια των σπουδών μου, καθώς και όλους εκείνους που συνέβαλαν με τον τρόπο τους στην επιτυχή ολοκλήρωση της προσπάθειάς μου.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα διπλωματική εργασία του φοιτητή Ευάγγελου Α. Καραγιάννη εκπονήθηκε στο πλαίσιο της απόκτησης του διπλώματος του Ηλεκτρολόγου Μηχανικού και Μηχανικού Υπολογιστών του Ε.Μ.Π. Αντικείμενο αυτής της διπλωματικής εργασίας είναι η διερεύνηση των δυνατοτήτων αναβάθμισης της ανεξαρτησίας της ρυθμιστικής αρχής για την ενέργεια σε αναπτυσσόμενες χώρες και στο πλαίσιο της ερευνητικής διαδικασίας που πραγματοποιήθηκε, η εφαρμογή των συμπερασμάτων στο Κιργιστάν.

Στη συνέχεια, παρατίθεται μια σύντομη περιγραφή των θεμάτων που καλύπτονται σε κάθε κεφαλαίο.

Στο Κεφαλαίο 1 της διπλωματικής εργασίας, γίνεται μια γενική αναφορά στο ρόλο και τις λειτουργίες μιας Εθνικής Ρυθμιστικής Αρχής για την Ενέργεια. Ειδικότερα, αναλύονται οι λόγοι για τους οποίους είναι απαραίτητος ο Ενεργειακός Ρυθμιστής, οι τρόποι με τους οποίους διασφαλίζεται η ανεξαρτησία του, καθώς και οι βασικές του λειτουργίες.

Στο Κεφαλαίο 2 παρατίθεται μια βιβλιογραφική ανασκόπηση των Ενεργειακών Νομοθετικών Πακέτων πάνω στα οποία στηρίχθηκε η ίδρυση, η καθιέρωση και η εξέλιξη των Ενεργειακών Ρυθμιστών.

Στο Κεφαλαίο 3, γίνεται ανασκόπηση της ευρωπαϊκής εμπειρίας σχετικά με τους Ενεργειακούς Ρυθμιστές και λεπτομερής ανάλυση των χαρακτηριστικών των Εθνικών Ρυθμιστικών Αρχών για την Ενέργεια.

Στο Κεφαλαίο 4, περιγράφεται η ανασκόπηση της εμπειρίας σχετικά με τη σύσταση Ενεργειακών Ρυθμιστών σε Αναπτυσσόμενες Χώρες. Στη συνέχεια, γίνεται ενδελεχής ανάλυση των χαρακτηριστικών των Ενεργειακών Ρυθμιστών που συμμετέχουν στην Ενεργειακή Κοινότητα και στην Περιφερειακή Ένωση Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας.

Στο Κεφάλαιο 5, αναλύεται το υφιστάμενο νομικό και θεσμικό πλαίσιο σχετικά με τον Ενεργειακό Ρυθμιστή στο Κιργιστάν και παρατίθεται λεπτομερής σύγκρισή του με βάση τις Ρυθμιστικές Αρχές που έχουν αναλυθεί στα προηγούμενα κεφάλαια. Εν συνεχεία, παρατίθενται τα συμπεράσματα που εξάχθηκαν από τη σύγκριση μεταξύ των Ρυθμιστικών Αρχών, καθώς και προτάσεις για την αναβάθμιση της ανεξαρτησίας του Ενεργειακού Ρυθμιστή στο Κιργιστάν.

Λέξεις Κλειδιά:

Εθνική Ρυθμιστική Αρχή, Ενεργειακός Ρυθμιστής, Ανεξαρτησία Ρυθμιστικής Αρχής σε αναπτυσσόμενες χώρες, Ενεργειακός Ρυθμιστής Κιργιστάν

ABSTRACT

This thesis of student Evangelos A. Karagiannis was developed with the aim of acquiring the diploma of Electrical and Computer Engineering of NTUA. The objective of this thesis is to identify enhancement opportunities concerning the independence of a National Regulatory Authority for energy in developing countries and in the research process carried out, the implementation of the conclusions in Kyrgyzstan.

Subsequently, a brief description of the topics covered in each chapter is provided.

In Chapter 1 of this thesis, there is a general reference to the role and functions of a National Regulatory Authority for Energy. In particular, the reasons that make the Energy Regulator necessary for the energy sector, the ways of ensuring its independence and its basic functions.

In Chapter 2, a bibliographic review of the Energy Legislative Packages is presented. The foundation, the establishment and the development of National Regulatory Authorities are based on these Legislative Packages.

In Chapter 3, an overview of the European experience regarding the National Regulatory Authorities for energy is given with a detailed analysis of their characteristics.

In Chapter 4, an overview of the experience on the establishment of Energy Regulators in developing countries is described. Then, a thorough analysis of the characteristics of Energy Regulators participating in the Energy Community and the ERRA is presented.

In Chapter 5, the existing legal and institutional framework of the Energy Regulator in Kyrgyzstan is analysed and a detailed comparison with Energy Regulators from developed and developing countries is given. Then, the conclusions learned from the comparison between the Regulators, as well as the proposals to strengthen the independence of the Energy Regulator in Kyrgyzstan are provided.

Keywords: National Regulatory Authority for Energy, Energy Regulator, Independence of National Regulatory Authority in developing countries, Energy Regulator in Kyrgyzstan

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 - ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΡΟΛΟΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΕΝΟΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟΥ ΡΥΘΜΙΣΤΗ

1. ΓΙΑΤΙ ΚΑΙ ΠΟΤΕ ΧΡΕΙΑΖΟΜΑΣΤΕ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟΥΣ ΡΥΘΜΙΣΤΕΣ

Σε πολλές χώρες σε όλο τον κόσμο οι επιχειρήσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας είναι συνήθως ιδιοκτησία του δημοσίου. Αυτό συμβαίνει, επειδή οι κυβερνήσεις έχουν δώσει μεγάλη βάση στη στρατηγική, οικονομική και κοινωνική σημασία αυτών των επιχειρήσεων. Στα πλαίσια ενός μοντέλου δημόσιας ιδιοκτησίας, η κυβέρνηση κατέχει την οντότητα που παρέχει τις υπηρεσίες παραγωγής και παροχής της ηλεκτρικής ενέργειας, είναι υπεύθυνη για τη διαχείρισή της – συμπεριλαμβανομένης και της επιλογής των ανώτατων διοικητικών στελεχών – και ορίζει τις τιμές, καθώς και άλλους όρους και προϋποθέσεις σχετικούς με τον ενεργειακό τομέα. Η δημόσια ιδιοκτησία μπορεί να επηρεαστεί, όμως, μέσω της δημιουργίας ενός νέου τμήματος της κυβέρνησης που παρέχει τις προαναφερθείσες υπηρεσίες, ιδρύοντας μια ξεχωριστή εταιρική οντότητα οργανωμένη ως νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου με την κυβέρνηση ως μοναδικό ιδιοκτήτη της. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, η νεοσυσταθείσα κρατική εταιρεία ρυθμίζεται κατά κύριο λόγο από έναν άλλο κρατικό φορέα που εγκρίνει τις τιμές, τους προϋπολογισμούς και τις εξωτερικές χρηματοδοτικές αποφάσεις.

Τα μονοπώλια, εάν δε ρυθμίζονται, επιδιώκουν τη μεγιστοποίηση των κερδών τους από την αύξηση των τιμών των αγαθών και των υπηρεσιών ή/και τη μείωση της ποιότητας των προϊόντων και των υπηρεσιών που παρέχουν. Επομένως, η τυπική ρυθμιστική οικονομική διαδικασία για την επιβολή υποχρεωτικών τιμών και κανονισμών εισόδου σε κλάδους όπου οι προμηθευτές έχουν φυσικά χαρακτηριστικά μονοπωλίου είναι ότι:

- οι βιομηχανίες με φυσικά χαρακτηριστικά μονοπωλίου θα εμφανίζουν κακές οικονομικές επιδόσεις σε μια σειρά από τομείς και
- είναι εφικτό τόσο στη θεωρία όσο και στην πράξη, οι κυβερνήσεις να εφαρμόζουν τους ρυθμιστικούς κανονισμούς για τις τιμές, την είσοδο και άλλες σχετικές προϋποθέσεις του τομέα της ενέργειας με τρόπους που θα βελτιώνουν την οικονομική απόδοση του τομέα σε σύγκριση με την απόδοση που θα υφίστατο σε μια μη ρυθμιζόμενη κατανομή της αγοράς.

Συμπερασματικά, στην περίπτωση των κυβερνητικών ρυθμίσεων, υπάρχουν ιδιαίτερα δαπανηρές αστοχίες σχετικά με τον τομέα της ενέργειας, των οποίων οι κοινωνικές επιπτώσεις μπορούν να μειωθούν με την εφαρμογή των κατάλληλων κυβερνητικών ρυθμιστικών μηχανισμών. (Joskow, 2006)

Η ανάγκη για τη ρύθμιση των δικτύων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας θα μπορούσε να υποστηριχθεί επιπλέον από ένα σημαντικό επιχείρημα, το οποίο είναι ότι τα δίκτυα αυτά διαθέτουν υψηλό αριθμό κεφαλαίων, πραγματοποιούν σημαντικές εφάπαξ δαπάνες που σχετίζονται με επενδύσεις σε μακρόβια και ακίνητα περιουσιακά στοιχεία και υπόκεινται δυνητικά σε ρυθμιστικές καθυστερήσεις. Η απειλή τέτοιων καθυστερήσεων θα μπορούσε να μειώσει ή να καταστρέψει τα κίνητρα πραγματοποίησης των αναγκαίων επενδύσεων προκειμένου να εξισορροπηθούν αποτελεσματικά η προσφορά και η ζήτηση.

Περίπου είκοσι χρόνια πριν, ξεκίνησαν σε όλο τον κόσμο οι αλλαγές στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας. Οι καθετοποιημένες δημόσιες επιχειρήσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας - οι οποίες θεωρούνταν φυσικά μονοπώλια πριν - αναδιарθώθηκαν, οι αγορές φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας απελευθερώθηκαν και η πρώην κρατική βιομηχανία ενέργειας προσέλκυσε ιδιωτικά κεφάλαια. Με την εμφάνιση των ιδιωτικών εταιρειών στον

τομέα της ενέργειας και την απελευθέρωση της αγοράς, δημιουργήθηκε η ανάγκη για τη δημιουργία ρυθμιστικών οργανισμών που διαχωρίζονται από την κυβέρνηση. Επίσης, ακόμη και εκεί που οι Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές είχαν ήδη συσταθεί, οι ρόλοι και οι λειτουργίες τους επεκτάθηκαν σε τομείς που σχετίζονται με την εισαγωγή του ανταγωνισμού λόγω των ρυθμιστικών μεταρρυθμίσεων.

Οι ανεξάρτητες Ρυθμιστικές Αρχές μπορούν να περιορίσουν την πολιτική παρέμβαση στις επιχειρηματικές αποφάσεις και να ελαχιστοποιήσουν τους ρυθμιστικούς κινδύνους. Αυτός ο ρυθμιστικός ρόλος είναι ιδιαίτερα σημαντικός δεδομένου του τεχνικού χαρακτήρα της ρύθμισης στον τομέα της ενέργειας. Οι τομείς του φυσικού αερίου και της ηλεκτρικής ενέργειας χαρακτηρίζονται από μακροχρόνιες και μεγάλες επενδύσεις υψηλού κεφαλαίου που απαιτούν ένα σταθερό ρυθμιστικό καθεστώς. Με άλλα λόγια, βραχυπρόθεσμα πολιτικά γεγονότα και πολιτικοί κύκλοι, δε θα πρέπει να παρεμβαίνουν στο ρυθμιστικό πλαίσιο, το οποίο θα πρέπει να παραμένει συνεπές και σταθερό με την πάροδο του χρόνου. Ο διαχωρισμός των ρυθμιστικών αρχών από τα υπουργεία, ο οποίος τους δίνει μεγαλύτερη αυτονομία και ευθύνη για τα ρυθμιστικά τους καθήκοντα, καθώς και τους θεωρεί υπόλογους για τις επιδόσεις τους θα πρέπει να βελτιώσει την αποδοτικότητα του τομέα της ενέργειας και να επιτύχει την αποτελεσματική του ρύθμιση.

Η ανεξαρτησία της Εθνικής Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας σημαίνει ότι δεν είναι μόνο ξεχωριστή και ανεξάρτητη από το αρμόδιο υπουργείο για την ενέργεια, αλλά και από το ρυθμιζόμενο τομέα. Επομένως, όσον αφορά την οργανωμένη βιομηχανία του ενεργειακού τομέα, υπάρχουν τουλάχιστον τρεις απειλές για την ανεξαρτησία των ρυθμιστικών αρχών:

- Πρώτον, υπάρχει ο κίνδυνος τα ρυθμιζόμενα μέρη να προσπαθήσουν να “αιχμαλωτίσουν” τις ρυθμιστικές αρχές, π.χ. δωροδοκώντας τις ή με την υπόσχεση καλά αμειβόμενων θέσεων εργασίας στο μέλλον, προκειμένου να επηρεάσουν τις αποφάσεις τους.
- Δεύτερον, υπάρχει ο κίνδυνος η ρυθμιζόμενη ενεργειακή βιομηχανία να χρησιμοποιήσει ασύμμετρη πληροφόρηση, καθώς και παραπληροφόρηση ούτως ώστε να χειραγωγήσει το ρυθμιστή.
- Τέλος, υπάρχει ο κίνδυνος η ανεξαρτησία της ρυθμιστικής αρχής να τεθεί σε κίνδυνο από ιδιωτικά συμφέροντα της ίδιας της ρυθμιστικής αρχής στον ενεργειακό τομέα, άμεσα ή έμμεσα, π.χ. όταν ο ρυθμιστής κατέχει μετοχές σε ένα αμοιβαίο κεφάλαιο που επενδύει στη ρυθμιζόμενη ενεργειακή βιομηχανία. (Johannsen, 2003)

Για να παραδώσουν τα οφέλη που αναμένονται από την ανεξάρτητη ρύθμιση του ενεργειακού κλάδου, οι ρυθμιστικές αρχές δε μπορούν να είναι απλώς συμβουλευτικές υπηρεσίες της κυβέρνησης χωρίς αρμοδιότητες λήψης αποφάσεων. Σε περίπτωση απουσίας επαρκούς ισχύος λήψης αποφάσεων, η ανεξαρτησία της ρυθμιστικής αρχής είναι ισοδύναμη με την ανεξαρτησία των επαγγελματικών συμβουλών. Μπορεί κανείς να υποστηρίξει ότι ο συμβουλευτικός ενεργειακός ρυθμιστής θα προσπαθήσει να χτίσει μια φήμη για τον επαγγελματισμό και την ισορροπημένη κρίση του, ούτως ώστε να μειώσει την πιθανότητα να παρακαμφθεί, καθώς και να ενισχύσει την εξουσία του. Ωστόσο, σε περίπτωση αντιμετώπισης ζητημάτων με υψηλό πολιτικό ενδιαφέρον για την κυβέρνηση, η ρυθμιστική αρχή που κατέχει μόνο συμβουλευτικό ρόλο, θα είναι υποχρεωμένη να διαπραγματευτεί με την κυβέρνηση πριν από την υποβολή της επίσημης πρότασής της, προκειμένου να αποφύγει να τη δει να απορρίπτεται. Επομένως, είναι πολύ δύσκολο για ένα συμβουλευτικό ρυθμιστή να διατηρήσει την ανεξαρτησία του από πολιτικές πιέσεις και να κάνει αξιόπιστες μακροπρόθεσμες ρυθμιστικές δεσμεύσεις για τους ιδιώτες επενδυτές. Στην περίπτωση του σταδιακού ανοίγματος της αγοράς και των ιδιωτικοποιήσεων, οι πιθανοί παράγοντες της αγοράς ενέργειας θα έχουν την εσφαλμένη εντύπωση ότι ο έλεγχος της καθετοποιημένης επιχείρησης παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και η πρόσβαση στο δίκτυο πραγματοποιείται

υπό την ευθύνη μιας ανεξάρτητης ρυθμιστικής αρχής, ενώ η πραγματική ρυθμιστική δύναμη θα παραμένει στην κυβέρνηση η οποία κατέχει συμφέροντα στη ρυθμιζόμενη βιομηχανία της ενέργειας. (Παντελής Κάπρος, 2003)

Ορισμένες κυβερνήσεις διστάζουν να εξουσιοδοτήσουν τις ανεξάρτητες ρυθμιστικές αρχές με την αρμοδιότητα της λήψης αποφάσεων ως επί το πλείστον, επειδή θεωρούν ότι η κοινωνική προστασία των καταναλωτών είναι πολύ σημαντική και δε μπορεί να εξασφαλιστεί με μια ξεχωριστή ρυθμιστική αρχή που θα επικεντρωθεί στην επίτευξη οικονομικών, αλλά όχι κοινωνικών στόχων. Είναι επίσης γεγονός ότι οι κυβερνήσεις προσπαθούν να καθυστερήσουν την ανάπτυξη του ανταγωνισμού, προκειμένου να αποκτήσουν μεγαλύτερα έσοδα από την ιδιωτικοποίηση των κρατικών μονοπωλίων.

Εν κατακλείδι, εάν κάποια χώρα εισάγει ιδιωτικά κεφάλαια στον τομέα της ενέργειας και αποφασίσει να προχωρήσει στη φιλελεύθερη μεταρρύθμιση του τομέα αυτού, θα πρέπει σίγουρα να διαχωρίσει τα ρυθμιστικά καθήκοντα από την κυβέρνηση (για τους λόγους που αναφέρθηκαν παραπάνω) και να δημιουργήσει μια ανεξάρτητη Εθνική Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας.

2. ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ

Μια ανεξάρτητη ρυθμιστική αρχή ενέργειας θα πρέπει να διαχωρίζεται από το ρυθμιζόμενο τομέα, όπως αναλύθηκε προηγουμένως, και με αυτόν τον τρόπο μπορεί να εξασφαλιστεί ότι θα εκδίδει αμερόληπτες και δίκαιες αποφάσεις. Ορισμένα από τα μέτρα προστασίας της ρυθμιστικής αρχής από οποιοδήποτε επιρροή προέρχεται από την ενεργειακή βιομηχανία είναι στενά συνδεδεμένα με τους συνήθεις κανόνες του υγιούς ανταγωνισμού σχετικά με την αμεροληψία και τον αποκλεισμό. Για παράδειγμα, υπάρχουν κανόνες που απαγορεύουν στις ρυθμιστικές αρχές να έχουν προσωπικό συμφέρον στη ρυθμιζόμενη βιομηχανία. Σε πολλές νομοθεσίες υπάρχουν επίσημοι κανονισμοί που απαγορεύουν την απασχόληση των ενεργειακών ρυθμιστών στη ρυθμιζόμενη βιομηχανία μετά τη λήξη της θητείας τους, προκειμένου να αυξηθεί η σχεσιακή απόσταση μεταξύ της εθνικής ρυθμιστικής αρχής και των ρυθμιζόμενων μερών. Η νομοθεσία αυτή αποσκοπεί στο να εμποδίσει τις ρυθμιστικές αρχές να προστατεύουν ορισμένες εταιρείες από αυστηρούς ρυθμιστικούς κανονισμούς, ώστε να εξασφαλίσουν μια καλή δουλειά στον τομέα της ενέργειας εκ των υστέρων. (Johannsen, 2003)

Ορισμένα από τα μέτρα αυτά μπορεί να φαίνονται αρκετά απλά, αλλά δεν είναι τόσο εύκολο να εφαρμοστούν στην πράξη. Εάν υπάρχουν περιορισμοί σχετικά με την απασχόληση στη ρυθμιζόμενη βιομηχανία μετά την εκπλήρωση της θητείας στη ρυθμιστική αρχή, θα μπορούσε να είναι πολύ δύσκολο για την αρχή να προσελκύσει ειδικούς του ενεργειακού τομέα. Αυτό είναι ένα ιδιαίτερα ευαίσθητο και περίπλοκο θέμα στις μικρότερες χώρες όπου η δυνατότητα να επιλεγούν οι καλύτεροι για τη ρυθμιστική εργασία περιορίζεται ακόμα περισσότερο από την έλλειψη των αρμόδιων ειδικών.

Το ζήτημα της ανεξαρτησίας από την κυβέρνηση είναι κάπως διαφορετικό από το ζήτημα της ανεξαρτησίας από τη ρυθμιζόμενη βιομηχανία, δεδομένου ότι οι ανεξάρτητες ρυθμιστικές αρχές αποτελούν μέρος του κρατικού μηχανισμού. Ακόμη και αν στους ενεργειακούς ρυθμιστές χορηγείται επίσημη διακήρυξη της ανεξαρτησίας τους, η κυβέρνηση μπορεί να επηρεάσει τις αρχές με πολλούς τρόπους, π.χ. κόβοντας τους προϋπολογισμούς τους ή απορρίπτοντας μη δημοφιλείς ρυθμιστικούς κανονισμούς. Ωστόσο, έχουν επινοηθεί ορισμένα μέτρα για να στηρίξουν τη σχέση ανεξαρτησίας που οφείλει να έχει μια ρυθμιστική αρχή με τις πολιτικές αρχές και να περιορίσουν το πεδίο για παρεμβάσεις από το πολιτικό σύστημα. (Stern, 2000)

Επιπλέον, πρέπει να επιτυγχάνεται μέσω της κατάλληλης νομοθεσίας μια σαφής οριοθέτηση των ρόλων και των λειτουργιών του υπουργείου που είναι αρμόδιο για τον τομέα της ενέργειας και της ρυθμιστικής αρχής. Το υπουργείο είναι υπεύθυνο για την εφαρμογή της γενικής ενεργειακής πολιτικής του κράτους, την ανάπτυξη του ενεργειακού τομέα, την ιδιωτικοποίηση, την ανάπτυξη και τη σύνταξη της αναγκαίας νομοθεσίας, την έγκριση των επενδύσεων που είναι σημαντικές για την ασφάλεια του κράτους, αλλά όχι για την οικονομική ρύθμιση του τομέα, της οποίας την ευθύνη κατέχει η ρυθμιστική αρχή.

Η σαφής περιγραφή και η διαφάνεια των διαδικασιών για το διορισμό και την απόλυση των ενεργειακών ρυθμιστών αυξάνουν την αξιοπιστία της ρυθμιστικής αρχής και δίνουν την εντύπωση ότι οι ρυθμιστικές αρχές δε χειραγωγούνται από πολιτικές επιρροές. Επομένως, όσον αφορά το διορισμό των επιτρόπων των ρυθμιστικών αρχών, τα ζητήματα σχετικά με τη θητεία, τον επαναδιορισμό, την απομάκρυνση από την εξουσία και τους περιορισμούς σχετικά με τα προσωπικά συμφέροντα που μπορεί να έχουν στο ρυθμιζόμενο τομέα, συνήθως περιλαμβάνονται σε ειδική νομοθεσία, συμβάσεις ή τον εσωτερικό κανονισμό της ρυθμιστικής αρχής. Σε γενικές γραμμές, αν εξεταστεί το ζήτημα της απομάκρυνσης ενός επιτρόπου του ενεργειακού ρυθμιστή, η ανεξαρτησία της αρχής ενισχύεται σε πολύ μεγάλο βαθμό αν η απομάκρυνση αυτή απαιτεί την έγκριση του νομοθέτη.

Ένας πολύ σημαντικός δείκτης σχετικά με την ανεξαρτησία της ρυθμιστικής αρχής είναι οι πηγές του προϋπολογισμού της. Τέτοιες πηγές είναι τα τέλη αδειοδότησης και ο προϋπολογισμός που χορηγείται από το κράτος. Η οικονομική ανεξαρτησία του ενεργειακού ρυθμιστή θα πρέπει να εξεταστεί από μια δισδιάστατη προοπτική: τη χρηματοδότηση της ρυθμιστικής αρχής αφενός και την οικονομική της αυτονομία αφετέρου. Το κύριο πρόβλημα παρουσιάζεται όταν ο προϋπολογισμός της ρυθμιστικής αρχής χορηγείται και εγκρίνεται από θεσμικά όργανα, τα οποία μπορεί να χρησιμοποιήσουν τον προϋπολογισμό για να επηρεάσουν τις ρυθμιστικές αποφάσεις.

3. ΛΟΙΠΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Η ανεξαρτησία της ρυθμιστικής αρχής δε σημαίνει ότι η αρχή έχει την εξουσία να παίρνει αποφάσεις χωρίς διαβουλεύσεις και συνεδριάσεις με το ευρύ κοινό, τους πολιτικούς και τις ρυθμιζόμενες επιχειρήσεις ενέργειας. Το σύνηθες ερώτημα είναι “Αν ένας ενεργειακός ρυθμιστής είναι ανεξάρτητος, τότε ποιος ρυθμίζει τη λειτουργία του ρυθμιστή;” και πρέπει να απαντηθεί με σαφήνεια μέσω της πρωτογενούς και της δευτερογενούς νομοθεσίας, οι οποίες εξασφαλίζουν την υπευθυνότητα και τη λογοδοσία της ρυθμιστικής αρχής. Η υπευθυνότητα της αρχής σχετίζεται με την υποχρέωση που έχει να επεξηγή τη διαδικασία και το σκεπτικό για τη λήψη αποφάσεων, να εκπληρώνει τις καθορισμένες ρυθμιστικές λειτουργίες χρησιμοποιώντας τους διαθέσιμους πόρους, καθώς και να ορίζει τις διαδικασίες προσφυγών. Όσον αφορά τη λογοδοσία, οι περισσότεροι ενεργειακοί ρυθμιστές δίνουν αναφορά για τα πεπραγμένα τους στο Κοινοβούλιο ή την Κυβέρνηση και μερικές φορές στο αρμόδιο υπουργείο για την ενέργεια. Επίσης, υπόκεινται σε ελέγχους σύμφωνα με τις διαδικασίες που εφαρμόζονται και σε άλλους δημόσιους οργανισμούς.

Άρρηκτα συνδεδεμένη με την υποχρέωση της λογοδοσίας είναι η διαφάνεια, δηλαδή ο τρόπος με τον οποίο οι ρυθμιστικές αρχές επικοινωνούν και ανταλλάσσουν πληροφορίες με σαφή και κατανοητό τρόπο, με αποτέλεσμα η ρυθμιστική διαδικασία να παρουσιάζεται ανοικτή και προσβάσιμη. Η διαφάνεια μπορεί να βοηθήσει στην πρόληψη των πολιτικών επιρροών, τη μείωση του ρυθμιστικού κινδύνου, καθώς και στο να αποθαρρύνει τη διαφθορά. Συνεπώς, η διαφάνεια είναι ζωτικής σημασίας για τη νομιμότητα της ρυθμιστικής διαδικασίας, αλλά και κλειδί για την προσέλκυση αποτελεσματικών επενδύσεων, διότι δημιουργεί εμπιστοσύνη στη

ρυθμιστική αρχή ότι θα εφαρμόσει το σύνολο των ρυθμιστικών πολιτικών του ενεργειακού τομέα.

Όλες οι αποφάσεις του ενεργειακού ρυθμιστή πρέπει να αιτιολογούνται πλήρως και να λαμβάνονται μόνο μετά από ανοικτές συνεδριάσεις και δημόσιες διαβουλεύσεις με όλα τα εμπλεκόμενα μέρη. Η ρυθμιστική αρχή θα πρέπει να υποβάλει ετήσια έκθεση στο φορέα που λογοδοτεί, καθώς και να κάνει εσωτερικό έλεγχο, ανακοινώνοντας δημοσίως τον προϋπολογισμό της. Σε όλες τις αποφάσεις της ρυθμιστικής αρχής θα μπορούσε να ασκηθεί έφεση.

4. ΟΙ ΚΥΡΙΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Παρά την ίδια γενική αρχή που τις διέπει – που είναι η ανεξάρτητη ρύθμιση του ενεργειακού τομέα προς όφελος του κοινωνικού συνόλου και η προώθηση του ανταγωνισμού – οι ανεξάρτητες ρυθμιστικές αρχές παίζουν διαφορετικούς ρόλους σε διαφορετικές χώρες. Στις ΗΠΑ, ο στόχος της θέσπισης των ρυθμιστικών αρχών για τις υπηρεσίες κοινής ωφέλειας ήταν να προστατευτούν οι καταναλωτές από τα καθετοποιημένα μονοπώλια. Ως εκ τούτου, το κρίσιμο χαρακτηριστικό της ανεξαρτησίας είναι η ανεξαρτησία της αρχής από τις επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας και η αποφυγή της χειραγώγησης της ρυθμιστικής διαδικασίας από αυτές. Στις ανεπτυγμένες χώρες, η κίνηση για τη δημιουργία ανεξάρτητων ρυθμιστικών αρχών μπορεί να δικαιολογηθεί με το επιχείρημα της ευημερίας των καταναλωτών. Ο στόχος πρέπει να είναι η ανάπτυξη ενός ρυθμιστικού συστήματος που να εξισορροπεί τις δυνάμεις της κυβέρνησης και το συμφέρον των καταναλωτών και των επιχειρηματιών στον τομέα της ενέργειας. Τέλος, στις αναδυόμενες οικονομίες της αγοράς (όπως η Ασία, η Λατινική Αμερική, η Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη), ένας από τους κύριους στόχους είναι ο μετριασμός του ρυθμιστικού κινδύνου για τους επενδυτές. Μέσα από τις ανεξάρτητες ρυθμιστικές αρχές οι επενδυτές θα πρέπει να είναι σίγουροι ότι μπορούν να αναμένουν ότι θα κερδίσουν ένα εύλογο ποσοστό απόδοσης. Ως εκ τούτου, στις αναδυόμενες οικονομίες της αγοράς, η βασική πτυχή είναι η ανεξαρτησία από την κρατική παρέμβαση. (ERRA, 2008)

Ο σκοπός του ρυθμιστή συχνά θεωρείται ότι είναι να εξισορροπεί τα συμφέροντα των διαφόρων παραγόντων της αγοράς ενέργειας, ώστε να επιδιώξει να βελτιώσει τις επιδόσεις του ενεργειακού τομέα. Συνήθως ο ρόλος του ρυθμιστή είναι:

- να προστατεύει τους καταναλωτές από την κατάχρηση των επιχειρήσεων με σημαντική ισχύ στην αγορά,
- να υποστηρίζει τις επενδύσεις και να προστατεύει τους επενδυτές από την αυθαίρετη κυβερνητική δράση,
- να προωθεί την οικονομική αποτελεσματικότητα μέσω της αύξησης του ανταγωνισμού, και
- να συλλέγει και να διαδίδει πληροφορίες σε κάθε ενδιαφερόμενο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΙΔΡΥΣΗ, ΚΑΘΙΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΩΝ ΡΥΘΜΙΣΤΩΝ ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΩΝ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΩΝ ΠΑΚΕΤΩΝ

Η Ευρωπαϊκή νομοθεσία σχετικά με το θέμα της δημιουργίας και της ανάπτυξης της αγοράς της ηλεκτρικής ενέργειας και του φυσικού αερίου χωρίζεται σε τρία διαφορετικά πακέτα νομοθετικών οδηγιών, τα οποία εκδόθηκαν το 1996-1998, το 2003 και το 2009 αντίστοιχα.

Κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1990, όταν το μεγαλύτερο μέρος των εθνικών αγορών ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου ήταν ακόμα μονοπωλιακού χαρακτήρα, η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα Κράτη Μέλη αποφάσισαν να ανοίξουν σταδιακά αυτές τις αγορές στον ανταγωνισμό. Ειδικότερα, η Ευρωπαϊκή Ένωση αποφάσισε να:

- γίνει σαφής διαχωρισμός μεταξύ των ανταγωνιστικών τμημάτων της κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης (π.χ. παροχή προς τους πελάτες) και των μη-ανταγωνιστικών (π.χ. διαχείριση των δικτύων),
- υποχρεώνει τους διαχειριστές των μη-ανταγωνιστικών τμημάτων της κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης να επιτρέπουν την πρόσβαση στις υποδομές σε τρίτους (third party access),
- απελευθερώσει το κομμάτι της προσφοράς στην αγορά (π.χ. εξάλειψη των φραγμών που εμποδίζουν τους εναλλακτικούς προμηθευτές να εισάγουν ή να παράγουν ενέργεια),
- αφαιρέσει σταδιακά τυχόν περιορισμούς σχετικά με πελάτες που επιθυμούν να αλλάξουν προμηθευτή,
- εισαγάγει Ανεξάρτητες Ρυθμιστικές Αρχές για τον έλεγχο και την παρακολούθηση του τομέα.

Το πρώτο ενεργειακό νομοθετικό πακέτο εκδόθηκε το 1996 ύστερα από διαπραγματεύσεις τεσσάρων (4) ετών μεταξύ των Κρατών Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και σχετιζόταν με το άνοιγμα της αγοράς της ηλεκτρικής ενέργειας και του φυσικού αερίου.

Στη συνέχεια ακολούθησε το δεύτερο ενεργειακό νομοθετικό πακέτο, το οποίο εγκρίθηκε τον Αύγουστο του 2003 και απαιτούσε το άνοιγμα των αγορών της ηλεκτρικής ενέργειας και του φυσικού αερίου, ώστε οι πελάτες να μπορούν να επιλέγουν ελεύθερα τους προμηθευτές.

Παρά τη σημαντική πρόοδο που επιτεύχθηκε, η δημιουργία ανταγωνιστικής αγοράς εξελισσόταν με πολύ αργό ρυθμό και οι αγορές παρέμεναν κυρίως εθνικές με σχετικά μικρό διασυνοριακό εμπόριο και υψηλό βαθμό συγκέντρωσης. Οι εταιρείες που προσπαθούσαν να εισέλθουν στην αγορά, οι ηγέτες των επιχειρήσεων, οι βουλευτές των Κρατών Μελών και οι ομάδες των καταναλωτών εξέφραζαν την ανησυχία τους τόσο για την αργή ανάπτυξη της χονδρικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου, όσο και για τις υψηλές τιμές και την περιορισμένη δυνατότητα επιλογής για τους καταναλωτές. Ως εκ τούτου, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ξεκίνησε μια έρευνα το 2005, ώστε να προσδιοριστούν οι παράγοντες που εμποδίζουν την ανάπτυξη μιας πλήρως ανταγωνιστικής αγοράς στα Κράτη Μέλη που αντιμετώπιζαν τα παραπάνω προβλήματα.

Τα αποτελέσματα της έρευνας αυτής δημοσιεύτηκαν το 2007 και οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης μετά από ένα διάστημα διαπραγματεύσεων που διήρκεσε δύο (2) χρόνια σύναψαν μια ευρεία συμφωνία για το περιεχόμενο της νέας νομοθετικής οδηγίας. Το τρίτο ενεργειακό πακέτο συμφωνήθηκε τελικά τον Ιούλιο του 2009 με την έγκριση των αναθεωρημένων

οδηγιών για τις αγορές της ηλεκτρικής ενέργειας και του φυσικού αερίου. Το σκεπτικό πίσω από το συγκεκριμένο πακέτο ήταν να δημιουργηθούν πιο εναρμονισμένες αγορές, ανεξάρτητες ρυθμιστικές αρχές, και ακόμα μεγαλύτερος διαχωρισμός μεταξύ της παραγωγής, της μεταφοράς και της διανομής της ηλεκτρικής ενέργειας και του φυσικού αερίου.

1^ο ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΑΚΕΤΟ – ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΔΗΓΙΑ 1996/92

Το πρώτο ενεργειακό νομοθετικό πακέτο εγκρίθηκε στα τέλη της δεκαετίας του 1990 και επέτρεψε το άνοιγμα της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας και της αγοράς του φυσικού αερίου, καθώς και μια σταδιακή εισαγωγή της έννοιας του ανταγωνισμού στις παραπάνω αγορές. Επιπλέον, επέβαλε ευρείες απαιτήσεις για το διαχωρισμό των κάθετα ολοκληρωμένων επιχειρήσεων ηλεκτρισμού και φυσικού αερίου.

ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- Η δημιουργία της εσωτερικής αγοράς στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας αποδεικνύεται ιδιαίτερη σημαντική για να καταστεί πιο αποδοτική η παραγωγή, μεταφορά και διανομή ηλεκτρικής ενέργειας, με παράλληλη ενίσχυση της ασφάλειας του εφοδιασμού και της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής οικονομίας και με σεβασμό της προστασίας του περιβάλλοντος.
- Η εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας πρέπει να δημιουργηθεί σταδιακά, προκειμένου η βιομηχανία να είναι δυνατόν να προσαρμοστεί στο νέο της περιβάλλον κατά τρόπο ευέλικτο και ορθολογικό και να ληφθούν υπόψη οι διαφορετικοί τρόποι της οργάνωσης των δικτύων ηλεκτρικής ενέργειας.
- Η δημιουργία της εσωτερικής αγοράς στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας πρέπει να ευνοεί τη διασύνδεση και τη διαλειτουργικότητα των δικτύων.
- Για ορισμένα κράτη μέλη, η επιβολή υποχρεώσεων παροχής υπηρεσίας κοινής ωφέλειας μπορεί να είναι αναγκαία προκειμένου να εξασφαλίζονται η ασφάλεια του εφοδιασμού, η προστασία των καταναλωτών και η προστασία του περιβάλλοντος, που, κατά τη γνώμη αυτών των κρατών μελών, δεν μπορεί να εγγυηθεί αναγκαστικά από μόνος του ο ελεύθερος ανταγωνισμός.
- Κάθε δίκτυο μεταφοράς πρέπει να υπόκειται σε κεντρικό σύστημα διαχείρισης και ελέγχου, προκειμένου να διασφαλίζεται η ασφάλεια, η αξιοπιστία και αποδοτικότητά του προς το συμφέρον των παραγωγών και των πελατών τους, συνεπώς, θα πρέπει να διορίζεται διαχειριστής του δικτύου μεταφοράς, ο οποίος αναλαμβάνει την εκμετάλλευση, τη συντήρηση και, εάν χρειάζεται, την ανάπτυξή του και η δράση του εν λόγω διαχειριστή πρέπει να είναι αντικειμενική, διαφανής και αμερόληπτη.
- Οι λογαριασμοί όλων των ολοκληρωμένων επιχειρήσεων ηλεκτρικής ενέργειας θα πρέπει να παρουσιάζουν τη μεγαλύτερη δυνατή διαφάνεια, προκειμένου ιδίως να διαπιστώνονται ενδεχομένως καταχρήσεις δεσπόζουσας θέσης, όπως αδικαιολογήτως χαμηλά ή υψηλά τιμολόγια ή πρακτικές διακριτικής μεταχείρισης για ισοδύναμες παροχές, για το σκοπό αυτό, πρέπει να τηρούνται χωριστοί λογαριασμοί για κάθε δραστηριότητα.

ΠΑΡΑΓΩΓΗ

- Για την κατασκευή νέων εγκαταστάσεων παραγωγής, τα κράτη μέλη μπορούν να επιλέγουν μεταξύ διαδικασίας χορήγησης αδειάς ή/και συστήματος πρόσκλησης υποβολής προσφορών. Οι άδειες χορηγούνται και οι προσκλήσεις υποβολής προσφορών πραγματοποιούνται σύμφωνα με αντικειμενικά διαφανή και αμερόληπτα κριτήρια.
- Όταν επιλέγουν τη διαδικασία χορήγησης αδειών, τα κράτη μέλη καθορίζουν τα κριτήρια χορήγησης των αδειών κατασκευής δυναμικού παραγωγής στο έδαφός τους. Τα λεπτομερή κριτήρια και οι διαδικασίες δημοσιοποιούνται. Οι αιτούντες πληροφορούνται τους λόγους τυχόν άρνησης χορήγησης μιας άδειας, οι οποίοι

πρέπει να είναι αντικειμενικοί και αμερόληπτοι. Οι λόγοι πρέπει να είναι απολύτως βάσιμοι και δεόντως τεκμηριωμένοι διαβιβάζονται προς ενημέρωση στην Επιτροπή. Πρέπει να παρέχονται στον αιτούντα διαδικασίες προσφυγής.

- Ο διαχειριστής του δικτύου μεταφοράς ή κάθε άλλη αρμόδια αρχή που ορίζεται από το οικείο κράτος μέλος καταρτίζει και δημοσιεύει υπό τον έλεγχο του κράτους, τουλάχιστον κάθε δύο έτη, τακτικές προβλέψεις όσον αφορά το δυναμικό παραγωγής και μεταφοράς που ενδέχεται να συνδεθεί με το δίκτυο, τις ανάγκες διασύνδεσης με άλλα δίκτυα, το δυνητικό δυναμικό μεταφοράς και τη ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας. Οι προβλέψεις αυτές καλύπτουν περίοδο που ορίζεται από κάθε κράτος μέλος.
- Οι λεπτομέρειες για τη διαδικασία πρόσκλησης υποβολής προσφορών για τα μέσα παραγωγής δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων τουλάχιστον έξι μήνες πριν από την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας για υποβολή προσφορών. Η συγγραφή υποχρεώσεων τίθεται εγκαίρως στη διάθεση κάθε ενδιαφερόμενης επιχείρησης εγκατεστημένης στο έδαφος κράτους μέλους, ώστε να της δοθεί επαρκής χρόνος για να υποβάλει προσφορά. Η συγγραφή υποχρεώσεων περιέχει τη λεπτομερή περιγραφή των προδιαγραφών της σύμβασης, της ακολουθητέας από όλους τους υποψηφίους διαδικασίας, καθώς και εξαντλητικό κατάλογο των κριτηρίων που διέπουν την επιλογή των υποψηφίων και την ανάθεση της σύμβασης.

ΔΙΚΤΥΟ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ

- Τα κράτη μέλη ορίζουν ή ζητούν από επιχειρήσεις που είναι ιδιοκτήτριες των δικτύων μεταφοράς να ορίσουν, για τη χρονική περίοδο που θα καθορισθεί από τα κράτη μέλη βάσει κριτηρίων απόδοσης και οικονομικής ισορροπίας, διαχειριστή ο οποίος είναι υπεύθυνος για την εκμετάλλευση, διασφάλιση της συντήρησης και, εφόσον κριθεί αναγκαίο, ανάπτυξη του δικτύου μεταφοράς σε μια δεδομένη ζώνη, καθώς και των διασυνδέσεων του με άλλα δίκτυα προκειμένου να εξασφαλίζεται ο εφοδιασμός.
- Ο διαχειριστής του δικτύου μεταφοράς είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση των ροών ενέργειας στο δίκτυο και πρέπει να συνεκτιμά τις ανταλλαγές με άλλα διασυνδεδεμένα δίκτυα. Για το σκοπό αυτό, ο διαχειριστής του δικτύου μεταφοράς είναι υπεύθυνος για να εξασφαλίζει την ασφάλεια, αξιοπιστία και αποδοτικότητα του δικτύου και, στα πλαίσια αυτά, για να μεριμνά ώστε να είναι διαθέσιμες όλες οι αναγκαίες επικουρικές υπηρεσίες.
- Ο διαχειριστής του δικτύου μεταφοράς αποφεύγει κάθε διάκριση μεταξύ των χρηστών ή των κατηγοριών χρηστών του δικτύου, και δη κάθε διάκριση υπέρ των θυγατρικών του επιχειρήσεων ή μετόχων του.
- Το κράτος μέλος δικαιούται να επιβάλει στο διαχειριστή, όταν κατανέμει τα φορτία στις εγκαταστάσεις παραγωγής, να δίδει προτεραιότητα στις εγκαταστάσεις παραγωγής που χρησιμοποιούν ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ή απορρίμματα ή που παράγουν συνδυασμένα ενέργεια και θερμότητα.
- Ένα κράτος μέλος μπορεί, για λόγους ασφαλείας εφοδιασμού, να επιτάσσει να δίδεται προτεραιότητα κατά την κατανομή φορτίων στις εγκαταστάσεις παραγωγής που χρησιμοποιούν εγχώριες πηγές πρωτογενούς ενεργειακού καυσίμου, σε αναλογία που δεν υπερβαίνει κατά τη διάρκεια ενός ημερολογιακού έτους το 15 % της συνολικής ποσότητας πρωτογενούς ενέργειας η οποία απαιτείται για την παραγωγή του ηλεκτρισμού που καταναλώνεται στο εν λόγω κράτος μέλος.

ΔΙΚΤΥΟ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

- Τα κράτη μέλη μπορούν να υποχρεώσουν τις εταιρείες διανομής να εφοδιάζουν πελάτες που βρίσκονται σε μια δεδομένη ζώνη. Το τιμολόγιο αυτών των προμηθειών μπορεί να ρυθμιστεί προκειμένου, για παράδειγμα, να διασφαλίζεται η ίση μεταχείριση των συγκεκριμένων πελατών.
- Τα κράτη μέλη ορίζουν ή ζητούν από τις επιχειρήσεις που είναι ιδιοκτήτριες των δικτύων διανομής ή υπεύθυνες για αυτά να ορίσουν, διαχειριστή υπεύθυνο για την εκμετάλλευση, την εξασφάλιση της συντήρησης και, εάν χρειάζεται, την ανάπτυξη του δικτύου διανομής σε μια δεδομένη ζώνη, καθώς και των διασυνδέσεων του με άλλα δίκτυα.
- Ο διαχειριστής του δικτύου διανομής φροντίζει να διασφαλίζει την ασφάλεια, αξιοπιστία και αποδοτικότητα του δικτύου στη ζώνη που καλύπτει, σεβόμενος δεόντως το περιβάλλον.
- Το κράτος μέλος δικαιούται να επιβάλει στο διαχειριστή του δικτύου διανομής, κατά την κατανομή των φορτίων στις εγκαταστάσεις παραγωγής, να δίδει προτεραιότητα στις εγκαταστάσεις παραγωγής που χρησιμοποιούν ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ή απορρίμματα ή που παράγουν συνδυασμένα ενέργεια και θερμότητα.

ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ

- Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να διασφαλίζεται ότι οι λογαριασμοί των επιχειρήσεων ηλεκτρισμού τηρούνται.
- Οι ολοκληρωμένες ηλεκτρικές επιχειρήσεις τηρούν, στην εσωτερική λογιστική τους, χωριστούς λογαριασμούς για τις δραστηριότητες παραγωγής, μεταφοράς και διανομής, και, όπου χρειάζεται, σε ενοποιημένη βάση, για τις άλλες δραστηριότητες εκτός του τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας, όπως ακριβώς θα έπρατταν εάν οι εν λόγω δραστηριότητες ασκούσαν από διαφορετικές επιχειρήσεις, προκειμένου να αποφεύγονται οι διακρίσεις, οι διασταυρούμενες επιχορηγήσεις και οι στρεβλώσεις του ανταγωνισμού. Στο παράρτημα των λογαριασμών τους, περιλαμβάνουν ισολογισμό και λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσεως για κάθε δραστηριότητα.
- Οι επιχειρήσεις διευκρινίζουν, σε παράρτημα των ετήσιων λογαριασμών τους, τους κανόνες κατανομής του ενεργητικού και παθητικού και των δαπανών και εσόδων, τους οποίους εφαρμόζουν για την κατάρτιση των χωριστών λογαριασμών. Οι κανόνες αυτοί μπορούν να τροποποιούνται μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις. Οι τροποποιήσεις αυτές πρέπει να επισημαίνονται στο παράρτημα και να αιτιολογούνται δεόντως.
- Τα κράτη μέλη που ορίζουν ως μοναδικό αγοραστή μια κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση ηλεκτρισμού ή μέρος μιας κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης ηλεκτρισμού, θεσπίζουν διατάξεις που ορίζουν ότι ο μοναδικός αγοραστής πρέπει να ασκεί τη δραστηριότητά του χωριστά από τις δραστηριότητες παραγωγής και διανομής της ολοκληρωμένης επιχείρησης.
- Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι δεν υπάρχει ροή πληροφοριών μεταξύ των δραστηριοτήτων μοναδικού αγοραστή των κάθετα ολοκληρωμένων επιχειρήσεων ηλεκτρισμού και των δραστηριοτήτων παραγωγής και διανομής αυτών των επιχειρήσεων, εκτός των πληροφοριών που είναι αναγκαίες για την εκτέλεση των καθηκόντων του μοναδικού αγοραστή.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΤΟ ΔΙΚΤΥΟ

- Στην περίπτωση πρόσβασης στο δίκτυο κατόπιν διαπραγματεύσεων, τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε οι παραγωγοί και, όπου τα κράτη μέλη επιτρέπουν την ύπαρξή τους, οι επιχειρήσεις προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας και οι επιλέξιμοι πελάτες, εντός και εκτός του εδάφους που καλύπτεται από το δίκτυο, να μπορούν να διαπραγματεύονται την πρόσβαση στο δίκτυο προκειμένου να συνάπτουν συμβάσεις προμηθειών μεταξύ τους βάσει εθελοντικών εμπορικών συμφωνιών.
- Στην περίπτωση που ο επιλέξιμος πελάτης είναι συνδεδεμένος με το δίκτυο διανομής, η πρόσβαση στο δίκτυο πρέπει να αποτελεί αντικείμενο διαπραγμάτευσης με το διαχειριστή του συγκεκριμένου δικτύου διανομής και, εάν χρειάζεται, με το διαχειριστή του δικτύου μεταφοράς.
- Όλες οι εγκατεστημένες στο έδαφος των κρατών μελών επιχειρήσεις παραγωγής και οι επιχειρήσεις προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας, όπου τα κράτη μέλη επιτρέπουν την ύπαρξή τους, έχουν τη δυνατότητα να εφοδιάζουν με απευθείας γραμμή τις εγκαταστάσεις, θυγατρικές επιχειρήσεις και επιλέξιμους πελάτες τους,
- Κάθε επιλέξιμος πελάτης εντός του εδάφους των κρατών μελών έχει τη δυνατότητα να αγοράζει ηλεκτρική ενέργεια και να εφοδιάζεται με απευθείας γραμμή από επιχείρηση παραγωγής και προμήθειας, όπου τα κράτη μέλη επιτρέπουν αυτούς τους προμηθευτές.
- Τα κράτη μέλη καθορίζουν τα κριτήρια για τη χορήγηση αδειών κατασκευής απευθείας γραμμών στο έδαφός τους. Τα κριτήρια αυτά πρέπει να είναι αντικειμενικά και αμερόληπτα.

2^ο ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΑΚΕΤΟ – ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΔΗΓΙΑ 2003/54

Το δεύτερο ενεργειακό πακέτο επικεντρώνεται περισσότερο στις έννοιες του διαχωρισμού της κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης, της πρόσβασης τρίτων στα δίκτυα διανομής και μεταφοράς, και στο να ορισθεί η ανάγκη για Ανεξάρτητες Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές. Επιπλέον, στη δεύτερη νομοθετική οδηγία ορίζονται δύο συγκεκριμένες προθεσμίες για την απελευθέρωση της λιανικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου, ήτοι ο Ιούλιος του 2004 για τους βιομηχανικούς πελάτες και ο Ιούλιος του 2007 για τους οικιακούς πελάτες.

ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- Η πείρα που αποκτήθηκε κατά την υλοποίηση της προηγούμενης οδηγίας καταδεικνύει τα σημαντικά οφέλη που είναι δυνατόν να προκύψουν από την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, όσον αφορά τα κέρδη σε απόδοση, τη μείωση τιμών, τα υψηλότερα επίπεδα υπηρεσιών και την αυξημένη ανταγωνιστικότητα. Εντούτοις, εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικές ελλείψεις και δυνατότητες για βελτίωση της λειτουργίας της αγοράς, κυρίως δε απαιτούνται συγκεκριμένες διατάξεις για τη διασφάλιση ισότιμων όρων παραγωγής για τη μείωση του κινδύνου δημιουργίας δεσπόζουσας θέσης στην αγορά και επιθετικής συμπεριφοράς, διασφαλίζοντας τιμολόγια μεταφοράς και διανομής χωρίς την επιβολή διακρίσεων, μέσω της παροχής πρόσβασης στο δίκτυο με βάση τιμολόγια τα οποία δημοσιεύονται πριν τεθούν σε ισχύ, καθώς επίσης διασφαλίζοντας την προστασία των δικαιωμάτων των μικρών και ευάλωτων καταναλωτών και την κοινοποίηση των στοιχείων για τις πηγές ενέργειας που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και αναφορές για πηγές, όταν υπάρχουν, που δίνουν στοιχεία για την επίδρασή τους στο περιβάλλον.
- Τα κυριότερα εμπόδια για την επίτευξη μιας απολύτως λειτουργικής και ανταγωνιστικής εσωτερικής αγοράς σχετίζονται, μεταξύ άλλων, με τα θέματα της πρόσβασης στο δίκτυο, με την τιμολόγηση των υπηρεσιών του δικτύου και με τους διαφορετικούς βαθμούς ανοίγματος της αγοράς μεταξύ κρατών μελών.
- Προκειμένου να διασφαλισθεί η δίκαιη και αμερόληπτη πρόσβαση στο δίκτυο, είναι σκόπιμο τα δίκτυα διανομής και μεταφοράς, όπου υφίστανται κάθετα ολοκληρωμένες επιχειρήσεις, να έχουν νομικά διακριτή προσωπικότητα. Περαιτέρω, είναι σκόπιμο οι διαχειριστές των δικτύων μεταφοράς και διανομής να έχουν ουσιαστικά δικαιώματα λήψεως αποφάσεων όσον αφορά τα περιουσιακά στοιχεία που είναι αναγκαία για τη συντήρηση, τη λειτουργία και την ανάπτυξη δικτύων όταν τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία λειτουργούν και βρίσκονται υπό την ιδιοκτησία κάθετα ολοκληρωμένων επιχειρήσεων. Η ανεξαρτησία των διαχειριστών των δικτύων μεταφοράς και διανομής επιβάλλεται να διασφαλισθεί, ιδίως απέναντι στα συμφέροντα που συνδέονται με την παραγωγή και τον εφοδιασμό. Κατά συνέπεια, πρέπει επίσης να δημιουργηθούν πλήρως ανεξάρτητες διευθυντικές δομές μεταξύ διαχειριστών δικτύων μεταφοράς και διανομής και κάθε εταιρείας παραγωγής/εφοδιασμού.
- Προκειμένου να μην επιβληθεί δυσανάλογο οικονομικό και διοικητικό βάρος στις μικρές εταιρείες διανομής, κρίνεται σκόπιμο να δοθεί η δυνατότητα στα κράτη μέλη, όποτε αυτό είναι αναγκαίο, να τις απαλλάξουν από τις απαιτήσεις νομικού διαχωρισμού της διανομής.
- Η ύπαρξη αποτελεσματικού ρυθμιστικού καθεστώτος, το οποίο τίθεται σε εφαρμογή από μία ή περισσότερες εθνικές ρυθμιστικές αρχές, αποτελεί σημαντικό χαρακτηριστικό για την εγγύηση της άνευ διακρίσεων πρόσβασης στο δίκτυο. Τα κράτη μέλη προσδιορίζουν τις λειτουργίες, τις αρμοδιότητες και τις διοικητικές

εξουσίες των ρυθμιστικών αρχών. Είναι σημαντικό οι ρυθμιστικές αρχές, σε όλα τα κράτη μέλη, να διαθέτουν κοινό ελάχιστο επίπεδο αρμοδιοτήτων. Οι εν λόγω αρχές θα πρέπει να έχουν την αρμοδιότητα να καθορίζουν ή να εγκρίνουν τα τιμολόγια ή, τουλάχιστον, τις μεθοδολογίες που διέπουν τον υπολογισμό των τιμολογίων μεταφοράς και διανομής. Για να μην υπάρχει αβεβαιότητα και δαπανηρές και χρονοβόρες διαφωνίες, τα τιμολόγια αυτά θα πρέπει να δημοσιεύονται πριν τεθούν σε ισχύ.

- Η Επιτροπή έχει εκδηλώσει την πρόθεσή της να ιδρύσει ευρωπαϊκό ρυθμιστικό όμιλο για την ηλεκτρική ενέργεια και το φυσικό αέριο, ο οποίος θα αποτελέσει κατάλληλο συμβουλευτικό μηχανισμό για την ενθάρρυνση της συνεργασίας και του συντονισμού των εθνικών ρυθμιστικών αρχών ώστε να προωθηθεί η ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας.
- Η Επιτροπή έχει εκδηλώσει την πρόθεσή της να αναλάβει πρωτοβουλίες, ιδιαίτερα όσον αφορά το πεδίο εφαρμογής της διάταξης για την επισήμανση, και συγκεκριμένα σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο θα μπορούσαν να δίδονται με τρόπο διαφανή, εύληπτο και συγκρίσιμο, σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση, οι πληροφορίες σχετικά με τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις τουλάχιστον όσον αφορά τις εκπομπές CO₂ και τα ραδιενεργά απόβλητα της ηλεκτροπαραγωγής από διάφορες ενεργειακές πηγές, καθώς και με τον τρόπο με τον οποίο θα μπορούσαν να απλοποιηθούν τα μέτρα που λαμβάνουν τα κράτη μέλη για τον έλεγχο της ακρίβειας των πληροφοριών που παρέχουν οι προμηθευτές.
- Η απαίτηση να κοινοποιείται στην Επιτροπή οιαδήποτε άρνηση χορήγησης άδειας για την κατασκευή νέων εγκαταστάσεων παραγωγής απεδείχθη ότι είναι άσκοπη διοικητική επιβάρυνση και θα πρέπει, ως εκ τούτου, να καταργηθεί.

ΠΑΡΑΓΩΓΗ

- Τα κράτη μέλη φροντίζουν ώστε οι διαδικασίες χορήγησης αδειών για τη μικρή ή /και την αποκεντρωμένη παραγωγή να λαμβάνουν υπόψη το περιορισμένο τους μέγεθος και τη δυνητική τους σπουδαιότητα.
- Οι διαδικασίες χορήγησης των αδειών και τα σχετικά κριτήρια δημοσιοποιούνται. Οι αιτούντες ενημερώνονται για τους λόγους τυχόν απόρριψης αίτησης για χορήγηση άδειας. Οι λόγοι πρέπει να είναι αντικειμενικοί, ακριβοδίκαιοι, βάσιμοι και τεκμηριωμένοι. Στους αιτούντες παρέχεται η δυνατότητα προσφυγής.
- Τα κράτη μέλη ορίζουν μία δημόσια αρχή ή δημόσιο φορέα ή ιδιωτικό φορέα ανεξάρτητο από δραστηριότητες παραγωγής, μεταφοράς, διανομής και προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας, που μπορεί να είναι η ρυθμιστική αρχή υπεύθυνη(ο) για την οργάνωση, την παρακολούθηση και τον έλεγχο της διαδικασίας πρόσκλησης προς υποβολή προσφορών. Στις περιπτώσεις που ο διαχειριστής του δικτύου μεταφοράς είναι εντελώς ανεξάρτητος από άλλες δραστηριότητες που δεν σχετίζονται με το δίκτυο μεταφοράς από άποψη ιδιοκτησιακού καθεστώτος, ο διαχειριστής του δικτύου μεταφοράς μπορεί να διορίζεται ως υπεύθυνος φορέας για την οργάνωση, την παρακολούθηση και τον έλεγχο της διαδικασίας πρόσκλησης προς υποβολή προσφορών. Η εν λόγω αρχή ή φορέας λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για τη διασφάλιση της εμπιστευτικότητας των πληροφοριών που περιέχονται στις προσφορές.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΔΙΚΤΥΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ

- Κάθε διαχειριστής δικτύου μεταφοράς είναι υπεύθυνος για τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης ικανότητας του δικτύου να ανταποκρίνεται στην εύλογη ζήτηση για τη μεταφορά ηλεκτρικής ενέργειας και την αποφυγή κάθε διάκρισης μεταξύ των χρηστών ή των κατηγοριών χρηστών του δικτύου, ιδίως δε κάθε διάκρισης υπέρ των συνδεδεμένων με αυτόν επιχειρήσεων.
- Προκειμένου να διασφαλισθεί η ανεξαρτησία του διαχειριστή του δικτύου μεταφοράς εφαρμόζονται τα ακόλουθα ελάχιστα κριτήρια:
  - τα πρόσωπα που είναι υπεύθυνα για τη διαχείριση του δικτύου μεταφοράς δεν επιτρέπεται να συμμετέχουν σε διαρθρωτικές δομές της ολοκληρωμένης επιχείρησης ηλεκτρικής ενέργειας που φέρουν την ευθύνη, άμεσα ή έμμεσα, για την καθημερινή εκτέλεση των δραστηριοτήτων παραγωγής, διανομής και προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας,
  - πρέπει να λαμβάνονται κατάλληλα μέτρα προκειμένου να διασφαλισθεί ότι τα επαγγελματικά συμφέροντα των προσώπων που είναι υπεύθυνα για τη διαχείριση του δικτύου μεταφοράς λαμβάνονται υπόψη κατά τρόπο ώστε να διασφαλίζεται ότι είναι σε θέση να ενεργούν με ανεξαρτησία.
- Τα κράτη μέλη μπορούν να επιβάλουν στον διαχειριστή δικτύου, όταν κατανέμει τα φορτία στις εγκαταστάσεις παραγωγής, να δίνει προτεραιότητα στις εγκαταστάσεις παραγωγής που χρησιμοποιούν ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ή απόβλητα ή που παράγουν συνδυασμένα ενέργεια και θερμότητα.
- Τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτούν από τους διαχειριστές του δικτύου μεταφοράς να πληρούν ορισμένα ελάχιστα πρότυπα για τη συντήρηση και ανάπτυξη του δικτύου μεταφοράς, συμπεριλαμβανομένου του δυναμικού διασύνδεσης.
- Οι διαχειριστές του δικτύου μεταφοράς προμηθεύονται την ενέργεια που χρησιμοποιούν για να καλύπτουν τις απώλειες ενέργειας και να διατηρούν εφεδρικό δυναμικό στο δίκτυό τους με διαφανείς, αμερόληπτες και βασιζόμενες στην αγορά διαδικασίες, όταν ασκούν τα καθήκοντα αυτά.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΔΙΚΤΥΟΥ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

- Τα κράτη μέλη μπορούν να επιβάλλουν στον διαχειριστή δικτύου διανομής, όταν κατανέμει τα φορτία στις εγκαταστάσεις παραγωγής, να δίνει προτεραιότητα στις εγκαταστάσεις παραγωγής που χρησιμοποιούν ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ή απόβλητα ή που παράγουν συνδυασμένα ενέργεια και θερμότητα.
- Σε περίπτωση που ο διαχειριστής δικτύου διανομής αποτελεί μέρος κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης, πρέπει να είναι ανεξάρτητος, από άποψη οργάνωσης και λήψης αποφάσεων, από τις άλλες δραστηριότητες που δεν συνδέονται με τη διανομή. Προς τούτο, εφαρμόζονται τα ακόλουθα ελάχιστα κριτήρια:
  - τα πρόσωπα που είναι υπεύθυνα για τη διαχείριση του δικτύου διανομής δεν μπορούν να συμμετέχουν σε διαρθρωτικές δομές της ολοκληρωμένης επιχείρησης ηλεκτρικής ενέργειας που φέρουν την ευθύνη, άμεσα ή έμμεσα, για την καθημερινή εκτέλεση των δραστηριοτήτων παραγωγής, μεταφοράς ή προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας,
  - πρέπει να λαμβάνονται κατάλληλα μέτρα προκειμένου να διασφαλισθεί ότι τα επαγγελματικά συμφέροντα των προσώπων που είναι υπεύθυνα για τη διαχείριση του δικτύου διανομής λαμβάνονται υπόψη κατά τρόπον ώστε να διασφαλίζεται ότι είναι σε θέση να ενεργούν με ανεξαρτησία.

ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ ΤΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ

- Οι επιχειρήσεις ηλεκτρικής ενέργειας τηρούν, στα εσωτερικά τους λογιστικά, χωριστούς λογαριασμούς για κάθε μία από τις δραστηριότητες μεταφοράς και διανομής, όπως ακριβώς θα ήταν υποχρεωμένες να πράξουν εάν οι εν λόγω δραστηριότητες ασκούσαν από χωριστές επιχειρήσεις, προκειμένου να αποφεύγονται οι διακρίσεις, οι αλληλοεπιδοτήσεις και οι στρεβλώσεις του ανταγωνισμού. Τηρούν επίσης λογαριασμούς, οι οποίοι μπορούν να είναι ενοποιημένοι, για άλλες δραστηριότητες σχετικές με την ηλεκτρική ενέργεια που δεν έχουν σχέση με τη μεταφορά και τη διανομή. Έως την 1η Ιουλίου 2007, οι επιχειρήσεις αυτές τηρούν χωριστούς λογαριασμούς για τις δραστηριότητες προμήθειας για επιλέξιμους πελάτες και για τις δραστηριότητες προμήθειας για μη επιλέξιμους πελάτες. Στους λογαριασμούς πρέπει να αποσαφηνίζονται τα έσοδα που προέρχονται από το ιδιοκτησιακό καθεστώς του δικτύου μεταφοράς/διανομής. Εφόσον ενδείκνυται, οι επιχειρήσεις αυτές τηρούν ενοποιημένους λογαριασμούς για άλλες δραστηριότητες, εκτός του τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας. Οι εσωτερικοί λογαριασμοί περιλαμβάνουν ισολογισμό και αποτελέσματα χρήσεως για κάθε δραστηριότητα.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΤΟ ΔΙΚΤΥΟ

- Ο διαχειριστής του δικτύου μεταφοράς ή διανομής μπορεί να αρνείται την πρόσβαση λόγω έλλειψης χωρητικότητας. Η άρνηση αυτή πρέπει να αιτιολογείται δεόντως. Τα κράτη μέλη μεριμνούν, όπου ενδείκνυται και στις περιπτώσεις άρνησης της πρόσβασης, προκειμένου ο διαχειριστής του δικτύου μεταφοράς ή διανομής να παρέχει πληροφορίες για τα μέτρα που θα ήταν αναγκαία για την ενίσχυση του δικτύου. Η πλευρά που έχει ζητήσει τη χορήγηση των στοιχείων αυτών μπορεί να επιβαρύνεται με εύλογο τέλος που αντικατοπτρίζει το κόστος της παροχής των εν λόγω πληροφοριών.
- Τα κράτη μέλη καθορίζουν τα κριτήρια για τη χορήγηση αδειών κατασκευής απευθείας γραμμών στο έδαφός τους. Τα κριτήρια αυτά πρέπει να είναι αντικειμενικά και αμερόληπτα.
- Η δυνατότητα παροχής ηλεκτρικής ενέργειας με απευθείας γραμμή δεν θίγει τη δυνατότητα σύναψης συμβάσεων ηλεκτρικής ενέργειας.
- Τα κράτη μέλη ορίζουν ένα ή περισσότερα αρμόδια όργανα ως ρυθμιστικές αρχές. Οι εν λόγω αρχές είναι εντελώς ανεξάρτητες από τα συμφέροντα του κλάδου της ηλεκτρικής ενέργειας. Είναι υπεύθυνες, μέσω της εφαρμογής του παρόντος άρθρου, τουλάχιστον για τη διασφάλιση της αμεροληψίας, του ουσιαστικού ανταγωνισμού και της εύρυθμης λειτουργίας της αγοράς, παρακολουθώντας, ειδικότερα:
  - τους κανόνες διαχείρισης και κατανομής του δυναμικού διασύνδεσης, σε συνεννόηση με τη ρυθμιστική αρχή ή τις ρυθμιστικές αρχές των κρατών μελών με τα οποία υφίσταται διασύνδεση,
  - τους τυχόν μηχανισμούς για την αντιμετώπιση της συμφόρησης δυναμικού στο εθνικό δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας,
  - το χρόνο που χρειάζονται οι επιχειρήσεις μεταφοράς και διανομής για να πραγματοποιούν τις σχετικές διασυνδέσεις και επισκευές,
  - τη δημοσίευση κατάλληλων πληροφοριών από τους διαχειριστές των δικτύων μεταφοράς και διανομής σχετικά με τις διασυνδέσεις, την εκμετάλλευση του δικτύου και την κατανομή του δυναμικού στους ενδιαφερόμενους, λαμβανομένης υπόψη της ανάγκης να

- αντιμετωπίζονται οι μη συγκεντρωτικές πληροφορίες ως εμπορικά εμπιστευτικές·
- τον αποτελεσματικό διαχωρισμό των λογαριασμών, ούτως ώστε να διασφαλίζεται ότι δεν υπάρχουν αλληλοεπιδοτήσεις μεταξύ των δραστηριοτήτων παραγωγής, μεταφοράς, διανομής και προμήθειας,
  - τους όρους, τις προϋποθέσεις και τα τιμολόγια για τη σύνδεση νέων παραγωγών ηλεκτρικής ενέργειας προκειμένου να διασφαλίζεται ότι είναι αντικειμενικοί, διαφανείς και αμερόληπτοι, λαμβανομένων ιδίως πλήρως υπόψη των δαπανών και των οφελών που απορρέουν από τις διάφορες τεχνολογίες ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, την αποκεντρωμένη παραγωγή και τη συνδυασμένη παραγωγή θερμικής και ηλεκτρικής ενέργειας,
  - τον βαθμό στον οποίο οι διαχειριστές δικτύων μεταφοράς και διανομής εκπληρώνουν τα καθήκοντά,
  - το επίπεδο διαφάνειας και ανταγωνισμού.
- Οποιοδήποτε μέρος έχει να υποβάλει καταγγελία κατά διαχειριστών δικτύου μεταφοράς ή διανομής μπορεί να υποβάλλει την καταγγελία στη ρυθμιστική αρχή, η οποία, ενεργώντας ως αρχή επίλυσης των διαφορών, εκδίδει απόφαση εντός περιόδου δύο μηνών από τη στιγμή της παραλαβής της καταγγελίας. Η εν λόγω χρονική περίοδος μπορεί να παρατείνεται κατά δύο μήνες όταν η ρυθμιστική αρχή ζητά πρόσθετες πληροφορίες. Η εν λόγω περίοδος μπορεί να παρατείνεται περαιτέρω, με τη σύμφωνη γνώμη του καταγγέλλοντος. Η εν λόγω απόφαση έχει δεσμευτική ισχύ, εκτός εάν και έως ότου ακυρωθεί κατόπιν προσφυγής.
  - Οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές συμβάλλουν στην ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς και ίσων όρων ανταγωνισμού συνεργαζόμενες μεταξύ τους και με την Επιτροπή κατά τρόπο διαφανή.

3^ο ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΑΚΕΤΟ - ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΔΗΓΙΑ 2009/72

Το τρίτο ενεργειακό νομοθετικό πακέτο καθιέρωσε ένα νέο καθεστώς διαχωρισμού της κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης και καθόρισε με μεγαλύτερη σαφήνεια τις αρμοδιότητες των Εθνικών Ρυθμιστικών Αρχών, συμπεριλαμβανομένης της συνεργασίας με τον ACER (Agency for the Cooperation of Energy Regulators - Οργανισμός Συνεργασίας των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας). Επιπλέον, βελτίωσε τα δικαιώματα των καταναλωτών, παρέχοντας μια σειρά από μέτρα για τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου, και προώθησε την περιφερειακή αλληλεγγύη, καθώς και εθνικά μέτρα έκτακτης ανάγκης σε περίπτωση σοβαρών διαταραχών του εφοδιασμού με φυσικό αέριο.

ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- Στόχοι της εσωτερικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, η οποία υλοποιείται σταδιακά σε ολόκληρη την Κοινότητα από το 1999, είναι η παροχή πραγματικών επιλογών σε όλους τους καταναλωτές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είτε είναι πολίτες είτε επιχειρήσεις, η παροχή νέων επιχειρηματικών ευκαιριών και η αύξηση του διασυνοριακού εμπορίου, ώστε να επιτευχθούν κέρδη σε απόδοση, ανταγωνιστικές τιμές, υψηλότερα πρότυπα παρεχόμενων υπηρεσιών, και να ενισχυθεί ταυτόχρονα η ασφάλεια του εφοδιασμού και η αειφορία.
- Ωστόσο, υπάρχουν σήμερα εμπόδια στην πώληση ηλεκτρικής ενέργειας στην Κοινότητα ισότιμα και χωρίς διακρίσεις ή μειονεκτήματα. Συγκεκριμένα, δεν παρέχεται ακόμη πρόσβαση στο δίκτυο χωρίς διακρίσεις και με εξίσου αποτελεσματική ρυθμιστική εποπτεία σε όλα τα κράτη μέλη.
- Η ασφάλεια του εφοδιασμού ηλεκτρικής ενέργειας είναι ζωτική για την ανάπτυξη μιας ευρωπαϊκής κοινωνίας, για την εφαρμογή μιας βιώσιμης πολιτικής για την αντιμετώπιση της αλλαγής του κλίματος και την τόνωση της ανταγωνιστικότητας εντός της εσωτερικής αγοράς. Για το λόγο αυτό, θα πρέπει να αναπτυχθούν περαιτέρω διασυνοριακές διασυνδέσεις ώστε να εξασφαλισθεί η προσφορά όλων των πηγών ενέργειας στη χαμηλότερη δυνατή τιμή τόσο για τους καταναλωτές όσο και για τη βιομηχανία στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
- Μια λειτουργούσα εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας πρέπει να παρέχει κατάλληλα κίνητρα στους παραγωγούς για να επενδύουν σε νέες τεχνολογίες παραγωγής ενέργειας, συμπεριλαμβανομένης της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, με ιδιαίτερη προσοχή στις πιο απομονωμένες χώρες και περιφέρειες στην κοινοτική αγορά ενέργειας. Μια λειτουργούσα εσωτερική αγορά πρέπει επίσης να ενθαρρύνει, μέσω κατάλληλων μέτρων, τους καταναλωτές να προωθούν μια αποδοτικότερη χρήση της ενέργειας υπό την προϋπόθεση ότι διασφαλίζεται η ασφάλεια του εφοδιασμού ενέργειας.
- Προκειμένου να εξασφαλιστεί ο ανταγωνισμός και ο εφοδιασμός με ηλεκτρική ενέργεια με τις πιο ανταγωνιστικές τιμές, τα κράτη μέλη και οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές πρέπει να εξασφαλίσουν τη διαμεθοριακή πρόσβαση σε νέους προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας από διαφορετικές ενεργειακές πηγές, καθώς και σε νέους παρόχους παραγωγής ενέργειας.
- Χωρίς τον αποτελεσματικό διαχωρισμό των δικτύων από τις δραστηριότητες παραγωγής και προμήθειας («αποτελεσματικός διαχωρισμός»), υφίσταται ο κίνδυνος διακρίσεων στην εκμετάλλευση των δικτύων, αλλά και στην παροχή κινήτρων στις κάθετα ολοκληρωμένες επιχειρήσεις για την πραγματοποίηση των ενδεδειγμένων επενδύσεων στα δίκτυά τους.

- Ο αποτελεσματικός διαχωρισμός μπορεί να γίνει μόνο με την άρση του κινήτρου για τις κάθετα ολοκληρωμένες επιχειρήσεις να κάνουν διακρίσεις κατά των ανταγωνιστών τους όσον αφορά την πρόσβαση στο δίκτυο και τις επενδύσεις. Ο διαχωρισμός της ιδιοκτησίας, πράγμα που προϋποθέτει ότι ο ιδιοκτήτης δικτύου ορίζεται ως ο διαχειριστής του δικτύου και είναι ανεξάρτητος από συμφέροντα προμήθειας και παραγωγής, είναι σαφώς αποτελεσματικός και σταθερός τρόπος για την επίλυση της εγγενούς σύγκρουσης συμφερόντων και την εγγύηση της ασφάλειας του εφοδιασμού. Για τον λόγο αυτό, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο ψήφισμά του της 10ης Ιουλίου 2007 σχετικά με τις προοπτικές για την εσωτερική αγορά αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας αναφέρει τον διαχωρισμό της μεταφοράς από την ιδιοκτησία ως το πιο αποτελεσματικό μέσο για την προώθηση των επενδύσεων σε υποδομή χωρίς διακρίσεις, τη δίκαιη πρόσβαση των νεοεισερχομένων στο δίκτυο και τη διαφάνεια της αγοράς. Στο πλαίσιο του διαχωρισμού της ιδιοκτησίας, κατά συνέπεια, θα πρέπει να απαιτείται από τα κράτη μέλη να εξασφαλίζουν ότι το αυτό πρόσωπο ή πρόσωπα δεν δικαιούνται να ασκούν έλεγχο επί επιχείρησης παραγωγής ή προμήθειας και, ταυτοχρόνως, να ασκούν έλεγχο ή δικαιώματα σε διαχειριστή συστήματος μεταφοράς ή σε σύστημα μεταφοράς. Αντιστρόφως, θα πρέπει να αποκλείεται η δυνατότητα να ασκεί έλεγχο ή δικαιώματα σε επιχείρηση παραγωγής ή προμήθειας όποιος ελέγχει σύστημα μεταφοράς ή διαχειριστή συστήματος μεταφοράς. Εντός των εν λόγω ορίων, επιχείρηση παραγωγής ή προμήθειας θα πρέπει να μπορεί να έχει μετοχές μειοψηφίας σε διαχειριστή συστήματος μεταφοράς ή σε σύστημα μεταφοράς.
- Η καθιέρωση διαχειριστών συστημάτων ή διαχειριστών μεταφοράς ανεξάρτητων από συμφέροντα προμήθειας και παραγωγής θα πρέπει να παρέχει στις κάθετα ολοκληρωμένες επιχειρήσεις τη δυνατότητα να διατηρούν την ιδιοκτησία των πάγιων στοιχείων του δικτύου, διασφαλίζοντας παράλληλα τον αποτελεσματικό διαχωρισμό συμφερόντων, υπό τον όρο ότι ο ανεξάρτητος διαχειριστής συστήματος ή ο ανεξάρτητος διαχειριστής μεταφοράς ασκεί όλες τις δραστηριότητες του διαχειριστή συστήματος και ότι έχουν θεσπισθεί λεπτομερής κανονιστική ρύθμιση και εκτενείς μηχανισμοί ρυθμιστικού ελέγχου.
- Προκειμένου να διαφυλαχθούν πλήρως τα συμφέροντα των μετόχων των κάθετα ολοκληρωμένων επιχειρήσεων, τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να επιλέγουν να εφαρμόσουν τον διαχωρισμό της ιδιοκτησίας είτε μέσω άμεσης πώλησης είτε μέσω διάσπασης των μετοχών της κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης σε μετοχές της επιχείρησης δικτύου και σε μετοχές των εναπομεινουσών επιχειρήσεων προμήθειας και παραγωγής, υπό τον όρο ότι τηρούνται οι απαιτήσεις που προκύπτουν από τον διαχωρισμό της ιδιοκτησίας.
- Η πλήρης αποτελεσματικότητα της καθιέρωσης ανεξάρτητου διαχειριστή συστήματος ή ανεξάρτητου διαχειριστή μεταφοράς θα πρέπει να εξασφαλισθεί με ειδικούς πρόσθετους κανόνες. Οι κανόνες για τον ανεξάρτητο διαχειριστή μεταφοράς προσφέρουν κατάλληλο ρυθμιστικό πλαίσιο που εγγυάται τον θεμιτό ανταγωνισμό, επαρκείς επενδύσεις, πρόσβαση των νεοεισερχομένων στην αγορά και ολοκλήρωση των αγορών ηλεκτρικής ενέργειας. Ο αποτελεσματικός διαχωρισμός μέσω των διατάξεων για τον ανεξάρτητο διαχειριστή μεταφοράς βασίζεται σε ένα πυλώνα μέτρων οργάνωσης και διοίκησης των διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς και σε έναν πυλώνα μέτρων για τις επενδύσεις, τη σύνδεση νέων εγκαταστάσεων παραγωγής με το δίκτυο και την ενοποίηση των αγορών μέσω της περιφερειακής συνεργασίας. Η ανεξαρτησία του διαχειριστή μεταφοράς θα πρέπει, μεταξύ άλλων, να εξασφαλισθεί και με ορισμένες περιόδους υπαναχώρησης κατά τη διάρκεια των οποίων δεν ασκείται στην κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση διαχειριστική ή άλλη συναφής δραστηριότητα που να παρέχει πρόσβαση στις αυτές πληροφορίες οι οποίες θα μπορούσαν να είχαν ληφθεί σε διαχειριστική θέση. Το πρότυπο

αποτελεσματικού διαχωρισμού του ανεξάρτητου διαχειριστή μεταφοράς ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις που καθόρισε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κατά τη σύνοδό του στις Βρυξέλλες στις 8 και 9 Μαρτίου 2007.

- Προκειμένου να αναπτυχθεί ανταγωνισμός στην εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, οι μη οικιακοί καταναλωτές θα πρέπει να μπορούν να επιλέγουν τους προμηθευτές τους και να συνάπτουν συμβάσεις για την κάλυψη των αναγκών τους σε ηλεκτρική ενέργεια με περισσότερους προμηθευτές. Οι καταναλωτές αυτοί θα πρέπει να προστατεύονται από ρήτρες αποκλειστικότητας σε συμβάσεις, οι οποίες συνεπάγονται τον αποκλεισμό ανταγωνιστικών ή/και συμπληρωματικών προσφορών.
- Η διασφάλιση του ενεργειακού εφοδιασμού συνιστά σημαντικό στοιχείο της δημόσιας ασφάλειας και, κατά συνέπεια, συνδέεται εγγενώς με την αποτελεσματική λειτουργία της εσωτερικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας και την ολοκλήρωση των απομονωμένων αγορών ηλεκτρικής ενέργειας των κρατών μελών. Η ηλεκτρική ενέργεια μπορεί να φθάσει στους πολίτες της Ένωσης μόνο μέσω του δικτύου. Οι λειτουργικές αγορές ηλεκτρικής ενέργειας και, ειδικότερα, τα δίκτυα και τα άλλα πάγια στοιχεία που συνδέονται με την προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας είναι ουσιώδη για τη δημόσια ασφάλεια, την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας και για την ευημερία των πολιτών της Ένωσης. Δεν θα πρέπει συνεπώς να επιτρέπεται σε πρόσωπα από τρίτες χώρες να ελέγχουν συστήματα μεταφοράς ή διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς παρά μόνον εφόσον συμμορφώνονται προς τις προδιαγραφές περί πραγματικού διαχωρισμού που ισχύουν εντός της Κοινότητας. Με την επιφύλαξη των διεθνών υποχρεώσεων της Κοινότητας, η Κοινότητα θεωρεί ότι ο κλάδος του συστήματος μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας είναι ιδιαίτερης σημασίας για την Κοινότητα και, κατά συνέπεια, απαιτούνται πρόσθετες διασφαλίσεις σχετικά με τη διαφύλαξη της ασφάλειας του ενεργειακού εφοδιασμού της Κοινότητας, ώστε να αποφεύγονται τυχόν απειλές κατά της δημόσιας τάξης και δημόσιας ασφάλειας εντός της Κοινότητας, καθώς κατά και της ευημερίας των πολιτών της Ένωσης. Η ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού της Κοινότητας απαιτεί ειδικότερα να αξιολογείται η ανεξαρτησία της λειτουργίας του δικτύου, το επίπεδο της εξάρτησης του ενεργειακού εφοδιασμού της Κοινότητας και των διαφόρων κρατών μελών από τρίτες χώρες, καθώς και η αντιμετώπιση, τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο, του εμπορίου και των επενδύσεων ενέργειας στην εκάστοτε συγκεκριμένη τρίτη χώρα. Η ασφάλεια του εφοδιασμού θα πρέπει συνεπώς να εκτιμάται υπό το φως των πραγματικών περιστάσεων της κάθε περίπτωσης και των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων βάσει του διεθνούς δικαίου, ιδίως των διεθνών συμφωνιών μεταξύ της Κοινότητας και της οικείας τρίτης χώρας. Όπου χρειάζεται, η Επιτροπή ενθαρρύνεται να υποβάλει συστάσεις για τη διαπραγμάτευση σχετικών συμφωνιών με τρίτες χώρες, με αντικείμενο την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού της Κοινότητας ή την προσθήκη των αναγκαίων θεμάτων σε άλλες διαπραγματεύσεις με τις τρίτες αυτές χώρες.
- Τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενθαρρύνουν τον εκσυγχρονισμό των δικτύων διανομής, π.χ. μέσω της εισαγωγής ευφών πλεγμάτων, τα οποία πρέπει να κατασκευαστούν με τρόπο που να ενθαρρύνει την αποκεντρωμένη παραγωγή και την ενεργειακή απόδοση.
- Στην περίπτωση μικρών δικτύων, μπορεί να χρειαστεί να διασφαλίζεται η παροχή βοηθητικών υπηρεσιών από διαχειριστές δικτύων μεταφοράς συνδεδεμένους με μικρά δίκτυα.
- Οι ρυθμιστικοί φορείς ενέργειας θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να λαμβάνουν αποφάσεις σε κάθε συναφές ρυθμιστικό θέμα προκειμένου να λειτουργεί ορθώς η εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και να είναι πλήρως ανεξάρτητες από οποιοδήποτε άλλο δημόσιο ή ιδιωτικό συμφέρον. Αυτό δεν εμποδίζει ούτε τον

δικαστικό έλεγχο ούτε την κοινοβουλευτική εποπτεία σύμφωνα με το συνταγματικό δίκαιο των κρατών μελών. Τα κράτη μέλη συμβάλλουν μεν στην ανεξαρτησία της εθνικής ρυθμιστικής αρχής από πολιτικά ή οικονομικά συμφέροντα μέσω κατάλληλου συστήματος περιτροπής, αλλά θα πρέπει να μπορούν να λαμβάνουν δεόντως υπόψη και τη διαθεσιμότητα ανθρώπινων πόρων και το μέγεθος του συμβουλίου.

- Όταν δεν υπάρχει ρευστότητα στην αγορά, οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές υποχρεούνται να διαδραματίζουν ενεργό ρόλο ούτως ώστε να διασφαλίζεται ότι τα τιμολόγια εξισορρόπησης δεν επιβάλλουν διακρίσεις και ότι αντικατοπτρίζουν το κόστος. Επιπρόσθετα, οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές θα πρέπει να φροντίζουν ώστε τα τιμολόγια μεταφοράς και διανομής να μην εισάγουν διακρίσεις και να αντικατοπτρίζουν το κόστος, θα πρέπει δε να λαμβάνουν υπόψη τους το μακροπρόθεσμο, οριακό και εξοικονομούμενο κόστος δικτύου από τον επιμερισμό της παραγωγής και τα μέτρα διαχείρισης της ζήτησης.
- Οποιαδήποτε εναρμόνιση των εξουσιών των εθνικών ρυθμιστικών αρχών θα πρέπει να περιλαμβάνει την εξουσία παροχής κινήτρων στις εταιρείες ηλεκτρικής ενέργειας και την εξουσία επιβολής αποτελεσματικών, αναλογικών και αποτρεπτικών κυρώσεων στις εταιρείες ηλεκτρικής ενέργειας, ή την εξουσία προσφυγής σε δικαστήριο με αίτημα την επιβολή παρομοίων κυρώσεων. Επιπλέον, οι ρυθμιστικές αρχές θα πρέπει να έχουν την εξουσία να ζητούν σχετικές πληροφορίες από εταιρείες ηλεκτρικής ενέργειας, να κάνουν κατάλληλες και επαρκείς έρευνες και να διευθετούν αντιδικίες.
- Σχεδόν όλα τα κράτη μέλη έχουν επιλέξει να διασφαλίσουν τον ανταγωνισμό στην αγορά παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας μέσω διαφανούς διαδικασίας χορήγησης αδειών. Εντούτοις, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν τη δυνατότητα συμβολής στην ασφάλεια του εφοδιασμού δρομολογώντας — σε περίπτωση που με τη διαδικασία χορήγησης αδειών δεν δημιουργείται επαρκές δυναμικό παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας— διαδικασία υποβολής προσφορών ή ισοδύναμη διαδικασία. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα, χάριν της προστασίας του περιβάλλοντος και της προώθησης εκκολλημένων νέων τεχνολογιών, να προβαίνουν σε πρόσκληση προς υποβολή προσφορών για τη δημιουργία νέου δυναμικού βάσει δημοσιευμένων κριτηρίων. Το νέο δυναμικό αφορά, μεταξύ άλλων, ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και συμπαραγωγή ηλεκτρισμού και θερμότητας.
- Οι καταναλωτές θα πρέπει να διαθέτουν σαφείς και κατανοητές πληροφορίες όσον αφορά τα δικαιώματά τους σε σχέση με τον ενεργειακό τομέα. Η Επιτροπή θα πρέπει να καταρτίσει, ύστερα από διαβούλευση με εμπλεκόμενους συμμετόχους που περιλαμβάνουν τα κράτη μέλη, τις εθνικές ρυθμιστικές αρχές, τις καταναλωτικές οργανώσεις και τις επιχειρήσεις ηλεκτρικής ενέργειας, ένα προσιτό, φιλικό προς το χρήστη, Ερωτηματολόγιο Καταναλωτή Ενέργειας, το οποίο προσφέρει στους πολίτες πρακτικές πληροφορίες για τα δικαιώματά τους. Το εν λόγω Ερωτηματολόγιο Καταναλωτή Ενέργειας θα πρέπει να προσφέρεται σε όλους τους καταναλωτές και να είναι δημόσια διαθέσιμο.
- Η ενεργειακή φτώχεια είναι διογκούμενο πρόβλημα στην Κοινότητα. Κατά συνέπεια, τα κράτη μέλη που πλήττονται από αυτήν και δεν το έχουν ακόμη πράξει θα πρέπει να αναπτύξουν εθνικά προγράμματα δράσης ή άλλα κατάλληλα πλαίσια δράσης για την αντιμετώπιση της ενεργειακής φτώχειας, που αποβλέπουν στη μείωση του αριθμού των ανθρώπων που υποφέρουν από μια τέτοια κατάσταση. Σε κάθε περίπτωση, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν τον απαραίτητο ενεργειακό εφοδιασμό των ευάλωτων καταναλωτών.
- Εγγύηση για μεγαλύτερη προστασία των καταναλωτών αποτελεί η διαθεσιμότητα αποτελεσματικών μέσων διακανονισμού διενέξεων για όλους τους καταναλωτές. Τα

κράτη μέλη θα πρέπει να θεσπίσουν διαδικασίες για τον ταχύ και αποτελεσματικό διακανονισμό των παραπόνων.

- Για να δημιουργηθεί εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενισχύσουν την ενοποίηση των εθνικών αγορών τους και τη συνεργασία των διαχειριστών δικτύων σε κοινοτικό και περιφερειακό επίπεδο, ενσωματώνοντας επίσης τα απομονωμένα συστήματα που απαρτίζουν τις «νησίδες» ηλεκτρικής ενέργειας που εξακολουθούν να υπάρχουν στην Κοινότητα.

ΓΕΝΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ

- Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι:
  - όταν οι καταναλωτές επιθυμούν, τηρώντας τους όρους των συμβάσεων, να αλλάξουν προμηθευτή, η αλλαγή θα πραγματοποιείται από τον ενδιαφερόμενο διαχειριστή μέσα σε τρεις εβδομάδες,
  - οι καταναλωτές έχουν δικαίωμα να λαμβάνουν όλα τα σχετικά στοιχεία για την κατανάλωση.
- Τα κράτη μέλη λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα για την προστασία των τελικών πελατών και, ειδικότερα, μεριμνούν ώστε να υπάρχουν επαρκείς διασφαλίσεις για την προστασία των ευάλωτων καταναλωτών. Στο πλαίσιο αυτό, κάθε κράτος μέλος ορίζει την έννοια των «ευάλωτων καταναλωτών», όπου μπορεί να γίνεται μνεία στην ενεργειακή φτώχεια, καθώς και, μεταξύ άλλων, την απαγόρευση διακοπής σύνδεσης τέτοιων καταναλωτών σε κρίσιμες περιόδους. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που συνδέονται με τους ευάλωτους καταναλωτές τηρούνται και ειδικότερα λαμβάνουν μέτρα προστασίας των τελικών πελατών σε απομακρυσμένες περιοχές. Διασφαλίζουν υψηλά επίπεδα προστασίας των καταναλωτών, ιδίως όσον αφορά τη διαφάνεια σχετικά με τους συμβατικούς όρους και προϋποθέσεις, τη γενική πληροφόρηση και τους μηχανισμούς επίλυσης διαφορών. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι ο δικαιούχος πελάτης μπορεί πραγματικά να αλλάξει προμηθευτή εύκολα.
- Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι υπάρχει ανεξάρτητος μηχανισμός, όπως διαμεσολαβητής ενέργειας ή φορέας των καταναλωτών, για την αποτελεσματική αντιμετώπιση παραπόνων και τον εξωδικαστικό διακανονισμό διαφορών.
- Τα κράτη μέλη, καθώς και οι ρυθμιστικές αρχές, συνεργάζονται μεταξύ τους για την ενοποίηση των εθνικών αγορών τους σε ένα ή περισσότερα περιφερειακά επίπεδα, ως πρώτο βήμα προς μια πλήρως απελευθερωμένη εσωτερική αγορά.
- Σε περίπτωση που διαχειριστές καθέτως ολοκληρωμένου συστήματος διανομής συμμετέχουν σε κοινή επιχείρηση που έχει συσταθεί για την εφαρμογή της εν λόγω συνεργασίας, η κοινή επιχείρηση καταρτίζει και εφαρμόζει πρόγραμμα συμμόρφωσης, στο οποίο καθορίζονται τα μέτρα που λαμβάνονται προκειμένου να αποκλείεται οποιαδήποτε μεροληπτική και αντι-ανταγωνιστική συμπεριφορά. Στο πρόγραμμα συμμόρφωσης καθορίζονται οι συγκεκριμένες υποχρεώσεις των υπαλλήλων για την επίτευξη του στόχου της αποτροπής μεροληπτικής και αντι-ανταγωνιστικής συμπεριφοράς.

ΠΑΡΑΓΩΓΗ

- Τα κράτη μέλη ορίζουν τα κριτήρια χορήγησης αδειών για την κατασκευή εγκαταστάσεων παραγωγής στο έδαφός τους. Κατά τον προσδιορισμό των κατάλληλων κριτηρίων, τα κράτη μέλη λαμβάνουν υπόψη:

- τη συνεισφορά της δυναμικότητας παραγωγής στην επίτευξη του συνολικού στόχου της Κοινότητας για μερίδιο 20 % της ενεργείας από ανανεώσιμες πηγές έως το 2020,
- τη συνεισφορά της δυναμικότητας παραγωγής στη μείωση των εκπομπών.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ

- Κάθε επιχείρηση που έχει στην ιδιοκτησία της σύστημα μεταφοράς ενεργεί ως διαχειριστής συστήματος μεταφοράς.
- Δημιουργείται για πρώτη φορά επίσημος και ακριβής διαχωρισμός μεταξύ συστήματος μεταφοράς και διαχειριστή συστήματος μεταφοράς.
- Προτού μια επιχείρηση εγκριθεί και διοριστεί ως διαχειριστής συστήματος μεταφοράς, πρέπει να πιστοποιηθεί. Ορίζεται η ακριβής διαδικασία πιστοποίησης.
- Όταν υποβάλλεται αίτημα πιστοποίησης από ιδιοκτήτη ή διαχειριστή συστήματος μεταφοράς που τελεί υπό τον έλεγχο προσώπου ή προσώπων από τρίτη χώρα ή τρίτες χώρες, η ρυθμιστική αρχή ειδοποιεί την Επιτροπή. Επίσης, ορίζεται ξανά συγκεκριμένη διαδικασία πιστοποίησης.
- Εάν το σύστημα μεταφοράς ανήκει σε κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση στις 3 Σεπτεμβρίου 2009, τα κράτη μέλη δύνανται να αποφασίσουν να μη δρουν ως διαχειριστής συστήματος μεταφοράς και να διορίσουν ανεξάρτητο διαχειριστή συστήματος ύστερα από πρόταση του ιδιοκτήτη του συστήματος μεταφοράς. Ο διορισμός υπόκειται στην έγκριση της Επιτροπής.
- Εάν έχει διοριστεί ανεξάρτητος διαχειριστής συστήματος, οι ιδιοκτήτες συστημάτων μεταφοράς που αποτελούν μέρος κάθετα ολοκληρωμένων επιχειρήσεων είναι ανεξάρτητοι, τουλάχιστον ως προς τη νομική μορφή, την οργάνωση και τη λήψη των αποφάσεών τους, από άλλες δραστηριότητες που δεν σχετίζονται με τη μεταφορά.

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ

- Πραγματοποιείται εμφανής και ξεκάθαρος διαχωρισμός του ανεξάρτητου διαχειριστή μεταφοράς από την κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση, καθώς και ακριβής ορισμός των καθηκόντων του.
- Τα πάγια στοιχεία που είναι απαραίτητα για την άσκηση της δραστηριότητας της μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας, συμπεριλαμβανομένου του δικτύου μεταφοράς, είναι ιδιοκτησία του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς.
- Η δραστηριότητα της μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας περιλαμβάνει τουλάχιστον τα εξής καθήκοντα:
  - την εκπροσώπηση του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Δικτύου Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας («ΕΔΔΣΜ Ηλεκτρικής Ενέργειας»),
  - τη συλλογή όλων των τελών των σχετικών με το σύστημα μεταφοράς, συμπεριλαμβανομένων των τελών πρόσβασης, των τελών εξισορρόπησης για τις βοηθητικές υπηρεσίες όπως η αγορά υπηρεσιών (κόστος εξισορρόπησης, ενέργεια για τις απώλειες),
  - και, τη σύσταση κατάλληλων κοινών επιχειρήσεων, μεταξύ άλλων με έναν ή περισσότερους διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς, χρηματιστήρια ηλεκτρικής ενέργειας και άλλους σχετικούς φορείς, με στόχο τη δημιουργία περιφερειακών αγορών ή τη διευκόλυνση της διαδικασίας ελευθέρωσης της αγοράς.

- Ο διαχειριστής συστήματος μεταφοράς δεν πρέπει να δημιουργεί σύγχυση, με την ταυτότητα, τις ανακοινώσεις, τα σήματα και τις εγκαταστάσεις της εταιρείας του, όσον αφορά την ιδιαίτερη ταυτότητα της κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης ή μέρους αυτής.
- Έχει την εξουσία να αντλεί κεφάλαια στην κεφαλαιαγορά, ιδίως μέσω δανεισμού και αύξησης του κεφαλαίου.
- Ο διαχειριστής του συστήματος μεταφοράς ενεργεί πάντα κατά τρόπο που να διασφαλίζει ότι διαθέτει τους πόρους που χρειάζεται για την ομαλή και αποτελεσματική διενέργεια της δραστηριότητας της μεταφοράς και για την ανάπτυξη και διατήρηση αποτελεσματικού, ασφαλούς και οικονομικού συστήματος μεταφοράς
- Ο διαχειριστής συστήματος μεταφοράς υποβάλλει προς έγκριση στη ρυθμιστική αρχή όλες τις εμπορικές και οικονομικές συμφωνίες με την κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση.
- Στο νέο πλαίσιο του ανεξάρτητου διαχειριστή μεταφοράς, θεσμοθετούνται και οι απαραίτητοι όροι και προϋποθέσεις για την πρόσληψη προσωπικού, καθώς και για τη στελέχωση της διοίκησής του.
- Ο διαχειριστής συστήματος μεταφοράς έχει εποπτικό όργανο υπεύθυνο για τη λήψη των αποφάσεων που μπορεί να έχουν σημαντική επίπτωση στην αξία των πάγιων στοιχείων των μετόχων στο πλαίσιο του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς, ειδικότερα των αποφάσεων σχετικά με την έγκριση του ετήσιου σχεδίου χρηματοδότησης, το επίπεδο χρέωσης του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς και το ύψος των μερισμάτων που διανέμονται στους μετόχους.
- Το εποπτικό όργανο αποτελείται από μέλη εκπροσωπούντα την κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση, μέλη εκπροσωπούντα τρίτους μετόχους και, εφόσον το προβλέπει η σχετική νομοθεσία κράτους μέλους, μέλη εκπροσωπούντα άλλους ενδιαφερομένους όπως οι υπάλληλοι του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς.
- Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς καταρτίζουν και εκτελούν πρόγραμμα συμμόρφωσης στο οποίο αναφέρονται τα μέτρα που λαμβάνονται προκειμένου να αποκλείεται η διακριτική συμπεριφορά και να διασφαλίζεται η κατάλληλη παρακολούθηση της συμμόρφωσης προς το εν λόγω πρόγραμμα. Στο πρόγραμμα συμμόρφωσης καθορίζονται οι συγκεκριμένες υποχρεώσεις των υπαλλήλων για την επίτευξη των εν λόγω στόχων. Το πρόγραμμα αυτό υπόκειται στην έγκριση της ρυθμιστικής αρχής. Υπό την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων του εθνικού ρυθμιστικού φορέα, η συμμόρφωση προς το πρόγραμμα υπόκειται στον ανεξάρτητο έλεγχο του υπεύθυνου συμμόρφωσης.
- Ο υπεύθυνος συμμόρφωσης διορίζεται από το εποπτικό όργανο, με την επιφύλαξη της έγκρισης της ρυθμιστικής αρχής. Η ρυθμιστική αρχή δύναται να αρνηθεί την έγκριση του υπεύθυνου συμμόρφωσης μόνο για λόγους έλλειψης ανεξαρτησίας ή επαγγελματικής επάρκειας. Ο υπεύθυνος συμμόρφωσης μπορεί να είναι φυσικό ή νομικό πρόσωπο.
- Το εποπτικό όργανο και ο υπεύθυνος συμμόρφωσης είναι θεσμοί που αναδύουν και ενισχύουν την ανεξαρτησία του ρυθμιστή.
- Κάθε έτος, οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς καταθέτουν στη ρυθμιστική αρχή δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης του δικτύου βασισμένο στην παρούσα και στην προβλεπόμενη προσφορά και ζήτηση αφού συμβουλευθούν όλους τους σχετικούς ενδιαφερομένους. Το πρόγραμμα περιέχει αποτελεσματικά μέτρα με στόχο να διασφαλίζεται η επάρκεια του συστήματος και η ασφάλεια του εφοδιασμού.
- Συγκεκριμένα, το δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης του δικτύου:

- υποδεικνύει στους συντελεστές της αγοράς τις κυριότερες υποδομές μεταφοράς που πρέπει να κατασκευαστούν ή να αναβαθμιστούν κατά τα επόμενα δέκα έτη,
  - περιέχει όλες τις επενδύσεις που ήδη αποφασίστηκαν και προσδιορίζει τις νέες επενδύσεις που θα πρέπει να εκτελεσθούν στην επόμενη τριετία,
  - και, παρέχει χρονικό πλαίσιο για όλα τα επενδυτικά σχέδια.
- Ο διαχειριστής συστήματος μεταφοράς καταρτίζει και δημοσιεύει διαφανείς και αποτελεσματικές διαδικασίες για τη χωρίς διακρίσεις σύνδεση νέων εγκαταστάσεων ηλεκτροπαραγωγής στο σύστημα μεταφοράς. Οι διαδικασίες αυτές υπόκεινται στην έγκριση των εθνικών ρυθμιστικών αρχών.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

- Όταν ο διαχειριστής συστήματος διανομής αποτελεί μέρος κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης, πρέπει να είναι ανεξάρτητος, τουλάχιστον από άποψη νομικής μορφής, οργάνωσης και λήψης αποφάσεων, από άλλες δραστηριότητες που δεν συνδέονται με τη διανομή. Οι κανόνες αυτοί δεν συνεπάγονται υποχρέωση διαχωρισμού του ιδιοκτησιακού καθεστώτος των περιουσιακών στοιχείων του συστήματος διανομής από την κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση.
- Σε περίπτωση που ο διαχειριστής συστήματος διανομής αποτελεί μέρος κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι παρακολουθούνται από ρυθμιστικές αρχές ή άλλους αρμόδιους φορείς οι δραστηριότητες του διαχειριστή του συστήματος διανομής, ώστε να μην είναι σε θέση να εκμεταλλευθεί την κάθετη ολοκλήρωσή του για να προκαλέσει στρέβλωση του ανταγωνισμού. Ειδικότερα, οι ανακοινώσεις και τα σήματα των διαχειριστών συστημάτων διανομής με κάθετη ολοκλήρωση δεν πρέπει να προκαλούν σύγχυση όσον αφορά τη χωριστή ταυτότητα του κλάδου προμήθειας της κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης.
- Τα κράτη μέλη δύνανται να προβλέπουν τη δυνατότητα των εθνικών ρυθμιστικών αρχών ή άλλων αρμόδιων αρχών να κατατάσσουν ένα σύστημα, το οποίο διανέμει ηλεκτρική ενέργεια σε γεωγραφικά περιορισμένο βιομηχανικό ή εμπορικό χώρο ή χώρο κοινών υπηρεσιών, και το οποίο δεν εφοδιάζει οικιακούς καταναλωτές, ως κλειστό σύστημα διανομής, εάν:
  - για συγκεκριμένους τεχνικούς λόγους ή λόγους ασφαλείας, οι δραστηριότητες ή οι παραγωγικές διεργασίες των χρηστών του εν λόγω συστήματος είναι ενοποιημένες, ή
  - το εν λόγω σύστημα διανέμει ηλεκτρική ενέργεια κατά κύριο λόγο στον ιδιοκτήτη ή το φορέα εκμετάλλευσης του συστήματος ή στις συναφείς επιχειρήσεις.

ΕΘΝΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

- Κάθε κράτος μέλος ορίζει μία εθνική ρυθμιστική αρχή σε εθνικό επίπεδο.
- Τα κράτη μέλη εγγυώνται την ανεξαρτησία της ρυθμιστικής αρχής και διασφαλίζουν ότι ασκεί τις εξουσίες της με αμεροληψία και διαφάνεια. Για τον σκοπό αυτό, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, κατά την άσκηση των ρυθμιστικών καθηκόντων που τους ανατίθενται βάσει της παρούσας οδηγίας και της σχετικής νομοθεσίας, η ρυθμιστική αρχή:
  - είναι νομικά διακριτή και λειτουργικά ανεξάρτητη από κάθε άλλη δημόσια ή ιδιωτική οντότητα,

- διασφαλίζει ότι το προσωπικό τους και όλα τα πρόσωπα που είναι επιφορτισμένα με τη διοίκησή της:
  - i. ενεργούν ανεξάρτητα από οποιοδήποτε αγοραίο συμφέρον και
  - ii. δεν ζητούν ούτε λαμβάνουν απευθείας οδηγίες από οποιαδήποτε κυβέρνηση ή άλλη δημόσια ή ιδιωτική οντότητα κατά την άσκηση των ρυθμιστικών καθηκόντων. Με την απαίτηση αυτή δεν θίγεται η, κατά περίπτωση, στενή συνεργασία με άλλες συναφείς εθνικές αρχές ούτε οι γενικοί πολιτικοί προσανατολισμοί που εκδίδει η κυβέρνηση.
- Για να προστατεύσουν την ανεξαρτησία της ρυθμιστικής αρχής, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ιδίως ότι:
  - η ρυθμιστική αρχή μπορεί να λαμβάνει αυτόνομες αποφάσεις, ανεξάρτητα από κάθε πολιτικό οργανισμό, και να διαθέτει ξεχωριστές ετήσιες δημοσιονομικές προβλέψεις, με αυτονομία ως προς την εκτέλεση του προϋπολογισμού, και επαρκείς ανθρώπινους και οικονομικούς πόρους για την εκτέλεση των καθηκόντων της, και
  - τα μέλη του συμβουλίου της ρυθμιστικής αρχής ή, ελλείψει συμβουλίου, η ανώτερη διοίκηση της ρυθμιστικής αρχής, διορίζονται για ορισμένη θητεία πέντε έως επτά ετών, ανανεώσιμη άπαξ.
- Οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές έχουν ως γενικούς στόχους:
  - την προώθηση, σε στενή συνεργασία με τον Οργανισμό (ACER), τις ρυθμιστικές αρχές των λοιπών κρατών μελών και την Επιτροπή, ανταγωνιστικής, ασφαλούς και περιβαλλοντικά βιώσιμης εσωτερικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας εντός της Κοινότητας, και αποτελεσματικό άνοιγμα της αγοράς για όλους τους πελάτες και τους προμηθευτές στην Κοινότητα και εξασφαλίζοντας κατάλληλες συνθήκες για την αποτελεσματική και αξιόπιστη λειτουργία των δικτύων ηλεκτρικής ενέργειας λαμβάνοντας υπόψη μακροπρόθεσμους στόχους,
  - τη βοήθεια για την επίτευξη, με τον οικονομικά αποτελεσματικότερο τρόπο, ανάπτυξης ασφαλών, αξιόπιστων και αποτελεσματικών συστημάτων που είναι προσανατολισμένα στον καταναλωτή και προώθηση της επάρκειας συστημάτων και, σύμφωνα με γενικούς στόχους ενεργειακής πολιτικής, της ενεργειακής απόδοσης καθώς και της ενσωμάτωσης της μεγάλης και μικρής κλίμακας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και της κατανεμημένης παραγωγής ενέργειας, τόσο στο πλέγμα μεταφοράς όσο και στο πλέγμα διανομής.
- Στη ρυθμιστική αρχή ανατίθενται τα εξής καθήκοντα:
  - να εξασφαλίζει τη συμμόρφωση των διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς και διανομής και, όπου συντρέχει περίπτωση, των ιδιοκτητών των συστημάτων, καθώς και όλων των επιχειρήσεων ηλεκτρικής ενέργειας προς τις υποχρεώσεις που υπέχουν από την παρούσα οδηγία και από κάθε άλλη συναφή κοινοτική νομοθεσία, μεταξύ άλλων όσον αφορά διασυνοριακά θέματα,
  - να εξασφαλίζει ότι δεν υπάρχουν διασταυρούμενες επιδοτήσεις μεταξύ των δραστηριοτήτων μεταφοράς, διανομής και προμήθειας,
  - να παρακολουθεί τον χρόνο που χρειάζονται οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς και διανομής για τη σύνδεση και τις επισκευές,
  - να παρακολουθεί την τεχνική συνεργασία μεταξύ των κοινοτικών διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς και των ομολόγων τους σε τρίτες χώρες,

- να εκδίδει δεσμευτικές αποφάσεις για τις επιχειρήσεις ηλεκτρικής ενεργείας,
  - να απαιτεί πληροφορίες από τις επιχειρήσεις ηλεκτρικής ενεργείας σχετικά με την εκπλήρωση των καθηκόντων τους, συμπεριλαμβανομένης της αιτιολόγησης για οποιαδήποτε άρνηση χορήγησης πρόσβασης σε τρίτους, καθώς και οποιοσδήποτε πληροφορίες σχετικά με μέτρα αναγκαία για την ενίσχυση του δικτύου,
  - να επιβάλλει αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές κυρώσεις σε επιχειρήσεις ηλεκτρικής ενεργείας οι οποίες δεν συμμορφώνονται προς τις υποχρεώσεις που υπέχουν από την παρούσα οδηγία ή προς τυχόν σχετικές, νομικά δεσμευτικές αποφάσεις της ρυθμιστικής αρχής ή του Οργανισμού (ACER) ή να προτείνει σε αρμόδιο δικαστήριο να επιβάλλει τις εν λόγω κυρώσεις,
  - να παρακολουθεί την επικοινωνία μεταξύ του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς και της κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης προκειμένου να διασφαλίζεται η τήρηση των υποχρεώσεων του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς,
  - να ενεργεί ως αρχή επίλυσης διαφορών μεταξύ της κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης και του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς σε περίπτωση οποιασδήποτε καταγγελίας που υποβάλλεται,
  - να παρακολουθεί τις εμπορικές και οικονομικές σχέσεις, συμπεριλαμβανομένων των δανείων, μεταξύ της κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης και του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς.
- Οι ρυθμιστικές αρχές είναι υπεύθυνες για τον καθορισμό ή την έγκριση αρκετά πριν από την έναρξη ισχύος τους, τουλάχιστον των μεθοδολογιών, οι οποίες χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό ή τον καθορισμό των όρων και των προϋποθέσεων για:
    - τη σύνδεση και την πρόσβαση στα εθνικά δίκτυα, συμπεριλαμβανομένων των τιμολογίων μεταφοράς και διανομής ή των μεθοδολογιών τους. Τα εν λόγω τιμολόγια ή μεθοδολογίες καθιστούν δυνατή την πραγματοποίηση των αναγκαίων επενδύσεων στα δίκτυα, κατά τρόπο ώστε οι επενδύσεις αυτές να διασφαλίζουν τη βιωσιμότητα των δικτύων,
    - την παροχή των υπηρεσιών εξισορρόπησης οι οποίες θα εκτελούνται κατά τον πλέον οικονομικό τρόπο και θα παρέχουν τα κατάλληλα κίνητρα στους χρήστες του δικτύου ώστε να εξισορροπούν τις εισροές και εκροές τους. Οι υπηρεσίες εξισορρόπησης παρέχονται ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και βασίζονται σε αντικειμενικά κριτήρια,
    - και, την πρόσβαση στις διασυνοριακές υποδομές, περιλαμβανομένων των διαδικασιών για την κατανομή δυναμικότητας και τη διαχείριση συμφορήσεων.
  - Οι ρυθμιστικές αρχές έχουν το δικαίωμα να απαιτούν από τους διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς και διανομής να τροποποιούν, αν χρειάζεται, τους όρους και τις προϋποθέσεις, συμπεριλαμβανομένων των τιμολογίων ή των μεθοδολογιών που αναφέρονται στο παρόν ενεργειακό νομοθετικό πακέτο, προκειμένου να εξασφαλίζεται η αναλογικότητα και η αμερόληπτη εφαρμογή τους. Σε περίπτωση καθυστέρησης στον ορισμό των τιμολογίων μεταφοράς και διανομής, οι ρυθμιστικές αρχές έχουν την εξουσία να ορίζουν ή να εγκρίνουν προσωρινά τιμολόγια ή μεθοδολογίες μεταφοράς και διανομής και να αποφασίζουν τα κατάλληλα αντισταθμιστικά μέτρα εάν τα τελικά τιμολόγια ή μεθοδολογίες αποκλίνουν από αυτά τα προσωρινά τιμολόγια ή μεθοδολογίες.

- Οι ρυθμιστικές αρχές συνεργάζονται τουλάχιστον σε περιφερειακό επίπεδο για την προώθηση της δημιουργίας λειτουργικών διευθετήσεων ώστε να παρέχεται η δυνατότητα για βέλτιστη διαχείριση του δικτύου, να προωθείται η ανάπτυξη κοινών χρηματιστηρίων ηλεκτρικής ενέργειας και η διασυνοριακή κατανομή δυναμικότητας, καθώς και να παρέχεται η δυνατότητα επαρκούς επιπέδου δυναμικού διασύνδεσης, μέσω και νέων διασυνδέσεων, εντός της περιφέρειας και μεταξύ περιφερειών, ώστε να καθίσταται εφικτή η ανάπτυξη αποτελεσματικού ανταγωνισμού και η βελτίωση της ασφάλειας του εφοδιασμού, χωρίς διακρίσεις μεταξύ προμηθευτών σε διάφορα κράτη μέλη.
- Οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές έχουν το δικαίωμα να συνάπτουν συμφωνία συνεργασίας μεταξύ τους έτσι ώστε να προωθείται η ρυθμιστική συνεργασία.
- Τα κράτη μέλη απαιτούν από τις επιχειρήσεις προμήθειας να τηρούν στη διάθεση των εθνικών αρχών, περιλαμβανομένης της εθνικής ρυθμιστικής αρχής, των εθνικών αρχών ανταγωνισμού και της Επιτροπής, για την εκπλήρωση των καθηκόντων τους, επί τουλάχιστον πέντε έτη, τα δεδομένα που αφορούν όλες τις αγοραπωλησίες συμβάσεων προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας και παραγώγων της με πελάτες χονδρικής και διαχειριστές συστήματος μεταφοράς.
- Τα δεδομένα περιλαμβάνουν λεπτομερή στοιχεία σχετικά με τα χαρακτηριστικά των σχετικών συναλλαγών, όπως λόγου χάρη οι κανόνες για τη διάρκεια, την παράδοση και την εκκαθάριση, η ποσότητα, η ημερομηνία και η ώρα εκτέλεσης και οι τιμές συναλλαγής και ο τρόπος ταυτοποίησης του εκάστοτε πελάτη χονδρικής, καθώς και λεπτομερή στοιχεία όλων των εκκρεμών συμβάσεων προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας και παραγώγων της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟΥΣ ΡΥΘΜΙΣΤΕΣ

Η μεταρρύθμιση των αγορών ηλεκτρικής ενέργειας περιλαμβάνει ένα ευρύ φάσμα μέτρων που υπερβαίνουν κατά πολύ μια απλή νομοθετική αλλαγή του ρυθμιστικού μηχανισμού, όπως αναλύσαμε στο προηγούμενο κεφάλαιο. Η θεσμική μεταρρύθμιση - δηλαδή η προσαρμογή των ρυθμιστικών αρχών στους νέους τους ρόλους και στις νέες του λειτουργίες - είναι ένα βασικό συστατικό της αποτελεσματικής μεταρρύθμισης. Οι θεσμικές ρυθμίσεις έχουν μεγάλο αντίκτυπο στην ποιότητα και την αποτελεσματικότητα του ρυθμιστικού μηχανισμού και, ειδικότερα, στη διαμόρφωση των κινήτρων και των προσδοκιών των επιχειρήσεων, των επενδυτών και των καταναλωτών.

Σε γενικές γραμμές, οι ρυθμιστικές αρχές είναι δυνατόν να κινηθούν μεταξύ δύο βασικών σταδίων, τα οποία περιγράφουμε ακολούθως. Σε πρώτη φάση, η ρυθμιστική αρχή δημιουργείται και οργανώνεται, και χορηγεί άδειες στους συμμετέχοντες του ηλεκτρικού τομέα. Όλα τα Κράτη Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν ολοκληρώσει το συγκεκριμένο στάδιο και η πλειοψηφία αυτών διαθέτει ενεργειακούς ρυθμιστές με επαρκείς πόρους και τις ελάχιστες προϋποθέσεις, όσον αφορά τους κανόνες, ώστε να έχουν ανεξάρτητη λειτουργία. Επιπροσθέτως, η προαναφερθείσα πλειοψηφία πληροί πολλές από τις ελάχιστες απαιτήσεις των Ευρωπαϊκών Νομοθετικών Οδηγιών σχετικά με τη βασική δομή, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες μιας Ανεξάρτητης Ρυθμιστικής Αρχής.

Στη δεύτερη φάση της ανάπτυξης, οι ρυθμιστικές αρχές πρέπει να αναλάβουν ενεργό ρόλο στην προώθηση του ανταγωνισμού, καθώς και στη γενική ανάπτυξη της αγοράς. Αυτή η φάση απαιτεί ποιοτικά και περισσότερο εξελιγμένα συστήματα πληροφόρησης, κατάλληλη εκπαίδευση, σαφείς κανόνες και κανονισμούς που να επικεντρώνονται σε συγκεκριμένα θέματα της αγοράς, τα οποία χρήζουν προσοχής. Σε αυτό το στάδιο, η ρυθμιστική αρχή υπάρχει περίπτωση να συναντήσει κάποια αντίσταση από εδραιωμένα συμφέροντα, τα οποία επιδιώκουν να προωθήσουν εγχώριους ή προσωπικούς σκοπούς εις βάρος ενός γενικότερου στόχου που είναι η δημιουργία μιας διαφανούς, πλήρως λειτουργικής περιφερειακής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας.

Είναι φανερό από αυτά που έχουμε αναφέρει ότι κάθε Κράτος Μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και, φυσικά, η ανεξάρτητη Εθνική Ρυθμιστική Αρχή του καλούνται να διαχειριστούν ένα μοναδικό σύνολο συνθηκών για το οποίο απαιτείται εξατομικευμένη αντιμετώπιση. Επομένως, παρόλο που όλα τα Κράτη Μέλη αγωνίζονται για παρόμοιους στόχους σύμφωνα με τις περιφερειακές συμφωνίες που έχουν συνάψει, κάθε ένα έχει τηρήσει το δικό του ρυθμό και οδηγείται προς τη μεταρρύθμιση με διαφορετικό τρόπο. Αυτή η ασυμμετρία στη διαδικασία της μεταρρύθμισης είναι εμφανές ότι επηρεάζεται από παράγοντες γεωγραφικούς, φυσικών πόρων, θεσμικούς, καθώς και κοινωνικοπολιτικούς.

Συνοψίζοντας, για να είναι εφικτή μια ενδελεχής ανάλυση τόσο διαφορετικών και πολυποίκιλων στοιχείων θα πρέπει να αναγνωρίσουμε τα κύρια χαρακτηριστικά μιας ανεξάρτητης Εθνικής Ρυθμιστικής Αρχής ώστε να μπορέσουμε να ομαδοποιήσουμε τα δεδομένα της ερευνητικής εργασίας που έχουμε πραγματοποιήσει. Άρα, τα χαρακτηριστικά ενός Ενεργειακού Ρυθμιστή που θα μας βοηθήσουν να καθορίσουμε το ρόλο και τις αρμοδιότητές του είναι:

- Η Νομική του Υπόσταση (Legal Status)
- Η Ανεξαρτησία του (Independence)
- Οι Αρμοδιότητές (Δυνατότητες – Ικανότητες) του (Competencies)

- Η Εσωτερική του Οργάνωση, οι Πόροι και η Δυναμικότητά του (Internal organisation, resources, capacity)
- Οι Διαδικασίες που πραγματοποιεί για βασικές ρυθμιστικές δραστηριότητες (Procedures for core regulatory activities)
- Η Επιβολή των αποφάσεων του (Enforcement)
- Η Υπευθυνότητά του (Accountability)

1) ΝΟΜΙΚΗ ΥΠΟΣΤΑΣΗ

Ένα από τα βασικά χαρακτηριστικά μιας Εθνικής Ρυθμιστικής Αρχής σχετικά με τον ανεξάρτητο ρόλο, τον οποίο οφείλει να κατέχει, είναι να αποκτήσει μια ξεχωριστή νομική οντότητα σε σχέση με τα Υπουργεία του τομέα της ενέργειας με αποφασιστικές και σαφείς αρμοδιότητες.

Όλα τα Κράτη Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν δημιουργήσει μια Εθνική Ρυθμιστική Αρχή με ρητό νομικό διαχωρισμό από το αρμόδιο Υπουργείο με μόνο δύο εξαιρέσεις:

- Στο Βέλγιο, η BIM (η ρυθμιστική αρχή για την περιφέρεια της πρωτεύουσας των Βρυξελλών), δεν έχει διαχωριστεί από το Υπουργείο,
- Στην Ελλάδα, η ΡΑΕ διαχωρίζεται από το Υπουργείο, αλλά όχι με μια πλήρως ανεξάρτητη νομική προσωπικότητα (υπόκειται σε κοινοβουλευτικό και δικαστικό έλεγχο).

ΧΩΡΑ	ΕΡΑ	Νομική Υπόσταση
Αυστρία	E-control	Εταιρεία E-Control: Ιδιωτική εταιρεία που ανήκει στο κράτος Επιτροπή E-Control: Ομοσπονδιακή Επιτροπή που αποτελείται από τρία μέλη
Βέλγιο	CREG	Ανεξάρτητο νομικό πρόσωπο
	VREG	Ανεξάρτητο κυβερνητικό σώμα
	CWAPE	Νομικό πρόσωπο, ανεξάρτητο από την κυβέρνηση της Βαλλονίας
	BIM	Μέρος της κυβέρνησης
Βουλγαρία	SEWRC	Ανεξάρτητο κυβερνητικό όργανο σύμφωνα με το Νόμο περί Διοίκησης
Κύπρος	CERA	Ανεξάρτητο νομικό πρόσωπο
Τσεχία	ERO	Διοικητική αρχή
Δανία	DERA	Ανεξάρτητη αρχή
Εσθονία	EMI	Ανεξάρτητη κυβερνητική υπηρεσία
Φινλανδία	EMV	Σώμα εμπειρογνομόνων που υπάγεται στο Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας
Γαλλία	CRE	Ανεξάρτητος διοικητικός φορέας

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

Γερμανία	BNetzA	Υψηλή Ομοσπονδιακή Αρχή στο πλαίσιο των εργασιών του Ομοσπονδιακού Υπουργείου Οικονομίας και Εργασίας
Μεγάλη Βρετανία	Ofgem	Μη υπουργικό τμήμα που δίνει αναφορά στο Κοινοβούλιο
Ελλάδα	RAE	Ανεξάρτητη διοικητική αρχή
Ουγγαρία	HEO	Δημόσια υπηρεσία με ανεξάρτητες εξουσίες και αρμοδιότητες που ενεργεί υπό τον έλεγχο της κυβέρνησης και την εποπτεία του Υπουργού
Ισλανδία	OS	Ανεξάρτητη κυβερνητική αρχή υπό την αιγίδα του Υπουργείου Βιομηχανίας και Εμπορίου
Ιρλανδία	CER	Ανεξάρτητος θεσμικός φορέας
Ιταλία	AEEG	Ανεξάρτητος φορέας δημοσίου δικαίου
Λετονία	PUC	Φορέας της δημόσιας διοίκησης
Λιθουανία	NCC	Κυβερνητικός φορέας
Μάλτα	MRA	Εταιρικός φορέας που έχει ξεχωριστή νομική προσωπικότητα
Ολλανδία	Dte	Επιμελητήριο της ολλανδικής Αρχής Ανταγωνισμού η οποία είναι μια αυτόνομη διοικητική αρχή με ένα συγκρότημα διευθυντών
Νορβηγία	NVE	Υπηρεσία υπαγόμενη στο Υπουργείο Πετρελαίου και Ενέργειας
Πολωνία	URE/ERO	Κεντρική αρχή της δημόσιας διοίκησης
Πορτογαλία	ERSE	Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου με διοικητική και οικονομική αυτονομία
Ρουμανία	ANRE	Ανεξάρτητος φορέας δημοσίου δικαίου
Σλοβακία	URSO/RONI	Φορέας της δημόσιας διοίκησης
Σλοβενία	AGEN-RS	Δημόσιος φορέας υπό του νόμου για τις δημόσιες υπηρεσίες
Ισπανία	CNE	Υπηρεσία (δημόσιος οργανισμός με δική του νομική προσωπικότητα, ίδιους πόρους και πλήρη εξουσία να ενεργεί στο πεδίο των αρμοδιοτήτων του)
Σουηδία	STEM	Ανεξάρτητη κυβερνητική υπηρεσία
Λουξεμβούργο	ILR	Ανεξάρτητη δημόσια αρχή

2) ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ

Η Ευρωπαϊκή και η διεθνής εμπειρία έχουν δείξει ότι η ανεξαρτησία των Εθνικών Ρυθμιστικών Αρχών είναι ζωτικής σημασίας ώστε να καθίστανται ικανές να εξασκούν το ρόλο τους. Ο σκοπός αυτής της ανάλυσης είναι να περιγραφούν τα χαρακτηριστικά ενός επαρκώς αυτόνομου Ενεργειακού Ρυθμιστή και αυτά τα απαραίτητα χαρακτηριστικά θα πρέπει να διασφαλίζονται από την εθνική νομοθεσία.

• ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΡΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΗ ΕΓΚΡΙΣΗ

	Δεσμευτικές Οδηγίες	Προτάσεις πρέπει να επιβεβαιωθούν από το Υπουργείο	Γενικές Οδηγίες	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΒΕΤΟ
Εξουσία του Υπουργείου ως προς την έγκριση, την απόρριψη ή την τροποποίηση ρυθμιστικών αποφάσεων	Αυστρία	Γαλλία	Γερμανία, Μάλτα	Βέλγιο (CREG), Βέλγιο (BIM), Ιταλία, Ισπανία, Νορβηγία, Σλοβενία	Βέλγιο (VREG), Βέλγιο (CWAPE), Βουλγαρία, Δανία, Ελλάδα, Εσθονία, Ιρλανδία, Ισλανδία, Κύπρος, Λετονία, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Ολλανδία, Ουγγαρία, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβακία, Σουηδία, Τσεχία, Φινλανδία	Μεγάλη Βρετανία

• ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΑ

ΤΥΠΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	ΧΩΡΑ
Ξεχωριστός Προϋπολογισμός	Αυστρία, Βέλγιο (CREG, VREG, CWAPE), Ελλάδα, Ιταλία, Λετονία, Λουξεμβούργο, Μάλτα, Ολλανδία, Ουγγαρία, Σλοβενία
Ξεχωριστός Προϋπολογισμός που υπόκειται σε έγκριση από την κυβέρνηση	Βουλγαρία, Ιρλανδία, Ισπανία, Κύπρος, Μεγάλη Βρετανία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σουηδία
Μέρος του κρατικού προϋπολογισμού	Βέλγιο(BIM), Γαλλία, Γερμανία, Δανία, Εσθονία, Ισλανδία, Λιθουανία, Νορβηγία, Πολωνία, Σλοβακία, Τσεχία, Φινλανδία

Ο πιο σημαντικός και καθοριστικός παράγοντας όσον αφορά την ανεξαρτησία μιας Εθνικής Ρυθμιστικής Αρχής είναι η οικονομική εξάρτηση από την κυβέρνηση. Η πλειοψηφία των Κρατών Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν Ενεργειακούς Ρυθμιστές με ξεχωριστούς προϋπολογισμούς και πηγές χρηματοδότησης από τον κεντρικό κρατικό προϋπολογισμό.

Ενώ η χρηματοδότηση μπορεί να είναι διαφορετική από το γενικό κρατικό προϋπολογισμό στους περισσότερους συμμετέχοντες της ερευνητικής μας εργασίας, οι κυβερνήσεις εξακολουθούν να έχουν σημαντική άμεση ή έμμεση εξουσία επί του προϋπολογισμού της ρυθμιστικής αρχής, για παράδειγμα, μέσω της δύναμης να καθορίζουν το επίπεδο των τελών που η ρυθμιστική αρχή μπορεί να χρεώσει.

Σε περίπου μισές από τις ρυθμιστικές αρχές που αναφέρθηκαν προηγουμένως, ο προϋπολογισμός τους είτε υπόκειται σε κυβερνητική έγκριση ή αποτελεί μέρος του κρατικού προϋπολογισμού. Επομένως, παρατηρούμε ότι υφίσταται περιθώριο περαιτέρω αναβάθμισης της ανεξαρτησίας των ρυθμιστικών αρχών, ειδικά εκείνων που δεν έχουν ακόμη διαχωρίσει πλήρως τη χρηματοδότηση τους από το Κράτος.

Είναι εξαιρετικά σημαντικό να επισημανθεί η πρόοδος που έχει πραγματοποιηθεί από ορισμένες χώρες (βλ. τη στήλη "ΟΧΙ" του παραπάνω πίνακα) σχετικά με το διαχωρισμό των Εθνικών Ρυθμιστικών Αρχών από την κυβέρνηση. Η πρόοδος αυτή οδήγησε τους συγκεκριμένους Ενεργειακούς Ρυθμιστές να εκδίδουν αποφάσεις χωρίς την έγκριση του κυβερνητικού σώματος και ενδεχομένως να χρησιμοποιήσουν την πλήρη δυναμικότητα της ανεξαρτησίας τους.

3) ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ (ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ – ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ)

Οι Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές Ενέργειας θα πρέπει να έχουν σαφή εξουσία για θέματα που σχετίζονται με την Τιμολόγηση και τις Αδειοδοτήσεις, τη λειτουργία της αγοράς και την παρακολούθησή της, την ασφάλεια του εφοδιασμού και τη θέσπιση κανόνων, καθώς και την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών.

- ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΕΦΟΔΙΑΣΜΟΥ – ΑΝΟΙΓΜΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

ΧΩΡΑ	ΕΡΑ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΗΣ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑΣ ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΗΣ & ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗΣ ΖΗΤΗΣΗΣ / ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ & ΤΗΣ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ	ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΟ ΑΝΟΙΓΜΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟΥ ΡΥΘΜΙΣΤΗ
Αυστρία	E-control	Ναι. Η ρυθμιστική αρχή δημοσιεύει μια μεσοπρόθεσμη έως μακροπρόθεσμη πρόβλεψη της ζήτησης και της προσφοράς ηλεκτρικής ενέργειας. Για το σκοπό του "Νόμου Διαχείρισης Ενέργειας", η παρακολούθηση της προσφοράς και της ζήτησης ενόψει της	Όχι. Οι αρμόδιες αρχές που εκδίδουν τις άδειες δικτύου (δηλαδή οι τοπικές κρατικές αρχές) είναι αρμόδιες για την παρακολούθηση.	100% για την ηλεκτρική ενέργεια από το Οκτώβριο του 2001	-

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

		διαχείρισης των κρίσεων γίνεται από τον Ενεργειακό Ρυθμιστή.			
Βέλγιο	CREG	Ναι. Προς το παρόν, η Ρυθμιστική Αρχή εκδίδει ανά τριετία έκθεση σχετικά με τις προβλέψεις για μια περίοδο 10 χρόνων. Σύμφωνα με μια πρόσφατη τροποποίηση του νόμου, η εξουσία αυτή θα μεταφερθεί στο Υπουργείο. Ωστόσο, η ρυθμιστική αρχή θα παρέχει συμβουλές σχετικά με την έκθεση.	Ναι, έμμεσα	100% άνοιγμα της αγοράς για τις αγορές που βρίσκονται υπό το πλαίσιο ομοσπονδιακών αρμοδιοτήτων	- Το άνοιγμα της αγοράς καθορίζεται από το νόμο
Βουλγαρία	SEWRC	Έμμεσα	Ναι. Η Ρυθμιστική Αρχή θεσπίζει, παρακολουθεί και επιβάλλει τα πρότυπα ποιότητας. Επίσης, εγκρίνει τα σχέδια συντήρησης δικτύου.	Η αγορά ηλεκτρικής ενέργειας άνοιξε την 1 ^η Ιουλίου του 2004 για τους πολύ μεγάλους καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας. Πλήρης - 2007.	Ρυθμίζει την ποσότητα του εμπορίου ηλεκτρικής ενέργειας και το χρονοδιάγραμμα για το άνοιγμα της αγοράς.
Κύπρος	CERA	Όχι, ο Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς είναι υπεύθυνος.	Όχι, ο Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς είναι αρμόδιος.	35% άνοιγμα της αγοράς από το 2004. Η Κύπρος μπορεί να θεωρηθεί ως "απομονωμένο σύστημα" και έχει ζητήσει παρέκκλιση για το άνοιγμα της αγοράς.	- Το υπουργείο Βιομηχανίας, Εμπορίου και Τουρισμού είναι αρμόδιο για τον προσδιορισμό του χρονοδιαγράμματος για το άνοιγμα της αγοράς.
Τσεχία	ERO	Όχι, σύμφωνα με την § 16 του Νόμου για την Ενέργεια, το υπουργείο Βιομηχανίας & Εμπορίου έχει την αρμοδιότητα για την παρακολούθηση της ασφάλειας του εφοδιασμού.	Ναι. Προβλέπεται στο Δίκαιο Ενέργειας και στη δευτερογενή νομοθεσία, που δημοσιεύτηκαν από την ERO.	74% για τον ηλεκτρισμό από το 2005, 100% από το 2006	-
Δανία	DERA	Όχι, ο Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς είναι ο άμεσα υπεύθυνος για την ασφάλεια του εφοδιασμού. Η DEA παρακολουθεί και ρυθμίζει το Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς.	Όχι, ο Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς είναι ο άμεσα υπεύθυνος για την ασφάλεια του εφοδιασμού. Η DEA παρακολουθεί και ρυθμίζει το Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς.	100% για τον ηλεκτρισμό από το 2003	-

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

Εσθονία	EMI	Ναι. Ο Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς και ο Διαχειριστής Δικτύου Διανομής πρέπει να παρέχουν προβλέψεις για το φορτίο και τη ζήτηση, καθώς και ένα σχέδιο δράσης ώστε να πληρούνται οι ετήσιες απαιτήσεις φορτίου στην EMI.	Ναι. Οι φορείς εκμετάλλευσης του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας πρέπει να συλλέγουν δεδομένα για την ποιότητα της προσφερόμενης υπηρεσίας	35% για τον ηλεκτρισμό από το 2009, 100% από το 2013. Η Εσθονία βρίσκεται σε παρέκκλιση από τις απαιτήσεις της Ευρωπαϊκής Νομοθετικής Οδηγίας για την ενέργεια.	Η ρυθμιστική αρχή μπορεί να προτείνει το άνοιγμα της αγοράς στο Υπουργείο Οικονομικών Υποθέσεων ή στο Κοινοβούλιο.
Φινλανδία	EMV	Όχι. Ο Ενεργειακός Ρυθμιστής παρακολουθεί την ανάπτυξη του ισοζυγίου προσφοράς / ζήτησης. Το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας είναι υπεύθυνο για το στρατηγικό μακροπρόθεσμο σχεδιασμό της προσφοράς και της ζήτησης.	Ναι. Ο Ενεργειακός Ρυθμιστής συλλέγει δεδομένα σχετικά με τις διακοπές λειτουργίας και άλλες πληροφορίες (πλαισιότητα δικτύου, επενδύσεις) στα δίκτυα και εποπτεύει ότι οι διαχειριστές δικτύων θα εκπληρώσουν την υποχρέωσή τους να αναπτύξουν το δίκτυό τους.	100% για τον ηλεκτρισμό από το 1997	-
Γαλλία	CRE	Όχι. Το Υπουργείο Ενέργειας είναι αρμόδιο για την παρακολούθηση της ασφάλειας του εφοδιασμού.	Ναι. Ο CRE μπορεί να προτείνει τα μέτρα που απαιτούνται ώστε να είναι εγγυημένη η προστασία και η ασφάλεια των δημόσιων συστημάτων ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και να εγγυηθεί την ποιότητα των λειτουργιών του δικτύου.	100% για τους επαγγελματικούς πελάτες και τις τοπικές αρχές από τον Ιούλιο του 2004 100% για όλους τους πελάτες από τον Ιούλιο του 2007	-
Γερμανία	BNetzA	Όχι. Το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομικών είναι αρμόδιο για την παρακολούθηση της ασφάλειας του εφοδιασμού, σύμφωνα με το Νόμο για την Ενέργεια. Αυτό καλύπτει, ιδίως, το παρόν και το αναμενόμενο ισοζύγιο προσφοράς / ζήτησης στην εθνική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας	Όχι. Το Υπουργείο Οικονομικών είναι αρμόδιο για την παρακολούθηση της ποιότητας και το εύρος της συντήρησης του δικτύου.	Η αγορά ηλεκτρικής ενέργειας έχει απελευθερωθεί πλήρως	-

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

		και φυσικού αερίου, τις προγραμματισμένες χωρητικότητες και τις χωρητικότητες υπό κατασκευή, την ποιότητα και το εύρος της συντήρησης του των δικτύου, την ανάλυση των σφαλμάτων δικτύου, μέτρα για την κάλυψη της ανώτατης ζήτησης και τις αποτυχίες ενός ή περισσότερων προμηθευτών. Ο BNetzA έχει μόνο την υποχρέωση να βοηθήσει το Υπουργείο στην παρακολούθηση της ασφάλειας του εφοδιασμού.			
Μεγάλη Βρετανία	Ofgem	Ναι. Ο Νόμος για την Ενέργεια απαιτεί από τον Υπουργό, σε συνεργασία με τον Ofgem, να δημοσιεύει ετήσια έκθεση σχετικά με τη βραχυπρόθεσμη και τη μακροπρόθεσμη ασφάλεια του εφοδιασμού. Τον Ιούλιο του 2001, το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας και ο OFGEM συνέστησαν μια ομάδα εργασίας (Joint Energy Security of Supply) για να αξιολογήσει τους κινδύνους για τις μελλοντικές προμήθειες φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας της Βρετανίας..	Ναι. Ο OFGEM παρέχει οικονομικά κίνητρα για τους φορείς εκμετάλλευσης του δικτύου διανομής προκειμένου να διατηρηθούν ορισμένες προδιαγραφές. Επομένως, η παρακολούθηση σχετίζεται με το εάν οι διαχειριστές του δικτύου διανομής έχουν παρουσιάσει συμπεριφορά εναντίον εκείνων των κινήτρων για τη διασφάλιση της ποιότητας της υπηρεσίας.	Η αγορά ηλεκτρικής ενέργειας έχει απελευθερωθεί πλήρως	-
Ελλάδα	RAE	Ναι. Η ΡΑΕ παρακολουθεί την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού, ιδίως σε σχέση με το ισοζύγιο προσφοράς / ζήτησης στην ελληνική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, το επίπεδο της προβλεπόμενης μελλοντικής ζήτησης, την προβλεπόμενη επιπλέον	Ναι. Σύμφωνα με τον Κώδικα Διαχείρισης του Διασυνδεδεμένου Συστήματος (2001), ο ΑΔΜΗΕ είναι υπεύθυνος για την ανάπτυξη ενός πενταετούς σχεδίου για τη συντήρηση και την ανανέωση του συστήματος μεταφοράς	Από τον Ιούλιο του 2004, όλοι οι μη οικιακοί καταναλωτές του διασυνδεδεμένου συστήματος έχουν γίνει επιλέξιμοι (περίπου ίσο με το 70% της ετήσιας κατανάλωσης ηλεκτρισμού στην Ελλάδα) 100% για όλους τους πελάτες από τον Ιούλιο του 2007	-

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

	<p>δυναμικότητα της παραγωγής, της μεταφοράς και της διανομής της ηλεκτρικής ενέργειας και του φυσικού αερίου που σχεδιάζονται ή βρίσκονται υπό κατασκευή, την ποιότητα και τη συντήρηση και το επίπεδο αξιοπιστίας των συστημάτων μεταφοράς και δικτύων διανομής, και εφαρμόζει μέτρα για την κάλυψη της ανώτατης ζήτησης και τη δημιουργία των συνθηκών στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας σε σχέση με τη δυνατότητα ανάπτυξης νέου παραγωγικού δυναμικού. Για τους σκοπούς αυτούς, η ΡΑΕ, συντάσσει κάθε δύο (2) έτη και όχι αργότερα από το τέλος του Ιουλίου για τον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας και για κάθε ένα (1) έτος και όχι αργότερα από το τέλος του Ιουλίου για το τομέα του φυσικού αερίου, μια έκθεση, στην οποία σκιαγραφεί τα πορίσματα που προκύπτουν από την παρακολούθηση της ασφάλειας του εφοδιασμού, λαμβάνοντας υπόψη τις τακτικές προβλέψεις των Διαχειριστών του Συστήματος Μεταφοράς και Δικτύου Διανομής. Η έκθεση δημοσιοποιείται και υποβάλλεται στον Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής του Ελληνικού Κοινοβουλίου και στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.</p>	<p>ηλεκτρικής ενέργειας. Αυτό το σχέδιο εγκρίνεται από το Υπουργείο Ανάπτυξης, μετά από γνωμοδότηση της ΡΑΕ. Η ΔΕΗ Α.Ε (ιδιοκτήτης του δικτύου) έχει υποχρέωση να συντηρεί το δίκτυο και να επενδύει σε αυτό.</p>		
--	--	---	--	--

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

Ουγγαρία	HEO	Ναι. Σε περίπτωση ανεπαρκούς δυναμικότητας, ο HEO μπορεί να προκηρύξει διαγωνισμό για μέτρα σχετικά με την πλευρά της ζήτησης, σύμφωνα με το νόμο περί ηλεκτρικής ενέργειας. Επιπλέον, ο HEO εγκρίνει το σχέδιο ανάπτυξης του δικτύου και προωθεί το διαγωνισμό για την ανάπτυξη του δικτύου.	Ναι. Ο HEO καθορίζει τις ελάχιστες απαιτήσεις και τα προβλεπόμενα επίπεδα ορισμένων στοιχείων της διανομής και του δημόσιου εφοδιασμού.	Όλοι οι μη οικιακοί καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας είναι επιλέξιμοι από το Μάιο του 2004. 100% άνοιγμα της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας από τον Ιούλιο του 2007	-
Ισλανδία	OS	Ναι. Με τη συλλογή διαφόρων στοιχείων για την ασφάλεια του εφοδιασμού, σύμφωνα με το Νόμο περί Ενέργειας.	Ναι. Σύμφωνα με το Νόμο περί Ηλεκτρικής Ενέργειας, οι παραγωγοί, ο Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς και ο Διαχειριστής Δικτύου Διανομής οφείλουν να θεσπίσουν εσωτερικούς ελέγχους για την ποιότητα της προσφερόμενης ηλεκτρικής ενέργειας και την ασφάλεια της παράδοσης. Ο OS συντονίζει την παραπάνω εφαρμογή.	100% από τον Ιανουάριο του 2006	-
Ιρλανδία	CER	Ναι. Ο CER έχει σαφή ρόλο στην παρακολούθηση της επάρκειας του εφοδιασμού / παραγωγής και, μαζί με το Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς και το Υπουργείο Επικοινωνιών, Ναυτιλίας και Φυσικών Πόρων, θέτουν σε εφαρμογή τα κατάλληλα μέτρα για να διασφαλίσουν ότι ένα ικανοποιητικό περιθώριο δυναμικότητας παραγωγής διατηρείται και ότι η προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας είναι εξασφαλισμένη.	Ναι. Ο CER παρακολουθεί την ποιότητα και το επίπεδο συντήρησης των δικτύων μεταφοράς και διανομής (μέσω της διαδικασίας της "επανεξέτασης των εσόδων").	100% για τον ηλεκτρισμό από το Φλεβάρη του 2005	Ο προσδιορισμός του χρονοδιαγράμματος για το άνοιγμα της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας είναι θέμα αρμοδιοτήτων για το Υπουργείο. Ο CER όμως συμβουλεύει το Υπουργείο σχετικά.

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

Ιταλία	AEEG	Ναι. Ο AEEG μπορεί να συμβουλευθεί το Υπουργείο όπου προβλέπει πιθανά προβλήματα εφοδιασμού.	Ναι. Ο AEEG καθορίζει γενικά πρότυπα υπηρεσιών και μηχανισμών αυτόματης επιστροφής χρημάτων, σε περίπτωση που τα πρότυπα αυτά δεν τηρούνται. Επίσης, παρακολουθεί τη λειτουργία των υπηρεσιών, με την εξουσία της επιθεώρησης και της πρόσβασης σε όλα τα δεδομένα.	Όλοι οι μη οικιακοί καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας είναι επιλέξιμοι (ίσο με το 80% της ετήσιας κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας εκτός από τους αυτοπαραγωγούς στην Ιταλία) από τον Ιούλιο του 2004 100% για όλους τους πελάτες ηλεκτρικής ενέργειας από τον Ιούλιο του 2007	Ο AEEG μπορεί να σχολιάσει ή να εκδώσει πρόταση σχετικά με το χρονοδιάγραμμα για το άνοιγμα της αγοράς.
Λετονία	PUC	Όχι. Το Υπουργείο Οικονομικών είναι επιφορτισμένο με την παρακολούθηση της μελλοντικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας σύμφωνα με τις απαραίτητες πληροφορίες από το Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς.	Ναι	Όλοι οι μη οικιακοί καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας είναι επιλέξιμοι από τον Ιούλιο του 2004 100% για όλους τους πελάτες της ηλεκτρικής ενέργειας από τον Ιανουάριο του 2007	Το Υπουργείο Οικονομικών είναι αρμόδιο για το άνοιγμα της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας. Ο PUC μπορεί να συμβουλευθεί το Υπουργείο.
Λιθουανία	NCC	Όχι. Ο Οργανισμός Ενέργειας υπό το Υπουργείο Οικονομίας είναι αρμόδιος.	Ναι. Η παρακολούθηση βασίζεται σε τριμηνιαία έκθεση από τους συμμετέχοντες του τομέα.	Όλοι οι μη οικιακοί καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας είναι επιλέξιμοι από τον Ιούλιο του 2004 100% για όλους τους πελάτες της ηλεκτρικής ενέργειας από τον Ιανουάριο του 2007	Όχι, το χρονοδιάγραμμα για το άνοιγμα της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας έχει ορίζεται από το νόμο.
Μάλτα	MRA	Ναι. Ο MRA είναι αρμόδιος για την παρακολούθηση της μεσοπρόθεσμης και μακροπρόθεσμης ισορροπίας προσφοράς / ζήτησης. Αυτή η εργασία εκτελείται από την αναθεώρηση των εκθέσεων του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς.	Ναι	Κανένα άνοιγμα της αγοράς μέχρι σήμερα. Εκκρεμεί αίτηση για παρέκκλιση ως "μικρό απομονωμένο σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας"	-
Ολλανδία	Dte	Ναι. Ο DtE παρακολουθεί το μεσοπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο ισοζύγιο προσφοράς / ζήτησης και	Ναι. Ο DtE ρυθμίζει τους κανόνες όσον αφορά την ποιότητα του εφοδιασμού και τη συντήρηση του	Η αγορά ηλεκτρικής ενέργειας έχει απελευθερωθεί πλήρως	-

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

		συμβουλεύει το Υπουργείο Οικονομικών Υποθέσεων για τέτοια θέματα.	δικτύου.		
Νορβηγία	NVE	Ναι. Ο NVE εκπληρώνει το έργο με την προετοιμασία μελετών σχετικά με το ισοζύγιο ηλεκτρικής ενέργειας και ισχύος. Οι μελέτες αυτές βασίζονται σε λεπτομερή στοιχεία σχετικά με τα συστήματα σε λειτουργία, τη μεταφερόμενη χωρητικότητα, έργα που βρίσκονται σε εξέλιξη για τα επόμενα έτη, καθώς και μελέτες στρατηγικής για τα επόμενα 10 και 20 χρόνια. Οι μελέτες αυτές συμπληρώνονται από τα στοιχεία κατανάλωσης του τομέα της βιομηχανίας και του δημοσίου. Ο Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς έχει, επίσης, σχετικές ευθύνες.	Ναι. Ο NVE ρυθμίζει τους κανόνες όσον αφορά την ποιότητα του εφοδιασμού στα δίκτυα. Σχετικά με την ασφάλεια των εγκαταστάσεων (π.χ. συντήρηση του δικτύου) αρμόδια είναι η Διεύθυνση Πολιτικής Προστασίας και Σχεδιασμού Έκτακτης Ανάγκης.	Η αγορά ηλεκτρικής ενέργειας έχει απελευθερωθεί πλήρως	-
Πολωνία	URE/ERO	Όχι. Σε γενικές γραμμές, το Υπουργείο Οικονομίας είναι αρμόδιο για την παρακολούθηση της ασφάλειας εφοδιασμού με φυσικό αέριο / ηλεκτρική ενέργεια και υποχρεούται να συντάσσει εκθέσεις παρακολούθησης. Ο ERO εγκρίνει τα σχέδια ανάπτυξης των επιχειρήσεων μεταφοράς / διανομής του φυσικού αερίου και της ηλεκτρικής ενέργειας, λαμβάνοντας υπόψη τις τρέχουσες και μελλοντικές απαιτήσεις για το φυσικό αέριο και την	Ναι. Οι άδειες που χορηγούνται από τον ERO στις επιχειρήσεις ηλεκτρισμού καθορίζουν τους όρους και τις προϋποθέσεις των εργασιών τους, και συμπεριλαμβάνουν, χωρίς όμως να περιορίζουν, το επίπεδο των υπηρεσιών και την αξιοπιστία του δικτύου. Η συμμόρφωση ελέγχεται, κυρίως, μέσω της μεθοδολογίας της τιμολόγησης. Επιπλέον, ο ERO μπορεί να διερευνήσει την απόδοση των δικτύων	Όλοι οι μη οικιακοί καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας είναι επιλέξιμοι. 100% άνοιγμα της αγοράς από τον Ιούλιο του 2007	Η ημερομηνία πλήρους απελευθέρωσης της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας ορίστηκε από το Νόμο. Ο Ενεργειακός Ρυθμιστής συμμετείχε στην ανάπτυξη του σχεδίου νόμου, κυρίως μέσω της έκδοσης γνωμοδοτήσεων και υποβάλλοντας τις δικές του προτάσεις.

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

		ηλεκτρική ενέργεια σε μια περίοδο τριών ετών κατ'ελάχιστο.	ηλεκτρισμού κοινής ωφέλειας και την ποιότητα ή την αξιοπιστία τους, ιδίως όταν οι καταναλωτές υποβάλλουν καταγγελίες.		
Πορτογαλία	ERSE	Όχι. Η Γενική Διεύθυνση Γεωλογίας και Ενέργειας είναι αρμόδια.	Ναι. Ο ERSE είναι αρμόδιος για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης με τον Κώδικα Ποιότητας των Υπηρεσιών.	100% άνοιγμα της αγοράς από το 2004	-
Ρουμανία	ANRE	Ναι	Ναι	Μερική (55%) 31 Δεκεμβρίου 2004 Μερική (80%) 31η Ιουνίου 2006 Πλήρης - Μη νοικοκυριά 1η Ιανουαρίου 2007 Πλήρης - Νοικοκυριά 1 Ιουλίου 2007	Το άνοιγμα της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας έχει εγκριθεί με κυβερνητική απόφαση.
Σλοβακία	URSO/RO NI	Ναι. Κοινή ευθύνη με το Υπουργείο Οικονομίας.	Ναι. Κοινή ευθύνη με το Υπουργείο Οικονομίας.	100% άνοιγμα της αγοράς από τον Ιούλιο του 2007	-
Σλοβενία	AGEN-RS	Όχι. Η απόλυτη εξουσία είναι το Υπουργείο, αλλά ο AGEN-RS διεξάγει μελέτες για τη διερεύνηση των ζητημάτων αυτών.	Όχι	Όλοι οι μη οικιακοί καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας είναι επιλέξιμοι από τον Ιούλιο του 2004 100% άνοιγμα της αγοράς από τον Ιούλιο του 2007	-
Ισπανία	CNE	Ναι. Ο CNE ετοιμάζει κάθε χρόνο μια μεσοπρόθεσμη πρόβλεψη, όπου η προσφορά και η ζήτηση προβλέπονται σε ορίζοντα πέντε ετών. Ο CNE συμμετέχει, επίσης, στη διαδικασία του μακροπρόθεσμου προγραμματισμού (πρόγνωση 10 ετών), στην οποία μια σειρά από άλλα θεσμικά όργανα συμμετέχουν, με την κυβέρνηση, όμως, να είναι ουσιαστικά υπεύθυνη.	Ναι. Παρά το γεγονός ότι ο CNE έχει θεσμική εξουσία, οι περιφερειακές διοικήσεις είναι υπεύθυνες για την επιβολή των κανόνων για τη διασφάλιση της ποιότητας της προσφερόμενης υπηρεσίας και για τη συντήρηση του δικτύου. Το Υπουργείο Βιομηχανίας έχει αναπτύξει για τον παραπάνω λόγο ένα μητρώο.	Η αγορά ηλεκτρικής ενέργειας έχει απελευθερωθεί πλήρως	-
Σουηδία	STEM	Ναι. Η Επιθεώρηση Ενεργειακής Αγοράς παρουσιάζει έκθεση	Ναι. Σύμφωνα με το Νόμο περί Ηλεκτρισμού, η	Η αγορά ηλεκτρικής ενέργειας έχει	-

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

		σε ετήσια βάση σχετικά με τη λειτουργία και την ανάπτυξη των αγορών ηλεκτρικής ενέργειας, φυσικού αερίου και θέρμανσης, την ανάπτυξη των επενδύσεων, τις τιμολογήσεις κτλ. Επιπλέον, ο Σουηδικός Οργανισμός Ενέργειας (στο ρόλο του ως αρχή έκτακτης ανάγκης) παρουσιάζει έκθεση σε ετήσια βάση σχετικά με τη διαχείριση κρίσεων και τις δράσεις που λαμβάνονται ώστε να αυξηθεί η ισχύς του συστήματος.	Επιθεώρηση Ενεργειακής Αγοράς είναι αρμόδια για την παρακολούθηση της ποιότητας της προσφοράς συμπεριλαμβανομένου του επιπέδου συντήρησης των δικτύων.	ανοίξει πλήρως	
Λουξεμβούργο	ILR	Όχι. Το Υπουργείο Οικονομίας και ο Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς είναι αρμόδιοι.	Όχι	Όλοι οι μη οικιακοί καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας είναι επιλέξιμοι 100% άνοιγμα της αγοράς από τον Ιούλιο του 2007	Κανένα επίσημο ρόλο

• **ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΑΔΕΙΩΝ**

ΧΩΡΑ	ΕΡΑ	ΕΞΟΥΣΙΑ ΝΑ ΕΚΔΙΔΕΙ ΑΔΕΙΕΣ	ΕΞΟΥΣΙΑ ΤΡΟΠΟΠΟΙΕΙ ΑΔΕΙΕΣ	ΝΑ	ΕΞΟΥΣΙΑ ΕΠΙΒΑΛΛΕΙ ΠΡΟΣΤΙΜΑ	ΝΑ
Αυστρία	E-control	Όχι. Οι άδειες εκδίδονται από το Υπουργείο Οικονομικών Υποθέσεων και Εργασίας.	ΝΑΙ		ΟΧΙ	
Βέλγιο	CREG	Όχι, το Υπουργείο Ενέργειας εκδίδει άδειες.	ΟΧΙ		ΝΑΙ	
Βουλγαρία	SEWRC	ΝΑΙ	ΝΑΙ		ΝΑΙ	
Κύπρος	CERA	ΝΑΙ	ΝΑΙ		ΝΑΙ	
Τσεχία	ERO	ΝΑΙ	ΝΑΙ		Όχι, αλλά ο ERO θα μπορούσε να αφαιρέσει την άδεια σε περίπτωση που θα υπήρχε κάποια παράβαση.	
Δανία	DERA	Όχι. Οι γενικές ερωτήσεις που σχετίζονται με τη χορήγηση αδειών εξετάζονται από την Αρχή	Όχι, εκτός αν σχετίζεται με ορισμένα στοιχεία που αναφέρονται ρητά στους Νόμους για την		Ναι. Όσον αφορά τις οδηγίες του DERA προς συγκεκριμένες εταιρείες ώστε να	

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

		Ενέργειας της Δανίας (DEA).	Ενέργεια, όπως η αρμοδιότητα του DERA για παρακολούθηση συγκεκριμένων απαιτήσεων σχετικά με το διαχωρισμό της κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης ενέργειας ή αν το Υπουργείο Μεταφορών και Ενέργειας δίνει αυτήν την εξουσία στο DERA.	τροποποιήσουν τα τιμολόγια τους ή τις προϋποθέσεις παροχής της υπηρεσίας τους, μπορεί να επιβληθούν πρόστιμα σαν κίνητρα για συμμόρφωση.
Εσθονία	EMI	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
Φινλανδία	EMV	Ναι. Ο EMV μπορεί να εκδώσει άδειες για το δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας, για το δίκτυο φυσικού αερίου και άδειες για εκπομπή ρύπων. Επίσης, ο EMV έχει εξουσία να εκδίδει άδειες για την κατασκευή γραμμών μεταφοράς με ονομαστική τάση 110kV και άνω. Για τις διασυννοριακές γραμμές μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας, οι άδειες εκδίδονται από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.	ΟΧΙ	Ο EMV μπορεί να ανακαλέσει άδειες, αν ο αδειούχος τερματίσει τη λειτουργία της επιχείρησης δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας ή φυσικού αερίου που διαθέτει, εάν ο κάτοχος της άδειας δεν πληροί πλέον τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για τη χορήγηση της άδειας ή, εάν ο κάτοχος της άδειας κατ'επανάληψη και ουσιαστικά παραβιάζει το Νόμο για την αγορά ηλεκτρικής ενέργειας ή φυσικού αερίου ή τα καταστατικά ή τους κανονισμούς που εκδίδονται βάσει του εν λόγω νόμου.
Γαλλία	CRE	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
Γερμανία	BNetzA	Όχι. Οι αρχές του ομοσπονδιακού κράτους είναι αρμόδιες για την αδειοδότηση της λειτουργίας του δικτύου.	Όχι. Οι αρχές του ομοσπονδιακού κράτους είναι αρμόδιες για την αδειοδότηση της λειτουργίας του δικτύου.	Όχι. Οι αρχές του ομοσπονδιακού κράτους είναι αρμόδιες για την αδειοδότηση της λειτουργίας του δικτύου.
Μεγάλη Βρετανία	Ofgem	Ναι. Σύμφωνα με το Νόμο Κοινής Ωφέλειας του 2000, μόνο η Ρυθμιστική Αρχή μπορεί να εκδίδει νέες άδειες λειτουργίας.	Ναι. Η Ρυθμιστική Αρχή μπορεί να τροποποιήσει τις υφιστάμενες άδειες με τη σύμφωνη γνώμη του κατόχου της άδειας. Εάν ο κάτοχος της άδειας απορρίπτει τις προτάσεις αυτές, η Αρχή μπορεί να παραπέμψει το θέμα για απόφαση στην Επιτροπή Ανταγωνισμού.	ΝΑΙ
Ελλάδα	RAE	Ναι. Η ΡΑΕ, κατά τη χορήγηση αδειών, θα προβεί σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες ώστε να είναι σύμφωνες με τις	ΝΑΙ	Η ΡΑΕ έχει την εξουσία να επιβάλει πρόστιμο στους δικαιούχους για παραβάσεις. Σε περίπτωση

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

		προβλέψεις του μακροπρόθεσμου ενεργειακού σχεδιασμού, καθώς και κάθε περιορισμού που περιέχεται σε αυτόν ή οποιοδήποτε δεσμευτικό έγγραφου που υπέβαλε η Ελληνική Δημοκρατία στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τους Διεθνείς Οργανισμούς.		επανελημμένων παραβάσεων του νομικού πλαισίου, βάσει των οποίων χορηγούνται οι άδειες, η ΡΑΕ δύναται να ανακαλέσει τις άδειες.
Ουγγαρία	HEO	Ναι. Σύμφωνα με το Νόμο περί ηλεκτρικής ενέργειας, ο ΗΕΟ εκδίδει ή σε περιπτώσεις που ορίζονται στον ισχύοντα κανονισμό τροποποιεί ή ανακαλεί τις άδειες που απαιτούνται για την άσκηση των αδειοδοτικών διαδικασιών.	ΝΑΙ	ΝΑΙ
Ισλανδία	OS	Όχι. Οι άδειες εκδίδονται από το Υπουργείο Βιομηχανίας και Εμπορίου.	ΟΧΙ	Ναι. Ο OS έχει την εξουσία να επιβάλλει ημερήσιο πρόστιμο στους δικαιούχους μέχρι να συμμορφωθούν με το Νόμο ή την απόφαση της ρυθμιστικής αρχής.
Ιρλανδία	CER	Ναι, η Επιτροπή μπορεί να χορηγήσει ή να αρνηθεί να χορηγήσει άδεια σε οποιοδήποτε πρόσωπο για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και για την παροχή ηλεκτρικής ενέργειας σε επιλέξιμους πελάτες.	Ναι. Η Επιτροπή μπορεί να τροποποιήσει τους όρους και τις προϋποθέσεις των αδειών ή / και των εγκρίσεων σχετικά με το φυσικό αέριο και την ηλεκτρική ενέργεια.	Όχι, η ρυθμιστική αρχή δεν έχει την εξουσία να επιβάλλει πρόστιμο στους δικαιούχους για παραβάσεις.
Ιταλία	AEEG	Όχι, αλλά εκδίδει γνωμοδότηση προς την Κυβέρνηση και το Κοινοβούλιο σχετικά με τις υπηρεσίες που υπόκεινται σε έγκριση ή για άδεια. Επίσης, μπορεί να συμβουλευτεί το Υπουργείο Παραγωγικών Δραστηριοτήτων σχετικά με την έκδοση και τις τροποποιήσεις των καθεστώτων των αδειών και των εγκρίσεων.	Όχι, αλλά εκδίδει γνωμοδότηση προς τους αρμόδιους υπουργούς. Ο Πρωθυπουργός μπορεί να πάρει την τελική απόφαση, αν το αρμόδιο Υπουργείο απορρίψει την εισήγηση του AEEG.	Όχι, αλλά μπορεί να προτείνει στο αρμόδιο Υπουργείο να αναστείλει ή να ανακαλέσει μια άδεια. Ο Πρωθυπουργός μπορεί να πάρει την τελική απόφαση εάν το αρμόδιο Υπουργείο απορρίψει την εισήγηση του AEEG.
Λετονία	PUC	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
Λιθουανία	NCC	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
Μάλτα	MRA	ΝΑΙ	ΝΑΙ	Όχι. Ο MRA έχει την εξουσία να υποβάλει έκθεση σχετικά με τις παραβάσεις, αλλά δεν έχει την εξουσία να επιβάλλει κυρώσεις.

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

Ολλανδία	Dte	NAI	NAI	NAI
Νορβηγία	NVE	Ναι. Ο NVE εκδίδει ένα ευρύ φάσμα αδειών.	Ναι, αν ο κάτοχος της άδειας αναδιαρθρώνει ή αλλάζει τους τομείς δραστηριότητάς του.	Όχι. Ο NVE μπορεί ωστόσο να επιβάλλει υποχρεωτικό πρόστιμο, αν μια επιχείρηση δε συμμορφώνεται με τον κανονισμό και έχει αποτύχει να ανταποκριθεί στα αιτήματα της αρχής.
Πολωνία	URE/ERO	Ναι. Ο ERO είναι υπεύθυνος για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης με τους όρους της άδειας.	Ναι. Δύο θέματα πρέπει να διακριθούν: Πρώτον, τροποποίηση άδειας κατόπιν αιτήματος του Δικαιούχου Άδειας Χρήσης. Σε αυτήν την περίπτωση, ο ERO τροποποιεί την άδεια, αν η τροποποίηση κριθεί αναγκαία και σύμφωνη με τη νομοθεσία. Δεύτερον, ο ERO μπορεί να τροποποιήσει μια άδεια, χωρίς τη συγκατάθεση του Δικαιούχου Άδειας Χρήσης. Ο ERO είναι εξουσιοδοτημένος να τροποποιήσει το πεδίο εφαρμογής της άδειας σε περίπτωση που η επιχείρηση κοινής ωφελείας έχει διαχωριστεί ή συγχωνευθεί με άλλες επιχειρήσεις ή εάν είναι απαραίτητο για λόγους εθνικής άμυνας ή ασφάλειας των πολιτών ή εάν δηλωθεί η πτώχευση της επιχείρησης.	Ναι. Ο ERO μπορεί να επιβάλλει πρόστιμο στους δικαιούχους. Ο Νόμος για την Ενέργεια δεν περιέχει διατάξεις που θα αποτρέψουν τον ERO να αναφέρει τις παραβάσεις στις αρμόδιες αρχές.
Πορτογαλία	ERSE	Όχι. Η Γενική Διεύθυνση Ενέργειας είναι αρμόδια για την έκδοση των αδειών. Ο ERSE έχει την εξουσία να ελέγχει και να παρακολουθεί τις άδειες και την τήρηση των όρων της άδειας.	Όχι. Η Γενική Διεύθυνση Ενέργειας είναι αρμόδια για τις τροποποιήσεις των αδειών.	NAI
Ρουμανία	ANRE	NAI	NAI	NAI
Σλοβακία	URSO/RONI	NAI	NAI	NAI
Σλοβενία	AGEN-RS	Όχι. Το Υπουργείο είναι αρμόδιο για τον καθορισμό των κανόνων και των προϋποθέσεων για τη χορήγηση αδειών. Ο AGEN-RS έχει την εξουσία να ελέγχει και να παρακολουθεί	Ναι. Ο AGEN-RS μπορεί να ανακαλέσει μια άδεια, σύμφωνα με κριτήρια που καθορίζονται από Υπουργείο. Ο Νόμος για την ενέργεια δεν ορίζει	OXI

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

		τις άδειες και την τήρηση των όρων της άδειας.	τροποποίηση.	
Ισπανία	CNE	Όχι, αλλά ο CNE συντάσσει έκθεση προς το Υπουργείο για τις αιτήσεις σχετικά με νέες υποδομές σε εθνικό πλαίσιο. Ο CNE έχει την εξουσία να ελέγχει και να παρακολουθεί τις άδειες και τη συμμόρφωση με τους όρους της άδειας. Αυτό επιτυγχάνεται κυρίως μέσω επιθεωρήσεων.	Όχι. Δεδομένου ότι τα καθήκοντα προβλέπονται στη νομοθεσία και όχι στις "άδειες", η CNE έχει την εξουσία να προτείνει αλλαγές στη νομοθεσία.	Όχι. Ο CNE μπορεί, ωστόσο, να προτείνει τα πρόστιμα στο Υπουργείο Βιομηχανίας.
Σουηδία	STEM	Ναι. Η ρυθμιστική αρχή έχει την εξουσία να εκδίδει άδειες έως 145kV και, σε ορισμένες περιπτώσεις έως 400kV. Οι διασυνδέσεις με άλλες χώρες, ωστόσο εξαιρούνται από αυτήν την εξουσιοδότηση. Η ρυθμιστική αρχή δεν έχει την εξουσία να εκδίδει δευτερογενή νομοθεσία στον τομέα της αδειοδότησης, αλλά μπορεί να καθορίζει τους όρους και τις προϋποθέσεις μιας συγκεκριμένης άδειας. Η παρακολούθηση της άδειας αποτελεί μέρος της εποπτείας της ρυθμιστικής αρχής.	ΟΧΙ	ΝΑΙ
Λουξεμβούργο	ILR	Δεν ισχύει, διότι δεν απαιτείται άδεια.	ΟΧΙ	ΝΑΙ

• **ΤΙΜΟΛΟΓΙΑ**

ΧΩΡΑ	ΕΡΑ	ΕΞΟΥΣΙΑ ΝΑ ΕΚΔΙΔΕΙ ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗ Η ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΤΙΜΟΛΟΓΙΩΝ	ΑΡΧΗ ΓΙΑ ΤΑ ΤΙΜΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΝΟΜΗΣ	ΑΡΧΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟ ΤΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΣΥΝΔΕΣΗΣ	ΕΞΟΥΣΙΑ ΠΟΥ ΟΡΙΖΕΙ ΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΩΝ ΕΥΑΛΩΤΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ
Αυστρία	E-control	ΝΑΙ	Ναι. Η Επιτροπή E-Control έχει την εξουσία να καθορίζει τα τιμολογίων εκ των προτέρων από το διάταγμα για την ενέργεια.	ΝΑΙ	Έμμεσα (καμία άμεση επιρροή, επειδή η αγορά είναι απελευθερωμένη). Η εταιρεία παροχής ηλεκτρικής ενέργειας έχει καθήκον να συνδέει οποιοδήποτε πελάτη στο δίκτυο. Με τον καθορισμό των τιμολογίων του δικτύου, ο E-control έχει τη δυνατότητα να λάβει υπόψη του "κοινωνικές" πτυχές (π.χ. σχέση μεταξύ

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

					σταθερού τέλους και μεταβλητής χρέωσης).
Βέλγιο	CREG	Όχι, έχει την εξουσία να κάνει προτάσεις σε ορισμένες περιπτώσεις. Σε άλλες περιπτώσεις: ο CREG δίνει συμβουλές πάνω στις προτάσεις του Υπουργείου.	Ναι. Ο CREG έχει την εξουσία να εγκρίνει τα τιμολόγια εκ των προτέρων.	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Βουλγαρία	SEWRC	Όχι. Αναπτύσσει, αλλά δεν εκδίδει.	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
Κύπρος	CERA	Όχι. Οι κανονισμοί για την αγορά Ηλεκτρικής Ενέργειας του 2004, απαιτούν ο CERA να συντάσσει και να δημοσιεύει τιμολόγια για τις χρεώσεις του ηλεκτρικού ρεύματος.	Ναι. Ο Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς είναι αρμόδιος για την προετοιμασία των μεθοδολογιών για τον υπολογισμό της εξισορρόπησης και των βοηθητικών υπηρεσιών και ο CERA είναι η αρμόδια αρχή για την έγκρισή τους.	Ναι. Η ρυθμιστική αρχή έχει ένα ρόλο στο να εγκρίνει την πρόταση του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς σχετικά με το κόστος σύνδεσης.	ΝΑΙ
Τσεχία	ERO	Ναι. Ο ERO εκδίδει διάταγμα που καθορίζει τα περιεχόμενα της οικονομικής πληροφορίας και τις διαδικασίες ρύθμισης των τιμών στον τομέα της ενέργειας, διάταγμα για το λογιστικό διαχωρισμό και τους κανόνες για την κατανομή των δαπανών, των πωλήσεων και την απόδοση των επενδυμένων κεφαλαίων και μια ανακοίνωση σχετικά με τους κανόνες για την οργάνωση της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας και τις αρχές τιμολόγησης των δραστηριοτήτων των διαχειριστών της αγοράς.	Ναι. Ο ERO είναι αρμόδιος για τον καθορισμό και την έγκριση των τιμολογίων του δικτύου μεταφοράς και διανομής και των μεθόδων για τον υπολογισμό αυτό.	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Δανία	DERA	Ναι. Ωστόσο, αυτό περιορίζεται στη διαφάνεια	Ναι. Τα τιμολόγια και οι μεθοδολογίες του δικτύου πρέπει να	Όλες οι εταιρείες του δικτύου πρέπει	ΟΧΙ

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

		και την κοινοποίηση των τιμολογίων. Ο DERA συμμετέχει παρέχοντας παρατηρήσεις, κατά την προετοιμασία όλης της σχετικής δευτερογενούς νομοθεσίας από την Αρχή Ενέργειας της Δανίας.	κοινοποιούνται στο DERA. Γενικά, τα τιμολόγια δικτύου καθορίζονται από τις εταιρείες του δικτύου στο πλαίσιο της κεφαλαιοποίησης του εισοδήματος που καθορίζεται από το DERA εκ των προτέρων. Ο DERA μπορεί να διατάξει τροποποιήσεις των τιμολογίων του δικτύου που κοινοποιούνται, εάν έχουν οριστεί σε αντίθεση με τις απαιτήσεις των ενεργειακών Νόμων.	να κοινοποιούν τα πρότυπα τιμολόγια / τιμές για σύνδεση στο δίκτυο στο DERA. Ο DERA μπορεί να διατάξει τροποποιήσεις, εφόσον έχουν οριστεί σε αντίθεση με τις απαιτήσεις των ενεργειακών Νόμων.	
Εσθονία	EMI	Ναι. Ο EMI εκδίδει τη μεθοδολογία υπολογισμού των τιμολογίων.	Ναι. Ο EMI καθορίζει εκ των προτέρων όλα τα τιμολόγια του δικτύου διανομής και μεταφοράς.	Ναι. Ο EMI εγκρίνει τη μεθοδολογία για τον υπολογισμό του κόστους σύνδεσης.	Όχι, αλλά σε ορισμένες περιπτώσεις παρεμβαίνει, όταν αφορά απενεργοποιήσεις παροχής ηλεκτρικού ρεύματος για μη πληρωμή.
Φινλανδία	EMV	Ναι. Ο EMV εκδίδει δύο ξεχωριστούς κανονισμούς καθοδηγώντας τους προμηθευτές λιανικού εμπορίου ηλεκτρικού ρεύματος και των φορέων εκμετάλλευσης δικτύου σχετικά με το πώς να δημοσιεύουν και να ενημερώνουν τις τιμές, καθώς και τους όρους πωλήσεων και τις προϋποθέσεις.	Ναι. Δεν υπάρχει εκ των προτέρων έγκριση των τιμολογίων ή των τιμών των υπηρεσιών του δικτύου από τις αρχές. Ο EMV επιβεβαιώνει εκ των προτέρων τη μεθοδολογία που πρέπει να χρησιμοποιείται για τον καθορισμό τόσο των τιμολογίων του δικτύου μεταφοράς και διανομής όσο και τα τέλη σύνδεσης και τους όρους και τις προϋποθέσεις των υπηρεσιών δικτύου και σύνδεσης πριν τεθούν σε εφαρμογή από τους διαχειριστές του δικτύου.	Ναι. Ο EMV επιβεβαιώνει εκ των προτέρων τους όρους και τις προϋποθέσεις των υπηρεσιών σύνδεσης πριν οι διαχειριστές του δικτύου είναι σε θέση να τους εφαρμόσουν.	ΟΧΙ
Γαλλία	CRE	ΟΧΙ	Ναι. Ο CRE υπολογίζει και προτείνει τιμολόγια για τη χρήση των συστημάτων παροχής ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου και των σταθμών υδροποιημένου	Ναι. Ο CRE μπορεί να προσφύγει στη διαδικασία επίλυσης διαφορών για τον καθορισμό αυτών των δαπανών σύνδεσης.	Όχι, ένα κυβερνητικό διάταγμα σχετίζεται με την ειδική τιμολόγηση της ηλεκτρικής ενέργειας για τους φτωχούς πελάτες (δεν υπάρχει κοινωνικό τιμολόγιο για το φυσικό αέριο).

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

			φυσικού αερίου, τα οποία επιβεβαιώνονται από κοινού από τους αντίστοιχους υπουργούς οικονομικών και ενέργειας.	Επιπλέον, όταν ο CRE υπολογίζει τιμολόγια για τη χρήση των συστημάτων παροχής ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου και των σταθμών υγροποιημένου φυσικού αερίου, καθορίζει ένα μέρος αυτών των δαπανών σύνδεσης.	
Γερμανία	BNetzA	Όχι. Ο Νόμος για την Ενέργεια απαιτεί ο BNetzA να συντάσσει έκθεση σχετικά με τη θέσπιση ενός κανονισμού παροχής κινήτρων. Ο Νόμος για την Ενέργεια εξουσιοδοτεί επίσης την ομοσπονδιακή κυβέρνηση να υιοθετήσει ένα διάταγμα για τον κανονισμό παροχής κινήτρων σε συμφωνία με την Άνω Βουλή του Κοινοβουλίου. Το διάταγμα, μεταξύ άλλων, θα καθορίζει την ημερομηνία έναρξης του κανονισμού παροχής κινήτρων και τον ορισμό των αρμοδιοτήτων του BNetzA στην εφαρμογή του κανονισμού παροχής κινήτρων.	Ναι. Οι μέθοδοι για τον υπολογισμό των τελών πρόσβασης στο δίκτυο, συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων κοστοστρέφειας, καθορίζονται από το Νόμο για την Ενέργεια και τα προσεχή διατάγματα για τα τέλη των δικτύων ηλεκτρικής ενέργειας και τα τέλη του δικτύου φυσικού αερίου. Εκ των προτέρων έγκριση απαιτείται για τα τέλη του δικτύου φυσικού αερίου και ηλεκτρισμού.	OXI	OXI
Μεγάλη Βρετανία	Ofgem	OXI	Ναι. Ο Ofgem ρυθμίζει το επίπεδο και τη δομή των τελών που επιβάλλονται για τη χρήση των δικτύων μονοπωλίου και την ποιότητα των	Όχι. Οι μόνες περιπτώσεις στις οποίες ο Ofgem, στην πραγματικότητα, ορίζει το κόστος σύνδεσης είναι	Ναι. Ο Ofgem έχει τα καθήκοντα σύμφωνα με το Νόμο για την Ηλεκτρική Ενέργεια και το Φυσικό Αέριο, να λαμβάνει υπόψη τα συμφέροντα των πελατών οι οποίοι

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

			<p>υπηρεσιών που παρέχονται από αυτές τις εταιρείες. Το ύψος των τελών μεταφοράς και διανομής και η ποιότητα των υπηρεσιών που παρέχονται από τις εταιρείες αυτές ρυθμίζονται χρησιμοποιώντας τον έλεγχο των τιμών και των διαφόρων κανονισμών παροχής κινήτρων.</p>	<p>κατά την επίλυση μιας διαφοράς μεταξύ δικαιούχου και συνδεδεμένου πελάτη.</p>	<p>είναι άτομα με αναπηρία ή χρόνιες ασθένειες, πελάτες της συντάξιμης ηλικίας, πελάτες με χαμηλά εισοδήματα και πελάτες που ζουν σε αγροτικές περιοχές. Επιπλέον, ο Ofgem απαιτείται να λαμβάνει οδηγίες από την κυβέρνηση σε κοινωνικά και περιβαλλοντικά ζητήματα κατά την άσκηση των καθηκόντων του.</p>
Ελλάδα	RAE	<p>Όχι. Η ΡΑΕ γνωμοδοτεί το Υπουργείο Ανάπτυξης, που είναι αρμόδιο.</p>	<p>Ναι. Η ΡΑΕ αποφασίζει, έξι (6) μήνες πριν από την έναρξη της ισχύος, κατόπιν συστάσεων του αρμόδιου Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς και του αρμόδιου Διαχειριστή Συστήματος Διανομής, σύμφωνα με διαφανή κριτήρια, τη μεθοδολογία για τον υπολογισμό της σύνδεσης και της επιβολής τελών χρήσης των εθνικών δικτύων και ιδίως των τιμολογίων για πρόσβαση στο Εθνικό Δίκτυο Μεταφοράς, το Εθνικό Δίκτυο Διανομής και τα Κλειστά Δίκτυα Διανομής. Η μεθοδολογία τιμολόγησης προκύπτει με τέτοιο τρόπο που να επιτρέπει στο Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς και το Διαχειριστή Συστήματος Διανομής να κάνουν τις αναγκαίες επενδύσεις σε δίκτυα μεταφοράς και διανομής, ώστε να εξασφαλίζεται ένας αποτελεσματικός τρόπος για την παροχή υπηρεσιών μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής</p>	<p>Ναι. Η ΡΑΕ εκδίδει ένα (1) μήνα πριν από την έναρξη της ισχύος, μετά από εισήγηση του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς και του Διαχειριστή Συστήματος Διανομής, τα τιμολόγια των σύνδεσης των εθνικών δικτύων, τα οποία δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και αναρτώνται στην επίσημη ιστοσελίδα της ΡΑΕ.</p>	<p>Όχι, το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής είναι αρμόδιο. Ωστόσο, η ΡΑΕ ελέγχει και παρακολουθεί την τήρηση των υποχρεώσεων που προβλέπονται για τους ευάλωτους πελάτες και μπορεί να επιβάλει πρόστιμα σε περίπτωση παραβάσεων.</p>

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

			ενέργειας.		
Ουγγαρία	HEO	Όχι. Ο HEO προτείνει τιμολόγια και το Υπουργείο Οικονομίας και Μεταφορών αποφασίζει.	Όχι. Ο HEO εκπονεί τη μεθοδολογία που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό των τιμολογίων του δικτύου μεταφοράς και διανομής και υποβάλει πρόταση προς το Υπουργείο Οικονομίας και Μεταφορών. Τα τιμολόγια καθορίζονται από το Υπουργείο. Αλλά ο HEO έχει επιπρόσθετες αρμοδιότητες σχετικά με τα τιμολόγια: Προετοιμασία των επίσημων τιμών του θερμαινόμενου νερού και του ατμού που βεβαιώνονται άμεσα ή έμμεσα από τον κάτοχο της άδειας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας για τηλεθέρμανση του πληθυσμού και την προετοιμασία των τιμών της ηλεκτρικής ενέργειας που καλύπτεται από υποχρεώσεις τροφοδότησης.	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Ισλανδία	OS	ΟΧΙ	Ναι. Σύμφωνα με το νόμο περί ηλεκτρικής ενέργειας, ο OS αποφασίζει ένα ανώτατο όριο εισοδήματος για τους φορείς εκμετάλλευσης του δικτύου. Οι φορείς εκμετάλλευσης του δικτύου, στη συνέχεια, προτείνουν τιμολόγια, με βάση το δεδομένο εισόδημα κεφαλαιοποίησης. Ο OS πρέπει να σχολιάσει τα προτεινόμενα τιμολόγια μεταφοράς και διανομής.	Ναι. Ο πελάτης μπορεί να ασκήσει έφεση για το κόστος σύνδεσης στη ρυθμιστική αρχή. Η απόφαση της ρυθμιστικής αρχής μπορεί να γίνει εφέσιμη μόνο στην Επιτροπή Εφέσεων.	ΟΧΙ

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

Ιρλανδία	CER	Ναι, ο CER εκδίδει κατεύθυνση σε σχέση με το χρονοδιάγραμμα των τιμολογίων προς το Διοικητικό Συμβούλιο Παροχής Ηλεκτρισμού, το οποίο λειτουργεί υπό την αρμοδιότητα της Δημόσιας Επιχείρησης Ηλεκτρισμού.	Ναι. Ο CER συλλέγει δεδομένα από τους διαχειριστές του δικτύου για τους σκοπούς του υπολογισμού των επιτρεπόμενων εσόδων και των τιμολογίων του δικτύου, συμπεριλαμβανομένης της υφιστάμενης ρυθμιζόμενης περιουσιακής βάσης, των λειτουργικών δαπανών, του κόστους κεφαλαιουχικών δαπανών και των αξιών του ενεργητικού. Οι διαχειριστές του δικτύου υποβάλλουν τις προτεινόμενες απαιτήσεις των εσόδων τους στο CER, ο οποίος εξετάζει τις πληροφορίες που παρέχονται και αποφασίζει σχετικά με τα επιτρεπόμενα έσοδα για τις επιχειρήσεις με βάση μια σειρά κριτηρίων, συμπεριλαμβανομένων των δεδομένων συγκριτικής αξιολόγησης.	Ναι, ο CER εγκρίνει τις δαπάνες κάθε χρόνο για τη σύνδεση με τα δίκτυα διανομής και μεταφοράς και επιλύει τις διαφορές σχετικά με τις συνδέσεις.	Ναι. Ο CER έχει την ευθύνη για το σχεδιασμό, την υλοποίηση και την εποπτεία των μέτρων προστασίας των καταναλωτών που περιγράφονται στην ευρωπαϊκή οδηγία για τον ηλεκτρισμό 2003/EK/54 και την αντίστοιχη οδηγία για το φυσικό αέριο 2003/55/EK, οι οποίες περιλαμβάνουν μέτρα για την προστασία των ευάλωτων πελατών.
Ιταλία	AEEG	Ναι. Ο AEEG έχει την εξουσία να εκδίδει δευτερογενή νομοθεσία στον τομέα των τιμολογίων. Επίσης, ο AEEG εκδίδει τιμολόγια.	Ναι. Ο AEEG είναι υπεύθυνος, εκ των προτέρων, για τον καθορισμό και την έγκριση των τιμολογίων του δικτύου μεταφοράς και διανομής ή για τον καθορισμό και την έγκριση των μεθοδολογιών που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των τιμολογίων πρόσβασης στο δίκτυο μεταφοράς και διανομής.	Ναι. Όσον αφορά τον καθορισμό των δαπανών σύνδεσης, ο AEEG έχει ρόλο σε συνεργασία με το Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς.	Ναι, ο AEEG έχει εκδώσει ένα έγγραφο διαβούλευσης για το κοινωνικό τιμολόγιο ηλεκτρικής ενέργειας στην κυβέρνηση. Ο AEEG σχεδιάζει να εισαγάγει ειδικό τιμολόγιο μόνο για τους οικονομικά αδύναμους πελάτες, οι οποίοι θα προσδιοριστούν μέσω ενός δείκτη των οικονομικών τους συνθηκών.
Λετονία	PUC	ΝΑΙ	ΝΑΙ	Ναι. Ο PUC επεξεργάζεται και εγκρίνει τις μεθοδολογίες / κανόνες σχετικά με την πρόσβαση στα δίκτυα.	ΟΧΙ

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

Λιθουανία	NCC	ΝΑΙ	Ναι. Ο NCC είναι υπεύθυνος για τον καθορισμό και την έγκριση των μεθοδολογιών που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των τιμολογίων πρόσβασης στα δίκτυα μεταφοράς και διανομής, καθώς επίσης και την έγκριση των τιμολογίων.	ΝΑΙ	ΝΑΙ (μερικώς)
Μάλτα	MRA	Όχι. Το Υπουργείο Πόρων είναι αρμόδιο για την έκδοση δευτερογενούς νομοθεσίας, μετά από διαβούλευση με τον MRA.	Ναι. Ο MRA είναι υπεύθυνος για την έγκριση, πριν από την έναρξη ισχύος, των μεθοδολογιών που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό ή τον καθορισμό των όρων και των προϋποθέσεων για τη σύνδεση και την πρόσβαση στο δίκτυο.	Ναι. Ο MRA είναι υπεύθυνος για την έγκριση, πριν από την έναρξη ισχύος, των μεθοδολογιών που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό ή τον καθορισμό των όρων και των προϋποθέσεων για τη σύνδεση και την πρόσβαση στο δίκτυο.	Ο MRA είναι αρμόδιος για την παρακολούθηση και την υποβολή εκθέσεων προς το Υπουργείο, καθώς και για την πρόταση μέτρων όσον αφορά τις διασφαλίσεις για την προστασία των ευάλωτων καταναλωτών.
Ολλανδία	Dte	Όχι, το Υπουργείο Οικονομικών Υποθέσεων είναι αρμόδιο για την έκδοση δευτερογενούς νομοθεσίας. Ο DTE ωστόσο συμβουλεύει.	Ναι. Ο DTE καθορίζει τη μεθοδολογία για την προώθηση της αποτελεσματικής λειτουργίας των εταιρειών του δικτύου και προσδιορίζει τόσο τα τιμολόγια των δικτύων μεταφοράς και διανομής, τα οποία προκύπτουν από τη μεθοδολογία.	ΝΑΙ	ΝΑΙ
Νορβηγία	NVE	ΝΑΙ	Όχι. Ο NVE εκδίδει γενική νομοθεσία σχετικά με τη δομή των τιμολογίων μεταφοράς και διανομής. Κάθε επιχείρηση του δικτύου μεταφοράς και διανομής είναι υπεύθυνη για τον καθορισμό των τιμολογίων στο πλαίσιο της νομοθεσίας. Ο NVE δεν εγκρίνει τα μεμονωμένα	Ναι. Οι δαπάνες σύνδεσης που πληρώνονται από τους πελάτες, ρυθμίζονται σύμφωνα με τον κανονισμό για τα τιμολόγια.	Όχι, ο NVE δεν έχει θέσει κάποιο ειδικό τιμολογιακό στόχο.

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

			τιμολόγια.		
Πολωνία	URE/ERO	Όχι. Ο ERO δεν εκδίδει καμία δευτερογενή νομοθεσία στον τομέα των τιμολογίων. Το Υπουργείο Οικονομίας είναι αρμόδιο για την έκδοση διατάγματος σχετικά με τον τιμολογιακό καθορισμό και τις αρχές υπολογισμού, καθώς και με τις λεπτομερειακές αρχές που διέπουν τους συμβιβασμούς. Ο ERO μπορεί να υποβάλει παρατηρήσεις σχετικά με το σχεδιασμό της δευτερογενούς νομοθεσίας.	Ναι. Ο ERO είναι υπεύθυνος εκ των προτέρων για τον καθορισμό και την έγκριση των τιμολογίων μεταφοράς και διανομής, όπως προτείνεται από τις επιχειρήσεις του τομέα την ενέργειας.	Ναι. Ο ERO μπορεί να ορίσει τέλη σύνδεσης με το δίκτυο ή να αποφασίσει σχετικά με τη μεθοδολογία καθορισμού των τελών.	Όχι. Στο πλαίσιο του καθορισμού των τιμολογίων και της έγκρισής τους, ο ERO πρέπει να εξισορροπήσει τις ανάγκες των επιχειρήσεων και των πελατών, συμπεριλαμβανομένων των ευάλωτων ομάδων, ενώ δεν πρέπει να επιδοτηθεί καμία από αυτές τις ομάδες. Οι τιμολογιακές ομάδες δεν είναι πελατοκεντρικές και καθαρά προνοιακές δραστηριότητες δεν είναι εντός των αρμοδιοτήτων της ρυθμιστικής αρχής.
Πορτογαλία	ERSE	Ναι. Ο ERSE καθορίζει, εκδίδει και ενημερώνει τον Κώδικα Τιμολογίων και καθιερώνει σε τακτά χρονικά διαστήματα, σύμφωνα με τους όρους του Κώδικα Τιμολογίων, τα τιμολόγια και τις τιμές.	Ναι. Ο ERSE είναι αρμόδιος για την έγκριση των τιμολογίων του δικτύου, καθώς και των μεθοδολογιών που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των τιμολογίων πρόσβασης στα δίκτυα μεταφοράς και διανομής.	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Ρουμανία	ANRE	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
Σλοβακία	URSO/RO NI	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Σλοβενία	AGEN-RS	Ναι. Ωστόσο η κυβέρνηση πρέπει να εγκρίνει τη δευτερογενή νομοθεσία σχετικά με τα τιμολόγια.	Όχι, αλλά απαιτείται η έγκριση του AGEN-RS. Η ρυθμιστική αρχή έχει επιφορτιστεί, σύμφωνα με το νέο Νόμο για την ενέργεια, με τη θέσπιση της μεθοδολογίας για τα συστήματα τιμολογίων. Ο γενικός Νόμος πρέπει να υποβληθεί στην κυβέρνηση για	ΝΑΙ	ΟΧΙ

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

			συγκατάθεση. Τα τιμολόγια ηλεκτρικής ενέργειας πρέπει να προετοιμάζονται και να δημοσιεύονται από τον προμηθευτή ηλεκτρικής ενέργειας στους τιμολογιακούς πελάτες, μετά την έγκριση της ρυθμιστικής αρχής.		
Ισπανία	CNE	Όχι. Ο CNE έχει την εξουσία να προτείνει στο Υπουργείο Βιομηχανίας νομοθεσία στον τομέα των τιμολογίων. Όταν το Υπουργείο Βιομηχανίας σχεδιάζει τη σχετική νομοθεσία σε αυτόν τον τομέα, θα πρέπει να υποβάλει την πρόταση στη ρυθμιστική αρχή, καθώς ο CNE πρέπει υποχρεωτικά να εκπονήσει έκθεση σχετικά με την πρόταση. Ωστόσο, η έκθεση δεν είναι δεσμευτική.	Ναι. Ο CNE έχει την εξουσία να προτείνει στο Υπουργείο Βιομηχανίας νομοθεσία στον τομέα των τιμολογίων δικτύου. Όταν το Υπουργείο Βιομηχανίας σχεδιάζει τη σχετική νομοθεσία σε αυτόν τον τομέα, θα πρέπει να υποβάλει την πρόταση στη ρυθμιστική αρχή, καθώς ο CNE πρέπει υποχρεωτικά να εκπονήσει έκθεση σχετικά με την πρόταση. Ωστόσο, η έκθεση δεν είναι δεσμευτική.	Ναι. Ο CNE έχει την εξουσία να προτείνει στο Υπουργείο Βιομηχανίας νομοθεσία στον τομέα του κόστους σύνδεσης. Όταν το Υπουργείο Βιομηχανίας σχεδιάζει τη σχετική νομοθεσία σε αυτόν τον τομέα, θα πρέπει να υποβάλει την πρόταση στη ρυθμιστική αρχή, καθώς ο CNE πρέπει υποχρεωτικά να εκπονήσει έκθεση σχετικά με την πρόταση. Ωστόσο, η έκθεση δεν είναι δεσμευτική. Στην πράξη, αυτές οι δαπάνες σύνδεσης περιλαμβάνονται στο Ετήσιο Βασιλικό Διάταγμα που καθορίζει τις τιμές για το επόμενο έτος.	Όχι δεν υπάρχουν τέτοια προγράμματα στην εθνική νομοθεσία.
Σουηδία	STEM	Ναι. Σύμφωνα με το Νόμο περί Ηλεκτρικής Ενέργειας και Φυσικού Αερίου, η σουηδική κυβέρνηση έχει το δικαίωμα να εκχωρήσει την αρμοδιότητα για την έκδοση δευτερογενούς	Ναι. Η Επιθεώρηση για τις Αγορές Ηλεκτρικής Ενέργειας εκδίδει δευτερογενή νομοθεσία στον τομέα της ρύθμισης της ηλεκτρικής ενέργειας και του φυσικού αερίου. Τα τιμολόγια για τη διανομή της	Όχι. Μετά από καταγγελία, ο πελάτης μπορεί να ζητήσει να ελεγχθούν οι δαπάνες συνδέσεις του από τη ρυθμιστική αρχή. Η απόφαση της ρυθμιστικής	ΟΧΙ

**Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν**

		νομοθεσίας στη ρυθμιστική αρχή. Αυτό έλαβε χώρα στα τέλη του 2005.	ηλεκτρικής ενέργειας ρυθμίζονται εκ των υστέρων όσον αφορά την καταλληλότητά τους. Για το φυσικό αέριο, η ρυθμιστική αρχή είναι υπεύθυνη για την έγκριση, εκ των προτέρων, των μεθόδων με τις οποίες τα τιμολόγια αποφασίζονται ως προς την αντικειμενικότητα και τη μη διάκριση τους. Οι πραγματικές τιμές του φυσικού αερίου ελέγχονται εκ των υστέρων όσον αφορά την καταλληλότητά τους.	αρχής μπορεί να γίνει εφέσιμη μόνο στο Περιφερειακό Διοικητικό Δικαστήριο.	
Λουξεμβούργο	ILR	OXI	Ο ILR μπορεί να συμβουλευθεί το Υπουργείο Οικονομικών Υποθέσεων, το οποίο έχει την εξουσία να αποφασίζει.	Ο ILR μπορεί να συμβουλευθεί το Υπουργείο Οικονομικών Υποθέσεων, το οποίο έχει την εξουσία να αποφασίζει.	Ο ILR μπορεί να συμβουλευθεί το Υπουργείο Οικονομικών Υποθέσεων, το οποίο έχει την εξουσία να αποφασίζει.

• ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΑΡΧΗ - ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΣΥΜΦΟΡΗΣΗΣ

ΧΩΡΑ	ΕΡΑ	ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΗΣ	ΡΟΛΟΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΕΞΟΥΣΙΑ ΝΑ ΕΠΙΒΑΛΛΕΙ ΚΥΡΩΣΕΙΣ Ή ΝΑ ΠΑΡΕΜΒΑΙΝΕΙ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΩΝ ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΡΟΛΟΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΣΥΜΦΟΡΗΣΗΣ
Αυστρία	E-control	OXI	Όχι. Δεν υπάρχει σαφής ορισμός για την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών.	Ναι. Ο ρυθμιστής είναι ο διαμεσολαβητής για τις συγκρούσεις μεταξύ των συμμετεχόντων στην αγορά. Εάν δεν είναι δυνατή η εξεύρεση συμβιβαστικής λύσης για τις συγκρούσεις εντός έξι (6) εβδομάδων οι εμπλεκόμενοι φορείς της αγοράς πρέπει να πάνε στο δικαστήριο.	Ναι. Ο ρυθμιστής πρέπει να αναπτύξει κανόνες για την αγορά σχετικά με τη διαχείριση της συμφοράς, μαζί με τους συμμετέχοντες στην αγορά, προς μια κοινή κατεύθυνση.
Βέλγιο	CREG	Έμμεσα, αφού ο Κώδικας Δικτύου δίνει στο CREG την	Έμμεσα, αφού ο Κώδικας Δικτύου δίνει στο CREG	Έμμεσα, αφού ο Κώδικας Δικτύου δίνει στο CREG την	Ναι, ο CREG εγκρίνει τη μεθοδολογία για

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

		εξουσία να εγκρίνει τις συμβάσεις του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς.	την εξουσία να εγκρίνει τις συμβάσεις του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς.	εξουσία να εγκρίνει τις συμβάσεις του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς.	τη διαχείριση της συμμόρφωσης.
Βουλγαρία	SEWR C	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
Κύπρος	CERA	Ναι. Ο Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς ορίζει τους κανόνες σχετικά με τη διαχείριση και την κατανομή του δυναμικού διασύνδεσης και ο CERA τους εγκρίνει.	Ναι, η ρυθμιστική αρχή έχει ρόλο όσον αφορά τα πρότυπα ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών, θέτοντας, εγκρίνοντας ή / και σχολιάζοντας τα εν λόγω πρότυπα.	ΝΑΙ	Ναι. Μέσω της έγκρισης των κανόνων της αγοράς.
Τσεχία	ERO	Ο ERO ελέγχει έμμεσα το ζήτημα αυτό μέσω της έγκρισης του Κώδικα Δικτύου. Σε περίπτωση διαφορών σχετικά με την παρακράτηση επαρκούς δυναμικότητας στη σχετική διασύνδεση, ο ERO μπορεί να παρέμβει και να διασφαλίσει διόρθωση.	Ναι. Ο ERO θέτει τον όρο για τα πρότυπα απόδοσης και την επιβολή κυρώσεων υπέρ των τελικών πελατών σε περίπτωση παραβίασης αυτών των προτύπων.	ΝΑΙ	Ναι. Ο ERO είναι η αρμόδια εθνική αρχή βάσει του κανονισμού (ΕΚ) Ν° 1228/2003, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων που αφορούν τη διαχείριση και την κατανομή του δυναμικού διασύνδεσης. Ο ERO δημοσιεύει τον Κώδικα Δικτύου. Ο Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς έχει ετοιμάσει κανόνες για τις δημοπρασίες, οι οποίοι έχουν συζητηθεί με τον ERO.
Δανία	DERA	ΟΧΙ	Όχι, αλλά θα έχει πιθανώς κάποιο ρόλο όσον αφορά τις μελλοντικές προδιαγραφές ποιότητας υπηρεσιών.	Ο ρυθμιστής στη Δανία έχει την εξουσία να επιβάλλει κυρώσεις στις εταιρίες διανομής, εφόσον παραβιάζουν τα πρότυπα ποιότητας των υπηρεσιών.	Όχι. Η δανική Αρχή Ενέργειας (DEA) είναι αρμόδια.
Εσθονία	EMI	ΟΧΙ	Ναι. Το Υπουργείο Οικονομικών Υποθέσεων και Επικοινωνιών εγκρίνει τα πρότυπα ποιότητας. Ο ρόλος του EMI είναι να σχολιάσει τα πρότυπα ποιότητας και να ελέγχει την	ΝΑΙ	ΟΧΙ

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

			τήρηση των κανόνων.		
Φινλανδία	EMV	OXI	Ναι. Ο EMV μπορεί να σχολιάσει τα πρότυπα, αλλά δεν μπορεί να τα ορίσει.	Ναι. Ο EMV έχει την εξουσία να παρεμβαίνει, εάν η ποιότητα της ηλεκτρικής ενέργειας δεν είναι αποδεκτή και να υποχρεώνει το φορέα εκμετάλλευσης του δικτύου να λάβει τα απαραίτητα διορθωτικά μέτρα.	Ναι, αυτός ο ρόλος συνεπάγεται το σχολιασμό των κανόνων διαχείρισης της συμφόρησης.
Γαλλία	CRE	Ναι. Ο CRE είναι η αρμόδια αρχή για την πρόσβαση στο δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου. Αυτό περιλαμβάνει τη διαχείριση και την κατανομή του δυναμικού διασύνδεσης.	Όχι. Η τεχνική πτυχή της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών επεξεργάζεται σε μια συμφωνία, η οποία περιλαμβάνεται στη σύμβαση μεταξύ των χρηστών και των διαχειριστών των συστημάτων των δημόσιων δικτύων διανομής ή μεταφοράς. Ένα ζήτημα προς εφαρμογή της παρούσας σύμβασης υπάγεται στις διαδικασίες επίλυσης των διαφορών. Ο CRE δεν έχει καμία αρμοδιότητα για την εμπορική πτυχή της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών.	Ναι. Ο CRE συμμετέχει στη δημιουργία μηχανισμών οικονομικού κινήτρου για την ενθάρρυνση των φορέων δικτύου προκειμένου να λάβουν υπόψη τους την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών.	Ναι. Ο CRE είναι η αρμόδια αρχή για την πρόσβαση στο δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης και κατανομής του δυναμικού διασύνδεσης.
Γερμανία	BNetz A	Ναι. Η Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Δικτύων είναι η αρμόδια εθνική αρχή βάσει του κανονισμού (ΕΚ) Ν° 1228/2003, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων που αφορούν τη διαχείριση και την κατανομή του δυναμικού διασύνδεσης.	OXI	OXI	Ναι. Η Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Δικτύων είναι η αρμόδια εθνική αρχή βάσει του κανονισμού (ΕΚ) Ν° 1228/2003, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων που αφορούν τη διαχείριση και την κατανομή του δυναμικού διασύνδεσης.
Μεγάλη	Ofgem	Ναι. Οι απαιτήσεις των οδηγιών και του	Ναι. Οι στόχοι της ποιότητας	Ναι. Η Ρυθμιστική Αρχή δύναται να	Όχι. Οι Διαχειριστές Συστήματος

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

<p>Βρετανία</p>		<p>κανονισμού σχετικά με τις διασυνδέσεις ικανοποιήθηκαν στη Μεγάλη Βρετανία με την έκδοση αδειών για συμμετοχή στη διαχείριση των γραμμών διασύνδεσης. Μόλις οι άδειες διασύνδεσης έχουν τεθεί σε εφαρμογή, η μεθοδολογία θα πρέπει να πληροί τις απαιτήσεις των σχετικών όρων των αδειών διασύνδεσης. Εάν αυτό δεν ισχύει, ο Ofgem θα περιμένει να ενημερωθεί από τους πληγέντες υποψήφιους χρήστες της διασύνδεσης, και στη συνέχεια να ερευνήσει την κατάσταση και να λάβει κάθε ενδεικτικό μέτρο.</p>	<p>εφοδιασμού καθορίζονται για κάθε κάτοχο άδειας, και, όπου είναι αναγκαίο, και τα αποτελεσματικά κόστη της επίτευξης των στόχων αυτών περιλαμβάνονται στην εκτίμηση του κόστους. Με βάση την αξιολόγηση του κόστους και των εξόδων, ο Ofgem θεσπίζει επιδόματα κόστους και στόχους επιδόσεων, που αποτελούν τη βάση του ελέγχου των τιμών και του πλαισίου παροχής κινήτρων.</p>	<p>επιβάλλει κυρώσεις σε περιπτώσεις παραβίασης των εν λόγω προτύπων των παρεχόμενων υπηρεσιών στο βαθμό που αυτό θα συνιστούσε παραβίαση των όρων της άδειας ή των υποχρεώσεων εκ του νόμου.</p>	<p>Μεταφορές είναι υπεύθυνοι για τη διαχείριση της συμφόρησης των δικτύων τους. Οι διαχειριστές συστημάτων φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας είναι υπό τη νόμιμη υποχρέωση να αναπτύξουν και να διατηρήσουν αποτελεσματικά συστήματα, όπως και οι διανομείς φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας. Ο Ofgem είναι σε θέση να λάβει μέτρα επιβολής, εάν παραβιάζονται οι υποχρεώσεις αυτές.</p>
<p>Ελλάδα</p>	<p>RAE</p>	<p>Ναι. Η ΡΑΕ έχει την εξουσία να καθορίζει ή να εγκρίνει κανόνες σχετικά με τη διαχείριση και την κατανομή του δυναμικού διασύνδεσης.</p>	<p>Όχι άμεσα. Σύμφωνα με τους γενικούς όρους και τις προϋποθέσεις της άδειας παραγωγής και της άδειας προμήθειας, οι δικαιούχοι είναι υποχρεωμένοι να τηρούν όλη τη δευτερογενή νομοθεσία σχετικά με τις δραστηριότητες στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας. Τα πρότυπα ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών περιλαμβάνονται στην ανωτέρω δευτερογενή νομοθεσία. Η ΡΑΕ είναι υπεύθυνη για την παρακολούθηση και τον έλεγχο του τρόπου που οι υποχρεώσεις που απορρέουν από τις άδειες</p>	<p>Ναι. Η ΡΑΕ έχει την εξουσία να επιβάλλει πρόστιμα σε περίπτωση παραβίασης των υποχρεώσεων του δικαιούχου.</p>	<p>Ναι. Η ρυθμιστική αρχή αποφασίζει τις λεπτομέρειες για την εφαρμογή του Κώδικα Δικτύου κατά την οποία, σε περίπτωση συμφόρησης στις διασυνδέσεις, μια διαδικασία για την εφαρμογή των πλειστηριασμών παρέχεται. Επιπλέον, η ρυθμιστική αρχή εποπτεύει την εφαρμογή των εν λόγω μηχανισμών.</p>

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

			ασκούνται.		
Ουγγαρία	HEO	Όχι. Σύμφωνα με τον Νόμο περί Ηλεκτρισμού, το Υπουργείο Οικονομίας και Μεταφορών καθορίζει τις λεπτομέρειες μετάβασης ηλεκτρικής ενέργειας.	Ναι. Ο ΗΕΟ έχει ρόλο όσον αφορά τα πρότυπα ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών, καθώς καθορίζει τις ελάχιστες απαιτήσεις και τα αναμενόμενα επίπεδα ορισμένων επιδόσεων της διανομής και του δημόσιου εφοδιασμού.	Ναι. Ο ΗΕΟ έχει την εξουσία να επιβάλλει κυρώσεις ή να παρεμβαίνει σε περιπτώσεις παραβίασης των εν λόγω προτύπων των παρεχόμενων υπηρεσιών.	Ναι. Η διαχείριση της συμμόρφωσης περιλαμβάνεται στο πεδίο εφαρμογής της δραστηριότητας του διαχειριστή του συστήματος. Ο διαχειριστής του συστήματος μπορεί να προκηρύξει διαγωνισμό για την ανάπτυξη του δικτύου με τη σύμφωνη γνώμη της ρυθμιστικής αρχής.
Ισλανδία	OS	ΟΧΙ	ΟΧΙ	Δεν εφαρμόζεται	Όχι. Σύμφωνα με το Νόμο για την Ενέργεια, ο Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση της συμμόρφωσης. Ο OS, ωστόσο διαθέτει μια λειτουργία παρακολούθησης.
Ιρλανδία	CER	-	Ο CER πρέπει να λαμβάνει υπόψη την ανάγκη να προωθηθεί η συνέχιση, η ασφάλεια και η ποιότητα της παροχής ηλεκτρικής ενέργειας. Τα πρότυπα ποιότητας της παρεχόμενης υπηρεσίας καθορίζονται κατά τη διαδικασία αναθεώρησης των εσόδων. Κίνητρα για την υπέρβαση των θεσμοθετημένων προτύπων ποιότητας και κυρώσεις για τη μη συμμόρφωση με τα εν λόγω πρότυπα, ενσωματώνονται εντός της μεθοδολογίας υπολογισμού των εσόδων.	Όσον αφορά τους στόχους απόδοσης, ο Διαχειριστής Συστήματος Διανομής υποχρεούται να υποβάλλει ετήσια έκθεση στον CER, αναφέροντας λεπτομερώς το επίπεδο της ποιότητας των υπηρεσιών που επιτεύχθηκε, τους λόγους για τους οποίους δεν ικανοποιήθηκαν οι στόχοι και τις συστάσεις για τη βελτίωση των εν λόγω στόχων για το μέλλον. Ο CER εξετάζει τις εκθέσεις αυτές και αποφασίζει σχετικά με το κατάλληλο βραβείο για τους στόχους που ικανοποιήθηκαν και ποιοί είναι οι στόχοι που απαιτείται να πληρούνται για την επόμενη υποβολή.	Ο CER σχολιάζει σχετικά με τις διαδικασίες της διαχείρισης της συμμόρφωσης.
Ιταλία	AEEG	Το Υπουργείο Παραγωγικής Δραστηριότητας έχει	Ναι. Ο AEEG καθορίζει τα γενικά πρότυπα	Ναι. Ο AEEG παρακολουθεί τη λειτουργία των	Ναι. Ο AEEG ορίζει τις συνθήκες κατανομής του

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

		την εξουσία βάσει του Νόμου Ν° 239 της 23 ^{ης} του Αυγούστου του 2004 να καθορίσει κανόνες για τις εισαγωγές ηλεκτρικής ενέργειας. Σύμφωνα με μια τέτοια υπουργική πράξη, η Αρχή εκδίδει απόφαση επί των εισαγωγών ηλεκτρικής ενέργειας και της κατανομής του δυναμικού διασύνδεσης.	ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών και τους μηχανισμούς αυτόματης επιστροφής χρημάτων, εάν δεν πληρούνται τα πρότυπα αυτά.	παρεχόμενων υπηρεσιών, με τις εξουσίες της επιθεώρησης και της πρόσβασης σε όλα τα απαραίτητα δεδομένα.	φορτίου. Ο ΑΕΕΓ έχει εκδώσει τις διατάξεις που ρυθμίζουν την κατανομή των μέσων (τα τέλη που καλύπτουν τη συμφόρηση).
Λετονία	PUC	ΟΧΙ	Ναι. Ο PUC μπορεί να καθορίζει τις απαιτήσεις για τα πρότυπα ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών.	ΝΑΙ	Όχι. Ο Διαχειριστής Συστήματος Διανομής είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση της συμφόρησης.
Λιθουανία	NCC	Όχι. Ο NCC ελέγχει μόνο.	Ναι. Αυτό συνεπάγεται το σχολιασμό των εν λόγω προτύπων.	ΝΑΙ	ΝΑΙ
Μάλτα	MRA	Ναι. Η Αρχή είναι υπεύθυνη για τη ρύθμιση και τη διασφάλιση της διασυνδεσιμότητας για την παραγωγή, τη μεταφορά και τη διανομή της ηλεκτρικής ενέργειας. Ο Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς είναι υπεύθυνος για την εξέταση των επιπτώσεων της ανάπτυξης διασυνδέσεων με άλλα συστήματα. Αυτό γίνεται υπό την εποπτεία της Αρχής εν όψει των πιθανών επιπτώσεων αυτών των διασυνδέσεων στον ανταγωνισμό εντός της αγοράς.	Ναι. Η Αρχή είναι υπεύθυνη για τη θέσπιση των ελάχιστων προτύπων ποιότητας και ασφάλειας. Επίσης, ρυθμίζει τα μέτρα που είναι αναγκαία για τη διασφάλιση της δημόσιας και ιδιωτικής ασφάλειας.	ΝΑΙ	Ναι. Ο MRA είναι υπεύθυνος για τη διασφάλιση και τη ρύθμιση της ανάπτυξης και της διατήρησης αποτελεσματικών συστημάτων, προκειμένου να ικανοποιήσει, όσο πιο οικονομικά γίνεται, όλα τα εύλογα αιτήματα για την παροχή πόρων.
Ολλανδία	Dte	Η διαχείριση και η κατανομή του δυναμικού διασύνδεσης ορίζονται στους Κώδικες Δικτύου.	Ναι. Τα πρότυπα ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών για τις εταιρείες του δικτύου καθορίζονται στους Κώδικες	ΝΑΙ	Ο DTE είναι υπεύθυνος για την έγκριση των γενικών κανόνων και διαδικασιών για τη διαχείριση της συμφόρησης.

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

			Δικτύου. Δεν υπάρχουν καθορισμένα πρότυπα ποιότητας όσον αφορά τους προμηθευτές. Ωστόσο, ο DTE μπορεί να καθορίσει τις απαιτήσεις σχετικά με την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών.		
Νορβηγία	NVE	Ναι, οι κανόνες κατανομής του δυναμικού διασύνδεσης καθορίζονται στον κανονισμό λειτουργίας του συστήματος, ο οποίος εκδίδεται από τον NVE.	Ναι. Ο ρόλος αυτός συνεπάγεται τον καθορισμό, την έγκριση ή / και το σχολιασμό των εν λόγω προτύπων ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών.	ΝΑΙ	Ναι. Ο NVE ρυθμίζει το διαχειριστή του συστήματος και την επαύριον αγορά. Ο NVE επεξεργάζεται τις υψίστης σημασίας απαιτήσεις των κανονισμών που αφορούν τη λειτουργία του συστήματος ηλεκτρικής ενέργειας για το διαχειριστή του συστήματος σχετικά με τη διαχείριση της συμφόρησης.
Πολωνία	URE/ ERO	Ναι. Ο ERO εγκρίνει τη διαδικασία ρύθμισης των τιμών της Συνολικής Δυναμικότητας Μεταφοράς(TTC) και του Περιθωρίου Αξιοπιστίας Μετάδοσης(TRM).	Ναι. Η ρυθμιστική αρχή δεν επιβάλλει άμεσα τα πρότυπα ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών. Ο ρόλος της είναι περιορισμένος στο να γνωμοδοτήσει σχετικά με το διάταγμα του Υπουργείου Οικονομίας για τον καθορισμό των προτύπων αυτών.	Ναι. Οι κυρώσεις για τη μη συμμόρφωση με τα πρότυπα ποιότητας της υπηρεσίας ορίζονται στο διάταγμα που εκδόθηκε από το Υπουργείο Οικονομίας. Ο ERO μπορεί να παρέμβει μόνο κατόπιν έκθεσης του πελάτη. Επιπλέον, η υποχρέωση για διεξαγωγή των εργασιών σύμφωνα με τους νόμους (συμπεριλαμβανομένης της συμμόρφωσης με τα πρότυπα), προβλέπεται από τους όρους της άδειας που εκδίδεται από τον ERO.	Ναι. Σύμφωνα με τον τροποποιημένο Νόμο για την Ενέργεια, η ρυθμιστική αρχή είναι αρμόδια για την έγκριση κανόνων που διέπουν την εξισορρόπηση και τη διαχείριση της συμφόρησης.
Πορτογαλία	ERSE	Ναι. Ο ERSE έχει την εξουσία να καθορίζει ή να εγκρίνει κανόνες σχετικά με τη	Ναι. Ο ERSE ετοιμάζει πρόταση για τις διατάξεις εμπορικού τύπου	Ο Κώδικας για την Ποιότητα Υπηρεσιών προβλέπει αποζημιώσεις λόγω μη τήρησης των	Ναι, ο ERSE εγκρίνει τους μηχανισμούς της διαχείρισης της συμφόρησης που

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

		διαχείριση και την κατανομή του δυναμικού διασύνδεσης.	του Κώδικα για την Ποιότητα Υπηρεσιών, καθώς και για τις αλλαγές των διατάξεων αυτών. Επίσης, η αρχή διασφαλίζει ότι ο Κώδικας για την Ποιότητα Υπηρεσιών εφαρμόζεται πλήρως.	προτύπων ποιότητας.	αναφέρονται στο εγχειρίδιο διαδικασιών του Διαχειριστή του Συστήματος.
Ρουμανία	ANRE	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
Σλοβακία	URSO/ RONI	Όχι. Ο RONI παρακολουθεί την τήρηση των κανόνων λειτουργίας των αγορών ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου.	Ναι. Ο RONI καθορίζει τα πρότυπα ποιότητας των παρεχόμενων προϊόντων και υπηρεσιών.	ΝΑΙ	Ναι. Ο RONI παρακολουθεί και αξιολογεί τα μέτρα που λαμβάνονται για την πρόληψη της συμφόρησης του εθνικού συστήματος και δικτύου και επιβάλλει νέα μέτρα για την αντιμετώπιση τέτοιων καταστάσεων. Ο RONI παρακολουθεί τη συμμόρφωση με τους κανόνες για την εξισορρόπηση της ανισορροπίας του συστήματος και των δικτύων σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) 1228/2003.
Σλοβενία	AGEN- RS	Όχι, ο διαχειριστής του συστήματος αναπτύσσει οδηγίες που πρέπει να εγκριθούν από την κυβέρνηση. Ο Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς οφείλει να θεσπίσει κανόνες σχετικά με τις διασυνδέσεις, οι οποίες απαιτούν την έγκριση της ρυθμιστικής αρχής.	Ο AGEN-RS δεν έχει άμεσο ρόλο κατά τον καθορισμό των προτύπων ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών. Η Κυβέρνηση, μετά την παραλαβή των εισροών της ρυθμιστικής αρχής, μπορεί να δεχθεί τους γενικούς όρους για την προμήθεια και την κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας. Οι γενικοί όροι πρέπει να περιλαμβάνουν μέτρα για την προστασία των πελατών. Ο ρόλος του AGEN-	Όχι άμεσα. Ο AGEN-RS μπορεί να λάβει υπόψη τις παραβιάσεις των προτύπων ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών κατά τον καθορισμό του επόμενου κανονιστικού πλαισίου για τις χρεώσεις δικτύου.	Ναι, ο AGEN-RS εγκρίνει τους κανόνες διαχείρισης της συμφόρησης.

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

			RS είναι περιορισμένος όσον αφορά τη συντήρηση του δικτύου και την έκδοση των προτύπων σύνδεσης / επισκευής. Ο ρυθμιστής είναι αρμόδιος για την εποπτεία του χρόνου που απαιτείται για τις επισκευές στα δίκτυα μεταφοράς και διανομής. Ένας ξεχωριστός φορέας, η Ενεργειακή Επιθεώρηση, παίζει τον πρωταγωνιστικό ρόλο για τα θέματα ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών.		
Ισπανία	CNE	Όχι. Ο CNE έχει την εξουσία να προτείνει στο Υπουργείο Βιομηχανίας νομοθεσία για το ζήτημα του δυναμικού διασύνδεσης. Όταν το Υπουργείο Βιομηχανίας σχεδιάζει τη σχετική νομοθεσία σε αυτόν τον τομέα, θα πρέπει να υποβάλει την πρόταση στη ρυθμιστική αρχή, καθώς ο CNE πρέπει υποχρεωτικά να εκπονήσει έκθεση σχετικά με την πρόταση. Ωστόσο, η έκθεση δεν είναι δεσμευτική.	Ναι. Ο CNE έχει την εξουσία να προτείνει στο Υπουργείο Βιομηχανίας νομοθεσία για τα πρότυπα ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών. Όταν το Υπουργείο Βιομηχανίας σχεδιάζει τη σχετική νομοθεσία σε αυτόν τον τομέα, θα πρέπει να υποβάλει την πρόταση στη ρυθμιστική αρχή, καθώς ο CNE πρέπει υποχρεωτικά να εκπονήσει έκθεση σχετικά με την πρόταση. Ωστόσο, η έκθεση δεν είναι δεσμευτική.	Ναι. Ο CNE μπορεί να προτείνει μέτρα κατά των παραγόντων που παραβιάζουν τα νομικά καθιερωμένα πρότυπα.	Ναι. Ο CNE έχει την εξουσία να προτείνει στο Υπουργείο Βιομηχανίας νομοθεσία για το ζήτημα της διαχείρισης της συμφόρησης. Όταν το Υπουργείο Βιομηχανίας σχεδιάζει τη σχετική νομοθεσία σε αυτόν τον τομέα, θα πρέπει να υποβάλει την πρόταση στη ρυθμιστική αρχή, καθώς ο CNE πρέπει υποχρεωτικά να εκπονήσει έκθεση σχετικά με την πρόταση. Ωστόσο, η έκθεση δεν είναι δεσμευτική.
Σουηδία	STEM	Όχι. Η ρυθμιστική αρχή παρακολουθεί την ποιότητα του εφοδιασμού και ακολουθώς την ανάπτυξη του	Όχι, ωστόσο έχουν γίνει νομοθετικές προτάσεις, οι οποίες θα δώσουν στη	Ναι. Έχουν γίνει νομοθετικές προτάσεις, οι οποίες θα δώσουν στη Ρυθμιστική Αρχή ρόλο που θα	ΝΑΙ

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

		δυναμικού μεταφοράς.	Ρυθμιστική Αρχή ρόλο που θα εμπεριέχει την εποπτεία της τήρησης των προτύπων ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών.	περιλαμβάνει τις αρμοδιότητες της Επιθεώρησης των Αγορών Ενέργειας, η οποία επιβλέπει τις παραβιάσεις της γενικής απαίτησης του νόμου περί ηλεκτρικής ενέργειας όσον αφορά την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών.	
Λουξεμβούργο	ILR	Σύμφωνα με τον Κανονισμό 1228/2003.	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ

Ένας ενεργειακός ρυθμιστής μπορεί να αναλάβει μεγάλο εύρος αρμοδιοτήτων, το οποίο εξαρτάται από το ρυθμιστικό πλαίσιο (τι ακριβώς ρυθμίζει η αρχή) και τη θεσμική δομή (με ποιο τρόπο χωρίζονται οι ρυθμιστικές αρμοδιότητες μεταξύ της αρχής, του υπουργείου και άλλων φορέων). Επομένως, σύμφωνα με την ανωτέρω ανάλυση είναι προφανές ότι υπάρχει ένα τεράστιο σύνολο ενδεχομένων όχι μόνο για τις αρμοδιότητες μιας εθνικής ρυθμιστικής αρχής, αλλά και για το ποιος φορέας έχει αναλάβει να διεκπεραιώσει την αντίστοιχη ρυθμιστική διαδικασία.

Η Εθνική Ρυθμιστική Αρχή για την Ενέργεια εγκρίνει τα τιμολόγια σε μια μεγάλη πλειοψηφία από τις χώρες της Ευρώπης σχετικά με τα τέλη δικτύου των Διαχειριστών Συστήματος Μεταφοράς και Διανομής, καθώς και τα έξοδα σύνδεσης στα δίκτυα αυτά. Επιπρόσθετα, η Εθνική Ρυθμιστική Αρχή έχει την εξουσία να καθορίσει τις ανάγκες των ευάλωτων καταναλωτών και παίζει πρωταρχικό ρόλο στην παρακολούθηση των ισοζυγίων ζήτησης / εφοδιασμού, καθώς και στην εποπτεία τήρησης των προτύπων ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών. Είναι πολύ σημαντικό να αναφέρουμε ότι σχεδόν όλοι οι Ευρωπαϊκοί Ενεργειακοί Ρυθμιστές έχουν την εξουσία να επιβάλλουν κυρώσεις ή να παρεμβαίνουν σε περιπτώσεις παραβίασης των προδιαγραφών ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Μία από τις πιο σημαντικές αρμοδιότητες μιας Εθνικής Ρυθμιστικής Αρχής είναι ότι έχει την εξουσία να νομοθετεί σχετικά με τον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας. Η πλειοψηφία των Ευρωπαϊκών ρυθμιστικών αρχών έχουν κάποια νομοθετική εξουσία, κυρίως στους τομείς των διασυνδέσεων, των τεχνικών κανόνων, των προτύπων ποιότητας, της διαχείριση της συμφόρησης, των συνδέσεων δικτύου και των επισκευών. Αντίθετα, η μειοψηφία των ρυθμιστικών αρχών της Ευρώπης στερούνται την εξουσία θέσπισης νόμων, ιδίως σε βασικούς ρυθμιστικούς τομείς, όπως ο ορισμός των τιμολογίων και των τελών. Η μειονότητα αυτή αντιμετωπίζει μια σημαντική πρόκληση, η οποία είναι η έλλειψη του ανεξάρτητου ρόλου που πρέπει απαραίτητα να έχει μια Εθνική Ρυθμιστική Αρχή.

Στον ανταγωνιστικό τομέα της ελεύθερης αγοράς, ο βαθμός ανοίγματος της αγοράς της ηλεκτρικής ενέργειας διαφέρει σε κάθε χώρα της Ευρώπης. Οι περισσότεροι Ενεργειακοί Ρυθμιστές έχουν συμβάλλει τα μέγιστα, ώστε οι αγορές να εξελιχθούν με αποτέλεσμα πλέον να έχουμε σε όλες τις Ευρωπαϊκές χώρες 100% άνοιγμα της αγοράς της ηλεκτρικής ενέργειας και να μπορούμε να χαρακτηρίσουμε τον τομέα της ενέργειας πλήρως απελευθερωμένο. Δεν πρέπει, όμως, να παραλείψουμε να σχολιάσουμε ότι αυτό δεν ισχύει για την Κύπρο και τη Μάλτα, οι οποίες παρουσιάζουν παρέκκλιση στο συγκεκριμένο τομέα λόγω της φύσης του ηλεκτρικού τους δικτύου, το οποίο χαρακτηρίζεται ως “απομονωμένο σύστημα”.

4) ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ – ΠΟΡΟΙ – ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑ

Ένα βασικό συστατικό μιας ισχυρής ρυθμιστικής αρχής είναι να διαθέτει τους απαραίτητους πόρους, ώστε να πραγματοποιεί τις λειτουργίες της αποτελεσματικά και αποδοτικά. Επίσης, η Εθνική Ρυθμιστική Αρχή πρέπει να απασχολεί επαρκή αριθμό προσωπικού με κατάλληλο εκπαιδευτικό και εμπειρικό υπόβαθρο για να εκπληρώνει τα καθήκοντά της και σαφέστατα έναν ικανό προϋπολογισμό για να μπορέσει να ανταποκριθεί στις ευθύνες της.

• ΙΔΡΥΣΗ ΕΡΑ – ΡΥΘΜΙΣΤΕΣ – ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΨΗΦΙΣΗΣ – ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

ΧΩΡΑ	ΕΡΑ	ΙΔΡΥΣΗ ΝΟΜΟΣ / ΙΔΡΥΣΗΣ	ΡΥΘΜΙΣΤΕΣ	ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΨΗΦΙΣΗΣ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (σε ΕΥΡΩ)
Αυστρία	E-control	2001 / Νόμος για τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας 2001	3	Επιτροπή E-Control: Ομοφωνία Επιχείρηση E-Control: Απόφαση Πλειοψηφίας	10.000.000
Βέλγιο	CREG	1999 / Νόμος του Συμβουλίου της 29 ^{ης} Απριλίου του 1999, σχετικά με την οργάνωση της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας	6	Πλειοψηφία, στην πράξη αναζήτηση συναίνεσης	14.952.254
	VREG	2000 / Νόμος της 17 ^{ης} Ιουλίου του 2000	4	Ομοφωνία	2.500.000
	CWAPE	Νόμος της 12 ^{ης} Απριλίου του 2001, σχετικά με την οργάνωση της τοπικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας	5	Πλειοψηφία, στην πράξη αναζήτηση συναίνεσης Ο Πρόεδρος έχει αποφασιστική ψήφο σε περίπτωση αδιεξόδου (ισοψηφία)	3.220.000
	BIM	Νόμος της 19 ^{ης} Ιουλίου του 2001 σχετικά με την οργάνωση της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας στην περιοχή των Βρυξελλών	1	1 Γενικός Διευθυντής	210.000
Βουλγαρία	SEWRC	1999 / Νόμος 181 του	9	Πλειοψηφία (απαιτείται απαρτία)	4.918.000

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

		Συμβουλίου των Υπουργών		των 4)	
Κύπρος	CERA	2004 / Κανονισμός του Νόμου της αγοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας του 2003	3	Πλειοψηφία	3.358.698
Τσεχία	ERO	2001 / Νόμος για την Ενέργεια Ν° 458/2000	1	1 Πρόεδρος	7.529.459
Δανία	DERA	2000 / Νόμος για την Παροχή Ηλεκτρικής Ενέργειας του 1999	7	Πλειοψηφία, στην πράξη αναζήτηση συναίνεση Απαρτία: 2 αναπληρωματικοί για να εγγυηθεί η απαρτία Ο Πρόεδρος έχει αποφασιστική ψήφο σε περίπτωση αδιεξόδου (ισοψηφία)	6.846.421
Εσθονία	EMI	1998 / Νόμος για την Αγορά Ηλεκτρικής Ενέργειας	1	1 Διευθυντής	1.990.000
Φινλανδία	EMV	1995 / Νόμος για την Αγορά Ηλεκτρικής Ενέργειας του 1995 (Ν° 507/2000) σχετικά με την αρχή της Αγοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας	1	1 Διευθυντής	6.300.000
Γαλλία	CRE	2000 / Νόμος Ν° 2000-108 της 10 ^{ης} Φεβρουαρίου του 2000	7	Πλειοψηφία, στην πράξη αναζήτηση συναίνεσης Απαρτία: 4 αναπληρωματικοί για να εγγυηθεί η απαρτία Ο Πρόεδρος έχει αποφασιστική ψήφο σε περίπτωση αδιεξόδου (ισοψηφία)	50.000.000
Γερμανία	BNetzA	1998 / Νόμος για τη Βιομηχανία της Ενέργειας του 2005	1 Πρόεδρος και 2 Αντιπρόεδροι Οι Ρυθμιστικές αποφάσεις	Πλειοψηφία	24.000.000

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

			λαμβάνονται από το Κυβερνών Επιμελητήριο με 1 πρόεδρο και 2 αξιολογητές για κάθε αντιπρόεδρο		
Μεγάλη Βρετανία	Ofgem	1989 / Νόμος για τον Ηλεκτρισμό του 1989	12	Πλειοψηφία Απαρτία: 3 εκτελεστικά και 3 μη εκτελεστικά μέλη Ο Πρόεδρος έχει δεύτερη ή αποφασιστική ψήφο σε περίπτωση αδιεξόδου (ισότητα των ψήφων)	69.627.886
Ελλάδα	RAE	2000 / Νόμος 2773/1999	7 1 Πρόεδρος, 2 Αντιπρόεδροι , 4 μέλη	Πλειοψηφία Απαρτία: Πρόεδρος ή 1 από τους αντιπροέδρους και 3 μέλη Ο Πρόεδρος (ή ο αντιπρόεδρος αν ο Πρόεδρος είναι απών) έχει αποφασιστική ψήφο σε περίπτωση αδιεξόδου (ισοψηφία)	8.200.000
Ουγγαρία	HEO	1994 / Νόμος XLΙ. του 1994	1	1 Πρόεδρος	12.680.000
Ισλανδία	OS	1967 / Νόμος για την Ενέργεια N ^ο 58/1967	1	1 Γενικός Διευθυντής	550.000
Ιρλανδία	CER	1999 / Νόμος για τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας του 1999	3	Πλειοψηφία Απαρτία: 2 Μέλη	17.581.000
Ιταλία	AEEG	1996 / Νόμος N ^ο 481 της 14 ^{ης} Νοεμβρίου του 1995	5	Πλειοψηφία Ο Πρόεδρος έχει αποφασιστική ψήφο	69.120.000
Λετονία	PUC	2001 / Νόμος για τους Ρυθμιστές των Δημοσίων Υπηρεσιών 2000/2004	5	Απαιτούνται 3 θετικές ψήφοι	4.700.000
Λιθουανία	NCC	1997 / Νόμος για την	5	Πλειοψηφία	2.780.000

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

		Ενέργεια του 1997			
Μάλτα	MRA	2000 / Νόμος για τις Αρχές Δημοσίων Πόρων της Μάλτας του 2000	7	Πλειοψηφία Απαρτία: 4 Μέλη Ο Πρόεδρος (ή ο αναπληρωτής του Προέδρου σε περίπτωση απουσίας) έχει αποφασιστική ψήφο σε περίπτωση αδιεξόδου (ισότητα των ψήφων)	2.697.528
Ολλανδία	Dte	1998 / Νόμος για τον Ηλεκτρισμό του 1998	3	Πλειοψηφία Τα χαρτοφυλάκια κατανέμονται μεταξύ των τριών μελών του διοικητικού συμβουλίου της Αρχής Ανταγωνισμού	8.200.000
Νορβηγία	NVE	1990 / Νόμος για την Ενέργεια του 1990	1	1 Γενικός Διευθυντής	2.300.000
Πολωνία	URE/ERO	1997 / Νόμος για την Ενέργεια της 10 ^{ης} Απριλίου του 1997	1	1 Πρόεδρος	23.800.000
Πορτογαλία	ERSE	1997/2002 / Νόμος N° 187/95 της 27 ^{ης} Ιουλίου του 1995	3	Πλειοψηφία Ο Πρόεδρος έχει δικαίωμα αρνησικυρίας(veto), όπου η απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου θα μπορούσε να είναι παράνομη. Η απόφαση αναστέλλεται μέχρι να παρθεί τελική απόφαση από το Υπουργείο Οικονομίας	9.000.000
Ρουμανία	ANRE	1999 / Κυβερνητική απόφαση N° 767	7	Πλειοψηφία	15.800.000
Σλοβακία	URSO/RON I	2001 / Νόμος N° 276/2001 σχετικά με τον Κανονισμό για τις Βιομηχανίες Δικτύου	7	Πλειοψηφία Απαρτία: 4 μέλη, συμπεριλαμβανομένων των προέδρων ή των αντιπροέδρων	2.950.000

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

Σλοβενία	AGEN-RS	2000 / Νόμος για την Ενέργεια, Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας της Σλοβενίας, Ν° 36/05	6	Πλειοψηφία Ο Πρόεδρος έχει αποφασιστική ψήφο σε περίπτωση αδιεξόδου (ισότητα των ψήφων)	2.800.000
Ισπανία	CNE	1995 / Νόμος για τον Ηλεκτρισμό του 1994	10	Πλειοψηφία Απαρτία: 5 συν το Γραμματέα του Διοικητικού Συμβουλίου Ο Πρόεδρος έχει δεύτερη ψήφο σε περίπτωση αδιεξόδου (ισοψηφία)	52.800.000
Σουηδία	STEM	1998 / Νόμος για τον Ηλεκτρισμό του 1997	1	1 Διευθύνων Σύμβουλος της Επιθεώρησης των Αγορών Ηλεκτρικής Ενέργειας (ή μετά από εξουσιοδότηση ο Προϊστάμενος της Ρυθμιστικής Αρχής)	11.000.000
Λουξεμβούργο	ILR	1997 / Νόμος της 21 ^{ης} Μαρτίου του 1997, σχετικά με τις Τηλεπικοινωνίες	3	Ομοφωνία	7.000.000

Είναι εύκολα αντιληπτό ότι χρειάζονται επαρκείς ανθρώπινοι και οικονομικοί πόροι για την αποτελεσματική διαχείριση των θεμάτων που χειρίζεται μια Εθνική Ρυθμιστική Αρχή. Επίσης, παρατηρούμε ότι το μέγεθος του Διοικητικού Συμβουλίου της ρυθμιστικής αρχής ποικίλλει αρκετά μεταξύ των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ως εκ τούτου, υπάρχουν Ενεργειακοί Ρυθμιστές που λαμβάνουν αποφάσεις με τη δομή του ενός επικεφαλής (π.χ. Πρόεδρος και Αντιπρόεδρος), ενώ άλλοι έχουν εγκαθιδρύσει μια πολυμελής αρχή που αποτελείται από τρία (3) έως δώδεκα (12) άτομα.

Όσον αφορά τον προϋπολογισμό, το μέγεθός του είναι πολύ σημαντικό για την απόδοση του Ενεργειακού Ρυθμιστή. Αν διαθέτει πάρα πολύ λίγους πόρους τίθεται σε κίνδυνο η ικανότητα του ρυθμιστή να εκτελεί τα καθήκοντά του. Από την άλλη πλευρά, η ύπαρξη πάρα πολλών πόρων μπορεί να οδηγήσει σε έλλειψη επικέντρωσης στις δραστηριότητες της ρυθμιστικής αρχής, εκτός από τη σπατάλη δυσέυρετων δημόσιων πόρων. Επιπρόσθετα, η σταθερότητα της χρηματοδότησης ανά τακτές χρονικές περιόδους είναι ζωτικής σημασίας για να καταστεί δυνατή η αποτελεσματική διαχείριση των πόρων και των καθηκόντων της Εθνικής Ρυθμιστικής Αρχής, καθώς με αυτόν τον τρόπο διασφαλίζεται η πολλή σημαντική ιδιότητα της ανεξαρτησίας του Ενεργειακού Ρυθμιστή.

Οι προκλήσεις που απορρέουν από τη διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού σε μια Εθνική Ρυθμιστική Αρχή είναι ανάλογες με εκείνες σε άλλους δημόσιους οργανισμούς. Η

διασφάλιση της ικανότητας και της εξειδίκευσης του προσωπικού είναι ιδιαίτερα σημαντική για έναν Ενεργειακό Ρυθμιστή, καθώς οι οργανισμοί αυτοί απαιτούν πολύ εξειδικευμένες δεξιότητες και πρέπει να ανταγωνίζονται για το προσωπικό τους με τη βιομηχανία της ηλεκτρικής ενέργειας. Ως αποτέλεσμα, για να μπορούν να προσελκύσουν τους κατάλληλα καταρτισμένους υπαλλήλους, οι μισθοί καθορίζονται συχνά σε επίπεδο αγοράς και εξαιρούνται από τους κανόνες αποζημίωσης των δημοσίων υπαλλήλων.

5) ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ – ΥΠΕΥΘΥΝΟΤΗΤΑ

Οι Ρυθμιστικές Διαδικασίες που προωθούν τη διαφάνεια και την εμπιστοσύνη του κοινού στην Εθνική Ρυθμιστική Αρχή είναι μέρος της ανάπτυξης μιας ισχυρής και αποτελεσματικής ρυθμιστικής αρχής. Επομένως, είναι πολύ σημαντικό για κάθε ενδιαφερόμενο μέρος να έχει τη δυνατότητα να καταθέσει στη ρυθμιστική αρχή μια καταγγελία κατά των Διαχειριστών του Συστήματος Μεταφοράς ή Διανομής. Ορισμένα σοβαρά θέματα καταγγελιών σχετίζονται με την απαγόρευση των διακρίσεων μεταξύ των επιλέξιμων πελατών, τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό, την αποδοτική λειτουργία της αγοράς της ηλεκτρικής ενέργειας, τα τιμολόγια των δικτύων μεταφοράς και διανομής, και την παροχή των υπηρεσιών εξισορρόπησης.

Οι αποφάσεις της ρυθμιστικής αρχής για τα μη εμπιστευτικά θέματα (θέματα που δεν περιλαμβάνουν εμπιστευτικές πληροφορίες) πρέπει να είναι διαθέσιμες στο κοινό, μέσω του επίσημου δικτυακού τόπου (ιστοσελίδα) του Ενεργειακού Ρυθμιστή ή μέσω της επίσημης εφημερίδας της Κυβέρνησης. Επιπλέον, ένας παράγοντας που ενισχύει την αξιοπιστία της Εθνικής Ρυθμιστικής Αρχής είναι η ύπαρξη ανοικτών και δημόσιων ακρόασεων, έτσι ώστε το κοινό να συμμετέχει ενεργά στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.

Όπως προαναφέρθηκε, η εμπιστοσύνη του κοινού στη ρυθμιστική αρχή είναι απαραίτητη για την επιτυχία της ρύθμισης του τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας, και αυτή η εμπιστοσύνη μπορεί να αποκτηθεί μόνο μέσω πολιτικών και διαδικασιών που καθιστούν τη ρυθμιστική αρχή υπόλογη στο κοινό για τις ενέργειές της. Οι μηχανισμοί λογοδοσίας, που δεν παρεμβαίνουν στην ανεξαρτησία της ρυθμιστικής αρχής, περιλαμβάνουν διαδικαστική διαφάνεια και απαιτούν η ρυθμιστική αρχή να δημοσιεύει ετήσια έκθεση των δραστηριοτήτων που παρακολουθεί και εποπτεύει, συμπεριλαμβανομένων και των οικονομικών της πεπραγμένων.

- ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΣΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΛΗΨΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΤΩΝ ΕΡΑ-ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΕΚΘΕΣΕΩΝ

ΧΩΡΑ	ΕΡΑ	ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ	ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΚΑΤΑ ΤΗ ΦΑΣΗ ΤΗΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΑΚΡΟΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΝΑ ΥΠΟΒΑΛΕΙ ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ
Αυστρία	E-control	Ναι, οι ενδιαφερόμενοι φορείς της αγοράς και τα Υπουργεία μπορούν να συμμετέχουν στο σχεδιασμό των τεχνικών κανόνων της αγοράς της ηλεκτρικής ενέργειας. Εκδίδεται δημόσια ανακοίνωση, συνήθως μέσω της επίσημης ιστοσελίδας	ΟΧΙ	Κλειστή ακρόαση διοργανώνεται εάν είναι απαραίτητο	ΝΑΙ Παραλήπτες: Εθνικό Συμβούλιο μέσω του Υπουργείου Οικονομίας και Εργασίας και το Συμβούλιο των Υπουργών

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

		της ρυθμιστικής αρχής. Εάν το υλικό υπόκειται σε προστασία των δεδομένων (π.χ. τιμολόγια), μόνο σχόλια επιτρέπονται.			
Βέλγιο	CREG	Ένα Συμβουλευτικό όργανο του CREG, το Γενικό Συμβούλιο, προβλέπει τη συμμετοχή όλων των συμμετεχόντων της αγοράς. Ο CREG, επίσης, διοργανώνει δημόσιες διαβουλεύσεις.	ΟΧΙ	Οι Ακρόασεις του Επιμελητηρίου Επίλυσης Διαφορών δεν είναι ανοικτές στο κοινό. Καμία ακρόαση δεν πραγματοποιείται για την Υπηρεσία Διαμεσολάβησης και Διαιτησίας	ΝΑΙ
	VREG	Ναι, αλλά σε εθελοντική βάση	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
	CWAPE	Ναι, αλλά ανεπίσημες διαβουλεύσεις σε εθελοντική βάση πραγματοποιούνται	Ναι, τα προβλήματα και οι παρατηρήσεις μπορούν να υποβληθούν	ΟΧΙ	ΝΑΙ
	BIM	Άτυπη διαβούλευση με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς	Άτυπη διαβούλευση με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς	Οι Ακρόασεις δεν είναι ανοικτές στο κοινό	ΟΧΙ
Βουλγαρία	SEWRC	ΝΑΙ	ΝΑΙ	Ναι – Στην ουσία, στο στάδιο συγκέντρωσης πληροφοριών και στο στάδιο ανακοίνωσης της απόφασης	ΝΑΙ
Κύπρος	CERA	Ναι. Ο καθένας μπορεί να σχολιάσει στον CERA κατά τη διάρκεια της λήψης αποφάσεων. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει δημόσιες ακρόασεις ή / και γραπτές δηλώσεις.	ΝΑΙ	Καμία ακρόαση παραπόνων	ΝΑΙ Παραλήπτης: Πρόεδρος της Δημοκρατίας της Κύπρου
Τσεχία	ERO	Ναι. Αφορά το σχεδιασμό δευτερογενούς νομοθεσίας που ανατίθεται σε ειδικό τμήμα της κυβέρνησης, στο οποίο τα υπουργεία και οι εταιρείες μπορούν να υποβάλουν παρατηρήσεις σχετικά με το σχεδιασμό αυτό. Μετά από κοινή συμφωνία, ο Νόμος δημοσιεύεται στον Κώδικα Δικαίου.	Ναι. Δεν υπάρχει καμία επίσημη διαδικασία, αλλά ο ERO συνήθως έρχεται σε επαφή με τις εμπλεκόμενες εταιρείες και ζητά τις παρατηρήσεις τους. Ή δημιουργείται μια ειδική ομάδα για το σκοπό αυτό.	ΟΧΙ	ΝΑΙ Παραλήπτες: Κοινοβούλιο και Γερουσία

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

Δανία	DERA	Ναι. Οι δραστηριότητες, κατά γενικό κανόνα, υπόκεινται στις νομικές απαιτήσεις της "ανοικτής διοίκησης".	Ναι, διάφορες ακροάσεις καθώς και ανεπίσημες επαφές	Δεν υπάρχει επίσημη, ανοιχτή ακρόαση, αλλά τα εμπλεκόμενα μέρη θα μπορούσαν να κληθούν να γνωμοδοτήσουν	ΝΑΙ Παραλήπτης: Υπουργείο Μεταφορών και Ενέργειας
Εσθονία	EMI	Ναι. Περιορίζεται στη διαδικασία ορισμού δημοσίου τέλους (κάθε ενεργειακός καταναλωτής μπορεί να ζητήσει πληροφορίες σχετικά με το στοιχεία του τέλους, κ.λπ.)	ΝΑΙ	Κλειστές ακροάσεις οργανώνονται	ΝΑΙ Παραλήπτης: Υπουργείο Οικονομικών
Φινλανδία	EMV	Ναι. Ο EMV μπορεί να δώσει στα εμπλεκόμενα μέρη την ευκαιρία να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους κατά τη διάρκεια της διαδικασίας λήψης αποφάσεων. Ο EMV διοργανώνει δημόσια γραπτή διαβούλευση σχετικά με γενικά θέματα, όπως η μεθοδολογία τιμολόγησης δικτύου. Επιπλέον, πραγματοποιούνται ετήσια δημόσια σεμινάρια σχετικά με τη ρύθμιση του δικτύου	ΟΧΙ	Όχι. Ωστόσο ο EMV αναζητά συνήθως πληροφορίες σε γραπτή μορφή (μέσω δήλωσης) από τα ενδιαφερόμενα μέρη. Επιπλέον, ο EMV μπορεί να διοργανώσει συνεδρίαση κλεισμένων των θυρών για να ακούσει τις απόψεις τους.	ΝΑΙ Παραλήπτες: Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας, Εθνική Ελεγκτική Υπηρεσία (με αναλυτικές οικονομικές καταστάσεις), ευρύ κοινό (χωρίς οικονομικές καταστάσεις)
Γαλλία	CRE	Ναι. Ο CRE μπορεί να οργανώσει επίσημες κλειστές ακροάσεις και δημόσιες διαβουλεύσεις σχετικά με σημαντικά θέματα πριν από την έκδοση των αποφάσεων. Ο CRE μπορεί να διοργανώσει δημόσιες ακροάσεις σε υποθέσεις επίλυσης διαφορών.	Ναι, είναι πιθανό	Ναι (δημόσιες ακροάσεις, εκτός αν υπάρχει αίτηση για προστασία της ιδιωτικότητας από τα εμπλεκόμενα μέρη)	ΝΑΙ Παραλήπτες: Κυβέρνηση και Κοινοβούλιο
Γερμανία	BNetzA	Ναι. Ο BNetzA μπορεί να δώσει στα εμπλεκόμενα μέρη την ευκαιρία να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους κατά τη διάρκεια της διαδικασίας λήψης αποφάσεων (μπορεί να περιλαμβάνει και	Δεν υπάρχει επίσημη διαδικασία	Ναι (συνήθως)	Ναι Παραλήπτες: Το Κοινοβούλιο, μέσω της Ομοσπονδιακής Κυβέρνησης

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

		δημόσιες ακρόασεις). Οι ρυθμιστικές αποφάσεις λαμβάνονται από τα Κυβερνόντα Επιμελητήρια (παρόμοια με τα δικαστήρια) με γραπτή ανταλλαγή δηλώσεων και δημόσια ακρόαση.			
Μεγάλη Βρετανία	Ofgem	Ναι. Ο Ofgem έχει την υποχρέωση να διαβουλευθεί σχετικά με τις προτάσεις πριν από τον καθορισμό της πολιτικής. Αυτό περιλαμβάνει αρκετούς γύρους διαβουλεύσεων.	Ναι. Δεν υπάρχει επίσημη διαδικασία. Ωστόσο, ανάλογα με τη φύση του προβλήματος, ο Ofgem θα αναζητήσει ή / και θα λάβει απαντήσεις από τους συμμετέχοντες του τομέα.	Ναι. Έρευνα για παράβαση άδειας μπορεί να ενεργοποιηθεί από καταγγελία ενός ανταγωνιστή ή του φορέα των καταναλωτών ή αυτεπάγγελτα. Μετά από αίτηση παροχής πληροφοριών, ο Ofgem συντάσσει έκθεση των περιστατικών για σχόλια από την πληγείσα εταιρεία. Η τελική ανακοίνωση εγκρίνεται από την Αρχή. Στη συνέχεια, δίνεται ευκαιρία για έγγραφες διαβεβαιώσεις ή / και προφορικές (κλειστές) ακρόασεις.	ΝΑΙ Παραλήπτης: Κοινοβούλιο
Ελλάδα	RAE	Η διαδικασία δημόσιας διαβούλευσης δεν είναι υποχρεωτική	Ναι. Δημόσια διαβούλευση και επικοινωνία με όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς	Διοργανώνονται κλειστές ακρόασεις	ΝΑΙ Παραλήπτες: το Κοινοβούλιο, το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, ο ACER, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή
Ουγγαρία	HEO	Όχι στις περισσότερες περιπτώσεις. Εξαιρεση: αν η απόφαση για "τυποποιημένους όρους της επιχείρησης" απαιτεί διαβούλευση με τις οργανώσεις συμφερόντων των καταναλωτών. Επιπλέον, ο HEO έχει ιδρύσει Φόρουμ	Ναι. Ο Εσωτερικός Κανονισμός του HEO καθορίζει τα ζητήματα εφαρμογής. Ο HEO θα αναζητήσει και / ή θα λάβει στοιχεία από τους άλλους φορείς του τομέα.	Οι κλειστές ακρόασεις είναι δυνατές, αλλά δεν χρησιμοποιούνται ευρέως	ΝΑΙ Παραλήπτης: Κοινοβούλιο

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

		διαβούλευσης σε εθελοντική βάση.			
Ισλανδία	OS	ΟΧΙ	Ναι, εισηγήσεις από τα εμπλεκόμενα μέρη υποκινούνται σε ρυθμιστικές αποφάσεις θα μπορούσαν να ζητηθούν από την επιτροπή διαβούλευσης	Όχι. Ωστόσο, οι ενδιαφερόμενοι έχουν το δικαίωμα να ακουστούν	ΝΑΙ Παραλήπτες: τα Ρυθμιζόμενη Μέρη, το Υπουργείο Βιομηχανίας και Εμπορίου
Ιρλανδία	CER	Ναι, μέσω των εγγράφων διαβούλευσης / σχεδίων αποφάσεων. Ο CER λειτουργεί επίσης με την "πολιτική ανοικτών θυρών"	-	Όχι. Ωστόσο, ο CER λειτουργεί με την "πολιτική ανοικτών θυρών"	ΝΑΙ Παραλήπτες: Κοινοβούλιο μέσω του Υπουργείου Επικοινωνιών, Ναυτιλίας και Φυσικών Πόρων
Ιταλία	AEEG	Ναι, όσον αφορά τη δευτερογενή νομοθεσία (π.χ. σχετικά με τα τιμολόγια ή τα πρότυπα ποιότητας). Επιπλέον, οργανώνονται ακροάσεις για περιπτώσεις κοινής ωφέλειας. Από το 2006, η Ρυθμιστική Ανάλυση των Επιπτώσεων απαιτείται για να παρθούν οι πιο σημαντικές αποφάσεις.	ΝΑΙ	Ναι (κλειστές ακροάσεις, εκτός από περιορισμένες περιπτώσεις δημοσίου ενδιαφέροντος)	ΝΑΙ Παραλήπτες: Κοινοβούλιο, ο Πρωθυπουργός
Λετονία	PUC	Ναι. Τα σχέδια νομοθετικών πράξεων που εμπíπτουν στην αρμοδιότητα της ρυθμιστικής αρχής και τα προσχέδια τιμολογίων, υποκινούνται στη δημόσια διαβούλευση.	Ναι (όταν προετοιμάζονται οι σημαντικότερες αποφάσεις του PUC). Κάθε περίπτωση εξετάζεται ξεχωριστά μετά τη λήψη της απόφασης.	ΝΑΙ	ΝΑΙ Παραλήπτες: Κυβέρνηση, το Κοινοβούλιο
Λιθουανία	NCC	Οι δημόσιοι οργανισμοί και οι καταναλωτές μπορούν να συμμετέχουν στις συνεδριάσεις, στις ακροάσεις και να εκφράσουν τη γνώμη τους.	ΟΧΙ	ΝΑΙ	Ναι Παραλήπτες: Πρόεδρος της Λιθουανίας, η Κυβέρνηση, το Κοινοβούλιο
Μάλτα	MRA	Όχι. Διαβούλευση μόνο πριν από την έκδοση της δευτερογενούς	ΟΧΙ	ΟΧΙ	Ναι Παραλήπτες: Υπουργείο

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

		νομοθεσίας, αλλά όχι στο στάδιο της λήψης των αποφάσεων			Πόρων και Υπουργείο Οικονομικών
Ολλανδία	Dte	-	-	ΝΑΙ	ΝΑΙ Παραλήπτης: το Υπουργείο Οικονομικών
Νορβηγία	NVE	Ναι. Ο NVE μπορεί να εμπλέξει τα ενδιαφερόμενα μέρη στη διαδικασία αλλαγής των κανονισμών (αυτό περιλαμβάνει δημόσιες ακροάσεις). Για μεμονωμένες αποφάσεις, τα εμπλεκόμενα μέρη έχουν το δικαίωμα να ακουστούν.	Καμία επίσημη διαδικασία	Συνήθως δεν υπάρχουν ακροάσεις	ΝΑΙ Παραλήπτης: το Υπουργείο Πετρελαίου και Ενέργειας
Πολωνία	URE/ERO	Ναι. Τα σχέδια νομοθετικών πράξεων που εμπíπτουν στην αρμοδιότητα της ρυθμιστικής αρχής, υπόκεινται σε δημόσια διαβούλευση από τους πολίτες και από ενώσεις παραγόντων της αγοράς ενέργειας.	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ Παραλήπτης: το Υπουργείο Οικονομίας
Πορτογαλία	ERSE	Ναι. Ο ERSE πρέπει να συμβουλευτεί τη Γενική Επιθεώρηση Ενέργειας ή τους κατόχους αδειών και τις ενώσεις καταναλωτών πριν από την έγκριση ή την τροποποίηση του κανονισμού.	ΝΑΙ	Διοργανώνονται κλειστές ακροάσεις	ΝΑΙ Παραλήπτες: Κυβέρνηση, το Κοινοβούλιο, Νομικός Ελεγκτής, Συμβουλευτική Επιτροπή, τα Υπουργεία Οικονομίας και Οικονομικών
Ρουμανία	ANRE	Ναι, αν και δεν είναι υποχρεωτικό	ΝΑΙ	Συνήθως όχι	ΝΑΙ
Σλοβακία	URSO/RONI	Ναι. Τα ενδιαφερόμενα μέρη μπορούν να συμμετέχουν στη διαδικασία εφόσον τα δικαιώματά τους θα επηρεαστούν από την απόφαση.	ΟΧΙ	Ναι. Δημόσια ακρόαση εκτός εάν λόγω εμπιστευτικότητας απαιτείται κλειστή ακρόαση	ΝΑΙ Παραλήπτης: Εθνικό Συμβούλιο
Σλοβενία	AGEN-RS	Ναι. Εντός δύο μηνών από την έκδοση γενικού νόμου, κάθε μέρος με έννομο συμφέρον μπορεί να απαιτήσει την αναθεώρησή του.	Δεν προβλέπεται	ΟΧΙ	Ναι Παραλήπτης: Κυβέρνηση

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

		Η ρυθμιστική αρχή στερείται νομοθετικής ικανότητας, αν και πρέπει να συναινέσει για την επιλογή των νόμων που αναπτύχθηκαν από τους Διαχειριστές του Συστήματος - και τέτοιοι νόμοι πρέπει να αναπτυχθούν "υπό δημόσια εξουσιοδότηση".			
Ισπανία	CNE	Ναι. Η δημόσια διαβούλευση διοργανώνεται μέσω δύο συμβουλευτικών οργάνων με παράσταση της δημόσιας διοίκησης, της βιομηχανίας, των καταναλωτών και των περιβαλλοντικών οργανώσεων. Επιπλέον, ο CNE έχει διεξάγει λίγες δημόσιες διαβουλεύσεις (π.χ. για την Ιβηρική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας).	Όχι. Ο CNE δεν είναι υπεύθυνος για την εφαρμογή των νόμων	Διοργανώνονται κλειστές ακροάσεις	ΝΑΙ Παραλήπτες: το Κοινοβούλιο μέσω της Κυβέρνησης
Σουηδία	STEM	Ναι. Οι διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη σχετικά με τα προσχέδια αποφάσεων πραγματοποιούνται μέσω γραπτών σχολίων. Επιπλέον, οργανώνονται συναντήσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη (ομάδες αναφοράς).	ΝΑΙ	ΟΧΙ	Ναι Παραλήπτης: Κυβέρνηση
Λουξεμβούργο	ILR	Καμία επίσημη διαδικασία	Ναι. Στην πράξη, διμερείς ή πολυμερείς διαπραγματεύσεις	Δεν έχει εφαρμοστεί, αλλά ούτε αποκλείεται	Ναι Παραλήπτης: Κυβέρνηση

Με βάση την παραπάνω ανάλυση, μπορούμε να αναγνωρίσουμε τη σημαντικότητα που έχει η δημόσια διαβούλευση στη λήψη ρυθμιστικών αποφάσεων, καθώς ενισχύει την εμπιστοσύνη των πολιτών στην Εθνική Ρυθμιστική Αρχή. Αυτό που πρέπει οπωσδήποτε να υπογραμμίσουμε είναι ότι με βάση τη συγκεκριμένη διαδικασία, ο ρόλος του Ενεργειακού Ρυθμιστή γίνεται όλο και πιο αξιόπιστος και το κοινό υποστηρίζει τις ρυθμιστικές αποφάσεις, διότι αντιλαμβάνεται ότι κινούνται προς τη μεγιστοποίηση του δημοσίου συμφέροντος. Επομένως, παρατηρούμε ότι τα κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σχεδόν σε απόλυτη πλειοψηφία, έχουν θέσει σε εφαρμογή διαδικασίες για συμμετοχή του κοινού και των ενδιαφερόμενων μερών σε ρυθμιστικών ακροάσεις που αφορούν τη λήψη αποφάσεων για τον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας.

Όσον αφορά το θέμα της υπευθυνότητας του Ενεργειακού Ρυθμιστή, μια σειρά μηχανισμών ελέγχου έχουν σχεδιαστεί, ώστε να κάνουν τις ρυθμιστικές αρχές υπολόγους για τις αποφάσεις τους. Όλες οι Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές Ενέργειας των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι υποχρεωμένες να υποβάλουν ετήσια έκθεση των πεπραγμένων τους στο Κοινοβούλιο ή σε ένα υπουργείο, το οποίο συνήθως είναι το αρμόδιο υπουργείο για τον τομέα της ενέργειας. Επίσης, οι αρχές αυτές υπόκεινται σε λογιστικούς ελέγχους και άλλους ελέγχους διαφάνειας, όπως συμβαίνει γενικά σε όλους τους δημόσιους οργανισμούς.

6) ΕΠΙΒΟΛΗ

Είναι εξαιρετικής σημασίας για την ανεξαρτησία της Εθνικής Ρυθμιστικής Αρχής να έχει την εξουσία να επιβάλλει τις ρυθμιστικές της αποφάσεις. Η ρυθμιστική αρχή πρέπει να έχει τη δυνατότητα να λαμβάνει όλες τις απαραίτητες πληροφορίες για την εκτέλεση των καθηκόντων της, να αναστέλλει ή να ανακαλεί την άδεια λειτουργίας μιας επιχείρησης σε περιπτώσεις σοβαρών παραβιάσεων, και κατ'ελάχιστο, να συστήνει τα πρόστιμα κατά των επιχειρήσεων του ενεργειακού τομέα λόγω μη συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις που προκύπτουν από την άδεια λειτουργίας τους και τη δευτερογενή νομοθεσία.

• ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΕΣ ΕΞΟΥΣΙΕΣ ΤΩΝ ΕΡΑ

ΧΩΡΑ	ΕΡΑ	ΕΞΟΥΣΙΑ ΝΑ ΕΚΔΙΔΕΙ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΤΟ ΔΙΕΥΘΥΝΟΝΤΑ ΣΥΜΒΟΥΛΟ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΚΑΤΑΔΙΚΑΖΟΝΤΑΣ ΤΙΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΙΣ ΤΗΣ	ΠΡΟΣΤΙΜΑ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΓΙΑ ΜΗ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ ΜΕ ΤΙΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΟΥΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ	ΕΞΟΥΣΙΑ ΓΙΑ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΩΝ ΤΙΜΟΛΟΓΙΩΝ Ή ΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ ΠΟΣΟΣΤΩΝ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΣ ΩΣ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΙΣ	ΕΞΟΥΣΙΑ ΝΑ ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΤΗΣ ΑΔΕΙΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ
Αυστρία	E-control	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
Βέλγιο	CREG	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
	VREG	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ
	CWAPE	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ (αλλά μπορεί να συμβουλευθεί το Υπουργείο να το πράξει)
	BIM	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
Βουλγαρία	SEWRC	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
Κύπρος	CERA	ΟΧΙ	ΝΑΙ (πρόστιμα από 1700€ έως το 10% του ετήσιου εισοδήματος του φορέα)	ΟΧΙ	ΝΑΙ
Τσεχία	ERO	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
Δανία	DERA	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

Εσθονία	EMI	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
Φινλανδία	EMV	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ. Με βάση το Νόμο για την αγορά Ηλεκτρικής Ενέργειας και Φυσικού Αερίου, ο EMV, με απόφασή του, μπορεί να υποχρεώσει το διαχειριστή του δικτύου να μειώσει τα τέλη των υπηρεσιών του κατά το ποσό, το οποίο η επιστροφή του συστήματος έχει υπερβεί την εύλογη απόδοση.	ΝΑΙ
Γαλλία	CRE	ΟΧΙ	ΝΑΙ. Οι κυρώσεις που συνδέονται με την παραβίαση της πρόσβασης στο δίκτυο ή τους κανόνες για το λογιστικό διαχωρισμό ή τις αποφάσεις του CRE, ή τη μη συμμόρφωση με τις αποφάσεις επίλυσης διαφορών του CRE μπορεί να περιλαμβάνουν χρηματική ποινή μέχρι το 3% των πωλήσεων (αύξηση 5% σε περίπτωση υποτροπής).	ΟΧΙ	ΟΧΙ, αλλά οι κυρώσεις που περιγράφονται παραπάνω μπορεί να περιλαμβάνουν απαγόρευση σχετικά με την πρόσβαση στα συστήματα ή τις εγκαταστάσεις ηλεκτρικής ενέργειας ή φυσικού αερίου για μέγιστη περίοδο ενός έτους.
Γερμανία	BNetzA	ΟΧΙ	ΝΑΙ. Έχει την εξουσία να επιβάλλει διοικητικό πρόστιμο από €1.000 έως 10.000.000€, σε ειδικές περιπτώσεις έως και τριπλάσιο πρόστιμο από τα πρόσθετα έσοδα που λαμβάνονται ως αποτέλεσμα της παράβασης.	ΟΧΙ	ΟΧΙ (η αδειοδότηση των λειτουργιών του δικτύου αποτελεί αρμοδιότητα των περιφερειακών αρχών)
Μεγάλη Βρετανία	Ofgem	-	ΝΑΙ. Η Αρχή μπορεί να επιβάλει οικονομικές κυρώσεις έως και 10% του κύκλου εργασιών ενός κατόχου της άδειας, για παράβαση ενός όρου της άδειας ή ορισμένων διατάξεων	-	ΝΑΙ. Σε περίπτωση που δεν υπάρξει συναίνεση από τον κάτοχο της άδειας, η Αρχή έχει τη δύναμη να κάνει αναφορά στην Επιτροπή

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

			της δευτερογενούς νομοθεσίας.		Ανταγωνισμού για έρευνα σχετικά με το αν τα θέματα που αφορούν την άδεια εργασιών του ενεργούν εις βάρος του δημοσίου συμφέροντος και, σε καταφατική απάντηση, αν αυτές οι επιπτώσεις θα πρέπει να διορθωθούν με τροποποίηση στις πρότυπες συνθήκες της άδειας λειτουργίας.
Ελλάδα	RAE	ΟΧΙ	ΝΑΙ. Με απόφαση της ΡΑΕ, που εκδίδεται μετά από ακρόαση των διαδίκων, τα πρόστιμα επιβάλλονται στους ιδιοκτήτες και διαχειριστές των συστημάτων του δικτύου διανομής της ηλεκτρικής ενέργειας και του φυσικού αερίου και στις επιχειρήσεις που ασχολούνται με ενεργειακές δραστηριότητες, εφόσον παραβιάζουν τις διατάξεις της νομοθεσίας. Τα πρόστιμα είναι μέχρι και 10% του ετήσιου κύκλου εργασιών τους. Το πρόστιμο είναι ανάλογο με τη βαρύτητα και τη συχνότητα της παράβασης.	ΝΑΙ	ΝΑΙ
Ουγγαρία	HEO	ΝΑΙ	ΝΑΙ. Ο ΗΕΟ δύναται να επιβάλει διοικητικό πρόστιμο μέχρι €400.000 κατά των φορέων του τομέα για μη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της άδειας και της νομοθεσίας.	ΝΑΙ. Ο ΗΕΟ μπορεί να επιβάλει τη μείωση των τελών για τους καταναλωτές. Αυτό θα μπορούσε να συμβεί εάν η ποιότητα του εφοδιασμού είναι μικρότερη από το συνιστώμενο	ΝΑΙ

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

				επίπεδο. Η μείωση προκύπτει με τη μορφή της μείωσης των τελών για τους καταναλωτές κατ'ανώτατο όριο 3% του εισοδήματός τους.	
Ισλανδία	OS	NAI	NAI	NAI	OXI
Ιρλανδία	CER	OXI	OXI	NAI	NAI
Ιταλία	AEEG	OXI	NAI	NAI	NAI
Λετονία	PUC	OXI	NAI	OXI	NAI
Λιθουανία	NCC	NAI	NAI	OXI	NAI
Μάλτα	MRA	OXI	NAI (ο MRA προτείνει ποινική έρευνα, τα πρόστιμα ορίζονται από το Ελεγκτικό Συνέδριο)	OXI	NAI
Ολλανδία	Dte	NAI	NAI	NAI	NAI
Νορβηγία	NVE	NAI	NAI	OXI	NAI
Πολωνία	URE/ERO	OXI	NAI	OXI	NAI
Πορτογαλία	ERSE	NAI	NAI	OXI	OXI. Ωστόσο, ο ERSE μπορεί να προτείνει στον αρμόδιο φορέα την αναστολή της άδειας.
Ρουμανία	ANRE	NAI	NAI	NAI	NAI
Σλοβακία	URSO/RONI	NAI	NAI	NAI	NAI
Σλοβενία	AGEN-RS	OXI	OXI	NAI	NAI
Ισπανία	CNE	OXI	OXI (ο CNE μπορεί, ωστόσο, να προτείνει τα πρόστιμα προς το Υπουργείο)	OXI (ο CNE μπορεί, ωστόσο, να προτείνει στο Υπουργείο να αναθεωρήσει τα τιμολόγια)	OXI (ο CNE μπορεί, ωστόσο, να προτείνει να ανακληθεί, να ανασταλεί ή να τροποποιηθεί η άδεια)
Σουηδία	STEM	Δεν εφαρμόζεται	NAI	NAI, εφαρμόζεται εκ των υστέρων ρύθμιση των τιμολογίων μέσω της χρήσης του μοντέλου αποδοτικότητας	OXI

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

				του δικτύου	
Λουξεμβούργο	ILR	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ

Η εκτελεστική εξουσία της Εθνικής Ρυθμιστικής Αρχής, δηλαδή η ικανότητά της να επιβάλλει την εφαρμογή των αποφάσεων που έχει λάβει και η επιβολή κυρώσεων για μη συμμόρφωση με τις αποφάσεις αυτές, είναι ιδιαίτερα κομβική για τη σωστή και ανεξάρτητη λειτουργία του Ενεργειακού Ρυθμιστή. Με τη διαδικασία αυτή, η Αρχή μπορεί στην πράξη να εφαρμόσει την εθνική και περιφερειακή ενεργειακή πολιτική που έχει συμφωνηθεί με την κυβέρνηση προς όφελος του κοινωνικού συνόλου. Παρατηρούμε στον παραπάνω πίνακα ότι η συντριπτική πλειοψηφία των ρυθμιστικών αρχών για την ενέργεια στην Ευρώπη έχει την εξουσία να επιβάλλει πρόστιμα για μη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις των αδειών λειτουργίας ή τη δευτερογενή νομοθεσία. Επίσης, οι περισσότεροι από τους προαναφερθέντες ρυθμιστές έχουν επιπρόσθετες εξουσίες στους τομείς της ανάκλησης αδειών και της αναθεώρησης των τιμολογίων σε περιπτώσεις παραβιάσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΣΥΣΤΑΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΩΝ ΡΥΘΜΙΣΤΩΝ ΣΕ ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΜΕΝΕΣ ΧΩΡΕΣ

1. ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ (ENERGY COMMUNITY)

Η Ενεργειακή Κοινότητα είναι μια διεθνής οργάνωση που ασχολείται με τον τομέα της ενεργειακής πολιτικής. Ο οργανισμός ιδρύθηκε με διεθνή συνθήκη, τον Οκτώβριο του 2005 στην Αθήνα και η συνθήκη τέθηκε σε ισχύ τον Ιούλιο του 2006. Η συνθήκη για την ίδρυση της Ενεργειακής Κοινότητας φέρνει σε επαφή τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αφενός, και τις χώρες της περιοχής της Νοτιοανατολικής Ευρώπης και της Μαύρης Θάλασσας αφετέρου. Οι κύριοι στόχοι της παραπάνω συνθήκης είναι:

- Η προσέλκυση επενδύσεων τόσο στον τομέα της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, όσο και των δικτύων, ώστε να εξασφαλίζεται η σταθερή παροχή ενέργειας, η οποία είναι απαραίτητη για την οικονομική ανάπτυξη και την κοινωνική σταθερότητα κάθε χώρας,
- Η δημιουργία μιας ολοκληρωμένης αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, η οποία επιτρέπει το διασυνοριακό εμπόριο ενέργειας και την ενσωμάτωση με την αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- Η γενικότερη ενίσχυση της ασφάλειας του εφοδιασμού της ηλεκτρικής ενέργειας,
- Η βελτίωση της περιβαλλοντικής κατάστασης σε σχέση με τον ενεργειακό εφοδιασμό όσον αφορά τις χώρες της περιοχής της Ενεργειακής Κοινότητας,
- Η ενίσχυση του ανταγωνισμού σε περιφερειακό επίπεδο.

Οι παραπάνω δραστηριότητες υλοποιούνται προκειμένου να μεταρρυθμίσουν τον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας στις χώρες της Ενεργειακής Κοινότητας. Σε μακροπρόθεσμη βάση, η μεταρρύθμιση αυτή δε θα προετοιμάσει μόνο τη σταδιακή εναρμόνιση των υφιστάμενων εθνικών νομοθετικών πλαισίων με το Κοινοτικό Κεκτημένο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά θα επιδιώξει και να το επιτύχει. Ως εκ τούτου, ο βασικός στόχος της Ενεργειακής Κοινότητας είναι να επεκταθεί η εσωτερική αγορά ενέργειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης προς τη Νοτιοανατολική Ευρώπη και πέραν αυτής βάσει ενός νομικώς δεσμευτικού πλαισίου.

Οι χώρες που είναι μέλη της Ενεργειακής Κοινότητας έχουν πολλαπλούς ρόλους και ευθύνες, οι οποίες αναλύονται στις παρακάτω κατηγορίες:

Συμβαλλόμενα Μέρη (Contracting Parties)

Επί του παρόντος η Ενεργειακή Κοινότητα αποτελείται από 8 συμβαλλόμενα μέρη, τα οποία είναι: η Αλβανία, η Βοσνία & Ερζεγοβίνη, το Κοσσυφοπέδιο, η ΠΓΔΜ, η Μολδαβία, το Μαυροβούνιο, η Σερβία και η Ουκρανία. Επίσης, κάποια από τα ιδρυτικά μέλη της Συνθήκης για την ίδρυση της Ενεργειακής Κοινότητας το 2005, δηλαδή η Βουλγαρία και η Ρουμανία, προσχώρησαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση το 2007 και έπαψαν να θεωρούνται συμβαλλόμενα μέρη. Το ίδιο ίσχυσε και στην περίπτωση της Κροατίας¹ από την 1^η Ιουλίου του 2013, οπότε και προσχώρησε στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ευρωπαϊκή Ένωση (European Union)

Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι συμβαλλόμενο μέρος της Συνθήκης για την Ενεργειακή Κοινότητα. Εκπροσωπείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οποία εκτελεί καθήκοντα μόνιμου αντιπροέδρου της Ενεργειακής Κοινότητας. Ταυτόχρονα, κάθε

¹ Η Εθνική Ρυθμιστική Αρχή για την Ενέργεια της Κροατίας διανύει τα αρχικά στάδια της μεταρρύθμισής της και για αυτό το λόγο θα αναλυθεί με τις ΕΡΑ των χωρών που είναι συμβαλλόμενα μέρη της Ενεργειακής Κοινότητας.

Κράτος Μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης μπορεί να αποκτήσει την ιδιότητα του συμμετέχοντος. Οι συμμετέχοντες έχουν το δικαίωμα να λαμβάνουν μέρος σε όλες τις θεσμικές συνεδριάσεις της Ενεργειακής Κοινότητας. Επί του παρόντος, δεκαεννέα (19) Κράτη Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν την ιδιότητα του συμμετέχοντος.

- **Παρατηρητές (Observers)**

Η Αρμενία, η Γεωργία, η Νορβηγία και η Τουρκία συμμετέχουν ως παρατηρητές της Ενεργειακής Κοινότητας. Οι παρατηρητές δύνανται να παρίστανται στις συνεδριάσεις του Συμβουλίου των αρμόδιων Υπουργών για την Ενέργεια, της Μόνιμης Ομάδας Υψηλού Επιπέδου, του Ρυθμιστικού Συμβουλίου και των Φόρουμ της Ενεργειακής Κοινότητας.

- **Υποψήφιος χώρες για ένταξη στην Ενεργειακή Κοινότητα (Candidate)**

Οι διαπραγματεύσεις για να γίνει η Γεωργία πλήρες μέλος της Ενεργειακής Κοινότητας ξεκίνησαν τον Φεβρουάριο του 2014.

Πηγή: Επίσημη Ιστοσελίδα Energy Community

Στόχος του συγκεκριμένου κεφαλαίου της ερευνητικής μας εργασίας είναι να αξιολογήσουμε τα πιο σημαντικά χαρακτηριστικά της Εθνικής Ρυθμιστικής Αρχής σχετικά με τις περιοχές της Συνθήκης της Ενεργειακής Κοινότητας. Επομένως, όπως αναλύσαμε διεξοδικά και στο προηγούμενο κεφάλαιο, τα βασικά χαρακτηριστικά μιας ανεξάρτητης Εθνικής Ρυθμιστικής Αρχής που θα μας βοηθήσουν να καθορίσουμε το ρόλο και τις αρμοδιότητές της είναι:

- Η Νομική της Υπόσταση (Legal Status)
- Η Ανεξαρτησία της (Independence)
- Οι Αρμοδιότητες (Δυνατότητες – Ικανότητες) της (Competencies)
- Η Εσωτερική της Οργάνωση, οι Πόροι και η Δυναμικότητά της (Internal organisation, resources, capacity)
- Οι Διαδικασίες που πραγματοποιεί για βασικές ρυθμιστικές δραστηριότητες (Procedures for core regulatory activities)
- Η Επιβολή των αποφάσεων της (Enforcement)
- Η Υπευθυνότητά της (Accountability)

1.1. ΝΟΜΙΚΗ ΥΠΟΣΤΑΣΗ

Όλες οι χώρες που είναι συμβαλλόμενα μέρη της Ενεργειακής Κοινότητας έχουν δημιουργήσει μια Εθνική Ρυθμιστική Αρχή με σαφή νομικό διαχωρισμό από το αρμόδιο Υπουργείο για τον τομέα της ενέργειας.

ΧΩΡΑ	ΕΡΑ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΙΔΡΥΣΗΣ	ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ / ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ	ΝΟΜΙΚΗ ΥΠΟΣΤΑΣΗ
Αλβανία	ERE	1996	ΝΑΙ / ΟΧΙ	Ανεξάρτητη Δημόσια Υπηρεσία
Βοσνία & Ερζεγοβίνη	State Electricity Regulatory Commission (SERC)	30 Ιουνίου του 2003	ΝΑΙ / ΟΧΙ	Ανεξάρτητη Κυβερνητική Υπηρεσία
	Federation Electricity Regulatory Commission (FERC)	7 Οκτωβρίου του 2003		Ανεξάρτητη Κυβερνητική Υπηρεσία
	Republika Srpska Energy Regulatory Commission (RSERC)	8 Οκτωβρίου του 2003		Ανεξάρτητη Κυβερνητική Υπηρεσία
Κροατία	CERC	Μάρτιος 2002	ΝΑΙ / ΝΑΙ	Δημόσια Υπηρεσία
ΠΓΔΜ	ERC	Ιανουάριος 2004	ΝΑΙ / ΝΑΙ	Ανεξάρτητο νομικό πρόσωπο
Μολδαβία	ANRE	11 Αυγούστου του 1997	ΝΑΙ / ΝΑΙ	Μόνιμη Αρχή Δημόσιας Διοίκησης
Σερβία	AERS	16 Ιουνίου 2005	ΝΑΙ / ΟΧΙ	Ανεξάρτητο νομικό πρόσωπο
Μαυροβούνιο	REGAGEN	22 Ιανουαρίου 2004	Yes / No	Αυτόνομος, μη- κερδοσκοπικός οργανισμός, λειτουργικά ανεξάρτητος από τις κρατικές αρχές και τις ενεργειακές επιχειρήσεις, ο οποίος ορίζει τις δημόσιες άδειες στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας
Ουκρανία	NERC	8 Δεκεμβρίου 1994	ΝΑΙ / ΝΑΙ	Κεντρικό Εκτελεστικό Σώμα Εξουσίας
Κοσσυφοπέδιο	ERO	30 Ιουνίου του 2004	ΝΑΙ / ΟΧΙ	Αυτόνομος οργανισμός

Από την ανάλυση που προηγήθηκε, παρατηρούμε ότι όλα τα συμβαλλόμενα μέρη της Ενεργειακής Κοινότητας έχουν πλέον θεσπίσει την απαραίτητη Πρωτογενή Νομοθεσία για την ίδρυση της Εθνικής Ρυθμιστικής Αρχής. Ωστόσο, σε μια οριακή πλειοψηφία εξ αυτών (Βοσνία & Ερζεγοβίνη, ΠΓΔΜ, Σερβία, Μαυροβούνιο, Κοσσυφοπέδιο), η ρυθμιστική αρχή είναι υποχρεωμένη να αντιμετωπίσει αδικαιολόγητες οικονομικές και πολιτικές παρεμβάσεις. Αυτές οι παρεμβάσεις αποτελούν τροχοπέδη για τις λειτουργίες του Ενεργειακού Ρυθμιστή με αποτέλεσμα να μην έχει τη δυνατότητα να εκτελέσει τα καθήκοντά του με ανεξάρτητο και αδέσμευτο τρόπο.

Όσον αφορά τη νέα νομοθεσία σχετικά με θέματα της ενέργειας, η Σερβία και το Μαυροβούνιο δεν έχουν ακόμη υιοθετήσει το Τρίτο Ενεργειακό Νομοθετικό Πακέτο και οι προθεσμίες που έχουν λάβει για εναρμόνιση με αυτό, θα μπορούσαν να θεωρηθούν υπέρμετρα φιλόδοξες. Επιπρόσθετα, η Αλβανία και η ΠΓΔΜ εξακολουθούν να βρίσκονται σε συζητήσεις με τους αρμόδιους εθνικούς φορείς για το προσχέδιο της νομοθεσίας που έχει σχέση με το Τρίτο Ενεργειακό Νομοθετικό Πακέτο. Σε δυσχερέστερη θέση, όσον αφορά τη μεταρρύθμιση του τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας, είναι η Μολδαβία και η Ουκρανία, οι οποίες εξακολουθούν να βρίσκονται σε στάδιο μετάβασης από το Δεύτερο Ενεργειακό Νομοθετικό Πακέτο. Επίσης, πρέπει να σημειωθεί ότι στη Βοσνία & Ερζεγοβίνη το Τρίτο Ενεργειακό Νομοθετικό Πακέτο δε θα εφαρμοστεί έγκαιρα, λόγω σημαντικών προβλημάτων σε επίπεδο κρατικής συνεργασίας, απόρροια του διαχωρισμού του κράτους σε δύο οντότητες.

Τα υπόλοιπα συμβαλλόμενα μέρη της Ενεργειακής Κοινότητας (Κροατία, Κοσσυφοπέδιο) έχουν θεσπίσει λεπτομερή πρωτογενή και, όσον αφορά την Κροατία, δευτερογενή νομοθεσία για την ίδρυση της Εθνικής Ρυθμιστικής Αρχής και έχουν καθορίσει τα καθήκοντα και τις ευθύνες του Ενεργειακού Ρυθμιστή.

1.2. ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ

- ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΡΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΗ ΕΓΚΡΙΣΗ

ΧΩΡΑ	ΕΡΑ	ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΗ ΕΞΟΥΣΙΑ ΕΓΚΡΙΝΕΙ, ΑΠΟΡΡΙΠΤΕΙ Ή ΑΛΛΑΖΕΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ	ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΡΑ	ΑΠΟΦΑΣΗ ΠΑΡΑΜΕΝΕΙ ΣΕ ΙΣΧΥ ΕΝΟΣΩ ΕΚΚΡΕΜΕΙ ΠΡΟΣΦΥΓΗ
Αλβανία	ERE	OXI	ΝΑΙ	Δεν προβλέπεται από το Νόμο
Βοσνία & Ερζεγοβίνη	SERC	OXI	ΝΑΙ	Δεν προβλέπεται από το Νόμο
	FERC	OXI	ΝΑΙ	ΝΑΙ
	RSERC	OXI	ΝΑΙ	ΝΑΙ
Κροατία	CERC	ΝΑΙ υπό περιορισμένες συνθήκες	ΝΑΙ	ΝΑΙ
ΠΓΔΜ	ERC	OXI	ΝΑΙ	ΝΑΙ
Μολδαβία	ANRE	OXI	ΝΑΙ	ΝΑΙ

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

Σερβία	AERS	ΝΑΙ	ΝΑΙ	Ναι, όπου ο AERS ενεργεί ως δευτεροβάθμιο όργανο. Όχι, όπου ο AERS ενεργεί ως όργανο της πρωτοβάθμιο όργανο.
Μαυροβούνιο	REGAGEN	ΟΧΙ	ΝΑΙ	Ναι, εκτός από ειδικές περιπτώσεις
Ουκρανία	NERC	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Κοσσυφοπέδιο	ERO	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ

• **ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΑ**

ΧΩΡΑ	ΕΡΑ	ΞΕΧΩΡΙΣΤΟΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΡΑΤΙΚΟ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟ	ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ ΕΓΚΡΙΣΗ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ
Αλβανία	ERE	ΝΑΙ	Αδειοδοτικά και Ρυθμιστικά Τέλη	ΟΧΙ
Βοσνία & Ερζεγοβίνη	SERC	ΝΑΙ	Τομέας της Ηλεκτρικής Ενέργειας	ΟΧΙ
	FERC	ΝΑΙ		ΝΑΙ
	RSERC	ΝΑΙ		ΝΑΙ
Κροατία	CERC	ΝΑΙ	Τέλη και λογαριασμοί καταναλωτών	ΝΑΙ
ΠΓΔΜ	ERC	ΝΑΙ	Έσοδα από τέλη και τέλη εκμετάλλευσης	ΝΑΙ
Μολδαβία	ANRE	ΝΑΙ	Αδειοδοτικά Τέλη	ΝΑΙ
Σερβία	AERS	ΝΑΙ	Τέλη αδειών, ένα μέρος του τιμολογίου για την πρόσβαση και τη χρήση των συστημάτων ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και άλλα έσοδα που προέρχονται από εκτέλεση δραστηριοτήτων στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της ρυθμιστικής αρχής σύμφωνα με το νόμο, δωρεές	ΝΑΙ, από το Κοινοβούλιο
Μαυροβούνιο	REGAGEN	ΝΑΙ	Αρχικά από την κυβέρνηση, στη συνέχεια,	ΝΑΙ, από το κοινοβούλιο

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

			από τέλη αδειών	
Ουκρανία	NERC	OXI	Κρατικός προϋπολογισμός της Ουκρανίας. Τα αδειοδοτικά τέλη αποτελούνται από ένα εφάπαξ τέλος, καθώς και τα τρέχοντα τέλη. Η Κυβέρνηση καθορίζει το εφάπαξ ύψος της αμοιβής για την έκδοση των αδειών, ενώ ο NERC θέτει τις τρέχουσες χρεώσεις για τους δικαιούχους του τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας. Το ύψος του προϋπολογισμού θα πρέπει να είναι περίπου ίσο με το άθροισμα των εφάπαξ τελών και των τρέχουσων τελών που λαμβάνει ο NERC από τους δικαιούχους.	Ναι. Ο προϋπολογισμός του NERC θα πρέπει να είναι συντονισμένος με το Υπουργείο Οικονομικών, εγκεκριμένος από την Κυβέρνηση, και στη συνέχεια να εγκριθεί, επίσης, από το Ανώτατο Συμβούλιο, ως μέρος του Κρατικού προϋπολογισμού.
Κοσσυφοπέδιο	ERO	OXI	Τέλη (αρχικά και ετήσια), Πυλώνα της ΕΕ, δωρεές, Ενοποιημένος Προϋπολογισμός Κοσσυφοπεδίου	ΝΑΙ

Σε κάθε συμβαλλόμενο μέρος της Ενεργειακής Κοινότητας, ενώ η δομή της Εθνικής Ρυθμιστικής Αρχής διαφέρει, η εγκαθίδρυσή της έχει επιτευχθεί ανεξάρτητα από το εκάστοτε αρμόδιο Υπουργείο για τον ενεργειακό τομέα ή την Κυβέρνηση. Ως αποτέλεσμα, τουλάχιστον σε θεωρητικό επίπεδο, κάθε χώρα που είναι συμβαλλόμενο μέρος της Ενεργειακής Κοινότητας έχει αποδεχθεί το στόχο και το ρόλο της "ανεξάρτητης" ρυθμιστικής αρχής.

Ωστόσο, τα πλαίσια και οι περιορισμοί, υπό τους οποίους οι Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές προσπαθούν να εκτελέσουν τα καθήκοντά τους, στην πραγματικότητα μειώνουν την ικανότητά τους να λειτουργούν ανεξάρτητα. Η πλειονότητα των Ρυθμιστικών Αρχών των χωρών της Ενεργειακής Κοινότητας τελούν υπό πολλαπλούς περιορισμούς, γεγονός που καθιστά δύσκολη τη λειτουργία τους. Τέτοιοι περιορισμοί περιλαμβάνουν σαφή και αδιάκριτο έλεγχο του προϋπολογισμού και των πόρων της Αρχής, καθώς και την υποχρέωση υποβολής αναφοράς στο αρμόδιο Υπουργείο για την ενέργεια, ή σε κάποιο άλλο σχετικό κυβερνητικό όργανο.

Συνεπώς, η πρακτική της αντικειμενικής λήψης αποφάσεων για την αντιμετώπιση των δύσκολων οικονομικών θεμάτων τίθεται σε κίνδυνο. Τέτοια ζητήματα συμπεριλαμβάνουν τις προσαυξήσεις στα τιμολόγια της ηλεκτρικής ενέργειας και την αντίσταση στις παγιωμένες μονοπωλιακές δυνάμεις που εμποδίζουν τον ανταγωνισμό και περιορίζουν τις επιλογές των πελατών. Αυτό συμβαίνει σε περιπτώσεις που οι Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές είναι ευάλωτες σε αντεγκλήσεις από τους κυβερνητικούς οργανισμούς ή τους φορείς του τομέα της ενέργειας, όσον αφορά αποφάσεις που πρέπει να λαμβάνονται ύστερα από ανεξάρτητη άσκηση των καθηκόντων τους.

Ένας επιπλέον παράγοντας που θα πρέπει να ληφθεί υπόψη είναι η παρασκηναϊκή κυβερνητική πίεση, η οποία θα μπορούσε να διαδραματίσει κάποιο ρόλο στον περιορισμό

της ικανότητας της Ρυθμιστικής Αρχής να ενεργεί ανεξάρτητα. Το ερώτημα που εγείρεται από το παραπάνω συμπέρασμα, είναι εάν και κατά πόσο αυτή η πίεση δρα ανασταλτικά. Η Κυβερνητική εποπτεία και οι συμβιβασμοί που προκύπτουν από αυτή, μπορεί να έχουν θετική επίδραση στη μεταρρύθμιση του ενεργειακού τομέα, και θα ήταν αφελές και αντιπαραγωγικό να υποστηρίξουμε ότι οι Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές θα πρέπει να μην υπολογίζουν την πολιτική πραγματικότητα.

Από την ανάλυση των εμπειριών των Εθνικών Ρυθμιστικών Αρχών των Κρατών Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι προφανές ότι η πρόοδος που έχουν σημειώσει, οφείλεται σε γόνιμους και εποικοδομητικούς συμβιβασμούς ανάμεσα στους κυβερνητικούς φορείς και στη Ρυθμιστική Αρχή. Ως εκ τούτου, γίνεται αντιληπτό ότι αν οι συμβιβασμοί αυτοί έχουν μεταρρυθμιστικό χαρακτήρα, τότε δεν επηρεάζεται η ανεξαρτησία της Ρυθμιστικής Αρχής. Παρόλα αυτά, σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, όπου μια τέτοια παρασκηνακή επιρροή περιορίζει την ικανότητά της να δρα ανεξάρτητα, τότε θα μπορούσαμε να χαρακτηρίσουμε την επιρροή αυτή ως επιζήμια.

Ως συνέπεια των περιορισμών που επιβάλλονται και της κυβερνητικής πίεσης που ασκείται, η πραγματική ανεξαρτησία αντιμετωπίζει δυσκολίες στην πλειοψηφία των Εθνικών Ρυθμιστικών Αρχών στην περιοχή της Ενεργειακής Κοινότητας. Μια σύγκριση ανάμεσα στα διαφορετικά επίπεδα ανεξαρτησίας των Ρυθμιστικών Αρχών, υποδηλώνει ότι ακόμα και τα ελάχιστα επίπεδα της ανεξαρτησίας δε λειτουργούν στο βέλτιστο βαθμό. Στις χώρες (συμβαλλόμενα μέρη) της Ενεργειακής Κοινότητας, όπου η μεταρρύθμιση δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί, μια ιδανική εξέλιξη θα ήταν να προσαρμοστεί το πλαίσιο της μεταρρύθμισης, με τέτοιο τρόπο ώστε να ενισχύσει την ανεξαρτησία του Ενεργειακού Ρυθμιστή πέρα από το ελάχιστο. Κάτι τέτοιο μπορεί να επιτευχθεί είτε καταργώντας την ανάγκη για εγκρίσεις των ρυθμιστικών αποφάσεων από το αρμόδιο Υπουργείο ή την ικανότητα του υπουργείου να ανατρέπει τις αποφάσεις της Ρυθμιστικής Αρχής, ή εναλλακτικά την αλλαγή του συμβουλευτικού ρόλου που κατέχει η Αρχή σε ένα νέο ρόλο ουσιαστικής λήψης αποφάσεων.

1.3. ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ (ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ – ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ)

- ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΕΦΟΔΙΑΣΜΟΥ – ΑΝΟΙΓΜΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

ΧΩΡΑ	ΕΡΑ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΗΣ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑΣ ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΗΣ & ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗΣ ΖΗΤΗΣΗΣ / ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΗ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ	ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΟ ΑΝΟΙΓΜΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟΥ ΡΥΘΜΙΣΤΗ
Αλβανία	ERE	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	Προτείνει το μοντέλο της αγοράς της ηλεκτρικής ενέργειας, αναπτύσσει και θεσπίζει τους κανόνες της αγοράς, η Κυβέρνηση παίρνει την τελική απόφαση

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

					σχετικά με το χρονοδιάγραμμα
Βοσνία & Ερζεγοβίνη	SERC	Ασαφές	Ναι, θεσπίζει, παρακολουθεί και επιβάλλει τα πρότυπα ποιότητας, εγκρίνει το σχέδιο συντήρησης	ΟΧΙ	Μόνο ο RSERC έχει ρητή δικαιοδοσία επί του ανοίγματος της αγοράς. Το άνοιγμα της αγοράς δεν προβλέπεται στη νομοθεσία των άλλων δύο Αρχών.
	FERC		Έμμεσα, παρακολουθεί μέσω αδειοδότησης και διανομής		
	RSERC		ΟΧΙ		
Κροατία	CERC	Έμμεσα	Έμμεσα	Μερικώς	ΟΧΙ
ΠΓΔΜ	ERC	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	Ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται στην παρούσα νομοθεσία
Μολδαβία	ANRE	ΝΑΙ	ΝΑΙ	10 Μαρτίου 2005	Εγκαθίδρυση του προγράμματος για το άνοιγμα της αγοράς σε συνεργασία με την Κυβέρνηση
Σερβία	AERS	ΟΧΙ	ΝΑΙ	Δεν υπάρχει σαφές χρονοδιάγραμμα	Ορισμός κατώτατου ορίου επιλεξιμότητας (αρχικά σε 25GWh)
Μαυροβούνιο	REGAGEN	ΟΧΙ	ΝΑΙ	Κάθε πελάτης αντιμετωπίζεται ως επιλέξιμος, αλλά στην πράξη μόνο το 13% της ενέργειας αγοράζεται απευθείας από τους προμηθευτές	Ορίζει το σχεδιασμό και το χρονοδιάγραμμα του ανοίγματος της αγοράς και εγκρίνει τους κανόνες της αγοράς που υπέβαλε ο διαχειριστής της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

Ουκρανία	NERC	Η παρακολούθηση της μεσοπρόθεσμης και της μακροπρόθεσμης ισορροπίας της προσφοράς και της ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας γίνεται από το Υπουργείο Καυσίμων και Ενέργειας μαζί με τον NERC.	ΝΑΙ	ΝΑΙ	Αναπτύσσει και εγκρίνει τους κανόνες της αγοράς της ηλεκτρικής ενέργειας, τους σχετικούς ρυθμιστικούς κανονισμούς, ασκεί έλεγχο επί των διαδικασιών της χονδρικής αγοράς της ηλεκτρικής ενέργειας, εγκρίνει τις τιμές για την αγορά της ηλεκτρικής ενέργειας.
Κοσσυφοπέδιο	ERO	Έμμεσα	Ναι, μέσω της παρακολούθησης της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών	Δεν έχει οριστεί	Ο ρόλος ανήκει στην Υπηρεσία Ενέργειας, που βρίσκεται εντός του πλαισίου του Γραφείου του Πρωθυπουργού, η οποία θέτει τα βασικά κριτήρια για τους επιλέξιμους πελάτες, σε συνεννόηση με την τοπική αυτοδιοίκηση. Ειδικός Αντιπρόσωπος της Γενικής Γραμματείας του αρμόδιου Υπουργείου διαδραματίζει επίσης ρόλο στις αποφάσεις αυτές.

• **ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΑΔΕΙΩΝ**

ΧΩΡΑ	ΕΡΑ	ΕΞΟΥΣΙΑ ΝΑ ΕΚΔΙΔΕΙ ΑΔΕΙΕΣ	ΕΞΟΥΣΙΑ ΝΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΕΙ ΤΗ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ	ΕΞΟΥΣΙΑ ΝΑ ΤΡΟΠΟΠΟΙΕΙ ΑΔΕΙΕΣ	ΕΞΟΥΣΙΑ ΝΑ ΕΠΙΒΑΛΛΕΙ ΚΥΡΩΣΕΙΣ
Αλβανία	ERE	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
Βοσνία & Ερζεγοβίνη	SERC	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
	FERC				
	RSERC				
Κροατία	CERC	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
ΠΓΔΜ	ERC	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Μολδαβία	ANRE	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
Σερβία	AERS	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ
Μαυροβούνιο	REGAGEN	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
Ουκρανία	NERC	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
Κοσσυφοπέδιο	ERO	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ

• **ΤΙΜΟΛΟΓΙΑ**

ΧΩΡΑ	ΕΡΑ	ΕΞΟΥΣΙΑ ΝΑ ΕΚΔΙΔΕΙ ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΤΙΜΟΛΟΓΙΩΝ	ΑΡΧΗ ΓΙΑ ΤΑ ΤΙΜΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΝΟΜΗΣ	ΑΡΧΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟ ΤΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΣΥΝΔΕΣΗΣ	ΕΞΟΥΣΙΑ ΠΟΥ ΟΡΙΖΕΙ ΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΩΝ ΕΥΑΛΩΤΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ
Αλβανία	ERE	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Βοσνία & Ερζεγοβίνη	SERC	ΝΑΙ	SERC - έχει εξουσία για τη μεθοδολογία και τα κριτήρια των τιμολογίων μεταφοράς. FERC και SERC - έχουν εξουσία για τη μεθοδολογία των τιμολογίων διανομής / παραγωγής	ΝΑΙ	Ασαφές
	FERC			Δεν προβλέπεται από το Νόμο	Δεν προβλέπεται από το Νόμο
	RSERC			Δεν προβλέπεται από το Νόμο	Δεν προβλέπεται από το Νόμο

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

Κροατία	CERC	OXI	NAI	Ασαφές	OXI
ΠΓΔΜ	ERC	NAI	NAI	NAI	NAI
Μολδαβία	ANRE	NAI	NAI	NAI	NAI
Σερβία	AERS	NAI	NAI	OXI	OXI
Μαυροβούνιο	REGAGEN	NAI	NAI	NAI	OXI
Ουκρανία	NERC	NAI	NAI	NAI	OXI
Κοσσυφοπέδιο	ERO	NAI	NAI	NAI	Δεν προβλέπεται από το Νόμο

• **ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΑΡΧΗ - ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΣΥΜΦΟΡΗΣ**

ΧΩΡΑ	ΕΡΑ	ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΗΣ	ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΕΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	ΡΟΛΟΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΕΞΟΥΣΙΑ ΝΑ ΕΠΙΒΑΛΛΕΙ ΚΥΡΩΣΕΙΣ / ΝΑ ΠΑΡΕΜΒΑΙΝΕΙ	ΡΟΛΟΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΣΥΜΦΟΡΗΣ
Αλβανία	ERE	NAI	NAI	NAI	Δεν εφαρμόζεται / Δεν εφαρμόζεται	Έμμεσα
Βοσνία & Ερζεγοβίνη	SERC	Ναι, συνεπάγεται από την εξουσία να εγκρίνει τους κανόνες σχετικά με τις διασυνοριακές διασυνδέσεις δυναμικού	Ναι, και οι τρεις Ρυθμιστικές Αρχές έχουν έμμεση εξουσία	NAI	Ασαφές / Αν και ο νόμος δεν προβλέπει τέτοια εξουσία για τις τρεις Ρυθμιστικές Αρχές, εικάζεται ότι έχουν την εξουσία να παρεμβαίνουν σε περιπτώσεις παραβίασης της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών	NAI
	FERC	Εγκρίνει τον Κώδικα Δικτύου που καθορίζει τις διασυνδέσεις				
	RSERC	OXI				
Κροατία	CERC	OXI	OXI	OXI	OXI / OXI	Έμμεσα
ΠΓΔΜ	ERC	NAI	NAI	NAI	NAI / NAI	NAI

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

Μολδαβία	ANRE	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ / ΝΑΙ	ΝΑΙ
Σερβία	AERS	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ / ΟΧΙ	Έμμεσα (μέσω Ρυθμιστικού Κανονισμού)
Μαυροβούνιο	REGAGEN	Ναι, ο REGAGEN εγκρίνει τις νέες δυνατότητες μεταφοράς	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ / ΝΑΙ	ΝΑΙ, μέσω Ρυθμιστικού Κανονισμού
Ουκρανία	NERC	ΝΑΙ	Ο Νόμος για τον Ηλεκτρισμό προβλέπει τη λειτουργία της χονδρεμπορικής αγοράς της ηλεκτρικής ενέργειας. Οι αλλαγές στους κανόνες της αγοράς τίθενται σε ισχύ, μόνο μετά από την έγκριση του NERC.	ΟΧΙ	ΝΑΙ / ΝΑΙ	ΟΧΙ
Κοσσυφοπέδιο	ERO	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ / ΝΑΙ	ΝΑΙ

Μετά τη δημιουργία και την καθιέρωση μιας Εθνικής Ρυθμιστικής Αρχής, η έκταση και το επίπεδο εξουσίας των αρμοδιοτήτων της Αρχής γίνονται όλο και πιο σημαντικά για την απόδοσή της. Στο αρχικό στάδιο του σχηματισμού της Ρυθμιστικής Αρχής, δε μπορούμε να προσδοκούμε ότι αυτή θα συμβάλει ουσιαστικά στην ανάπτυξη της αγοράς της ηλεκτρικής ενέργειας. Οι προσδοκίες αυτές αυξάνονται με την πάροδο του χρόνου, και η ρυθμιστική αρχή καλείται να αξιοποιήσει πλήρως τις δυνατότητες της σχετικά με τη μεταρρύθμιση της αγοράς. Ωστόσο, αναλύοντας τα χαρακτηριστικά των αρμοδιοτήτων των Ενεργειακών Ρυθμιστών που είναι συμβαλλόμενα μέρη της Ενεργειακής Κοινότητας, είναι προφανές ότι υπάρχει έλλειψη σαφήνειας και εκτελεστικών αρμοδιοτήτων στο νομικό και ρυθμιστικό πλαίσιο, σχετικά με το ρόλο της Αρχής στο άνοιγμα της αγοράς ενέργειας.

Η πλειοψηφία των Ενεργειακών Ρυθμιστών της Ενεργειακής Κοινότητας έχει αποκτήσει μέσω της Νομοθεσίας για την Ενέργεια τις ελάχιστες απαιτούμενες ρυθμιστικές αρμοδιότητες. Οι περισσότερες Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές, οι οποίες έχουν ιδρυθεί για δύο ή περισσότερα χρόνια, έχουν εκδώσει τις κατάλληλες άδειες εκμετάλλευσης για τον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας, οπότε μπορούμε να συμπεράνουμε ότι η Αρχή είναι πραγματικά σε λειτουργία.

Ως προς τις λοιπές αρμοδιότητες, πρέπει να παρατηρήσουμε ότι ο ρόλος τους έχει παραμείνει ασαφής, με αποτέλεσμα να παρεμποδίζεται η ικανότητα της Ρυθμιστικής Αρχής να εφαρμόζει και να εκτελεί τις αποφάσεις της. Άμεσο επακόλουθο αυτής της ανασταλτικής συμπεριφοράς είναι ότι επιβραδύνεται η διαδικασία της μεταρρύθμισης του τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας. Παραδείγματος χάριν, για την επίλυση των διαφορών ανάμεσα στους συμμετέχοντες του τομέα της ενέργειας ή την πρόσβαση τρίτων στο εθνικό δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας, ο ρόλος των Εθνικών Ρυθμιστικών Αρχών είναι

φανερά υποβαθμισμένος, καθώς οι ρυθμιστικές αποφάσεις είτε χρειάζονται την κυβερνητική έγκριση, είτε λαμβάνονται απευθείας από το αρμόδιο Υπουργείο. Το ίδιο συμβαίνει και για εξίσου σημαντικά ζητήματα, όπως η προώθηση του ανταγωνισμού της αγοράς της ηλεκτρικής ενέργειας και η ασφάλεια του εφοδιασμού.

Σε ένα μεγάλο αριθμό από τις συμβαλλόμενες χώρες της Ενεργειακής Κοινότητας, ο Διαχειριστής του Συστήματος Μεταφοράς ή / και Διανομής, ο οποίος αποτελεί πρώην τμήμα της κάθετα ολοκληρωμένης δημόσιας επιχείρησης ηλεκτρισμού, κατέχει μια φυσική θέση ισχύος όσον αφορά τη μεταρρύθμιση της αγοράς, επηρεάζοντας άμεσα τις αρμοδιότητες της Εθνικής Ρυθμιστικής Αρχής. Αυτή η θέση ισχύος προκύπτει από το μονοπώλιο που χαρακτήριζε την πρώην κάθετα ολοκληρωμένη δημόσια επιχείρηση ηλεκτρισμού και τη διατήρηση στενών δεσμών με τους συμμετέχοντες της αγοράς που αποτελούσαν και συντηρούσαν το συγκεκριμένο μονοπώλιο. Επίσης, πρέπει να τονίσουμε ότι οι Διαχειριστές Συστήματος Μεταφοράς ή / και Διανομής είναι κρατικής ιδιοκτησίας στην πλειονότητα των περιπτώσεων και καθώς τα χρόνια περνούν, ορισμένες πολιτικές συμπάθειες που αναπτύσσονται, μπορεί να οδηγήσουν στην προώθηση τοπικών φορέων ηλεκτρικής ενέργειας εναντίον του επιδιωκόμενου περιφερειακού ανταγωνισμού.

Είναι αναμφίβολα ζωτικής σημασίας για την περιφερειακή ανάπτυξη της αγοράς, η Ρυθμιστική Αρχή, όχι μόνο να κατέχει, αλλά και να εξασκεί την εξουσία ρύθμισης του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς και Διανομής αποτελεσματικά. Η Εθνική Ρυθμιστική Αρχή οφείλει να διαθέτει την εξουσία να επιβάλλει τον πραγματικό διαχωρισμό της κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης ηλεκτρικής ενέργειας και να απαιτεί την αποτελεσματική υιοθέτηση και εφαρμογή των ρυθμιστικών κανόνων και αποφάσεων της σχετικά με τη σύνδεση, την παρακολούθηση και το άνοιγμα της αγοράς. Επίσης, είναι απαραίτητο να ρυθμίζει/εγκρίνει τα τιμολόγια των Δικτύων Μεταφοράς και Διανομής, καθώς και τα αντίστοιχα τέλη σύνδεσης στα προαναφερθέντα δίκτυα. Επί του παρόντος, οι περισσότερες Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές της Ενεργειακής Κοινότητας χρειάζονται αναβάθμιση των αρμοδιοτήτων τους στον τομέα αυτό.

1.4. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ – ΠΟΡΟΙ – ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑ

- ΙΔΡΥΣΗ ΕΡΑ – ΡΥΘΜΙΣΤΕΣ – ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΨΗΦΙΣΗΣ – ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

ΧΩΡΑ	ΕΡΑ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΙΔΡΥΣΗΣ	ΡΥΘΜΙΣΤΕΣ	ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΨΗΦΙΣΗΣ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (σε ΕΥΡΩ)
Αλβανία	ERE	1996	5	Πλειοψηφία (απαρτία των 3)	454.019,49
Βοσνία & Ερζεγοβίνη	SERC	30 Ιουνίου του 2003	3	Ομοφωνία	1.117.428,92
	FERC	7 Οκτωβρίου του 2003	3	Πλειοψηφία	1.375.897,18
	RSERC	8 Οκτωβρίου του 2003	5	Πλειοψηφία	1.070.135,95
Κροατία	CERC	Μάρτιος του 2002	5	Πλειοψηφία (απαρτία των 3)	4.500.000,00
ΠΓΔΜ	ERC	Ιανουάριος του 2004	5	Πλειοψηφία	900.000,00
Μολδαβία	ANRE	11 Αυγούστου	3	Πλειοψηφία	693.143,35

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

		του 1997		(απαρτία των 2)	
Σερβία	AERS	16 Ιουνίου του 2005	5	Πλειοψηφία των πέντε ρυθμιστών	1.884.852,36
Μαυροβούνιο	REGAGEN	22 Ιανουαρίου του 2004	3	Πλειοψηφία των τριών ρυθμιστών	600.000
Ουκρανία	NERC	8 Δεκεμβρίου 1994	6	Πλειοψηφία	1.617.164,14
Κοσσυφοπέδιο	ERO	30 Ιουνίου του 2004	5	Δεν προβλέπεται από το Νόμο	684.456,00

Παρατηρώντας τον ανωτέρω πίνακα, είναι προφανές ότι η πλειονότητα των Εθνικών Ρυθμιστικών Αρχών που έχουν περάσει από τα πολύ αρχικά στάδια της μεταρρύθμισης, κατέχουν όχι μόνο επαρκείς πόρους, αλλά και τις κατάλληλες δομές για τη λειτουργία τους. Επεκτείνοντας την ανάλυση του ζητήματος των πόρων, μπορούμε εύκολα να εξάγουμε το συμπέρασμα ότι μερικές από τις πιο πρόσφατα σχηματισμένες Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές βασίζουν τον προϋπολογισμό τους σε μεγάλο βαθμό στις χορηγίες. Αυτό βρίσκεται σε πλήρη αντίθεση με την οικονομική ανεξαρτησία που οφείλει να έχει μια Ρυθμιστική Αρχή, καθώς και με το εγχώριο νομικό πλαίσιο που απαγορεύει τη μακροπρόθεσμη οικονομική στήριξη των ανεξάρτητων θεσμικών οργάνων. Όσον αφορά αυτές τις Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές, η βιωσιμότητά τους θα μπορούσε να προκαλέσει ανησυχία, δεδομένου ότι στηρίζονται πάρα πολύ σε κεφάλαια χορηγών, με αποτέλεσμα οποιοδήποτε σχέδιο για μετάβαση σε ένα αυτοχρηματοδοτούμενο μοντέλο λειτουργίας να παρουσιάζει ιδιαίτερες ελλείψεις. Επίσης, όπως έχουμε επιχειρηματολογήσει σε όλη την έκταση της ερευνητικής μας εργασίας σε σχέση με την ανεξαρτησία μιας Εθνικής Ρυθμιστικής Αρχής, ο έλεγχος του προϋπολογισμού από την Κυβέρνηση παραμένει ένα δυνητικά ισχυρό εργαλείο -μέσο πίεσης- για τον περιορισμό των ρυθμιστικών δραστηριοτήτων.

Εν κατακλείδι, όσο η Εθνική Ρυθμιστική Αρχή κινείται πέρα από τις θεμελιώδεις αρμοδιότητές της προς τις πιο εξειδικευμένες ανάγκες της αγοράς της ηλεκτρικής ενέργειας (π.χ. παρακολούθηση της αγοράς), χρειάζονται επιπρόσθετοι πόροι, οι οποίοι δεν έχουν ακόμη κοστολογηθεί ούτε έχουν τεθεί στη διάθεση της Αρχής, ώστε ο Ενεργειακός Ρυθμιστής να ενεργεί ανεξάρτητα και αποτελεσματικά. Για παράδειγμα, πολλές από τις Ρυθμιστικές Αρχές των συμβαλλομένων χωρών της Ενεργειακής Κοινότητας δεν έχουν διαδραστικό σύστημα πληροφορικής που να τους επιτρέπει να παρακολουθούν άμεσα τα δεδομένα από τις ρυθμιζόμενες οντότητες.

1.5. ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ – ΥΠΕΥΘΥΝΟΤΗΤΑ

- **ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΣΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΛΗΨΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΤΩΝ ΕΡΑ-ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΕΚΘΕΣΕΩΝ**

ΧΩΡΑ	ΕΡΑ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΣΤΗΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ / ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ / ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ	ΑΡΧΗ ΑΚΡΟΑΣΗΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΕΣ	ΑΝΟΙΧΤΕΣ & ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΑΚΡΟΑΣΕΙΣ ΚΑΙ Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ	ΕΚΔΟΣΗ ΕΤΗΣΙΑΣ ΕΚΘΕΣΗΣ / ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ ΝΑ ΕΜΦΑΝΙΣΤΕΙ ΕΝΩΠΙΟΝ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΥ ΦΟΡΕΑ
Αλβανία	ERE	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ / ΝΑΙ
Βοσνία & Ερζεγοβίνη	SERC	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ / ΝΑΙ
	FERC				
	RSERC				
Κρατία	CERC	ΝΑΙ, στην πράξη το κοινό δεν έχει συμμετάσχει	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ / ΟΧΙ
ΠΓΔΜ	ERC	ΝΑΙ	ΝΑΙ	Ναι, με επιφύλαξη της εμπιστευτικότητας	ΝΑΙ / ΝΑΙ
Μολδαβία	ANRE	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ / ΝΑΙ
Σερβία	AERS	Δεν προβλέπεται από το Νόμο	Δεν προβλέπεται από το Νόμο	Δεν προβλέπεται από το Νόμο	ΝΑΙ / ΟΧΙ
Μαυροβούνιο	REGAGEN	ΝΑΙ	ΝΑΙ	Ναι, ανοικτές και δημόσιες ακροάσεις για τα τιμολόγια και τις άδειες	ΝΑΙ / ΟΧΙ
Ουκρανία	NERC	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ / ΟΧΙ
Κοσσυφοπέδιο	ERO	Δεν προβλέπεται από το Νόμο, αλλά το κοινό μπορεί να συμμετάσχει στις διαβουλεύσεις που ξεκίνησαν από τη Ρυθμιστική Αρχή	ΝΑΙ	Ναι, σε γενικές γραμμές, εκτός των πληροφοριών που κρίνονται εμπιστευτικές	ΝΑΙ / ΝΑΙ

Είναι γενικά αποδεκτό ότι μια Εθνική Ρυθμιστική Αρχή πρέπει να λειτουργεί υπό τέτοιο πλαίσιο που να της επιτρέπει να εκδίδει γενικούς ρυθμιστικούς κανονισμούς. Ωστόσο, μια μειοψηφία των συμβαλλόμενων μερών της Ενεργειακής Κοινότητας, έχουν εγκαθιδρύσει

Ρυθμιστικές Αρχές που δεν έχουν αυτή την ικανότητα, κυρίως στον τομέα των τιμολογίων και των τελών, τομείς οι οποίοι είναι βασικοί για τα Ρυθμιστικά Καθήκοντα. Επομένως, αυτή η αδυναμία του Ενεργειακού Ρυθμιστή να ενεργήσει άμεσα, όχι μόνο έχει σημαντικό αντίκτυπο στην ποιότητα της ανεξαρτησίας της Ρυθμιστικής Αρχής, αλλά μπορεί και να δημιουργήσει αναποτελεσματικότητα και χρονικές υστερήσεις στις Ρυθμιστικές δραστηριότητες.

Ένα άλλο χαρακτηριστικό των Ρυθμιστικών διαδικασιών, το οποίο παραμένει σαφώς υποβαθμισμένο, είναι η συμμετοχή του κοινού στη Ρυθμιστικές δραστηριότητες. Παρατηρώντας τον παραπάνω πίνακα, συμπεραίνουμε ότι η πλειοψηφία των συμβαλλόμενων μερών της Ενεργειακής Κοινότητας επιτρέπουν τη συμμετοχή του κοινού στις Ρυθμιστικές διαδικασίες και επομένως φαίνεται ότι εκτιμούν τη σημασία της δημόσιας διαβούλευσης. Παρόλα αυτά, το συγκεκριμένο συμπέρασμα δεν αντικατοπτρίζει πλήρως την πραγματικότητα. Ακόμα και όταν έχουν θεσπιστεί οι κατάλληλοι Νόμοι που να επιτρέπουν τη συμμετοχή του κοινού στις δραστηριότητες του Ενεργειακού Ρυθμιστή, δεν έχουν οριστεί σαφώς οι συγκεκριμένες διαδικασίες ώστε να καταστεί δυνατή αυτή η συμμετοχή, με αποτέλεσμα να μην είναι πραγματοποιήσιμη η δημόσια διαβούλευση.

Η υπευθυνότητα μιας Εθνικής Ρυθμιστικής Αρχής θεωρείται ζήτημα που αξίζει να αναλυθεί, καθώς οι Ρυθμιστικές Αρχές αυξάνουν ολοένα και περισσότερο την εξουσία τους. Για τα συμβαλλόμενα μέρη της Ενεργειακής Κοινότητας που έχουν Ρυθμιστικές Αρχές σε πολύ πρώιμα στάδια ανάπτυξης ή μεταρρύθμισης, οι μηχανισμοί ελέγχου θα αποτελέσουν τον κρίσιμο παράγοντα, ο οποίος θα δημιουργήσει την απαραίτητη εμπιστοσύνη στο κοινό όσον αφορά τις Ρυθμιστικές διαδικασίες. Επομένως, για τους προαναφερθέντες Ενεργειακούς Ρυθμιστές, τα μέτρα που θα αποδειχθούν σημαντικά για την πορεία της μεταρρυθμιστικής διαδικασίας είναι: οι σαφείς μηχανισμοί υποβολής ετήσιων εκθέσεων, η δημοσίευση των αποφάσεων μαζί με συνοδευτικές επεξηγήσεις, οι ανοικτές ακροάσεις, οι ενημερωμένοι διαδικτυακοί τόποι (ιστοσελίδες), και άλλα παρόμοια μέτρα που προωθούν τη διαφάνεια των Ρυθμιστικών διαδικασιών.

1.6. ΕΠΙΒΟΛΗ

- **ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΕΣ ΕΞΟΥΣΙΕΣ ΤΩΝ ΕΡΑ**

ΧΩΡΑ	ΕΡΑ	ΕΞΟΥΣΙΑ ΝΑ ΕΚΔΙΔΕΙ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΚΑΤΑΔΙΚΗΣ ΤΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ	ΕΞΟΥΣΙΑ ΝΑ ΣΥΝΙΣΤΑ Ή ΝΑ ΕΠΙΒΑΛΕΙ ΠΡΟΣΤΙΜΑ	ΕΞΟΥΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΚΛΗΣΗ / ΤΗΝ ΑΝΑΣΤΟΛΗ / ΤΗΝ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΑΔΕΙΩΝ
Αλβανία	ERE	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
Βοσνία & Ερζεγοβίνη	SERC	Δεν έχει θεσπιστεί, αλλά θεωρείται ότι ισχύει	Ασαφές	ΝΑΙ
	FERC	ΟΧΙ	Ασαφές	Ναι, για την ανάκληση, αλλά δε γίνεται καμία αναφορά στη νομοθεσία σχετικά με την τροποποίηση ή την αναστολή
	RSERC	Δεν προβλέπεται από	Ασαφές	Ναι, για την ανάκληση, αλλά δε γίνεται καμία

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

		το Νόμο		αναφορά στη νομοθεσία σχετικά με την τροποποίηση ή την αναστολή
Κροατία	CERC	Κανένας περιορισμός	Ναι, έχει την εξουσία να προτείνει πρόστιμα	NAI
ΠΓΔΜ	ERC	NAI	Ναι, έχει την εξουσία να προτείνει πρόστιμα	NAI. Αναστολή και ανάκληση
Μολδαβία	ANRE	NAI	NAI	NAI
Σερβία	AERS	NAI	OXI	NAI
Μαυροβούνιο	REGAGEN	OXI	NAI	NAI
Ουκρανία	NERC	NAI	NAI	NAI
Κοσσυφοπέδιο	ERO	NAI	NAI	NAI

Όπως προκύπτει από τα παραπάνω δεδομένα, οι Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές των συμβαλλομένων μερών της Ενεργειακής Κοινότητας διαθέτουν μηχανισμούς επιβολής, οι οποίοι εμφανίζονται υποβαθμισμένοι και στις περισσότερες των περιπτώσεων δεν τίθενται σε ισχύ. Καταρχήν, σε ορισμένες από τις αναλυόμενες Αρχές δεν επιτρέπεται να επιβάλλουν απευθείας πρόστιμο ή κύρωση, λόγω περιορισμών στην υφιστάμενη νομοθεσία, η οποία προβλέπει κάποιας μορφής επίβλεψη τέτοιων θεμάτων από το αρμόδιο Υπουργείο. Επομένως, η μόνη επιλογή που παρέχεται στον Ενεργειακό Ρυθμιστή μέσω της νομοθεσίας είναι να προτείνει πρόστιμα ή κυρώσεις για θέματα παραβάσεων στον τομέα της ενέργειας στα αντίστοιχα κυβερνητικά όργανα. Κατά συνέπεια, η έλλειψη των συγκεκριμένων μηχανισμών επιβολής των Ρυθμιστικών αποφάσεων μπορεί να παρεμποδίσει την ικανότητα της Ρυθμιστικής Αρχής να προωθήσει δυναμικά την ατζέντα της, η οποία περιλαμβάνει κυρίως τη μεταρρύθμιση της αγοράς.

Επιπλέον, η χρήση των προτύπων ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών στη μεθοδολογία της τιμολόγησης, όπου υπάρχει συνακόλουθη μείωση των κερδών για κακή επίδοση των υπηρεσιών ενέργειας, παρατηρείται ότι δεν έχει αξιοποιηθεί στο βέλτιστο βαθμό. Ως πρακτικό ζήτημα είναι χρήσιμο να αναφερθεί, ότι αν ο μόνος μηχανισμός επιβολής των Ρυθμιστικών αποφάσεων είναι η ανάκληση της άδειας, και η παραβατική δικαιοδότης είναι, για παράδειγμα, η εταιρεία διανομής της ηλεκτρικής ενέργειας, η οποία αποτελεί επίσης και το μοναδικό προμηθευτή ενέργειας των πελατών, τότε η Εθνική Ρυθμιστική Αρχή σπάνια θα χρησιμοποιούσε το συγκεκριμένο μηχανισμό επιβολής, καθώς θα έθετε σε κίνδυνο την ασφάλεια του εφοδιασμού των πελατών. Επομένως, προκειμένου ο Ενεργειακός Ρυθμιστής να προωθήσει πιο αποτελεσματικά τους Ρυθμιστικούς στόχους, όπως είναι η υψηλή ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών και η ανοικτή πρόσβαση στο δίκτυο της ηλεκτρικής ενέργειας χωρίς διακρίσεις, είναι απαραίτητο να έχει στη διάθεσή του λιγότερο αυστηρές μεθόδους από την ανάκληση αδειών για να επιβάλλει τη θέλησή του.

Συνοψίζοντας την ανάλυση για την Ενεργειακή Κοινότητα, μπορεί να εξαχθεί το συμπέρασμα ότι ο πρωταρχικός στόχος της οργάνωσης αυτής είναι η δημιουργία μιας περιφερειακής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου με βάση το Κοινοτικό Κεκτημένο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Κατά την ανάλυση των δραστηριοτήτων και του βαθμού της μεταρρύθμισης σε κάθε συμβαλλόμενο μέρος της Ενεργειακής Κοινότητας, είναι σημαντικό να προσδιοριστούν τα μέτρα που θα βοηθήσουν στην επίτευξη αυτού του περιφερειακού στόχου και να δοθεί προτεραιότητα σε εκείνα που είναι απαραίτητα για την επιτάχυνση της διαδικασίας της μεταρρύθμισης και της ανάπτυξης της αγοράς ενέργειας. Πιο συγκεκριμένα, οι Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές των εν λόγω συμβαλλομένων μερών, οι οποίες βρίσκονται στη φάση της θεσμικής εγκαθίδρυσης, θα μπορούσαν γενικά να επωφεληθούν από την κυβερνητική στήριξη για τη δημιουργία του Ρυθμιστικού πλαισίου, στο οποίο περιλαμβάνεται η δευτερογενής Νομοθεσία, καθώς και η απαραίτητη διαδικασία κατάρτισης του προσωπικού του Ενεργειακού Ρυθμιστή. Για τις Ρυθμιστικές Αρχές των χωρών της Ενεργειακής Κοινότητας, που βρίσκονται στη δεύτερη φάση της ανάπτυξής τους (προσπάθεια μεταρρύθμισης της ενεργειακής αγοράς), θα μπορούσε να επιταχυνθεί η μεταρρύθμιση που προσπαθούν να πραγματοποιήσουν, μέσω τροποποίησης του ισχύοντος νομικού και ρυθμιστικού πλαισίου ώστε να συμπεριλάβει πιο ποιοτικές Ρυθμιστικές πρακτικές, και να ενισχύσει και να αποσαφηνίσει το ρόλο της Εθνικής Ρυθμιστικής Αρχής σε σχέση με τα σημαντικά θέματα της ανάπτυξης της αγοράς.

Για να γίνουμε περισσότερο ακριβείς, φαίνεται ότι θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στους ακόλουθους τομείς σχετικά με τα χαρακτηριστικά της Ρυθμιστικής Αρχής των χωρών που είναι συμβαλλόμενα μέρη της Ενεργειακής Κοινότητας:

- Δευτερογενής Νομοθεσία, Γενικός Ρυθμιστικός Κανονισμός και επαναλαμβανόμενη τροποποίηση των Νόμων:

Τόσο το νομικό όσο και το ρυθμιστικό πλαίσιο, πρέπει να είναι πλήρως ενημερωμένα, ώστε να ακολουθούν πιστά τις εξελίξεις στον τομέα της ενέργειας (π.χ. τις απαιτήσεις των νέων Νομοθετικών Οδηγιών) και επιπλέον πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα για την ενίσχυση της ανεξαρτησίας και των αρμοδιοτήτων της Εθνικής Ρυθμιστικής Αρχής ως θεσμικό όργανο, καθώς η Αρχή πρέπει να ανταποκριθεί στις επιμέρους ανάγκες που προκύπτουν σε κάθε συμμετέχοντα του ενεργειακού τομέα, ανάλογα φυσικά με το στάδιο της μεταρρύθμισης στο οποίο βρίσκεται.

- Συμμετοχή του κοινού στη Ρυθμιστική διαδικασία, και Ρυθμιστική Υπευθυνότητα:

Η πρόσβαση και η συμμετοχή του κοινού σε δημόσιες διαβουλεύσεις θα πρέπει να ενισχυθεί, προκειμένου να αναβαθμιστεί η αξιοπιστία της Ρυθμιστικής Αρχής.

- Θεσμική ενίσχυση:

Οι δεξιότητες διαχείρισης και η επικοινωνία με το κοινό και άλλες κυβερνητικές οργανώσεις, θα πρέπει να αναπτυχθούν περαιτέρω και οπωσδήποτε θα πρέπει να καθοριστεί ο Ηθικός Κώδικας ρυθμιστικής λειτουργίας. Επιπλέον, ο ρόλος της Ρυθμιστικής Αρχής σχετικά με την εποπτεία της λειτουργίας της αγοράς της ενέργειας θα πρέπει να επεκταθεί και οι Ρυθμιστικές αποφάσεις θα πρέπει να είναι εκτελέσιμες, ενόσω εκκρεμεί έφεση.

2. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΩΣΗ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ (ERRA)

Η Περιφερειακή Ένωση Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας (ERRA) είναι μια εθελοντική οργάνωση που αποτελείται από ανεξάρτητες Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές Ενέργειας, κατά κύριο λόγο από την Κεντρική Ευρώπη και την περιοχή της Ευρασίας, με συνεργαζόμενα, όμως, μέλη και από την Αφρική, την Ασία, τη Μέση Ανατολή και την Αμερική.

Η ERRA ξεκίνησε ως μια συνεργατική ανταλλαγή απόψεων για τον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας μεταξύ δώδεκα (12) Ενεργειακών Ρυθμιστών. Η αμερικανική Εθνική Ένωση Επιτρόπων των Ρυθμιστικών Αρχών (NARUC), μέσω μιας συμφωνίας συνεργασίας με τον Κρατικό Οργανισμό των ΗΠΑ για τη Διεθνή Ανάπτυξη (USAID), έχει τα καθήκοντα της διοργάνωσης τεχνικών Φόρουμ, συναντήσεων και εκπαιδευτικών ταξιδιών για τις Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές της παραπάνω ένωσης από το 1999. Κατά τη διάρκεια αυτών των συναντήσεων, οι συμμετέχοντες Ενεργειακοί Ρυθμιστές εξέφρασαν την ανάγκη για τη δημιουργία μιας ένωσης, παρόμοιας με τη NARUC, που θα μπορούσε να προσφέρει μια πιο επίσημη πλατφόρμα για την ανταλλαγή εμπειριών και ιδεών, ώστε να αξιοποιηθεί καλύτερα η εμπειρία των ήδη ανεπτυγμένων Αρχών από αυτές που βρίσκονταν στο στάδιο της ανάπτυξης. Επομένως, το 1999, μια συντονιστική επιτροπή για το θέμα αυτό άρχισε την ανάπτυξη των δομικών και λειτουργικών στοιχείων της μελλοντικής ένωσης των ενδιαφερόμενων Ενεργειακών Ρυθμιστών. Το Δεκέμβριο του 2000, το Σύνταγμα, το οποίο περιελάμβανε επίσης τους σκοπούς και τους στόχους της Ένωσης, υπεγράφη από τα 15 Κράτη Μέλη, που ίδρυσαν την ERRA στο Βουκουρέστι.

Στην παρούσα φάση, η ERRA απαριθμεί 24 Πλήρη Μέλη, 5 Συνδεδεμένα Μέλη και 7 Συνεργαζόμενα Μέλη. Η Ένωση της ERRA καταχωρήθηκε νομικά στην Ουγγαρία τον Απρίλιο του 2001 και η Γραμματεία του δραστηριοποιείται στη Βουδαπέστη. Η NARUC και ο USAID έχουν την υποχρέωση να παρέχουν συνεχή υποστήριξη για τη λειτουργία της Ένωσης.

Πηγή: Επίσημη Ιστοσελίδα ERRA

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

Κύριος στόχος της ERRA είναι να αυξήσει την ανταλλαγή πληροφοριών και εμπειριών μεταξύ των μελών της και να διευρύνει την πρόσβαση στην Ενεργειακή Ρυθμιστική Εμπειρία σε όλο τον κόσμο. Τα ιδρυτικά μέλη της Ένωσης προσδιόρισαν το σκοπό της ERRA ως εξής:

- ο να βελτιώσει την Εθνική Ρυθμιστική Αρχή για την Ενέργεια στις χώρες που είναι μέλη της,
- ο να προωθήσει την ανάπτυξη σταθερών Εθνικών Ρυθμιστικών Αρχών ενέργειας με αυτονομία και κύρος και να βελτιώσει τη συνεργασία μεταξύ των Ενεργειακών Ρυθμιστών,
- ο να αυξήσει την επικοινωνία, την ανταλλαγή πληροφοριών και την έρευνα μεταξύ των μελών της Ένωσης και να αυξήσει την πρόσβαση σε πληροφορίες και εμπειρίες Ρυθμιστικού περιεχομένου σε όλο τον κόσμο, κυρίως για εκπαιδευτικούς σκοπούς.

Στο πλαίσιο της ερευνητικής μας εργασίας, θα αξιολογήσουμε τα πιο σημαντικά χαρακτηριστικά της Εθνικής Ρυθμιστικής Αρχής σχετικά με τις χώρες της Κοινοπολιτείας Ανεξάρτητων Κρατών (CIS) που είναι πλήρη μέλη της ERRA. Οι χώρες με τις οποίες θα ασχοληθούμε είναι: η Αρμενία, η Γεωργία, το Καζακστάν, η Δημοκρατία της Κιργιζίας (Κιργιστάν), και η Μογγολία.

2.1. ΝΟΜΙΚΗ ΥΠΟΣΤΑΣΗ

ΧΩΡΑ	ΕΡΑ	ΙΔΡΥΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ	ΝΟΜΙΚΗ ΥΠΟΣΤΑΣΗ
Αρμενία	PSRC	Διάταγμα του Προέδρου, στις 3 Απριλίου του 1997, και στη συνέχεια Νομος για την Ενέργεια, στις 9 Ιουνίου του 1997	Ανεξάρτητη δημόσια αρχή (Επιτροπή)
Γεωργία	GNERC	Προεδρικό διάταγμα, που εκδόθηκε το 1996, ακολουθούμενο από το Νόμο για τον Ηλεκτρισμό, το 1997	Ανεξάρτητη δημόσια αρχή (Επιτροπή)
Καζακστάν	Committee on Regulation of Natural Monopolies and Protection of Competition under the Ministry of National Economy of the Republic of Kazakhstan (Agency)	Το Διάταγμα του Προέδρου, 7 Ιουνίου του 1991, δημιούργησε την κυβερνητική επιτροπή του Καζακστάν για την υποστήριξη των νέων οικονομικών δομών και τον περιορισμό των δραστηριοτήτων του μονοπωλίου	Η Επιτροπή είναι νομικό πρόσωπο, με τη νομική υπόσταση ενός κρατικού οργανισμού. Η Επιτροπή μπορεί να συνάπτει αστικές έννομες σχέσεις για λογαριασμό της και μπορεί να ενεργεί ως μέρος μιας αστικής-νομικής σχέσης για λογαριασμό του κράτους ως η εξουσιοδοτημένη Αρχή. Η Επιτροπή κατέχει εδαφικά διαμερίσματα στις περιοχές της Αστάνα και του Αλμάτι, που αποτελούν νομικά πρόσωπα.
Κιργιστάν	State Agency on regulation Fuel Energy Complex under the Government of the	Η κυβέρνηση του Κιργιστάν στις 14 Νοεμβρίου του 2014 εξέδωσε διάταγμα με Ν° 650 "Για την Κρατική Υπηρεσία για τη ρύθμιση του τομέα	Ανεξάρτητη νομική οντότητα - Υπηρεσία με εκτελεστική εξουσία

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

	Kyrgyz Republic (National Agency)	Ενέργειας"	
Μογγολία	ERA	Ψήφισμα της Κυβέρνησης Ν° 83, στις 16 Απριλίου του 2001	Ανεξάρτητη και ξεχωριστή νομική οντότητα

Από την ανάλυση που προηγήθηκε, παρατηρούμε ότι όλα τα Κράτη που διερευνούμε έχουν θεσπίσει Πρωτογενή Νομοθεσία για τον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας, με αποτέλεσμα να έχουν εγκαθιδρύσει ανεξάρτητες Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές με σαφή νομικό διαχωρισμό από την Κυβέρνηση.

2.2. ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ

- **ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΡΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΗ ΕΓΚΡΙΣΗ**

ΧΩΡΑ	ΕΡΑ	ΜΟΙΡΑΖΕΤΑΙ ΕΞΟΥΣΙΕΣ	ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΜΕ ΕΞΟΥΣΙΑ ΝΑ ΕΓΚΡΙΝΕΙ, ΝΑ ΤΡΟΠΟΠΟΙΕΙ, ΝΑ ΑΠΟΡΡΙΠΤΕΙ Ή ΝΑ ΕΠΗΡΕΑΖΕΙ ΤΙΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ Ή ΤΗ ΘΕΣΠΙΣΗ ΚΑΝΟΝΩΝ
Αρμενία	PSRC	ΟΧΙ	ΟΧΙ
Γεωργία	GNERC	ΟΧΙ	ΟΧΙ
Καζακιστάν	Agency	Ναι. Οι διάφορες ρυθμιστικές αρμοδιότητες κατανέμονται μεταξύ τριών διαφορετικών φορέων.	Το υπουργείο ή άλλος κρατικός φορέας, αρμόδιος για τον τομέα της ενέργειας, δεν έχει την εξουσία να αλλάξει, με οποιοδήποτε τρόπο, τις αποφάσεις που λαμβάνονται από τον Agency. Πρέπει να σημειωθεί ότι η εξουσία του Agency να παρακολουθεί την αγορά καθιστά αναγκαία την εποπτεία της επίδρασης που οι αποφάσεις του ασκούν στην αγορά. Τα καθήκοντα των τριών φορέων με ρυθμιστικό ρόλο είναι: (1) ο Agency ασκεί τον έλεγχο και τη ρύθμιση σχετικά με τα φυσικά μονοπώλια που (α) διεξάγουν δραστηριότητες στο έδαφος δύο ή περισσότερων πόλεων δημοκρατικής κατάστασης, (β) έχουν εισόδημα άνω των 350.000 στους μηνιαίους δείκτες εκτίμησης κάθε χρόνο, (γ) βρίσκονται σε διαφορετική Περιφέρεια από αυτήν των καταναλωτών των υπηρεσιών των φυσικών μονοπωλίων. Ο Agency ασκεί έλεγχο για τη συμμόρφωση των τοπικών εκτελεστικών οργάνων με τη νομοθεσία σχετικά με τα φυσικά μονοπώλια. (2) Το τοπικό εκτελεστικό όργανο της κάθε Περιφέρειας πραγματοποιεί ρύθμιση και έλεγχο των φυσικών μονοπωλίων, των οποίων το εισόδημα από την παροχή ρυθμιζόμενων υπηρεσιών δεν υπερβαίνει τα 350.000 στους μηνιαίους δείκτες εκτίμησης ετησίως για κάθε τύπο των ρυθμιζόμενων υπηρεσιών. (3) Η Επιτροπή, σύμφωνα με το κυβερνητικό διάταγμα του Οκτωβρίου του 2004, είναι υπεύθυνη για τις "λειτουργίες που εξασφαλίζουν την εφαρμογή της κρατικής πολιτικής", συμπεριλαμβανομένης της παρακολούθησης των χονδρικών και λιανικών αγορών ηλεκτρικής ενέργειας. Επίσης είναι αρμόδια για "τις λειτουργίες που εξασφαλίζουν τον έλεγχο της εφαρμογής της κρατικής πολιτικής", συμπεριλαμβανομένης της

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

			έκδοσης γνωμοδοτήσεων για τεχνικά θέματα που σχετίζονται με τη λειτουργία των χονδρικών & λιανικών αγορών της ηλεκτρικής ενέργειας και της θέρμανσης, καθώς και την εποπτεία της συμμόρφωσης των οργανισμών με τις τεχνικές απαιτήσεις των ρυθμιστικών πράξεων, καθώς και τον έλεγχο επί της επιβολής των κανόνων χρήσης για την ηλεκτρική ενέργεια και τη θέρμανση.
Κιργιστάν	National Agency	NAI	Διάταγμα του Προέδρου του Κιργιστάν, Νόμος για την Ενέργεια της 30 ^{ης} Οκτωβρίου του 1996, Ν ^ο 56 για την Κεντρική Υπηρεσία Ενέργειας (SEA), Προεδρικό Διάταγμα του National Agency του Κιργιστάν για αντιμονοπωλιακή Πολιτική και Ανάπτυξη του Ανταγωνισμού, της 10 ^{ης} Οκτωβρίου του 2005, Ν ^ο 448
Μογγολία	ERA	ΟΧΙ	Ο ERA πρέπει να υποβάλλει την απόφασή του στην κυβέρνηση, αλλά η κυβέρνηση δεν έχει το δικαίωμα να εγκρίνει ή να απορρίψει ή με οποιοδήποτε άλλο τρόπο να αναμιχθεί με τις αποφάσεις του ERA.

• **ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ERA**

ΧΩΡΑ	ERA	ΞΕΧΩΡΙΣΤΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΟΥ ΕΙΣΠΡΑΧΘΗΚΕ ΙΔΙΟΣ ΜΕ ΤΟΝ ΑΙΤΟΥΜΕΝΟ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟ
Αρμενία	PSRC	ΟΧΙ	Κρατικός Προϋπολογισμός	Ναι. Υποβάλλεται στην κυβέρνηση και πρέπει να εγκριθεί από τη Δημοκρατία της Αρμενίας, ως Νόμος του Κρατικού Προϋπολογισμού για το συγκεκριμένο έτος.	NAI
Γεωργία	GNERC	NAI	Ρυθμιστικά τέλη. Ο GNERC σχεδιάζει το δικό του προϋπολογισμό και έχει την εξουσία να καθορίσει τα τέλη για τους συμμετέχοντες του τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας για την κάλυψη των δημοσιονομικών του αναγκών.	Όχι. Ωστόσο, η Κρατική Υπηρεσία Προμηθειών έχει κάποια εξουσία σε σχέση με τον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιούνται τα κονδύλια αυτά.	Ο GNERC δυσκολεύεται να καλύψει τις οικονομικές του δαπάνες επειδή οι πληρωμές για τη Ρυθμιστική Αρχή συχνά λαμβάνονται αργά και όχι πλήρως. Αυτό έχει οδηγήσει σε σημαντική μείωση του προϋπολογισμού (το 2005, μείωση σχεδόν 50%).

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

Καζακστάν	Agency	OXI	Ο κρατικός προϋπολογισμός, κατόπιν επανεξέτασης από την Επιτροπή Κρατικού Προϋπολογισμού.	Ναι, ανά Κώδικα Προϋπολογισμού. Ο Agency υποβάλλει αίτηση προϋπολογισμού εντός του ορίου των δαπανών του. Η Επιτροπή Προϋπολογισμού εξετάζει τις αιτήσεις του προϋπολογισμού και τη γνώμη της αρμόδιας αρχής για το σχεδιασμό του προϋπολογισμού, και στη συνέχεια αποφασίζει σχετικά με την εφαρμογή του. Επίσης παίρνει απόφαση σχετικά με τις διαφορές μεταξύ των διαχειριστών των προγραμμάτων του προϋπολογισμού και του εξουσιοδοτημένου φορέα σχεδιασμού του προϋπολογισμού. Αφού η Επιτροπή Προϋπολογισμού λάβει τελική απόφαση σχετικά με τα προγράμματα του προϋπολογισμού, οι διαχειριστές των προγραμμάτων του προϋπολογισμού δεν έχουν το δικαίωμα να υποβάλουν συμπληρωματικές αιτήσεις, και ο κεντρικός εξουσιοδοτημένος φορέας σχεδιασμού του προϋπολογισμού ετοιμάζει μια τελική έκθεση του προσχεδίου του κρατικού προϋπολογισμού για το επόμενο οικονομικό έτος και την παρουσιάζει στην Επιτροπή Κρατικού Προϋπολογισμού για εξέταση.	ΝΑΙ
Κιργιστάν	National Agency	OXI	Ο National Agency χρηματοδοτείται από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών του Κιργιστάν, σύμφωνα με τον	Ναι. Οι χρηματοδοτικοί πόροι που απαιτούνται για τις εργασίες του National Agency βρίσκονται σε συντονισμό με το	Όχι. Στην πραγματικότητα, ο προϋπολογισμός είναι χαμηλότερος από τον αιτούμενο.

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

			προϋπολογισμό που εγκρίθηκε από το Κοινοβούλιο.	Υπουργείο Οικονομικών, και ο κρατικός προϋπολογισμός έχει εγκριθεί από το Κοινοβούλιο.	
Μογγολία	ERA	ΝΑΙ	Αδειοδοτικά τέλη, επιβαρύνσεις για τις Ρυθμιστικές Υπηρεσίες που παρέχονται στους δικαιούχους. Τα τέλη καθορίζονται από ψήφισμα της Κυβέρνησης.	Ναι. Παρόλο που οι κυβερνητικοί οργανισμοί δεν έχουν κανένα λόγο όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιούνται τα κεφάλαια του ERA, το Υπουργικό Συμβούλιο πρέπει να εγκρίνει τον προϋπολογισμό του ERA κάθε χρόνο. Πριν από την έγκριση αυτή, ο προϋπολογισμός αναθεωρείται και σχολιάζεται από τα Υπουργεία Οικονομικών, Εργασίας & Κοινωνικής Προστασίας και Δικαιοσύνης.	Όχι. Τα τελευταία χρόνια, οι εγκεκριμένοι προϋπολογισμοί ήταν μετά βίας επαρκείς για να καλύψουν τις προβλεπόμενες δαπάνες. Ο προϋπολογισμός ήταν τόσο περιορισμένος που οι ρυθμιστικές διαδικασίες, οι οποίες απαιτούσαν ταξίδια, δεν πραγματοποιήθηκαν. Το Υπουργείο Οικονομικών προτείνει να υπάρξει επιπλέον μείωση του προϋπολογισμού κατά 30 με 40%. Το Υπουργικό Συμβούλιο παίρνει αυτές τις προτάσεις υπόψη, ώστε να αποφασίσει για το μέγεθος της χρηματοδότησης. Τα τελευταία χρόνια, η Κυβέρνηση ενέκρινε τον προϋπολογισμό μετά τη μείωσή του κατά 20% από την αρχική πρόταση του ERA.

Σε κάθε χώρα που είναι μέλος της ERA με εγκαθιδρυμένη Εθνική Ρυθμιστική Αρχή παρατηρούμε ότι όχι μόνο η δομή της Αρχής διαφέρει, αλλά και ότι παρουσιάζεται μια ποικιλία λειτουργικής ανεξαρτησίας του Ενεργειακού Ρυθμιστή. Αναλύοντας τα δεδομένα του παραπάνω πίνακα, δύο Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές (Καζακστάν, Κιργιστάν) αναφέρουν ότι είναι ανεξάρτητες από την κυβερνητική παρέμβαση όσον αφορά τη λήψη των αποφάσεών τους, ενώ είναι σημαντικό να παρατηρήσουμε ότι η Αρμενία, η Γεωργία και η Μογγολία έχουν δημιουργήσει μια πλήρως ανεξάρτητη Ρυθμιστική Αρχή.

Όπως έχουμε ήδη αναφέρει, η οικονομική ανεξαρτησία της Εθνικής Ρυθμιστικής Αρχής είναι εξίσου σημαντική με τη λειτουργική της ανεξαρτησία. Αναλύοντας προσεκτικά τον παραπάνω πίνακα, παρατηρούμε ότι δύο Ρυθμιστικές Αρχές (Γεωργία, Μογγολία) χρηματοδοτούνται από τα Ρυθμιστικά και τα Αδειοδοτικά τέλη της αγοράς ενέργειας και όχι από τον Κρατικό προϋπολογισμό, ενώ η πλειοψηφία των χωρών της ERA που ερευνήσαμε χρηματοδοτείται είτε από το Κράτος είτε από το αρμόδιο Υπουργείο. Επιπλέον, αν και μόνο ένας (1)

Ενεργειακός Ρυθμιστής (Γεωργία) δυσκολεύτηκε να ανταποκριθεί στις οικονομικές του δαπάνες λόγω της χαμηλής ταχύτητας με την οποία πραγματοποιούνται οι πληρωμές από τις ρυθμιζόμενες οντότητες, δύο (2) άλλες Ρυθμιστικές Αρχές (Αρμενία, Καζακστάν) αναφέρουν ότι οι πραγματικοί προϋπολογισμοί που εισπράχθηκαν ήταν ίδιοι με αυτούς που απαιτήθηκαν από τις αρμόδιες κρατικές αρχές.

Επιπρόσθετα, πρέπει να λάβουμε υπόψη μας έναν ακόμα παράγοντα σχετικά με την ανεξαρτησία του Ενεργειακού Ρυθμιστή, ο οποίος είναι η μείωση του προϋπολογισμού που μπορεί να υποστεί μια Εθνική Ρυθμιστική Αρχή. Πολλές Ρυθμιστικές Αρχές των χωρών-μελών της ERRA που αναλύσαμε, υπόκεινται σε μειώσεις του προϋπολογισμού τους, εντούτοις όλες αυτές οι Αρχές συμμετέχουν σε διεθνείς δραστηριότητες Ρυθμιστικής ανάπτυξης μέσω της συμμετοχής τους στην ERRA. Επιπλέον, ακόμα και οι σχετικά μικρότεροι προϋπολογισμοί που απαιτούνται από τις συγκεκριμένες Ρυθμιστικές Αρχές (σε σύγκριση με τους προϋπολογισμούς των ΕΡΑ των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ενεργειακής Κοινότητας), συχνά δεν επιχορηγούνται πλήρως από τις κυβερνήσεις τους. Αυτό συμβαίνει, διότι οι προαναφερθείσες κυβερνήσεις επιθυμούν σα γενικό κανόνα να ελέγχουν άμεσα το εισόδημα της Αρχής ως μέρος του γενικού κρατικού προϋπολογισμού. Η καλύτερη πρακτική που έχει παρατηρηθεί ότι ενισχύει ουσιαστικά την ανεξαρτησία της Εθνικής Ρυθμιστικής Αρχής, είναι ο προϋπολογισμός του Ενεργειακού Ρυθμιστή να καθορίζεται από τον ίδιο το ρυθμιστή, και να υποστηρίζεται από τα τέλη που καταβάλλονται από τους φορείς του ενεργειακού τομέα απευθείας στη Ρυθμιστική Αρχή.

2.3. ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ (ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ – ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ)

- ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΕΦΟΔΙΑΣΜΟΥ – ΑΝΟΙΓΜΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

ΧΩΡΑ	ΕΡΑ	ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΗΣ ΚΑΙ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗΣ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑΣ, ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΖΗΤΗΣΗ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ	ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΝΑ ΚΑΛΥΦΘΕΙ ΤΟ ΕΛΛΕΙΜΜΑ ΖΗΤΗΣΗΣ	ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΟ ΑΝΟΙΓΜΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟΥ ΡΥΘΜΙΣΤΗ
Αρμενία	PSRC	Ναι. Ο PSRC συμμετέχει μαζί με το Υπουργείο Ενέργειας.	Δεν προβλέπεται από το Νόμο (στην πράξη, δεν υπάρχει έλλειμμα, εξαγωγή κυρίως στη Γεωργία).	Το άνοιγμα της αγοράς είχε προγραμματιστεί να ξεκινήσει τον Απρίλιο του 2006 - συζητήσεις για την παράταση αυτής της περιόδου βρίσκονται σε εξέλιξη.	Ο PSRC έχει την εξουσία να καθορίσει τους όρους του ανοίγματος της αγοράς της ηλεκτρικής ενέργειας.
Γεωργία	GNERC	Ναι, μέσω των πληροφοριών του διαχειριστή συστήματος	Ναι, μέσω της αδειοδότησης	Δεν υπάρχει ορισμένο και σαφές χρονοδιάγραμμα. Η απελευθέρωση της αγοράς είναι σε εξέλιξη. Ο Νόμος για το ελεύθερο εμπόριο και τον ανταγωνισμό απαιτεί οι ιδιοκτήτες των ειδικών περιουσιακών στοιχείων να παρέχουν πρόσβαση στο δίκτυο, σε οποιοδήποτε	Εγκρίνει τους κανόνες της αγοράς της ηλεκτρικής ενέργειας. Επίσης, επέβλεπε τη λειτουργία της χονδρικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς από το 2006 το δικαίωμα αυτό ανήκει στο Υπουργείο

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

				πρόσωπο. Από το 2006, οι αποφάσεις που αφορούν την απελευθέρωση γίνονται από το Υπουργείο Ενέργειας.	Οικονομίας.
Καζακστάν	Agency	Όχι, αυτή είναι αρμοδιότητα του διαχειριστή συστήματος	Κατά την παροχή υπηρεσιών για την οργάνωση της εξισορρόπησης της παραγωγής / της κατανάλωσης της ηλεκτρικής ενέργειας, ο διαχειριστής του συστήματος ορίζει τις αναγκαίες ποσότητες και τη δομή των αποθεματικών του ηλεκτρικού δυναμικού, καθώς και την κατανομή του σε σταθμούς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας του Καζακστάν και σε ενεργειακά συστήματα των γειτονικών κρατών, μέσω της αγοράς βοηθητικών υπηρεσιών για τη συντήρηση ετοιμότητας των αποθεμάτων δυναμικού.	Η Ρυθμιστική Αρχή δεν εμπλέκεται στον καθορισμό του χρονοδιαγράμματος για το άνοιγμα της αγοράς της ηλεκτρικής ενέργειας	Δεν εφαρμόζεται
Κιργιστάν	National Agency	Ναι, ο National Agency ασχολείται με την επεξεργασία των προοπτικών του ορυκτού και του ενεργειακού ισοζυγίου του Κιργιστάν και καταγράφει το ετήσιο ισοζύγιο καυσίμων και ενέργειας.	Ναι, ο National Agency προτείνει μέτρα για τη ρύθμιση των τιμών, μέτρα που αποσκοπούν στην εξοικονόμηση ενέργειας και την ανάπτυξη του ενεργειακού	Δεν εφαρμόζεται	Το Νομικό πλαίσιο για το άνοιγμα της αγοράς βρίσκεται στο στάδιο της ανάπτυξης. Ο National Agency συνεργάζεται με όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς για την ανάπτυξη του Νόμου περί της αγοράς της ηλεκτρικής

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

			τομέα		ενέργειας και των Κανόνων για την ηλεκτρική ενέργεια.
Μογγολία	ERA	Μερικώς. Αυτός είναι ο βασικός ρόλος του Εθνικού Κέντρου Κατανομής μαζί με το Υπουργείο Καυσίμων και Ενέργειας. Ωστόσο, ο ERA έχει αρχίσει να εισάγει τα ευρετήρια παρακολούθησης μεταξύ όλων των δικαιωδών διανομής της ηλεκτρικής ενέργειας και να αξιολογεί την ασφάλεια του εφοδιασμού από το πρώτο τρίμηνο του 2005.	Όχι, η Εθνική Αρχή Κατανομής συμμετέχει στην εφαρμογή των μέτρων για την κάλυψη της ανώτατης ζήτησης και την αντιμετώπιση τυχόν ελλειμμάτων ενός ή περισσότερων προμηθευτών.	Τα πρώτα στάδια του ανοίγματος της αγοράς είχαν προγραμματιστεί για το 2010, οπότε η διαδικασία βρίσκεται σε εξέλιξη.	Ο ERA είναι υπεύθυνος για τον προσδιορισμό του χρονοδιαγράμματος για το άνοιγμα της αγοράς και καθορίζει την επιλεξιμότητα των πελατών με βάση το φορτίο τους σε ηλεκτρική ενέργεια και θέρμανση. Επίσης, εγκρίνει τους επιχειρηματικούς κανόνες και τους κανονισμούς της αγοράς, εγκρίνει την αγορά ηλεκτρικού ρεύματος και τις τιμές χονδρικής και έχει δικαίωμα να χορηγεί μη ρυθμιζόμενες άδειες προμήθειας.

• **ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΑΔΕΙΩΝ**

ΧΩΡΑ	ΕΡΑ	ΕΞΟΥΣΙΑ ΝΑ ΕΚΔΙΔΕΙ ΑΔΕΙΕΣ	ΕΞΟΥΣΙΑ ΝΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΕΙ ΤΗ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ	ΕΞΟΥΣΙΑ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΓΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΑΔΕΙΩΝ
Αρμενία	PSRC	ΝΑΙ	ΝΑΙ	Ναι, μπορεί να αναστείλει την άδεια σε περίπτωση επαναλαμβανόμενων παραβιάσεων
Γεωργία	GNERC	ΝΑΙ	Ναι, μέσω της αδειοδότησης	Ναι, μπορεί να ανακαλέσει τις άδειες χρήσης (κατά το παρελθόν, έχει αναστείλει και ανακαλέσει τις άδειες για τη διανομή ηλεκτρικής ενέργειας και την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας) με βάση την παρακολούθηση των δεδομένων των τεχνικών όρων και κανόνων λειτουργίας
Καζακιστάν	Agency	Όχι. Υφίσταται εξουσιοδοτημένος φορέας του Υπουργείου Ενέργειας για την έκδοση αδειών.	ΟΧΙ	Όχι. Υφίσταται εξουσιοδοτημένος φορέας του Υπουργείου Ενέργειας που μπορεί να αναστείλει προσωρινά τις άδειες έως 6 μήνες (και αυτό είναι εφέσιμο στα δικαστήρια). Μόνο τα δικαστήρια μπορούν να κάνουν ανάκληση

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

				αδειών.
Κιργιστάν	National Agency	ΝΑΙ	ΝΑΙ	Ναι. Μπορεί να ανακαλέσει την άδεια για παραβίαση των όρων της άδειας, όπως να λειτουργεί κατά τρόπο που να θέτει σε κίνδυνο τη ζωή και την ασφάλεια των ανθρώπων ή να παραβιάζει τους όρους για την προστασία του περιβάλλοντος. Ο National Agency δε μπορεί να ανακαλέσει ή να αναστείλει την άδεια χωρίς προηγουμένως να έχει ειδοποιήσει τον κάτοχο της άδειας.
Μογγολία	ERA	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ

• **ΤΙΜΟΛΟΓΙΑ**

ΧΩΡΑ	ΕΡΑ	ΕΞΟΥΣΙΑ ΝΑ ΕΚΔΙΔΕΙ ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΤΙΜΟΛΟΓΙΩΝ	ΑΡΧΗ ΓΙΑ ΤΑ ΤΙΜΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΝΟΜΗΣ	ΑΡΧΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟ ΤΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΣΥΝΔΕΣΗΣ	ΕΞΟΥΣΙΑ ΠΟΥ ΟΡΙΖΕΙ ΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΩΝ ΕΥΑΛΩΤΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ
Αρμενία	PSRC	Ναι, έχει την εξουσία για τη λήψη αποφάσεων σχετικά με τους τιμολογιακούς κανόνες.	Ναι, είναι υπεύθυνος για τον καθορισμό και την έγκριση μεθοδολογιών για τα τιμολόγια του δικτύου.	Ναι, εγκρίνει τους κανόνες και ορίζει μεθοδολογία που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό του κόστους σύνδεσης.	Όχι, η κυβέρνηση καθορίζει τις ανάγκες των ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού.
Γεωργία	GNERC	ΝΑΙ	Ναι, ο GNERC έχει την εξουσία να λαμβάνει αποφάσεις σχετικά με τα τιμολόγια μέσω διατάγματος και μεμονωμένων αποφάσεων, οι οποίες τίθενται σε ισχύ μετά την επικύρωση και τη δημοσίευσή τους από το Υπουργείο Δικαιοσύνης (αυτό είναι μια διαδικαστική λειτουργία, το Υπουργείο Δικαιοσύνης δε μπορεί να αλλάξει την απόφαση). Ο GNERC ορίζει	Ναι, επί του παρόντος ο GNERC αναπτύσσει ένα σχέδιο ρυθμιστικού κανονισμού.	Δεν εφαρμόζεται

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

			επίσης τα οικιακά τιμολόγια.		
Καζακιστάν	Agency	<p>Ναι, ο Agency έχει το δικαίωμα να αναπτύξει και να εγκρίνει τις πρόσθετες διατάξεις οι οποίες είναι δεσμευτικές για κρατικούς φορείς και τα φυσικά μονοπώλια. Επίσης, μπορεί να αναπτύξει, να εγκρίνει και να εφαρμόσει χωρίς διακρίσεις μεθόδους για τον υπολογισμό των τιμολογίων ή τις μέγιστες αξίες για ρυθμιζόμενες υπηρεσίες των φυσικών μονοπωλίων. Ο Agency εφαρμόζει ειδικές διαδικασίες για το σχεδιασμό των δαπανών, οι οποίες με τη σειρά τους αναπτύχθηκαν με βάση το Νόμο και εγκρίθηκαν με την απόφαση του Agency την 30^η Ιουλίου του 2003, Ν^ο 185-OD. Με την έγκριση του εσωτερικού κανονισμού της ειδικής διαδικασίας του σχηματισμού του κόστους που εφαρμόζεται κατά την έγκριση των τιμολογίων για τις ρυθμιζόμενες υπηρεσίες των φυσικών μονοπωλίων, ο Agency, με διάταξη της 8^{ης} Δεκεμβρίου του 2004, Ν^ο 477-OD, ενέκρινε τους κανόνες για την έγκριση των τιμολογίων για τις υπηρεσίες που σχετίζονται με τη μετάδοση του</p>	<p>Ναι, για τα ρυθμιζόμενα τιμολόγια και τις μέγιστες αξίες. Επίσης, τα τιμολόγια για τις υπηρεσίες μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας είναι διαφανή. Ο Agency ορίζει προσωρινό συντελεστή μείωσης, η οποία είναι μια τιμή που εφαρμόζεται στα τιμολόγια και προτίθεται να προστατεύσει τους καταναλωτές.</p>	<p>Οι καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας και θέρμανσης πρέπει να συνδέσουν πρόσθετες δυναμικότητες και αντισταθμισμένες δαπάνες που σχετίζονται με την ανακατασκευή και την επέκταση των εγκαταστάσεων της ενέργειας, σύμφωνα με τη διαδικασία που καθορίζεται από το κυβερνητικό διάταγμα, όπως αυτό της 8^{ης} Οκτωβρίου του 2004, σύμφωνα με το οποίο ένας καταναλωτής ενέργειας εξασφαλίζει την αντιστάθμιση του κόστους ενός διαχειριστή μεταφοράς ενέργειας σχετικά με την επέκταση και ανακατασκευή των κοινόχρηστων δικτύων μεταφοράς ενέργειας σε επιστρεφόμενη βάση, μέσω Νόμου που ορίζει το κράτος. Το οποίο ασκεί τον έλεγχο και τη ρύθμιση των δραστηριοτήτων των φυσικών μονοπωλίων.</p>	Δεν εφαρμόζεται

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

		ηλεκτρισμού ή / και θέρμανσης, που προβλέπουν τον τρόπο αποζημίωσης των δαπανών των καταναλωτών που σχετίζονται με σύνδεση πρόσθετων δυνατοτήτων.			
Κιργιστάν	National Agency	Ο National Agency εξουσιοδοτείται να καθορίσει τις λεπτομέρειες και τις οδηγίες για την εφαρμογή της μεθοδολογίας τιμολόγησης, αλλά η κυβέρνηση ορίζει τη γενική μεθοδολογία τιμολογίων.	Ναι, καθορίζει τα τιμολογιακά τέλη. Το νέο διάταγμα του Προέδρου του Κιργιστάν εξουσιοδοτεί τον National Agency να καθορίσει τα τιμολόγια ηλεκτρικής ενέργειας, θέρμανσης και φυσικού αερίου.	ΝΑΙ	Ναι, υπάρχει σύστημα κοινωνικής προστασίας για τους καταναλωτές με χαμηλό εισόδημα και των ευπαθών ομάδων. Το σύστημα αυτό προβλέπει χρηματικές αποζημιώσεις και ευεργετικές τιμές για την κατανάλωση ενέργειας. Ο National Agency, κατά τον καθορισμό των τιμολογίων, λαμβάνει υπόψη αυτή η πτυχή. Υπάρχει ένας ειδικός πάνω σε αυτά τα θέματα που εργάζεται για εξεύρεση λύσεων μαζί με το Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας και το Κοινωνικό Ταμείο της Δημοκρατίας, το Υπουργείο Οικονομικών. Όσον αφορά τη μείωση των τιμολογίων για κοινωνικές ανάγκες, ο National Agency χορηγεί ευεργετικά τιμολόγια στα ορφανοτροφεία, και στις ενώσεις ατόμων με αναπηρία.
Μογγολία	ERA	ΝΑΙ	Ναι, για τα τιμολόγια του δικτύου. Ο ERA σχεδιάζει να εισαγάγει διαφορετικές τιμολογιακές μεθοδολογίες ανάλογα με τον τύπο	Όχι, ο ERA έχει εξουσία να εκδίδει κανόνες σύνδεσης. Ο ERA είναι δυνατόν να καθορίζει τα τέλη σύνδεσης μέσω του κανονισμού	Ναι, σύμφωνα με το ψήφισμα Νº 8 του ERA, τα τιμολόγια για τους ευάλωτους καταναλωτές με χαμηλό εισόδημα έχουν τεθεί σε ισχύ

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

			των δραστηριοτήτων, δηλαδή θα εισαγάγει μεθοδολογία δύο μερών για την τιμολόγηση των εταιρειών παραγωγής.	σύνδεσης, αλλά ο ERA επί του παρόντος δεν το πράττει. Το κόστος σύνδεσης έχει ρυθμιστεί με διάταξη των διευθυντών των δικαιωδών, που είναι οι εταιρείες μεταφοράς και διανομής.	από την 1 ^η Απριλίου του 2005 (παρέχεται 20% έκπτωση της ελάχιστης μηνιαίας κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας).
--	--	--	---	---	---

• **ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΑΡΧΗ - ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΣΥΜΦΟΡΗΣΗΣ**

ΧΩΡΑ	ΕΡΑ	ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΗΣ	ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΕΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	ΡΟΛΟΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΡΟΛΟΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΣΥΜΦΟΡΗΣΗΣ
Αρμενία	PSRC	ΟΧΙ	Ναι, υφίσταται σειρά εγγράφων που σαν ενιαίο σύνολο λογίζονται ως κανόνες της αγοράς.	Ναι, στο μέτρο της συνέχειας των υπηρεσιών που παρέχονται στους πελάτες.	Όχι. Ο διαχειριστής του δικτύου ασχολείται με αυτό.
Γεωργία	GNERC	ΝΑΙ	Από το 2006 το δικαίωμα αυτό ανήκει στο Υπουργείο Οικονομίας.	Ναι, ως προς την αξιοπιστία των υπηρεσιών	ΟΧΙ
Καζακστάν	Agency	ΟΧΙ	ΝΑΙ	Όταν εκδίδονται οι άδειες, λαμβάνονται υπόψη οι συνθήκες παραγωγής που εξασφαλίζουν την ασφάλεια των πολιτών, του περιβάλλοντος, της ζωής και της υγείας των πολιτών, καθώς και η εγγύηση της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων, των εκτελεσθέντων έργων, και των παρεχομένων υπηρεσιών. Η συμμόρφωση του δικαιωδού στο απαιτούμενο επίπεδο μπορεί να καθοριστεί με βάση την αποτίμηση από κάποιον ανεξάρτητο	ΟΧΙ

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

				εμπειρογνώμονα.	
Κιργιστάν	National Agency	Ναι, ως μέρος του Κώδικα Δικτύου	Όχι. Η κυβέρνηση συντάσσει τους κανόνες της αγοράς σε συνεργασία με τον National Agency, και το Κοινοβούλιο τους εγκρίνει.	Γενικές υποχρεώσεις της άδειας είναι η καλή ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών, και ειδικά η μη διακοπή της παροχής της ηλεκτρικής ενέργειας. Οι συμβάσεις μεταξύ του προμηθευτή και των τελικών χρηστών διαθέτουν πιο λεπτομερείς διατάξεις (αυτές οι διατάξεις έχουν εγκριθεί από τον National Agency).	ΟΧΙ
Μογγολία	ERA	Ναι. Ο ERA αναπτύσσει και εγκρίνει τους επιχειρησιακούς κανόνες μεταξύ των δικαιωδών και των καταναλωτών.	Ναι. Οι κανόνες της αγοράς έχουν αναπτυχθεί και ένα προσχέδιο έχει διανεμηθεί στα ενδιαφερόμενα μέρη.	ΝΑΙ	Μερικώς. Ο ρόλος ανήκει στο Εθνικό Κέντρο Κατανομής Φορτίου, αλλά ο ERA επίσης μπορεί να ορίσει τη διαχείριση της συμφόρησης, μέσω των όρων και των συνθηκών της άδειας, αν και δεν καθορίζεται σαφώς στο Νόμο.

Μετά την ίδρυση της Εθνικής Ρυθμιστικής Αρχής, το πεδίο εφαρμογής των αρμοδιοτήτων της αποκτά ύψιστη σημασία για την απόδοσή της. Βέβαια, στα πρώτα στάδια του σχηματισμού μιας Ρυθμιστικής Αρχής δε μπορούμε να αναμένουμε ότι θα συμβάλλει σημαντικά στην ανάπτυξη της αγοράς ενέργειας, και οι προσδοκίες αυξάνονται με την πάροδο του χρόνου.

Η πλειοψηφία των προαναφερθεισών χωρών έχει εγκαθιδρύσει Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές που διαθέτουν τις ελάχιστες απαιτούμενες γενικές αρμοδιότητες που οφείλει να έχει μία τέτοια Αρχή. Οι αρμοδιότητες αυτές είναι: η παρακολούθηση του μεσοπρόθεσμου και του μακροπρόθεσμου ισοζυγίου ζήτησης / παροχής, η έκδοση δευτερογενούς νομοθεσίας και ο ορισμός των τελών σύνδεσης, ο καθορισμός των τιμολογίων του δικτύου, η έκδοση αδειών, η παρακολούθηση της συμμόρφωσης και η ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών, καθώς και η επίλυση διαφορών.

Από τα δεδομένα για τις αρμοδιότητες των Εθνικών Ρυθμιστικών Αρχών της ERA που ερευνούμε, είναι εύκολο να παρατηρήσουμε ότι σχεδόν όλες οι Αρχές έχουν την εξουσία

να εκδίδουν δευτερογενή νομοθεσία, με μία μόνο εξαίρεση, το Κιργιστάν, στο οποίο η κυβέρνηση είναι η αρμόδια νομοθετική εξουσία. Μερικοί από τους προαναφερθέντες Ενεργειακούς Ρυθμιστές, θεσπίζουν κανόνες σχετικά με την αδειοδότηση, ενώ όλοι τους έχουν κάποια νομοθετική εξουσία σε σχέση με τη μεθοδολογία τιμολόγησης και τον καθορισμό των τελών (αν και, για ορισμένες από αυτές τις Αρχές, οι αποφάσεις τους πρέπει να βρίσκονται εντός των ορίων των τιμολογιακών απαιτήσεων που καθορίζονται από την κυβέρνησή τους). Όσον αφορά τους τεχνικούς κανόνες, σε γενικές γραμμές οι περισσότερες Ρυθμιστικές Αρχές έχουν εξουσία τόσο στην παραγωγή όσο και την επίβλεψη των κανονισμών.

Συμπερασματικά, είναι πολύ σημαντικό για την περιφερειακή ανάπτυξη της ενεργειακής αγοράς, οι Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές να εξασκήσουν την εξουσία που διαθέτουν, με σκοπό να ρυθμίσουν αποτελεσματικά τους Διαχειριστές του Συστήματος Μεταφοράς ή / και Διανομής, για να επιτύχουν την επιθυμητή ανεξάρτητη λειτουργία τους.

2.4. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ – ΠΟΡΟΙ – ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑ

- ΙΔΡΥΣΗ ΕΡΑ – ΡΥΘΜΙΣΤΕΣ – ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΨΗΦΙΣΗΣ – ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

ΧΩΡΑ	ΕΡΑ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΙΔΡΥΣΗΣ	ΡΥΘΜΙΣΤΕΣ	ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΨΗΦΙΣΗΣ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (σε ΕΥΡΩ)
Αρμενία	PSRC	1997, και στη συνέχεια, μεταρρυθμίστηκε σύμφωνα με νέο Νόμο το Φεβρουάριο του 2004	5	Πλειοψηφία (3 από 5)	742.590,7
Γεωργία	GNERC	1997	5	Πλειοψηφία	6.412.680
Καζακιστάν	Agency	1991	Στον Agency, δεν υπάρχει καμία δομή Ρυθμιστικού Συμβουλίου, όπου τα μέλη ψηφίζουν για διάφορα θέματα. Υπό τον Πρόεδρο του Agency, υπάρχει ένα συμβουλευτικό όργανο, το οποίο ονομάζεται Collegium, που αποτελείται από Αντιπροσώπους του Προέδρου, Διευθυντές Τμημάτων, καθώς και τον Πρόεδρο, ο οποίος και προεδρεύει στις συνεδριάσεις του Collegium. Το κύριο καθήκον του Collegium είναι η βελτίωση των τιμολογιακών	Ο Πρόεδρος του Agency οργανώνει και διαχειρίζεται το έργο του Ρυθμιστή και φέρει προσωπική ευθύνη για την εκτέλεση των καθηκόντων που ανατίθενται στην Αρχή και για την εκπλήρωση όλων των σχετικών λειτουργιών. Για τους σκοπούς αυτούς, ο	6.108.362,54

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

			ρυθμίσεων σχετικά με τα φυσικά μονοπώλια. Μετά τη σύσταση προτάσεων από το Collegium, ο Πρόεδρος λαμβάνει αποφάσεις.	Πρόεδρος του Agency λαμβάνει αποφάσεις (έκδοση ενταλμάτων).	
Κιργιστάν	National Agency	1996 για την προηγούμενη EPA που ονομαζόταν SEA, 2005 για τον National Agency	Στις 12 Απριλίου του 2006, με διάταγμα του Προέδρου του Κιργιστάν, η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου του National Agency εγκρίθηκε. Το Διοικητικό Συμβούλιο αποτελείται από 3 άτομα – έναν (1) Διευθυντή και δύο (2) Αναπληρωματικά Μέλη	Πλειοψηφία (2 από 3)	160.000
Μογγολία	ERA	2001	5	Πλειοψηφία	490.000

Από τον παραπάνω πίνακα, μπορούμε να συμπεράνουμε ότι η πλειονότητα των Εθνικών Ρυθμιστικών Αρχών δε διαθέτει όλους τους απαραίτητους πόρους ούτε τις κατάλληλες δομές για τη λειτουργία ενός Ενεργειακού Ρυθμιστή, ακόμα και αν επικεντρωθούμε σε αυτές τις Ρυθμιστικές Αρχές που έχουν περάσει από τα πολύ αρχικά στάδια της μεταρρύθμισης. Αυτή η έλλειψη πόρων παρουσιάζεται κυρίως στην Εθνική Ρυθμιστική Αρχή του Κιργιστάν που αντιμετωπίζει σημαντικό έλλειμμα στις οικονομικές της δυνατότητες.

Επεκτείνοντας την ανάλυση του ζητήματος των πόρων, μπορούμε εύκολα να εξάγουμε το συμπέρασμα ότι μερικές από τις Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές στηρίζουν τον προϋπολογισμό τους σε μεγάλο ή / και μέγιστο βαθμό στην κρατική επιχορήγηση. Κάτι τέτοιο υπονομεύει την ανεξαρτησία της Ρυθμιστικής Αρχής, καθώς ο έλεγχος του προϋπολογισμού από την Κυβέρνηση αποτελεί ένα σημαντικό μέσο πίεσης ως προς τον περιορισμό των ρυθμιστικών δραστηριοτήτων.

Ένας άλλος σημαντικός παράγοντας που πρέπει να αναφερθεί σχετικά με την Εθνική Ρυθμιστική Αρχή είναι η διαδικασία λήψης των ρυθμιστικών αποφάσεων. Η πλειονότητα των ανωτέρω Αρχών λαμβάνει Ρυθμιστικές αποφάσεις με τη μέθοδο της πλειοψηφίας ψήφων του Διοικητικού Συμβουλίου του Ενεργειακού Ρυθμιστή, ενώ μία Αρχή, συγκεκριμένα αυτή του Καζακστάν, λαμβάνει αποφάσεις με τη μέθοδο της πλειοψηφίας, αν και η λήψη της τελικής Ρυθμιστικής απόφασης ανήκει στον Πρόεδρο του Ενεργειακού Ρυθμιστή.

Συνοψίζοντας, όσο η Εθνική Ρυθμιστική Αρχή κινείται πέρα από τις βασικές της αρμοδιότητες προς τις πιο εξειδικευμένες ανάγκες της ενεργειακής αγοράς, χρειάζονται επιπλέον πόροι, ώστε ο Ενεργειακός Ρυθμιστής να ενεργεί ανεξάρτητα και αποτελεσματικά.

2.5. ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ – ΥΠΕΥΘΥΝΟΤΗΤΑ

- **ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΣΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΛΗΨΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΤΩΝ ΕΡΑ-ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΕΚΘΕΣΕΩΝ**

ΧΩΡΑ	ΕΡΑ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΣΤΗ ΛΗΨΗ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ	ΑΝΟΙΚΤΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΑΚΡΟΑΣΕΙΣ ΚΑΙ	ΕΚΔΟΣΗ ΕΤΗΣΙΑΣ ΕΚΘΕΣΗΣ / ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ ΝΑ ΕΜΦΑΝΙΣΤΕΙ ΕΝΩΠΙΟΝ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΥ ΦΟΡΕΑ
Αρμενία	PSRC	Οι μη κυβερνητικές οργανώσεις μπορούν να συμμετέχουν στην εξέταση των τιμολογιακών προσφορών που σχετίζονται με τις ενεργειακές υπηρεσίες από τη στιγμή που οι προσφορές κατατίθενται. Οι εκπρόσωποι των δημοσίων οργανισμών και οι ιδιώτες έχουν υποβάλει τις παρατηρήσεις και τις προτάσεις τους, αφού έχουν εξοικειωθεί με τις απαραίτητες πληροφορίες από την ιστοσελίδα του PSRC.	Ναι. Οι δημόσιες ακροάσεις επιτρέπονται στις περισσότερες περιπτώσεις. Απαγορεύονται, όμως, για θέματα που η εμπιστευτικότητα είναι απαραίτητη.	ΝΑΙ / ΟΧΙ
Γεωργία	GNERC	Το ευρύ κοινό μπορεί να λάβει μέρος στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, αλλά ο GNERC δεν υποχρεούται να λάβει υπόψη του τη γνώμη του κοινού.	Ναι. Οι ακροάσεις είναι ανοιχτές για το κοινό. Η ημερήσια διάταξη όλων των συνεδριάσεων του GNERC δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα του και έχουν αναρτηθεί στον πίνακα ανακοινώσεων στο κτίριο της Αρχής μία (1) εβδομάδα πριν από την πραγματοποίησή τους.	ΝΑΙ. Ο Πρόεδρος, το Κοινοβούλιο, το Υπουργείο Ενέργειας, και άλλοι ενδιαφερόμενοι οργανισμοί λαμβάνουν αντίγραφα των ετήσιων εκθέσεων. Επίσης, οι ετήσιες εκθέσεις δημοσιεύονται στο Διαδίκτυο / ΟΧΙ
Καζακστάν	Agency	Σύμφωνα με το Νόμο για τα φυσικά μονοπώλια το καθήκον του Agency είναι να προβαίνει σε δημόσιες διαβουλεύσεις. Καλούνται να συμμετάσχουν στη διαδικασία αυτή, τα μέλη του Κοινοβουλίου, οι εκπρόσωποι των κρατικών φορέων, των καταναλωτών και του κοινού, ανεξάρτητοι εμπειρογνώμονες, ΜΜΕ, καθώς και οι εκπρόσωποι των φυσικών μονοπωλίων.	Σχετικά με τη διαφάνεια εργασιών των φυσικών μονοπωλίων τόσο για τους καταναλωτές, όσο και για τον Agency, Επίσης, μέσω των ανοιχτών ακροάσεων επιτυγχάνεται η ενίσχυση της προστασίας των δικαιωμάτων των καταναλωτών στον τομέα της τιμολογιακής πολιτικής.	ΝΑΙ / ΝΑΙ
Κιργιστάν	National Agency	Για τη βελτίωση της λειτουργίας των μηχανισμών της αγοράς στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας, οι συμμετέχοντες του τομέα, θα πρέπει να έχουν το δικαίωμα να δημιουργήσουν μια συμβουλευτική επιτροπή που αποτελείται από εκπροσώπους των ενδιαφερόμενων μερών του τομέα	Ναι. Ο National Agency διεξάγει ανοιχτές συνεδρίες για θέματα τιμολογιακού σχεδιασμού και μηχανισμών κυρώσεων για τους δικαιούχους του τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας, όσον αφορά	ΝΑΙ. Ο National Agency συντάσσει ετήσιες εκθέσεις και τις παρουσιάζει στον Πρόεδρο του Κιργιστάν και την Κυβέρνηση. Οι ετήσιες εκθέσεις δε δημοσιεύονται. / ΝΑΙ

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

		της ηλεκτρικής ενέργειας. Η συμβουλευτική επιτροπή θα εξετάσει τυχόν προτάσεις από τον National Agency, οι οποίες κινούνται προς την κατεύθυνση της τροποποίησης του ισχύοντος νομοθετικού καταστατικού ή οποιαδήποτε άλλα θέματα που σχετίζονται με τη λειτουργία της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας.	τη μη εκτέλεση της θεσπισμένης τιμολογιακής πολιτικής.	
Μογγολία	ERA	Ναι, το κοινό συμμετέχει στην έκδοση ρυθμιστικών κανονισμών. Ο ERA διοργανώνει δημόσιες διαβουλεύσεις και ανακοινώνει την ημερομηνία των συνεδριάσεων στις εφημερίδες, ούτως ώστε να μπορέσουν οι ενδιαφερόμενοι να τις παρακολουθήσουν. Όσοι επιθυμούν να παρακολουθήσουν αυτές τις διαδικασίες μπορούν να το πράξουν, καθώς και να υποβάλλουν παρατηρήσεις κατά τη διάρκειά τους. Επίσης, οι συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου του ERA είναι ανοιχτές στο κοινό, αλλά χωρίς τη δυνατότητα σχολιασμού.	Ναι. Η διαδικασία των ακροάσεων είναι ανοικτή στο κοινό σύμφωνα με τον Κώδικα Οργάνωσης Δημοσίων Ακροάσεων, που εκδίδεται από τον ERA.	ΝΑΙ. Η ετήσια έκθεση υποβάλλεται στο Υπουργικό Συμβούλιο. Ο ERA αναφέρει τις δραστηριότητες του και τις επιδόσεις του προϋπολογισμού. Επίσης, η ετήσια έκθεση δημοσιεύεται πάντα στη μογγολική και την αγγλική γλώσσα. / ΝΑΙ

Ένα βασικό χαρακτηριστικό των διαδικασιών της Εθνικής Ρυθμιστικής Αρχής των χωρών της ERA, που παραμένει εν μέρει ανεκμετάλλευτο, είναι η συμμετοχή του κοινού στη ρυθμιστικές δραστηριότητες μέσω δημοσίων διαβουλεύσεων. Ορισμένες από τις Ρυθμιστικές Αρχές που αναλύουμε, έχουν δώσει τη συγκεκριμένη δυνατότητα στο κοινό όσον αφορά τη διαδικασία λήψης Ρυθμιστικών αποφάσεων. Τέτοιες δημόσιες διαβουλεύσεις έχουν πραγματοποιηθεί κυρίως για θέματα σχετικά με τα τιμολόγια ηλεκτρικής ενέργειας και θέρμανσης.

Η υπευθυνότητα ενός Ενεργειακού Ρυθμιστή αρχίζει να αποτελεί ζήτημα προς περαιτέρω διερεύνηση, καθώς οι Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές αποκτούν αυξημένες αρμοδιότητες σχετικά με την ανεξαρτησία και την εξουσία τους. Επομένως, είναι σημαντικό ότι οι Αρχές των προαναφερθεισών χωρών της ERA, έχουν εγκαθιδρύσει σαφείς μηχανισμούς υποβολής εκθέσεων, δημοσιοποιούν τις αποφάσεις τους μαζί με τις απαραίτητες διευκρινίσεις, ενισχύουν την ύπαρξη ανοικτών συνεδριάσεων και ενημερώνουν συχνά τους διαδικτυακούς τους τόπους (ιστοσελίδες).

2.6. ΕΠΙΒΟΛΗ

• ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΕΣ ΕΞΟΥΣΙΕΣ ΤΩΝ ERA

ΧΩΡΑ	ERA	ΕΞΟΥΣΙΑ ΝΑ ΕΠΙΒΑΛΛΕΙ ΠΡΟΣΤΙΜΑ ΓΙΑ ΠΑΡΑΒΑΣΕΙΣ	ΆΛΛΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ Ή ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ ΣΤΗ ΔΙΑΘΕΣΗ ΤΗΣ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ
Αρμενία	PSRC	ΟΧΙ	Έχει την εξουσία να προειδοποιήσει προσωπικά κάποιον δικαιούχο για παράβαση. Επίσης, μπορεί να μειώσει το τιμολόγιο, να αναστείλει ή να ανακαλέσει

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

			την άδεια λειτουργίας.
Γεωργία	GNERC	Ναι, έχει επιβάλει πρόστιμα σε μια σειρά οργανισμών και των διαχειριστών τους λόγω μη καταβολής ρυθμιστικών τελών.	Ανάκληση αδειών, πρόστιμα, προειδοποιήσεις
Καζακστάν	Agency	Ναι (Ο Agency και τα δικαστήρια μπορούν να ορίσουν πρόστιμα). Ο Agency θέτει τα επίπεδα των δικών του προστίμων, που στηρίζονται στον Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας. Τα δικαστήρια ακολουθούν τις καθορισμένες νομικές διαδικασίες.	Σύμφωνα με το Νόμο του Καζακστάν για τα φυσικά μονοπώλια, ο Agency έχει το δικαίωμα να δώσει υποχρεωτικές οδηγίες για θέματα των φυσικών μονοπωλίων και των κρατικών φορέων, εφόσον παραβιάζουν το νόμο για τα φυσικά μονοπώλια, συμπεριλαμβανομένων των οδηγιών για την αναδιοργάνωση των φυσικών μονοπωλίων ή / και για την απαλλοτρίωση των περιουσιακών στοιχείων.
Κιργιστάν	National Agency	NAI	Μπορεί να εκδίδει δημόσια έγγραφα που ισοδυναμούν με ρυθμιστικές οδηγίες, καθώς και να δημοσιεύει εκθέσεις. Επίσης, έχει την εξουσία να ανακαλέσει ή να αναστείλει την άδεια λειτουργίας.
Μογγολία	ERA	NAI	Ο ERA έχει την εξουσία να δημοσιεύει εκθέσεις για τον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας και να αναφέρει παραβάσεις των αδειών λειτουργίας στο Κρατικό Πρακτορείο Επαγγελματικής Εποπτείας. Επίσης, εκδίδει και αποστέλλει γραπτή ειδοποίηση προς τους δικαιούχους για τις ελλείψεις και τις παραβιάσεις τους και τους κατευθύνει προς την εξάλειψη αυτών των σφαλμάτων. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης ή επαναλαμβανόμενων παραβιάσεων μπορεί να αναστείλει την άδεια λειτουργίας.

Παρατηρώντας τον παραπάνω πίνακα και αναλύοντας τις εκτελεστικές εξουσίες των Εθνικών Ρυθμιστικών Αρχών, μπορούμε να συμπεράνουμε με ασφάλεια ότι οι συγκεκριμένοι μηχανισμοί επιβολής Ρυθμιστικών αποφάσεων εμφανίζονται εν μέρει ανεπτυγμένοι και χρειάζεται να αναπτυχθούν ακόμα περισσότερο ώστε να μπορέσει ο Ενεργειακός Ρυθμιστής να εκτελέσει τις Ρυθμιστικές του αρμοδιότητες ανεξάρτητα και αποτελεσματικά.

Επομένως, στην προσπάθεια εξαγωγής ενός συνολικού συμπεράσματος για τους προαναφερθέντες Ενεργειακούς Ρυθμιστές, είναι προφανές ότι η πλειονότητά τους (όλοι εκτός από το Ρυθμιστή της Αρμενίας) διαθέτουν την εξουσία να επιβάλλουν πρόστιμα για παραβάσεις, με αποτέλεσμα να κατέχουν κάποιο συγκεκριμένο τρόπο για να θέσουν σε ισχύ τις αποφάσεις τους. Επίσης, όλες οι αρχές μπορούν να επιβάλλουν τις Ρυθμιστικές τους αποφάσεις στις Ρυθμιζόμενες οντότητες και με άλλους τρόπους εκτός από την επιβολή προστίμων (π.χ. ανάκληση, τροποποίηση ή αναστολή της άδειας λειτουργίας).

Σαν τελική παρατήρηση, είναι σημαντικό να σημειώσουμε ότι οι Ρυθμιστικές αποφάσεις όλων των Εθνικών Ρυθμιστικών Αρχών που αναλύσαμε και είναι μέλη της ERRA, παραμένουν σε ισχύ για όλο το χρονικό διάστημα που μια έφεση προς τις αποφάσεις αυτές εκκρεμεί στο δικαστήριο, και μέσω της διαδικασίας αυτής επιτρέπεται στους Ενεργειακούς Ρυθμιστές να εφαρμόσουν άμεσα και ανεξάρτητα τις αποφάσεις τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΤΟ ΥΠΑΡΧΟΝ ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΙ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΟ ΚΙΡΓΙΣΤΑΝ - Η ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΤΟΥ ΜΕ ΑΥΤΑ ΤΗΣ ΕΕ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΜΕΝΩΝ ΧΩΡΩΝ ΚΑΙ ΕΞΑΓΩΓΗ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ

1. ΟΙ ΠΡΟΣΦΑΤΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΤΟΥ ΚΙΡΓΙΣΤΑΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Η βασική νομοθεσία που ρύθμιζε τον ενεργειακό τομέα του Κιργιστάν ήταν ο Νόμος για την Ενέργεια, που θεσπίστηκε το 1996. Ο συγκεκριμένος Νόμος όριζε ότι το αρμόδιο όργανο για τη ρύθμιση του τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας είναι η Εθνική Υπηρεσία Ενέργειας (State Agency on Energy) υπό την κυβέρνηση του Κιργιστάν. Τον Οκτώβριο του 2005, η κρατική ρύθμιση του ενεργειακού τομέα μεταφέρθηκε στην Εθνική Υπηρεσία της Δημοκρατίας της Κιργιζίας σχετικά με Αντιμονοπωλιακή Πολιτική και Προώθηση του Ανταγωνισμού (National Agency of the Kyrgyz Republic on Anti-Monopoly Policy and Promotion of Competition). Ο οργανισμός αυτός ήταν ένας δημόσιος αντιμονοπωλιακός φορέας που υλοποιούσε μια ενιαία κρατική πολιτική, ούτως ώστε να προστατεύσει και να αναπτύξει τον ανταγωνισμό και να ελέγξει τις μονοπωλιακές δραστηριότητες και τον αθέμιτο ανταγωνισμό. Ο προαναφερθείς οργανισμός αποτέλεσε μια προσωρινή λύση ως το Μάρτιο του 2007, όπου η κρατική ρύθμιση του τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας μεταφέρθηκε στο Υπουργείο Βιομηχανίας, Ενέργειας και Καυσίμων (Ministry of Industry, Energy and Fuel Resources). Η ρυθμιστική αρχή έγινε τμήμα του Υπουργείου και ονομάστηκε Κρατική Υπηρεσία για τη Ρύθμιση των Καυσίμων και του Ενεργειακού Μείγματος (the National Agency for the Regulation of Fuel and Energy Complex), με αποτέλεσμα ο αρμόδιος οργανισμός για τη ρύθμιση του τομέα της ενέργειας να είναι το Υπουργείο. Σύμφωνα με το Νόμο για την Ενέργεια, το κρατικό εξουσιοδοτημένο όργανο για τη ρύθμιση του τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας είναι ένα εκτελεστικό όργανο εξουσιοδοτημένο από την κυβέρνηση της Δημοκρατίας της Κιργιζίας να ρυθμίζει τη δραστηριότητα των εμπλεκόμενων μερών του τομέα της ενέργειας μέσω της αδειοδότησης και της ρύθμισης των τιμολογίων για την ηλεκτρική ενέργεια, τη θερμική ενέργεια και το φυσικό αέριο.

Στην πορεία εξέλιξης του χρονοδιαγράμματος για την εφαρμογή της κυβερνητικής μεσοπρόθεσμης τιμολογιακής πολιτικής σχετικά με την ηλεκτρική ενέργεια και τη θέρμανση για την περίοδο 2014-2017, το Υπουργείο Ενέργειας και Βιομηχανίας έχει προγραμματίσει για το έτος 2014 να προετοιμάσει αλλαγές στις βασικές νομοθετικές πράξεις για τον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας, δηλαδή στο Νόμο για την Ενέργεια και το νόμο για τον Ηλεκτρισμό, με σκοπό να:

- γίνει επιστροφή των Ρυθμιστικών Καθηκόντων του τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας στην ανεξάρτητη Εθνική Ρυθμιστική Αρχή,
- αποκολληθούν οι Ρυθμιστικές λειτουργίες του τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας από την Κρατική Υπηρεσία για τη Ρύθμιση των Καυσίμων και του Ενεργειακού Μείγματος, ώστε να τις απορροφήσει η Εθνική Ρυθμιστική Αρχή,
- δημιουργηθεί μια ανεξάρτητη Εθνική Ρυθμιστική Αρχή για την Ενέργεια και να διαχωριστεί πλήρως από το Υπουργείο Ενέργειας και Βιομηχανίας ως αυτόνομο ίδρυμα, όπως οφείλει να είναι.

Ο Νόμος για την Ενέργεια και ο Νόμος για τον Ηλεκτρισμό τροποποιήθηκαν δύο φορές εντός του έτους 2014, τον Ιούνιο και τον Ιούλιο. Ο τροποποιημένος Νόμος για την Ενέργεια διαχωρίζει σαφώς τις αρμοδιότητες του Υπουργείου και του Ενεργειακού Ρυθμιστή:

- το αρμόδιο Υπουργείο είναι ο εξουσιοδοτημένος κρατικός οργανισμός που είναι υπεύθυνος για τη χάραξη και την εφαρμογή της εθνικής πολιτικής στον τομέα της ενέργειας,
- ο Ενεργειακός Ρυθμιστής είναι ο εξουσιοδοτημένος κρατικός οργανισμός για την εποπτεία και τον έλεγχο του τομέα της ενέργειας, τη ρύθμιση της παραγωγής της ηλεκτρικής ενέργειας, της θερμικής ενέργειας και του φυσικού αερίου, και τη ρύθμιση της μεταφοράς, της διανομής και της προμήθειας της ενέργειας, λαμβάνοντας υπόψη τις σημαντικές τεχνικές απαιτήσεις σχετικά με την ασφάλεια, την αξιοπιστία, τη συνέχεια και την αποτελεσματικότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών του τομέα της ενέργειας.

Ο τροποποιημένος Νόμος για την Ενέργεια δηλώνει ότι η Εθνική Ρυθμιστική Αρχή είναι ο κρατικός οργανισμός που έχει εξουσιοδοτηθεί από την Κυβέρνηση της Δημοκρατίας της Κιργιζίας να ρυθμίζει τον τομέα της ενέργειας, επομένως η Ρυθμιστική Αρχή πρέπει να λογοδοτεί στην Κυβέρνηση για τις δραστηριότητές της. Ο Νόμος ορίζει, επίσης, τα κυριότερα μέτρα που θα χρησιμοποιηθούν από την Εθνική Ρυθμιστική Αρχή για τη ρύθμιση του τομέα της ενέργειας. Τέτοια μέτρα είναι η αδειοδότηση και ο καθορισμός των τιμολογίων για την ηλεκτρική ενέργεια, την τηλεθέρμανση και το φυσικό αέριο, ούτως ώστε μέσω αυτών των μέτρων να εφαρμόζεται ο Ρυθμιστικός Κανονισμός στα εμπλεκόμενα μέρη του τομέα της ενέργειας.

Όσον αφορά την εφαρμογή των προαναφερθεισών αλλαγών στο Πρωτογενές Δίκαιο, η Κυβέρνηση της Δημοκρατίας της Κιργιζίας στις 14 Νοεμβρίου του 2014 ενέκρινε το διάταγμα με Ν^ο650 και ονομασία "Για την Εθνική Ρυθμιστική Αρχή του τομέα της Ενέργειας της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας της Κιργιζίας". Το συγκεκριμένο διάταγμα διακήρυξε την απόφαση της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας της Κιργιζίας για τη δημιουργία της Εθνικής Ρυθμιστικής Αρχής του Ενεργειακού Τομέα (National Agency for Regulation of the Energy Sector).

2. ΤΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΚΑΙ Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΑ ΣΤΟ ΚΙΡΓΙΣΤΑΝ

Η Εθνική Ρυθμιστική Αρχή για την Ενέργεια είναι ένας οργανισμός με εκτελεστική εξουσία, ο οποίος λογοδοτεί στην Κυβέρνηση της Δημοκρατίας της Κιργιζίας. Ο Ενεργειακός Ρυθμιστής είναι ένα νομικό πρόσωπο με δικό του προϋπολογισμό, ξεχωριστό από τον κρατικό προϋπολογισμό, καθώς και δικό του προσωπικό. Ο ακριβής αριθμός του προσωπικού και ο αναγκαίος προϋπολογισμός για τη Ρυθμιστική Αρχή καθορίζεται από την Κυβέρνηση, παρόλο που η Εθνική Ρυθμιστική Αρχή χρηματοδοτείται εν μέρει από τα ρυθμιστικά τέλη. Πιο αναλυτικά, η Ρυθμιστική Αρχή λαμβάνει το 40% των ρυθμιστικών τελών που εισπράττονται από τις ρυθμιζόμενες επιχειρήσεις, τα οποία αποτελούν το 0,15% του ετήσιου κύκλου εργασιών των δικαιούχων του τομέα της ενέργειας.

Ο διευθυντής (Director) του Ενεργειακού Ρυθμιστή είναι ένας σύμβουλος που ορίζεται από τον Πρωθυπουργό, και θα μπορούσε να απομακρυνθεί από τη θέση αυτή, επίσης από τον Πρωθυπουργό. Επιπρόσθετα, ένα πρόσωπο εκτός της Ρυθμιστικής Αρχής αποτελεί το Γραμματέα του Κράτους (State Secretary), ο οποίος διορίζεται, απομακρύνεται και οι δραστηριότητές του καθορίζονται σύμφωνα με την κείμενη Νομοθεσία σχετικά με τους Δημόσιους Λειτουργούς. Τέλος, υπάρχει μια συμβουλευτική επιτροπή, που ονομάζεται Collegium, η οποία αποτελείται από πέντε (5) πρόσωπα και είναι εγκαθιδρυμένη στο πλαίσιο λειτουργίας του Ενεργειακού Ρυθμιστή. Αναλυτικά, το Collegium αποτελείται από: το Διευθυντή του Ενεργειακού Ρυθμιστή, το Γραμματέα του Κράτους, έναν εκπρόσωπο της Κυβέρνησης, έναν εκπρόσωπο από το Υπουργείο Ενέργειας και Βιομηχανίας και έναν εκπρόσωπο από την Υπηρεσία Ενεργειακού Τεχνικού Ελέγχου. Τα μέλη του Collegium, εκτός

των συμμετεχόντων από την Εθνική Ρυθμιστική Αρχή, διορίζονται από τον Πρωθυπουργό. Οι δραστηριότητες του Collegium ρυθμίζονται από το Ρυθμιστικό Κανονισμό που εκδίδεται από το Διευθυντή της Εθνικής Ρυθμιστικής Αρχής.

Τα κύρια καθήκοντα που ανατίθενται στην Εθνική Ρυθμιστική Αρχή για την Ενέργεια είναι:

- η εξισορρόπηση των συμφερόντων των καταναλωτών και των εμπλεκόμενων μερών στον τομέα της ενέργειας,
- οι αναπτυξιακές συνθήκες που οδηγούν στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της αξιοπιστίας των επιχειρήσεων του ενεργειακού τομέα,
- η ρύθμιση των επιχειρήσεων του ενεργειακού τομέα βάσει της κρατικής ενεργειακής πολιτικής, προκειμένου να διασφαλιστούν οικονομικά δικαιολογημένα τιμολόγια για όλους τους καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας, φυσικού αερίου και θέρμανσης,
- η διασφάλιση της ισότητας των όρων και των δυνατοτήτων πρόσβασης στα δίκτυα της ηλεκτρικής ενέργειας, του φυσικού αερίου και της τηλεθέρμανσης.

Οι κύριες λειτουργίες του Ενεργειακού Ρυθμιστή είναι οι εξής:

- η έκδοση αδειών για την παραγωγή, τη μεταφορά, τη διανομή και την προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας, φυσικού αερίου και τηλεθέρμανσης, καθώς και ο έλεγχος της εφαρμογής των απαιτήσεων και των όρων των αδειών λειτουργίας,
- η ανάπτυξη των μεθοδολογιών τιμολόγησης της ηλεκτρικής ενέργειας, του φυσικού αερίου και της τηλεθέρμανσης, καθώς και η έγκριση των τελών και των τιμολογίων για τις ρυθμιζόμενες υπηρεσίες της ηλεκτρικής ενέργειας, της θέρμανσης και του φυσικού αερίου,
- η ανάπτυξη μεθοδολογιών υπολογισμού των τελών σύνδεσης για τη σύνδεση με τα δίκτυα ηλεκτρικής ενέργειας, φυσικού αερίου ή θέρμανσης,
- η παρακολούθηση και ο έλεγχος της ορθής εφαρμογής των τελών και των τιμολογίων που έχουν καθοριστεί από την Εθνική Ρυθμιστική Αρχή,
- η επίλυση των καταγγελιών και των αιτήσεων των καταναλωτών και των επιχειρήσεων του ενεργειακού τομέα,
- η προετοιμασία προσχεδίων αναθεώρησης ή / και τροποποίησης των Ρυθμιστικών Νόμων και Κανονισμών με σκοπό να επιτευχθεί βελτίωση της αποδοτικότητας του ενεργειακού τομέα.

Ο Ενεργειακός Ρυθμιστής κατέχει τα ακόλουθα δικαιώματα:

- να λαμβάνει κάθε απαραίτητη πληροφορία για την εκτέλεση των καθηκόντων του από οποιονδήποτε συμμετέχοντα του τομέα της ενέργειας,
- να εφαρμόζει διοικητικές ή οικονομικές κυρώσεις σε επιχειρήσεις του ενεργειακού τομέα, στους διαχειριστές τους, καθώς και σε ιδιώτες σε περίπτωση παραβίασης των Νόμων που ισχύουν για τον τομέα της ενέργειας. Επίσης, σε περιπτώσεις που κρίνεται αναγκαίο, η Αρχή μπορεί να αιτηθεί βοήθειας από τις υπηρεσίες επιβολής του Νόμου ή τα δικαστήρια,

- να διενεργεί ελέγχους σχετικά με την εφαρμογή της νομοθεσίας στον τομέα της ενέργειας, καθώς και την ορθή εφαρμογή των τιμών και των τιμολογίων από τις επιχειρήσεις του ενεργειακού τομέα. Επίσης, να λαμβάνει τα απαραίτητα έγγραφα, πληροφορίες και εξηγήσεις στο πλαίσιο των παραπάνω δραστηριοτήτων,
- να διενεργεί δημόσιες διαβουλεύσεις, δημόσιες συνεδριάσεις, συνέδρια, σεμινάρια και άλλες δραστηριότητες που επεξηγούν στους καταναλωτές ενέργειας την πολιτική ενεργειακής τιμολόγησης που εγκρίθηκε από την Κυβέρνηση της Δημοκρατίας της Κιργιζίας και τον τρόπο με τον οποίο αυτή εφαρμόζεται στη χώρα.

3. ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΕΡΑ ΤΟΥ ΚΙΡΓΙΣΤΑΝ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΑΥΤΕΣ ΤΗΣ ΕΕ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΜΕΝΩΝ ΧΩΡΩΝ

Ο ακόλουθος πίνακας δίνει μια σύγκριση της Εθνικής Ρυθμιστικής Αρχής για την Ενέργεια του Κιργιστάν (National Agency) με Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές Ενέργειας από χώρες που είναι Κράτη Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και χώρες που θεωρούνται αναπτυσσόμενες (χώρες που είναι Μέλη της Ενεργειακής Κοινότητας ή της ERRA). Για την πραγματοποίηση της σύγκρισης επιλέξαμε δύο διαφορετικά ρυθμιστικά μοντέλα από χώρες που είναι Κράτη Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα οποία εκπροσωπούνται από την Πολωνία και τη Λιθουανία, και από τις αναπτυσσόμενες χώρες επιλέξαμε τη Γεωργία και τη Μολδαβία, διότι έχουν ανεξάρτητες Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές Ενέργειας παρόμοιες σε μέγεθος με αυτή του Κιργιστάν. Τα κύρια χαρακτηριστικά της ανεξαρτησίας μιας Εθνικής Ρυθμιστικής Αρχής (νομικά και οικονομικά) τίθενται σε σύγκριση μεταξύ των ανωτέρω Ρυθμιστικών Αρχών:

ΜΟΡΦΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ	ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ	Λιθουανία	Πολωνία	Γεωργία	Μολδαβία	Κιργιστάν
ΝΟΜΙΚΗ	ΘΕΣΜΙΚΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ	Ο NCC είναι μία ανεξάρτητη υπηρεσία που λογοδοτεί στο Κοινοβούλιο	Ο ERO είναι μία ανεξάρτητη υπηρεσία που λογοδοτεί στο Κοινοβούλιο	Ο GNERC είναι μία ανεξάρτητη υπηρεσία που λογοδοτεί στο Κοινοβούλιο	Ο ANRE είναι μία ανεξάρτητη υπηρεσία που λογοδοτεί στο Κοινοβούλιο	Ο National Agency είναι μία ανεξάρτητη υπηρεσία που λογοδοτεί στην Κυβέρνηση
	ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΡΥΘΜΙΖΟΜΕΝΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ	Οι Επίτροποι της Αρχής δε μπορούν να έχουν οποιαδήποτε συμφέροντα σχετικά με τις ρυθμιζόμενες επιχειρήσεις. Επίσης, δε μπορούν να αναλάβουν διευθυντικές θέσεις στις επιχειρήσεις αυτές για ένα (1) έτος μετά τη λήξη της θητείας τους στον	Ο Πρόεδρος του ERO δε μπορεί να έχει οποιαδήποτε συμφέροντα σχετικά με τις ρυθμιζόμενες επιχειρήσεις. Επίσης, δε μπορεί να αναλάβει διευθυντικές θέσεις στις επιχειρήσεις αυτές για δύο (2) έτη μετά τη λήξη της θητείας του στον ERO.	Ο Νόμος της Γεωργίας για τη Σύγκρουση Συμφερόντων και τη Διαφθορά στις Δημόσιες Υπηρεσίες καθορίζει τους κανόνες σχετικά με την αναστολή των δραστηριοτήτων του Επιτρόπου της Αρχής, λόγω ανεπάρκειας	Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Αρχής δε μπορούν να έχουν οποιαδήποτε συμφέροντα στον τομέα των ρυθμιζόμενων επιχειρήσεων. Επίσης, υφίστανται περιορισμοί στο να αναλάβουν διευθυντικές θέσεις στις επιχειρήσεις αυτές μετά τη λήξη της θητείας τους	Ο Διευθυντής του National Agency, όπως όλοι οι δημόσιοι υπάλληλοι, δε μπορεί να έχει συμφέροντα στον τομέα των ρυθμιζόμενων επιχειρήσεων. Ωστόσο, δεν υπάρχουν περιορισμοί στην ανάληψη διευθυντικής θέσης στις επιχειρήσεις

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Αναβάθμισης Ενεργειακού Ρυθμιστή σε Αναπτυσσόμενες Χώρες:
Εφαρμογή στο Κιργιστάν

		NCC.		πλήρωσης των καθόντων του.	στον ANRE.	αυτές μετά τη λήξη της θητείας του.
	ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ ΤΩΝ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ	Ανεξάρτητες αποφάσεις σχετικά με την τιμολόγηση, την αδειοδότηση, την παρακολούθηση της αγοράς, την ποιότητα των παρεχομένων υπηρεσιών	Ανεξάρτητες αποφάσεις σχετικά με την τιμολόγηση, την αδειοδότηση, την παρακολούθηση της αγοράς, την ποιότητα των παρεχομένων υπηρεσιών	Ανεξάρτητες αποφάσεις σχετικά με την τιμολόγηση, την αδειοδότηση, την παρακολούθηση της αγοράς, την ποιότητα των παρεχομένων υπηρεσιών	Ανεξάρτητες αποφάσεις σχετικά με την τιμολόγηση, την αδειοδότηση, την παρακολούθηση της αγοράς, την ποιότητα των παρεχομένων υπηρεσιών	Ανεξάρτητες αποφάσεις σχετικά με την αδειοδότηση. Οι αποφάσεις σχετικά με τα τιμολόγια είναι ιδιαίτερα περιορισμένες από την Κυβερνητική ή Πολιτική Τιμολόγησης
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	Κρατικός προϋπολογισμός και τα τέλη των ρυθμιζόμενων επιχειρήσεων	Κρατικός προϋπολογισμός	Τέλη των ρυθμιζόμενων επιχειρήσεων	Τέλη των ρυθμιζόμενων επιχειρήσεων	Κρατικός προϋπολογισμός και τα αδειοδοτικά τέλη
	ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΟΥ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	Εν μέρει ελέγχος από το Κοινοβούλιο	Έγκριση του προϋπολογισμού από το Κοινοβούλιο	Ο GNERC έχει τον πλήρη έλεγχο επί του προϋπολογισμού	Ο ANRE έχει τον πλήρη έλεγχο επί του προϋπολογισμού	Ελέγχεται από την Κυβέρνηση

Συγκρίνοντας την Εθνική Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας του Κιργιστάν με τις Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές Ενέργειας από τις δύο χώρες Κράτη Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τις δύο αναπτυσσόμενες χώρες, μπορούμε με ευκολία να συμπεράνουμε ότι ο Ενεργειακός Ρυθμιστής του Κιργιστάν διαθέτει ήδη πολλά από τα απαραίτητα χαρακτηριστικά της ανεξαρτησίας που οφείλει να έχει μια ανεξάρτητη Εθνική Ρυθμιστική Αρχή.

Ο Ενεργειακός Ρυθμιστής του Κιργιστάν είναι μια ξεχωριστή-ανεξάρτητη υπηρεσία και δεν αποτελεί μέρος του αρμόδιου Υπουργείου για την Ενέργεια, ενώ παίρνει ανεξάρτητες αποφάσεις στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του που ορίζονται στο διάταγμα που εγκρίθηκε από την Κυβέρνηση. Από την άλλη πλευρά, δεν έχει οριστεί η χρονική διάρκεια της θητείας για το Διευθυντή της Ρυθμιστικής Αρχής, με αποτέλεσμα να μπορεί να απομακρυνθεί από τη θέση του ανά πάσα στιγμή.

Η οικονομική ανεξαρτησία μπορεί να εγγυηθεί όχι μόνο έναν ξεχωριστό-ανεξάρτητο προϋπολογισμό (ξεχωριστό από τον κρατικό προϋπολογισμό), αλλά κυρίως την ελευθερία να χρησιμοποιηθεί ο συγκεκριμένος προϋπολογισμός με τον τρόπο που θα κρίνει η Αρχή ότι είναι σκόπιμο. Η Εθνική Ρυθμιστική Αρχή για την Ενέργεια του Κιργιστάν ανέμενε πρόσθετη χρηματοδότηση από τα αδειοδοτικά τέλη, αλλά λόγω των πρόσφατων τροποποιήσεων ορισμένων νόμων έχασε αυτού του είδους τη χρηματοδότηση.

Επιπροσθέτως, αναλύοντας τις βασικές λειτουργίες των παραπάνω Ρυθμιστικών Αρχών, παρατηρούμε ότι η Εθνική Ρυθμιστική Αρχή για την Ενέργεια του Κιργιστάν έχει πολύ λιγότερα καθήκοντα σε σχέση με τις άλλες Αρχές. Για παράδειγμα, η Εθνική Ρυθμιστική Αρχή

για την Ενέργειας της Μολδαβίας (ANRE) διαθέτει τα ακόλουθα επιπλέον καθήκοντα: αναπτύσσει και εγκρίνει τους κανόνες για την αγορά της ενέργειας, εγκρίνει τα τιμολόγια για την αγορά της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, επιβλέπει το διαχωρισμό των λογαριασμών της πρώην κάθετα ολοκληρωμένης δημόσιας επιχείρησης ηλεκτρισμού για τις διάφορες δραστηριότητες που επιτελούν οι νεοοργανωθέντες Διαχειριστές Δικτύου Διανομής και Μεταφοράς, εγκρίνει μηχανισμούς για την αντιμετώπιση της συμφόρησης δυναμικού στο πλαίσιο των συστημάτων ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου και παρακολουθεί την εφαρμογή τους, αναπτύσσει τα πρότυπα ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών και ελέγχει την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών, καθώς και επιλύει τις διαφορές μεταξύ των συμμετεχόντων της αγοράς της ενέργειας.

Με την ανάπτυξη της αγοράς της ηλεκτρικής ενέργειας και του φυσικού αερίου, νέα καθήκοντα ανατίθενται στην Εθνική Ρυθμιστική Αρχή για την Ενέργεια, όπως:

- η διεξαγωγή έρευνας στην αγορά της ενέργειας με σκοπό τη διασφάλιση του αποτελεσματικού ανταγωνισμού στον ενεργειακό τομέα και η αποτροπή των εμπλεκόμενων μερών του ενεργειακού τομέα, τα οποία κατέχουν δεσπόζουσα θέση στη συγκεκριμένη αγορά, από το να καταχραστούν τη θέση τους αυτή,
- ο έλεγχος του αποτελεσματικού διαχωρισμού των δραστηριοτήτων της πρώην κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης ηλεκτρισμού με σκοπό τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας της Μεταφοράς και της Διανομής της Ενέργειας από εμπορικά συμφέροντα της ενεργειακής δραστηριότητας, καθώς και η αποφυγή των διασταυρούμενων επιδοτήσεων,
- η έγκριση της μεθοδολογίας κατανομής δυναμικού και διαχείρισης της συμφόρησης,
- η παρακολούθηση της λειτουργίας των συστημάτων ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου στο πλαίσιο:
  - των μηχανισμών εξισορρόπησης, καθώς και της διαχείρισης της συμφόρησης των δικτύων αυτών,
  - των προϋποθέσεων για τη σύνδεση στο δίκτυο και την εκπλήρωσή της, καθώς και της διεξαγωγής επισκευών στο δίκτυο,
  - της εκπλήρωσης της υποχρέωσης από τους Διαχειριστές Συστήματος Μεταφοράς και τους Διαχειριστές Συστήματος Διανομής σχετικά με τη δημοσίευση των στοιχείων για τις διασυνδέσεις δυναμικού, το ποσοστό χρήσης του Δικτύου Μεταφοράς και την κατανομή του μεταφερόμενου δυναμικού,
  - της ασφάλειας του εφοδιασμού του φυσικού αερίου και της ηλεκτρικής ενέργειας.

Επιπλέον, με την ανάπτυξη των περιφερειακών αγορών ηλεκτρικής ενέργειας, οι Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές θα πρέπει να συνεργάζονται με τις αντίστοιχες Αρχές άλλων χωρών, ιδίως στο πεδίο της προετοιμασίας και της εφαρμογής Κανονισμών για τα Δίκτυα, της εφαρμογής των μηχανισμών διασυνοριακής κατανομής δυναμικού, της έγκρισης κανόνων για τη διαχείριση της συμφόρησης, καθώς και της ενσωμάτωσης των ενεργειακών συστημάτων σε επίπεδο περιφερειακού δικτύου.

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΡΑ ΣΤΟ ΚΙΡΓΙΣΤΑΝ

Η Εθνική Ρυθμιστική Αρχή για την Ενέργεια στο Κιργιστάν βρίσκεται σε μια διαδικασία διαχωρισμού από το Υπουργείο Ενέργειας και Βιομηχανίας με σαφή καθορισμό του ρόλου και της ευθύνης που θα κατέχει η Ρυθμιστική Αρχή. Ο απώτερος σκοπός αυτής της διαδικασίας θα πρέπει να είναι η δημιουργία ενός πραγματικά ανεξάρτητου και ισχυρού Ενεργειακού Ρυθμιστή. Αυτή η διαδικασία θα μπορούσε να γίνει σταδιακά, πραγματοποιούμενη σε δύο κύρια στάδια.

Στο πρώτο στάδιο, η εγκαθιδρυμένη-υφιστάμενη Ρυθμιστική Αρχή θα πρέπει να ενισχυθεί μέσω της βελτίωσης της δευτερογενούς νομοθεσίας ή επιπρόσθετα κάνοντας μικρές αλλαγές στους υφιστάμενους Νόμους σχετικά με τον ενεργειακό τομέα.

Κατά το δεύτερο στάδιο, θα πρέπει να σχηματιστεί μια ανεξάρτητη Εθνική Ρυθμιστική Αρχή με όλες τις εξουσίες που είναι αναγκαίες για τη ρύθμιση του τομέα της ενέργειας. Αυτό είναι προφανές ότι θα απαιτούσε όχι μόνο τροποποιήσεις στην πρωτογενή νομοθεσία, αλλά και ευρεία πολιτική υποστήριξη από την Κυβέρνηση.

Βραχυπρόθεσμα, η νεοσυσταθείσα Εθνική Ρυθμιστική Αρχή θα μπορούσε να ενισχυθεί κάνοντας τις ακόλουθες αλλαγές:

- Η ανεξαρτησία του Ενεργειακού Ρυθμιστή θα μπορούσε να βελτιωθεί με τον καθορισμό μιας ορισμένης χρονικής διάρκειας για τη θητεία του Διευθυντή της Ρυθμιστικής Αρχής. Η θητεία αυτή θα πρέπει να είναι μεγαλύτερη από τη θητεία του Κοινοβουλίου, ούτως ώστε εκ των προτέρων να απομακρύνονται ενδεχόμενα πολιτικής επιρροής, για παράδειγμα η θητεία να διαρκεί πέντε χρόνια.
- Ένα άλλο σημαντικό ζήτημα είναι να βελτιωθεί η διαχείριση του Ενεργειακού Ρυθμιστή. Αν οι Ρυθμιστικές αποφάσεις δε λαμβάνονται από ένα άτομο, αλλά συλλογικά, τότε η Εθνική Ρυθμιστική Αρχή διέπεται από περισσότερη αξιοπιστία, αφού δεν είναι τόσο επιρρεπής σε οδηγίες από πολιτικούς ή τη βιομηχανία του ενεργειακού τομέα εξαιτίας αυτής της πολυφωνίας. Επίσης, η λήψη Ρυθμιστικών αποφάσεων με συλλογικό τρόπο ενισχύει την ορθότητα της απόφασης, καθώς μπορούν να συζητηθούν διαφορετικές απόψεις και να προκύψει κάποιος θεμιτός συμβιβασμός ως Ρυθμιστική απόφαση.
- Στην περίπτωση του Ενεργειακού Ρυθμιστή στο Κιργιστάν, αντί για το Collegium, θα μπορούσε να δημιουργηθεί ένα μόνιμο εκτελεστικό συμβούλιο, που θα αποτελείται από τρία (3) μέλη – το Διευθυντή της Αρχής και 2 Αναπληρωτές Διευθυντές. Αυτά τα τρία θεσμικά μέλη της Ρυθμιστικής Αρχής θα πρέπει να διορίζονται από τον Πρωθυπουργό και κάθε ένα από αυτά τα πρόσωπα θα πρέπει να έχει ίσα δικαιώματα ψήφου, δηλαδή όλες οι αποφάσεις του Ενεργειακού Ρυθμιστή θα πρέπει να λαμβάνονται από το εκτελεστικό συμβούλιο με πλειοψηφία ψήφων. Οι αλλαγές αυτές απαιτούν τροποποιήσεις του κυβερνητικού διατάγματος για την Ενέργεια, ούτως ώστε αντί του Collegium που είναι μια συμβουλευτική επιτροπή, να οριστεί μέσω της νομοθεσίας το Εκτελεστικό Συμβούλιο και να καθοριστούν οι λειτουργίες του, καθώς και η διάρκεια της θητείας των Αναπληρωτών Διευθυντών.
- Ο Ενεργειακός Ρυθμιστής του Κιργιστάν ανέμενε πρόσθετη χρηματοδότηση από τα αδειοδοτικά τέλη, αλλά εξαιτίας κάποιων πρόσφατων τροποποιήσεων ορισμένων νόμων έχασε αυτού του είδους τη χρηματοδότηση, όπως αναφέραμε και προηγουμένως. Επομένως, η ανεξάρτητη χρηματοδότηση είναι ιδιαίτερα σημαντική

για την αποτελεσματική λειτουργία μιας Εθνικής Ρυθμιστικής Αρχής και οι σχετικοί νόμοι θα πρέπει να τροποποιηθούν το συντομότερο δυνατόν για να είναι εγγυημένη κατ' ελάχιστο μια λογική χρηματοδότηση της Ρυθμιστικής Αρχής, εξασφαλίζοντας ότι ειδικοί του ενεργειακού τομέα με εμπειρία και υψηλή ποιότητα γνώσεων δε θα αποχωρήσουν από την Εθνική Ρυθμιστική Αρχή.

Μακροπρόθεσμα, θα πρέπει να συσταθεί μια πραγματικά ανεξάρτητη Εθνική Ρυθμιστική Αρχή για την Ενέργεια που θα εποπτεύει τους τομείς της ηλεκτρικής ενέργειας, του φυσικού αερίου και της τηλεθέρμανσης. Η αναγκαιότητα μιας τέτοιας Εθνικής Ρυθμιστικής Αρχής γίνεται ακόμα πιο εμφανής τόσο με την εισαγωγή του ιδιωτικού κεφαλαίου στον τομέα της ενέργειας, όσο και με την απελευθέρωση της ενεργειακής αγοράς. Αν η Κυβέρνηση του Κιργιστάν είναι αποφασισμένη να προχωρήσει περαιτέρω με την απελευθέρωση των αγορών ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου, λαμβάνοντας υπόψη τον διαρκώς αυξανόμενο ρόλο των ιδιωτών επενδυτών, είναι βέβαιο ότι θα χρειαστεί μια πολύ ισχυρότερη και πραγματικά ανεξάρτητη Εθνική Ρυθμιστική Αρχή για την Ενέργεια.

Το μοντέλο Ενεργειακού Ρυθμιστή που υιοθετήθηκε στη Γεωργία θα μπορούσε να χρησιμεύσει ως ένα καλό παράδειγμα για το Κιργιστάν. Η ενεργειακή αγορά της Γεωργίας έχει παρόμοια χαρακτηριστικά με αυτή του Κιργιστάν, καθώς το μέγεθος της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας σχεδόν ταυτίζεται μεταξύ τους και η παραγωγή τους βασίζεται κυρίως στον υδροηλεκτρισμό. Η Γεωργία έχει μια πραγματικά ανεξάρτητη Εθνική Ρυθμιστική Αρχή με τα καθήκοντα και τις λειτουργίες της να αναφέρονται ρητά στην νομοθεσία. Ως εκ τούτου, προκειμένου να έχουν μια παρόμοια Αρχή στο Κιργιστάν, θα πρέπει να υπάρξουν αλλαγές στην Πρωτογενή Νομοθεσία. Ο Νόμος για την Ενέργεια, ο Νόμος για τον Ηλεκτρισμό, ο Νόμος για την Αδειοδότηση και ενδεχομένως και άλλοι σχετικοί Νόμοι, θα πρέπει να τροποποιηθούν.

Η μελλοντική Εθνική Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας θα πρέπει να ορίζεται στο Νόμο για την Ενέργεια, ο οποίος θα περιγράφει με σαφήνεια τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητές της. Τα ακόλουθα κριτήρια ανεξαρτησίας θα πρέπει να εξασφαλίζονται από την κρατική νομοθεσία:

- **ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΠΟΛΥΣΗ**

Ο Ενεργειακός Ρυθμιστής πρέπει να οριστεί στην Πρωτογενή Νομοθεσία ως μια πενταμελής Επιτροπή. Τα πέντε μέλη της Επιτροπής θα πρέπει να διορίζονται για περίοδο πέντε ετών και η θητεία στην Επιτροπή θα μπορεί να ανανεωθεί μόνο μία φορά. Ο Νόμος οφείλει να καθορίσει τα κριτήρια για την επιλογή των υποψηφίων επιτρόπων και τις περιπτώσεις απόλυσής τους πριν εκπνεύσει η θητεία τους.

- **ΝΟΜΙΚΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ**

Η Επιτροπή θα πρέπει να είναι ένας ανεξάρτητος οργανισμός, ο οποίος θα υποβάλλει εκθέσεις στο Κοινοβούλιο. Όλες οι τελικές αποφάσεις για την τιμολόγηση, την αδειοδότηση, την παρακολούθηση της αγοράς και την επίλυση διαφορών θα πρέπει να λαμβάνονται από την Επιτροπή και δε θα πρέπει να απαιτείται η συγκατάθεση του αρμόδιου Υπουργείου ή κάποιας άλλης σχετικής κυβερνητικής υπηρεσίας. Εντούτοις, πριν από τη λήψη των Ρυθμιστικών αποφάσεων, η Επιτροπή θα πρέπει να επιτρέπει τη συζήτηση του εκάστοτε θέματος με διαφανή τρόπο.

- **ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ**

Η Επιτροπή θα πρέπει να χρηματοδοτείται από τα Ρυθμιστικά Τέλη και ο προϋπολογισμός θα πρέπει να ελέγχεται από την ίδια την Επιτροπή (φυσικά, ο

εσωτερικός λογιστικός έλεγχος και η δημόσια ετήσια έκθεση όλων των πεπραγμένων και των δαπανών της Αρχής είναι απαραίτητα).

- **ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ**

Η Επιτροπή θα πρέπει να έχει επαρκή αριθμό προσωπικού υψηλής ειδίκευσης, ώστε να μπορεί να εκτελεί όλα τα καθήκοντα που της ανατίθενται από το Κοινοβούλιο. Η δομή της εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τα καθήκοντα που διατυπώνονται στο Νόμο για την Ενέργεια και οποιαδήποτε άλλη σχετική Νομοθεσία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 - ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Abdyrasulova, & Kravsov. (2009). *Electricity Governance in Kyrgyzstan - An Institutional Assessment*. Civic Environmental Foundation UNISON.
- ACER. (2014). *Recommendation of the Agency on the regulatory response to the future challenges emerging from developments in the internal energy market*. Ljubljana: ACER.
- Agency for the Cooperation of Energy Regulators. (n.d.). ACER. Ανάκτηση 11 2014, από <http://www.acer.europa.eu/Pages/ACER.aspx>
- Brown, Stern, Tenenbaum, & Gencer. (2006). *Evaluating Infrastructure Regulatory Systems*. Washington DC: The World Bank.
- CEER. (2012). *Annual Report*. Brussels: CEER.
- CEER. (2014). *Annual Report*. Brussels: CEER.
- Council of European Energy Regulators. (n.d.). CEER. Ανάκτηση 11 2014, από http://www.ceer.eu/portal/page/portal/EER_HOME
- Energy Community. (2014). *Annual Implementation Report*. Vienna: Energy Community.
- Energy Community. (n.d.). *Energy Community*. Ανάκτηση 2 2015, από https://www.energy-community.org/portal/page/portal/ENC_HOME
- Energy Community. (2015). *Policy Guidelines on the Independence of National Regulatory Authorities*. Energy Community.
- ERGEG. (2010). *Status Review of the Liberalisation and Implementation of the Energy Regulatory Framework*. Brussels: ERGEG.
- ERRA. (2004). *Comparative Survey - Legal Regulation in ERRA member countries*. Bucharest: ERRA.
- ERRA. (n.d.). ERRA. Ανάκτηση 3 2015, από <http://erranet.org/>
- ERRA. (2008). *Regulatory independence - Issue Paper*. Budapest: ERRA.
- Eurelectric. (2004). *EURELECTRIC report on Regulatory Models in a Liberalised European Electricity Market*. Brussels: Eurelectric.
- Eurelectric. (1998). *Regulation of European Electricity Markets (the regulators role)*. Brussels: Eurelectric.
- European Commission. (2010). *INTERPRETATIVE NOTE ON DIRECTIVE 2009/72/EC CONCERNING COMMON RULES FOR THE INTERNAL MARKET IN ELECTRICITY AND DIRECTIVE 2009/73/EC COMMON RULES FOR THE INTERNAL MARKET IN NATURAL GAS*. Brussels: European Commission.
- European Parliament. (1996, 12 19). *European Union*. Ανάκτηση 10 2014, από http://europa.eu/index_el.htm: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=OJ:L:1997:027:TOC>

- European Parliament. (2003, 6 26). *European Union*. Ανάκτηση 10 2014, από http://europa.eu/index_el.htm: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32003L0054&from=EL>
- European Parliament. (2009, 7 13). *European Union*. Ανάκτηση 10 2014, από http://europa.eu/index_el.htm: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32009L0072&qid=1436971717870&from=EN>
- European Parliament. (2009). *Regulation No 713/2009*. Brussels: European Union.
- European Union. (2014). *The European Union explained Energy*. Brussels: European Union.
- IEA, & OECD. (2001). *Competition in Electricity Markets*. Paris: IEA/OECD.
- IEA, & OECD. (2001). *Regulatory Institutions in Liberalised Electricity Markets*. Paris: IEA/OECD.
- Johanssen, K. (2003). *Regulatory independence in theory and practise - a survey of independent energy regulators in eight European countries*. AKF Forlaget.
- Joskow, P. (2006). Regulation of natural monopolies. Στο *Handbook of Law and Economics*. MIT.
- Kapros, P. (2003). Independence of energy regulators: new challenges. *World Forum on energy regulation*. Rome: RAE.
- Kostari, & Adamovich. (2006). *Comparison Paper - Status, Functioning and Role of the Regulator*. Bucharest: ERRA.
- Lampietti, Banerjee, & Branczik. (2007). *People and Power - Electricity Sector Reforms and the Poor in Europe and Central Asia*. Washington DC: The World Bank.
- NARUC. (2009). *Lessons learned from 10 years of regulatory capacity development in central/eastern Europe & Eurasia*. Bucharest: NARUC.
- PEEREA. (2011). *Kyrgyz Republic - Regular Review*. PEEREA.
- Stern, J. (2000). *Styles of Regulation: The Choice of Approach to Utility Regulation in Central and Eastern Europe*. London Business School & NERA.
- Sultankulova, A. (2008). Funding of the Regulatory Body. State Department of the Fuel and Energy Complex, Kyrgyzstan.
- The World Bank. (2004). *Power's Promise - Electricity Reforms in Eastern and Central Asia*. Washington DC: The World Bank.